

SANTANDER CONSUMER BANK S.A.

Wrocław, ul. Legnicka 48 B

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE FINANSOWE

ZA ROK OBROTOWY 2021

**sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi
Standardami Sprawozdawczości Finansowej
zatwierdzonymi przez Unię Europejską**

SPIS TREŚCI

I)	JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	4
II)	JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ.....	5
III)	JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM.....	6
IV)	JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH.....	7
V)	ZASADY (POLITYKA) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE	8
1	Dane identyfikujące Bank	8
2	Wskazanie okresów, za które prezentowane jest sprawozdanie finansowe i porównywalne dane finansowe	9
3	Podmiot uprawniony do badania sprawozdania finansowego	9
4	Zasady sporządzania sprawozdania finansowego	9
5	Zarządzanie ryzykiem	51
6	Przychody z tytułu odsetek oraz przychody o charakterze zbliżonym do odsetek	85
7	Koszty z tytułu odsetek	86
8	Przychody z tytułu prowizji	86
9	Koszty z tytułu prowizji	87
10	Wynik operacji finansowych oraz wynik z pozycji wymiany	87
11	Pozostałe przychody operacyjne	88
12	Koszty działania Banku i amortyzacja	88
13	Odpisy netto z tytułu utraty wartości aktywów finansowych	89
14	Pozostałe koszty operacyjne	90
15	Podatek dochodowy	90
16	Propozycja podziału zysku	91
17	Kasa, środki w Banku Centralnym	91
18	Rachunki i lokaty w innych bankach	91
19	Inwestycyjne aktywa finansowe	92
20	Aktywa zastawione	92
21	Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	93
22	Rachunkowość zabezpieczeń, instrumenty pochodne zabezpieczające	93
23	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	96
24	Akcje i udziały w jednostkach zależnych	119
25	Wartości niematerialne	121
26	Rzeczowe aktywa trwałe	123
27	Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	125
28	Inne aktywa	127
29	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto	128
30	Rozliczenia międzyokresowe czynne	129
31	Zobowiązania wobec banków	129
32	Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	129
33	Zobowiązania wobec klientów	130
34	Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	130
35	Zobowiązania z tytułu leasingu	132
36	Pozostałe zobowiązania	133
37	Rezerwy	133
38	Zobowiązania podporządkowane	135
39	Kapitał podstawowy i nadwyżka z emisji akcji	135
40	Pozostałe kapitały	136
41	Zyski zatrzymane i dywidendy	137
42	Zobowiązania warunkowe udzielone	137
43	Aktywa stanowiące zabezpieczenie	138

w tys. zł

44	Wynagrodzenia Zarządu oraz kluczowego kierownictwa i Rady Nadzorczej	139
45	Dodatkowe objaśnienia do sprawozdania z przepływów środków pieniężnych	139
46	Transakcje z podmiotami powiązanymi	143
47	Wartość godziwa instrumentów finansowych	146
48	Kompensowanie instrumentów finansowych	151
49	Wynagrodzenie biegłego rewidenta	152
50	Zdarzenia po dniu kończącym okres sprawozdawczy	153

I) Jednostkowe sprawozdanie z całkowitych dochodów

Sporządzone za rok kończący się 31 grudnia 2021 roku oraz 31 grudnia 2020 roku w tys. zł.

Wyszczególnienie pozycji	nr noty	Rok 2021	Rok 2020
Przychody z tytułu odsetek, w tym:	6	1 192 440	1 419 927
- przychody odsetkowe od aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie		1 177 270	1 382 338
- przychody odsetkowe od aktywów wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody		15 170	37 589
Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek	6	30 965	53 979
Koszty z tytułu odsetek	7	-148 154	-273 119
Wynik z tytułu odsetek		1 075 251	1 200 787
Przychody z tytułu prowizji	8	191 206	231 064
Koszty z tytułu prowizji	9	-76 488	-85 628
Wynik z tytułu prowizji		114 718	145 436
Wynik operacji finansowych oraz wynik z pozycji wymiany	10	35 913	19 022
Pozostałe przychody operacyjne	11	29 647	30 475
Koszty działania banku	12	-386 324	-418 689
Amortyzacja	12	-42 605	-47 449
Odpisy netto z tytułu utraty wartości aktywów finansowych	13	-203 953	-306 398
Pozostałe koszty operacyjne	14	-327 816	-209 369
Wynik działalności operacyjnej		294 831	413 815
Podatek od instytucji finansowych		-30 430	-41 079
Zysk brutto		264 401	372 736
Podatek dochodowy	15	-104 320	-88 440
Zysk netto		160 081	284 296
Pozostałe całkowite dochody/straty, które mogą zostać przeniesione do wyniku finansowego		-117 089	4 748
Zmiana wyceny i sprzedaż instrumentów dłużnych wycenianych do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody/straty	40	-120 242	6 511
Podatek odroczony	40	22 846	-1 237
Zmiana efektywnej części powiązania zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	40	-24 312	-649
Podatek odroczony	40	4 619	123
Pozostałe całkowite dochody/straty, które nie mogą zostać przeniesione do wyniku finansowego		1 062	915
Rezerwa na odprawy emerytalne - zyski/straty aktuarialne	40	1 311	1 130
Podatek odroczony	40	-249	-215
Razem pozostałe całkowite dochody/straty		-116 027	5 663
Razem całkowite dochody/straty		44 054	289 959

Noty przedstawione w dalszej części stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

II) Jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej

Sporządzone na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz 31 grudnia 2020 roku w tys. zł.

AKTYWA	nr noty	31.12.2021	31.12.2020
Kasa, środki w Banku Centralnym	17	270 376	119 659
Rachunki i lokaty w innych bankach	18	145 557	126 439
Inwestycyjne aktywa finansowe	19	2 933 051	2 393 594
Aktywa zastawione	20	512 975	643 272
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	21	427	147
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	23	13 403 051	14 115 540
Akcje i udziały w jednostkach zależnych	24	155 934	151 175
Wartości niematerialne	25	54 076	39 598
Rzeczowe aktywa trwałe	26	43 626	46 865
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	27	49 393	69 631
Należności z tytułu podatku dochodowego	29	19 329	28 115
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	29	446 005	446 777
Rozliczenia międzyokresowe	30	22 187	28 456
Inne aktywa	28	49 067	37 329
AKTYWA RAZEM		18 105 054	18 246 597

ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY	nr noty	31.12.2021	31.12.2020
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania wobec banków	31	504 900	63 541
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	32	488 829	639 299
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	21	0	4 003
Instrumenty pochodne zabezpieczające	22	120 510	88 937
Zobowiązania wobec klientów	33	11 897 614	12 074 133
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	34	482 552	1 075 203
Zobowiązania z tytułu leasingu	35	58 155	77 022
Rezerwy	37	549 751	286 948
Zobowiązania podporządkowane	38	200 194	199 876
Pozostałe zobowiązania	36	226 991	206 131
ZOBOWIĄZANIA RAZEM		14 529 496	14 715 093
KAPITAŁY			
Kapitał podstawowy	39	520 000	520 000
Nadwyżka z emisji akcji	39	768 047	768 047
Pozostałe kapitały	40	1 149 734	981 465
Zyski zatrzymane	41	1 137 777	1 261 992
KAPITAŁY RAZEM		3 575 558	3 531 504
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY RAZEM		18 105 054	18 246 597

Noty przedstawione w dalszej części stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

III) Jednostkowe sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

Sporządzone za rok kończący się 31 grudnia 2021 roku w tys. zł.

	Kapitał podstawowy	Nadwyżka z emisji akcji	Pozostałe kapitały zapasowe	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane	Razem kapitały
Nr noty	39	39	40	40	41	
Kapitał wg stanu na 01.01.2021	520 000	768 047	967 212	14 253	1 261 992	3 531 504
- całkowite dochody roku, w tym:	0	0	0	-116 027	160 081	44 054
- zysk netto	0	0	0	0	160 081	160 081
- pozostałe całkowite dochody roku, które mogą zostać przeniesione do wyniku finansowego	0	0	0	-117 089	0	-117 089
- pozostałe całkowite dochody roku, które nie mogą zostać przeniesione do wyniku finansowego	0	0	0	1 062	0	1 062
- przeniesienie zysku	0	0	284 296	0	-284 296	0
Kapitał wg stanu na 31.12.2021	520 000	768 047	1 251 508	-101 774	1 137 777	3 575 558

W saldzie kapitału z aktualizacji wyceny znajduje się wycena dłużnych papierów wartościowych w wysokości -86 962 tys. zł, wycena instrumentów finansowych stanowiących zabezpieczenie przepływów pieniężnych w wysokości -16 656 tys. zł oraz skumulowane zyski aktuarialne w wysokości 1 844 tys. zł.

Sporządzone za rok kończący się 31 grudnia 2020 roku w tys. zł.

	Kapitał podstawowy	Nadwyżka z emisji akcji	Pozostałe kapitały zapasowe	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane	Razem kapitały
Nr noty	39	39	40	40	41	
Kapitał wg stanu na 01.01.2020	520 000	768 047	967 212	8 590	977 696	3 241 545
- całkowite dochody roku, w tym:	0	0	0	5 663	284 296	289 959
- zysk netto	0	0	0	0	284 296	284 296
- pozostałe całkowite dochody roku, które mogą zostać przeniesione do wyniku finansowego	0	0	0	4 748	0	4 748
- pozostałe całkowite dochody roku, które nie mogą zostać przeniesione do wyniku finansowego	0	0	0	915	0	915
- wypłata dywidendy	0	0	0	0	0	0
Kapitał wg stanu na 31.12.2020	520 000	768 047	967 212	14 253	1 261 992	3 531 504

W saldzie kapitału z aktualizacji wyceny znajduje się wycena dłużnych papierów wartościowych w wysokości 10 434 tys. zł, wycena instrumentów finansowych stanowiących zabezpieczenie przepływów pieniężnych w wysokości 3 036 tys. zł oraz skumulowane zyski aktuarialne w wysokości 783 tys. zł.

Noty przedstawione w dalszej części stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

IV) Jednostkowe sprawozdanie z przepływów środków pieniężnych

Sporządzone za okres kończący się 31 grudnia 2021 roku oraz 31 grudnia 2020 roku w tys. zł.

PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH	nr noty	Rok 2021	Rok 2020
A. PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ			
Zysk netto		160 081	284 296
Korekty razem:		40 947	39 275
Amortyzacja	12	42 605	47 449
(Zysk)/strata z tytułu działalności inwestycyjnej	45	-1 072	-11 485
Pozostałe korekty	45	-586	3 311
Zmiany stanu razem:		653 432	-25 513
Zmiana stanu dłużnych papierów wartościowych	45	-18 003	-98 884
Zmiana stanu należności od banków	45	-68	-323
Zmiana stanu należności z tytułu kredytów i pożyczek dla klientów	45	-4 952	1 734 255
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków	45	442 671	-390 028
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	45	-150 790	-323 350
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	45	5 308	-1 136 582
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	45	9 176	30 131
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań	45	88 403	-9 728
Zmiana stanu zobowiązań podporządkowanych	45	4 290	5 594
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	45	34 257	26 141
Zmiana stanu rezerw	45	264 115	86 226
Zmiana stanu innych aktywów	45	-20 975	51 035
Inne:			
Podatek zapłacony	45	-67 543	-84 770
Zmiana wyceny instrumentów pochodnych odniesiona na wynik finansowy	45	-5 604	61 067
Odsetki otrzymane	45	749 440	948 157
Odsetki zapłacone	45	-197 938	-280 784
Dywidendy oraz inne wypłaty otrzymane od jednostek zależnych	45	18 000	237
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		1 350 815	941 965
B. PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ			
Wpływy z działalności inwestycyjnej		430 490,00	1 841 895,00
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	45	1 964	2 252
Wpływy z wykupu instrumentów dłużnych	45	50 000	357 481
Wpływy ze sprzedaży instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody/straty	45	378 526	1 482 162
Wydatki z tytułu działalności inwestycyjnej		-1 000 482	-2 082 993
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	25, 26	-41 482	-48 512
Zakup instrumentów dłużnych	45	-959 000	-2 034 481
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		-569 992	-241 098
C. PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ			
Wpływy z tytułu działalności finansowej		100 000	0
Zwiększenie stanu zobowiązań podporządkowanych	38	0	0
Emisja dłużnych papierów wartościowych	34	100 000	0
Wydatki z tytułu działalności finansowej		-710 988	-649 746
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu	35	-19 988	-25 646
Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli	41	0	0
Wykup dłużnych papierów wartościowych	34	-691 000	-624 100
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej		-610 988	-649 746
D. PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE NETTO, RAZEM (A+/-B+/-C)		169 835	51 121
E. ŚRODKI PIENIĘŻNE NA POCZĄTEK OKRESU	45	246 098	194 977
F. ŚRODKI PIENIĘŻNE NA KONIEC OKRESU	45	415 933	246 098

Noty przedstawione w dalszej części stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

V) Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające

1 Dane identyfikujące Bank

Nazwa: Santander Consumer Bank Spółka Akcyjna (dalej „Bank”)
Adres siedziby: ul. Legnicka 48 B, 54-202 Wrocław
Kraj założenia: Polska
Numer statystyczny: 012736938
NIP: 527-20-46-102
Rejestracja: Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu, VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, KRS 0000040562

Przedmiot działalności określony w Krajowym Rejestrze Sądowym to m.in.:

- pozostałe pośrednictwo pieniężne,
- pozostała działalność wspomagająca usługi finansowe, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszów emerytalnych,
- działalność agentów i brokerów ubezpieczeniowych,
- leasing finansowy,
- pozostała finansowa działalność usługowa, gdzie indziej niesklasyfikowana, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszów emerytalnych,
- pozostałe formy udzielania kredytów,
- działalność związana z zarządzaniem funduszami,
- działalność trustów, funduszów i podobnych instytucji finansowych,
- działalność maklerska związana z rynkiem papierów wartościowych i towarów giełdowych,
- przetwarzanie danych; zarządzanie stronami internetowymi (hosting) i podobna działalność.

Jednostką dominującą dla Banku jest Santander Bank Polska S.A. z siedzibą w Warszawie. Jednostka dominująca posiada 60% akcji w kapitale podstawowym Banku.

Jednostką dominującą najwyższego szczebla dla Banku jest Banco Santander S.A. z siedzibą w Santander w Hiszpanii.

Zarząd Santander Consumer Bank S.A. na dzień 31 grudnia 2021 roku pełnił swoje obowiązki w składzie:

- Pan Przemysław Kończal – Prezes Zarządu,
- Pan Piotr Żabski – Wiceprezes Zarządu,
- Pan Piotr Dolata – Członek Zarządu,
- Pan Tomasz Partyka – Członek Zarządu,
- Pan Mariusz Klepacz – Członek Zarządu,
- Pan Oleksandr Krupchenko – Członek Zarządu,
- Pan Paweł Muciek – Członek Zarządu,
- Pan Piotr Sinkiewicz – Członek Zarządu.

W dniu 19 stycznia ze skutkiem na dzień 15 lutego 2021 roku z funkcji Członka Zarządu zrezygnował Pan Rafał Krawiec. W dniu 16 lutego 2021 roku na stanowisko Członka Zarządu powołany został Pan Tomasz Partyka.

Sprawozdanie finansowe Santander Consumer Bank S.A. zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. co najmniej 12 miesięcy od dnia sporządzenia sprawozdania finansowego. Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego w opinii Zarządu nie istnieją żadne okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuacji działalności gospodarczej przez Bank w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. co najmniej 12 miesięcy od dnia sporządzenia sprawozdania finansowego.

Bank zastosował zwolnienie ze sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego, gdyż spełnia warunki zawarte w standardzie MSSF 10.4. Z tego powodu Bank sporządza tylko niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe (zwane dalej

„sprawozdaniem” lub „sprawozdaniem finansowym”). Jednostka dominująca wyższego szczebla, Santander Bank Polska S.A., obejmuje konsolidacją Santander Consumer Bank S.A.

Santander Bank Polska S.A. został utworzony i prowadzi swoją działalność na terytorium Polski. Skonsolidowane sprawozdanie Santander Bank Polska S.A. będzie dostępne od dnia 23.02.2022 roku na stronie internetowej <http://www.santander.pl> (w oparciu o Raport bieżący Santander Bank Polska S.A. nr 34 (2021) z dnia 1.12.2021).

W 2021 i 2020 roku w Banku nie wystąpiła działalność zaniechana.

2 Wskazanie okresów, za które prezentowane jest sprawozdanie finansowe i porównywalne dane finansowe

Sprawozdanie prezentowane jest za okres od dnia 1 stycznia 2021 roku do dnia 31 grudnia 2021 roku.

Prezentowane dane finansowe za okres porównawczy dotyczą okresu rozpoczynającego się 1 stycznia 2020 roku i kończącego się 31 grudnia 2020 roku.

3 Podmiot uprawniony do badania sprawozdania finansowego

Podmiotem uprawnionym do badania jest PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audyt sp.k. z siedzibą w Warszawie, ul. Polna 11, wpisana na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych prowadzoną przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów pod nr 144.

4 Zasady sporządzania sprawozdania finansowego

Najważniejsze zasady rachunkowości zastosowane przy sporządzaniu niniejszego sprawozdania finansowego zostały przedstawione poniżej. Zasady te stosowane były we wszystkich prezentowanych okresach w sposób ciągły.

a) Oświadczenie o zgodności

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez UE. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Bank działalność, w zakresie stosowanych przez Bank zasad rachunkowości nie występują istotne różnice między standardami MSSF, które weszły w życie, a standardami MSSF zatwierdzonymi przez UE. MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Standardy i interpretacje zastosowane po raz pierwszy w roku 2021

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu sprawozdania finansowego Banku za rok zakończony dnia 31 grudnia 2020 roku, z wyjątkiem zastosowania następujących zmian do standardów, nowych interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2021 roku.

Następujące zmiany do istniejących standardów opublikowanych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości oraz zatwierdzone przez UE mają zastosowanie po raz pierwszy w sprawozdaniu finansowym Banku za 2021 rok:

- Zmiany do MSSF 16 „Leasing”**

W związku z pandemią koronawirusa (COVID-19), w 2020 r. wprowadzono zmianę do standardu MSSF 16, która umożliwiła zastosowanie uproszczenia w zakresie oceny, czy zmiany w umowach leasingowych wprowadzone w czasach pandemii stanowią modyfikacje leasingu. W rezultacie leasingobiorcy mogli skorzystać z uproszczenia polegającego na niestosowaniu wytycznych MSSF 16 dotyczących modyfikacji umów leasingowych. Ponieważ zmiana ta dotyczyła redukcji w opłatach leasingowych należnych do dnia 30 czerwca 2021 r. i wcześniej, stąd w marcu 2021 r. Rada wydłużyła dostępność praktycznego rozwiązania dotyczącego ulg w płatnościach leasingowych do czerwca 2022 r. Zmiana obowiązuje od 1 kwietnia 2021 r. z możliwością jej wcześniejszego zastosowania.

Bank wynegocjował z leasingodawcami ulgi w czynszach i zakwalifikował je do zastosowania praktycznego rozwiązania w poprawce do MSSF 16. W efekcie Bank zmniejszył zobowiązanie z tytułu leasingu na dzień 31 grudnia 2021 roku o 50 tys. zł (21 tys. zł na 31 grudnia 2020 roku) i ujął w rachunku zysków i strat umorzenie opłat czynszowych w wysokości 50 tys. zł jako zysk z tytułu częściowego usunięcia zobowiązania z tytułu leasingu w pozostałych przychodach operacyjnych w 2021 r. (21 tys. zł w 2020 roku). Zastosowanie zmian nie miało wpływu na składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania.

- **Zmiany do MSSF 9, MSR 39, MSSF 7, MSSF 4 oraz MSSF 16 związane z reformą IBOR**

W odpowiedzi na oczekiwaną reformę stóp referencyjnych (reforma IBOR) Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała drugą część zmian do MSSF 9, MSR 39, MSSF 7, MSSF 4 i MSSF 16, które mają zastosowanie od 1 stycznia 2021 r. Zmiany odnoszą się do kwestii księgowych, które pojawią się w momencie, gdy instrumenty finansowe oparte na IBOR przejdą na nowe stopy procentowe. Zmiany wprowadzają szereg wytycznych i zwolnień, w szczególności praktyczne uproszczenie w przypadku modyfikacji umów wymaganych przez reformę, które będą ujmowane poprzez aktualizację efektywnej stopy procentowej, zwolnienie z obowiązku zakończenia rachunkowości zabezpieczeń, tymczasowe zwolnienie z konieczności identyfikacji komponentu ryzyka, a także obowiązek zamieszczenia dodatkowych ujawnień.

Od 1 stycznia 2021 Bank stosuje zmiany do MSSF 9 „Instrumenty finansowe”, MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”, MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji”, MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe” oraz MSSF 16 „Leasing” w ramach Etapu 2 reformy wskaźnika referencyjnego stopy procentowej, opublikowane w sierpniu 2020 r.

Dla Banku istotne znaczenie mają zarówno zmiany Etapu 1, jak i Etapu 2 reformy wskaźnika referencyjnego stopy procentowej, gdyż stosuje on rachunkowość zabezpieczeń do instrumentów powiązanych ze wskaźnikiem referencyjnym stopy procentowej. Zmiany wynikające z reformy IBOR w ramach Etapu 2 zostały zastosowane w odniesieniu do instrumentów pochodnych i kredytów.

Szczegółowe informacje na temat pochodnych i niepochodnych instrumentów finansowych objętych reformą wskaźnika referencyjnego stopy procentowej wraz z podsumowaniem działań podjętych przez Bank w celu zarządzania ryzykiem wynikającym z reformy oraz wpływem rachunkowym, w tym wpływem na powiązania zabezpieczające, znajdują się w Nocie 5. Zarządzanie Ryzykiem oraz w Nocie 22. Rachunkowość zabezpieczeń, instrumenty pochodne zabezpieczające.

Zastosowanie zmian wywarło następujący wpływ na rachunkowość Banku:

W odniesieniu do zmian w ramach Etapu 1 Bank postanowił, że:

- Powiązania zabezpieczające będą utrzymywane pomimo niepewności co do okresu wystąpienia i wysokości zabezpieczanych przepływów pieniężnych spowodowanej reformą wskaźnika referencyjnego stopy procentowej – w przypadku zabezpieczeń przepływów pieniężnych powiązanych z IBOR;
- Bank nie zaprzestanie stosowania rachunkowości zabezpieczeń, jeżeli retrospektywna ocena skuteczności powiązania zabezpieczającego objętego reformą wskaźnika referencyjnego stopy procentowej wykaże, że efektywność zabezpieczenia znajduje się w przedziale 80-125 procent. W bieżącym okresie żadne powiązanie zabezpieczające nie znalazło się poza przedziałem, o którym mowa powyżej. W odniesieniu do powiązań zabezpieczających nieobjętych reformą wskaźnika referencyjnego stopy procentowej jednostka zaprzestałaby stosowania rachunkowości zabezpieczeń w sytuacji, gdy retrospektywna efektywność znajdowałaby się poza przedziałem 80-125 procent;
- Bank zatrzymał skumulowane zyski lub straty w rezerwie z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych dla wyznaczonych zabezpieczeń przepływów pieniężnych powiązanych z IBOR, objętych reformą wskaźnika referencyjnego stopy procentowej pomimo niepewności spowodowanej reformą wskaźnika referencyjnego stopy procentowej, co do okresu wystąpienia i wysokości przepływów pieniężnych z pozycji zabezpieczanych. Jeżeli Bank uznałaby, że zabezpieczane przyszłe przepływy pieniężne nie są już oczekiwane z powodów innych niż

reforma wskaźnika referencyjnego stopy procentowej, skumulowane zyski lub straty zostałyby natychmiast przeklasyfikowane do wyniku finansowego.

- Bank stosował zmiany do MSSF 9/MSR 39 w ramach Etapu 1 do czasu, gdy niepewność wynikająca z reformy wskaźnika referencyjnego stopy procentowej co do okresu wystąpienia i wysokości przepływów pieniężnych, na którą narażony jest Bank, przestała występować.

W wyniku zmian Etapu 2:

- Warunki umowne dotyczące nie pochodnych instrumentów finansowych zostały zmienione bezpośrednio w wyniku reformy wskaźnika referencyjnego stopy procentowej, a nowa podstawa określania przepływów pieniężnych wynikających z umowy jest równoważna pod względem ekonomicznym dotychczasowej podstawie (tj. podstawie obowiązującej bezpośrednio przed dokonaniem zmiany). Bank zmieni podstawę określania przepływów pieniężnych wynikających z umowy prospektywnie, zmieniając efektywną stopę procentową. W przypadku dokonania dodatkowych zmian, które nie są bezpośrednio związane z reformą zostaną zastosowane odpowiednie wymogi wynikające z MSSF 9. Reforma będzie implementowana do zmiany przepływów pieniężnych wraz z kolejnymi okresami ustalania oprocentowania począwszy od 1 stycznia 2022.
 - Reforma wskaźnika referencyjnego stopy procentowej spowoduje zmianę pozycji zabezpieczanej, w związku z czym Bank dokona aktualizacji dokumentacji zabezpieczenia, nie rozwiązując powiązania zabezpieczającego. Reforma będzie implementowana do zmiany przepływów pieniężnych wynikających z pozycji zabezpieczanej oraz instrumentu zabezpieczającego wraz z kolejnymi okresami ustalania oprocentowania począwszy od 1 stycznia 2022.
 - W przypadku zabezpieczenia przepływów pieniężnych, jeżeli pozycja zabezpieczana uległa lub ulegnie zmianie w wyniku reformy wskaźnika referencyjnego stopy procentowej, uznaje się, że skumulowane zyski lub straty ujęte w oddzielnym składniku kapitału własnego związanym z pozycją zabezpieczaną odnoszących się do IBOR, opierają się na alternatywnym wskaźniku referencyjnym.
- **Zmiana do MSSF 4: Zastosowanie MSSF 9 „Instrumenty finansowe”**

Zmiana do MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe” odracza zastosowanie standardu MSSF 9 „Instrumenty finansowe” do dnia 1 stycznia 2023 r. do momentu rozpoczęcia obowiązywania MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe”.

Opublikowane standardy i interpretacje, które jeszcze nie obowiązują i nie zostały wcześniej zastosowane przez Bank

W niniejszym sprawozdaniu finansowym Bank nie zdecydował o wcześniejszym zastosowaniu następujących opublikowanych standardów, interpretacji lub poprawek do istniejących standardów przed ich datą wejścia w życie:

- **MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” oraz zmiany do MSSF 17**
MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” został wydany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 18 maja 2017 r., natomiast zmiany do MSSF 17 opublikowano 25 czerwca 2020 r. Nowy zmieniony standard obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2023 r. lub po tej dacie.
MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe zastąpi obecnie obowiązujący MSSF 4, który zezwala na różnorodną praktykę w zakresie rozliczania umów ubezpieczeniowych. MSSF 17 zasadniczo zmienia rachunkowość wszystkich podmiotów, które zajmują się umowami ubezpieczeniowymi i umowami inwestycyjnymi.
Bank stosuje MSSF 17 po jego zatwierdzeniu przez Unię Europejską. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, nowy standard nie został jeszcze zatwierdzony przez Unię Europejską.
- **Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”**
Rada opublikowała zmiany do MSR 1, które wyjaśniają kwestię prezentacji zobowiązań jako długo- i krótkoterminowe. Opublikowane zmiany obowiązują dla sprawozdań finansowych za okresy rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2023 r. lub po tej dacie.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

- **Zmiany do MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć”**

Opublikowane w maju 2020 r. zmiany do standardu mają na celu zaktualizowanie stosownych referencji do Założeń Koncepcyjnych w MSSF, nie wprowadzając zmian merytorycznych dla rachunkowości połączeń przedsiębiorstw.

- **Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe”**

Zmiana wprowadza zakaz korygowania kosztu wytworzenia rzeczowych aktywów trwałych o kwoty uzyskane ze sprzedaży składników wyprodukowanych w okresie przygotowywania rzeczowych aktywów trwałych do rozpoczęcia funkcjonowania zgodnie z zamierzeniami kierownictwa. Zamiast tego jednostka rozpoznaje ww. przychody ze sprzedaży i powiązane z nimi koszty bezpośrednio w rachunku zysków i strat. Zmiana obowiązuje dla sprawozdań finansowych za okresy rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2022 r. lub po tej dacie.

- **Zmiany do MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe”**

Zmiany do MSR 37 dostarczają wyjaśnień odnośnie do kosztów, które jednostka uwzględnia w analizie, czy umowa jest kontraktem rodzącym obciążenia. Zmiana obowiązuje dla sprawozdań finansowych za okresy rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2022 r. lub po tej dacie.

- **Roczne zmiany do MSSF 2018 - 2020**

“Roczne zmiany MSSF 2018-2020” wprowadzają zmiany do standardów: MSSF 1 „Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy”, MSSF 9 „Instrumenty finansowe”, MSR 41 „Rolnictwo” oraz do przykładów ilustrujących do MSSF 16 „Leasing”.

Poprawki zawierają wyjaśnienia oraz doprecyzowują wytyczne standardów w zakresie ujmowania oraz wyceny.

- **Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” oraz wytyczne Rady MSSF w zakresie ujawnień dotyczących polityk rachunkowości w praktyce**

Zmiana do MSR 1 wprowadza wymóg ujawniania istotnych informacji dotyczących zasad rachunkowości, które zostały zdefiniowane w standardzie. Zmiana wyjaśnia, że informacje na temat polityk rachunkowości są istotne, jeżeli w przypadku ich braku, użytkownicy sprawozdania finansowego nie byłiby w stanie zrozumieć innych istotnych informacji zawartych w sprawozdaniu finansowym. Ponadto, dokonano również zmian wytycznych Rady w zakresie stosowania koncepcji istotności w praktyce, aby zapewnić wytyczne dotyczące stosowania pojęcia istotności do ujawnień dotyczących zasad rachunkowości. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiany te nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską.

- **Zmiany do MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów”**

W lutym 2021 r. Rada opublikowała zmianę do MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów” w zakresie definicji wartości szacunkowych. Zmiana do MSR 8 wyjaśnia, w jaki sposób jednostki powinny odróżniać zmiany zasad rachunkowości od zmian wartości szacunkowych. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiany te nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską.

- **Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy ”**

Zmiany do MSR 12 precyzują, w jaki sposób rozliczać podatek odroczony od transakcji takich jak leasing i zobowiązania z tytułu wycofania z eksploatacji. Przed zmianą do standardu istniały niejasności co do tego, czy zwolnienie dotyczące ujmowania podatku odroczonego rozpoznane po raz pierwszy miało zastosowanie do tego typu transakcji, tj. w przypadku których ujmowane są zarówno aktywa, jak i zobowiązania z tytułu podatku odroczonego. Wprowadzone zmiany do MSR 12 wyjaśniają, że zwolnienie nie ma zastosowania oraz że jednostki są zobowiązane do ujmowania podatku odroczonego od takich transakcji. Zmiany nakładają na spółki obowiązek ujmowania podatku odroczonego od transakcji, które w momencie początkowego ujęcia powodują powstanie jednakowych różnic przejściowych podlegających opodatkowaniu i odliczeniu. Zmiana obowiązuje dla sprawozdań finansowych za okresy rozpoczynające

się z dniem 1 stycznia 2023 r. lub po tej dacie. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiany te nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską.

- **Zmiana do MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe”**

Zmiana ta dotyczy wymogów przejściowych w związku z zastosowaniem po raz pierwszy MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” oraz MSSF 9 „Instrumenty finansowe”. Zmiana wprowadza możliwość poprawy użyteczności informacji dla inwestorów na temat pierwszego zastosowania nowego standardu.

Zmiana dotyczy wyłącznie przejścia ubezpieczycieli na nowy standard, nie ma wpływu na żadne inne wymogi zawarte w MSSF 17.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiany te nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską.

- **MSSF 14 „Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe”**

Standard ten pozwala jednostkom, które sporządzają sprawozdanie finansowe zgodnie z MSSF po raz pierwszy (z dniem 1 stycznia 2016 r. lub po tej dacie), do ujmowania kwot wynikających z działalności o regulowanych cenach, zgodnie z dotychczas stosowanymi zasadami rachunkowości. Dla poprawienia porównywalności, z jednostkami które stosują już MSSF i nie wykazują takich kwot, zgodnie z opublikowanym MSSF 14 kwoty wynikające z działalności o regulowanych cenach, powinny podlegać prezentacji w odrębnej pozycji zarówno w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jak i w rachunku zysków i strat oraz sprawozdaniu z innych całkowitych dochodów.

Decyzją Unii Europejskiej MSSF 14 nie zostanie zatwierdzony.

- **Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 dot. sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostkami stowarzyszonymi lub wspólnymi przedsięwzięciami**

Zmiany rozwiązują problem aktualnej niespójności pomiędzy MSSF 10 a MSR 28. Ujęcie księgowe zależy od tego, czy aktywa niepieniężne sprzedane lub wniesione do jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia stanowią „biznes” (ang. business).

W przypadku, gdy aktywa niepieniężne stanowią „biznes”, inwestor wykazuje pełny zysk lub stratę na transakcji. Jeżeli zaś aktywa nie spełniają definicji biznesu, inwestor ujmuje zysk lub stratę tylko w zakresie części stanowiącej udziały innych inwestorów.

Zmiany zostały opublikowane 11 września 2014 r. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zatwierdzenie tej zmiany jest odroczone przez Unię Europejską.

Według szacunków Banku, w/w standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez jednostkę na dzień bilansowy.

b) Podstawy sporządzenia sprawozdania finansowego

Sprawozdanie finansowe Santander Consumer Bank S.A. za okres od 1 stycznia 2021 roku do 31 grudnia 2021 roku zostało sporządzone w złotych polskich (PLN) przy zaokrągleniu do pełnych tysięcy złotych.

Santander Consumer Bank S.A. sporządził sprawozdanie finansowe zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) przyjętymi do stosowania w Unii Europejskiej, według zasady kosztu historycznego za wyjątkiem pozycji wskazanych poniżej:

Pozycja w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	Zasady wyceny bilansowej
Inwestycyjne aktywa finansowe	WG przez pozostałe całkowite dochody
	WG przez wynik finansowy
Aktywa zastawione	WG przez pozostałe całkowite dochody
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	WG przez wynik finansowy
Instrumenty pochodne zabezpieczające	Rachunkowość zabezpieczeń
Kredyty i pożyczki udzielone klientom niespełniające testu kontraktowych przepływów pieniężnych	WG przez wynik finansowy
Zobowiązania wobec klientów (zobowiązanie sekurytyzacyjne odpowiadające pożyczce podporządkowanej sekurytyzacyjnej)	WG przez wynik finansowy

Sprawozdanie z sytuacji finansowej zostało sporządzone według płynności aktywów.

c) Dokonywanie szacunków

Bank podczas sporządzania sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF dokonuje pewnych szacunków i przyjmuje założenia, które bezpośrednio mają wpływ zarówno na sprawozdanie finansowe oraz ujętą w nim informację dodatkową. Na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy dokonane szacunki i założenia odzwierciedlają istniejące warunki, np. ceny rynkowe, stopy procentowe, kursy wymiany walut, itp. Pomimo faktu, że szacunki te opierają się na jak najlepszej wiedzy dotyczącej warunków bieżących i działań, które Bank podejmie, rzeczywiste rezultaty mogą się od tych szacunków różnić. Bank wykazuje rodzaj oraz wielkość zmiany wartości szacunkowych, jeśli zmiana ta wywołuje skutki w okresie bieżącym lub jeśli przewiduje się takie skutki w okresach przyszłych.

Szacunki i założenia, które Bank przyjmuje do wykazywania wartości aktywów i zobowiązań oraz przychodów i kosztów, dokonywane są przy wykorzystaniu danych historycznych oraz innych czynników, które są dostępne oraz uznawane za właściwe w danych okolicznościach. Założenia co do przyszłości oraz dostępne dane służą do szacowania wartości aktywów oraz zobowiązań prezentowanych w sprawozdaniu finansowym, których nie można jednoznacznie określić przy wykorzystaniu innych źródeł. Przy dokonywaniu szacunków Bank uwzględni przyczyny oraz źródła niepewności, które są przewidywane na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego.

W swoich szacunkach, ze względu na dużą niepewność spowodowaną pandemią COVID-19, głównie w kontekście terminów i zakresu potencjalnego pogorszenia się sytuacji gospodarczej, Bank zdecydował się na utworzenie w 2020 roku dodatkowego odpisu (ponad ryzyko uwzględnione w indywidualnej ocenie ryzyka) na oczekiwane straty kredytowe, która pokrywała niepewność związaną z wpływem pandemii, nieuwzględnioną na poziomie parametrów ryzyka MSSF 9. Wysokość utworzonej rezerwy wyniosła 30 mln zł. W 2021 r. Bank dokonał aktualizacji parametrów ryzyka modeli MSSF 9. Czynniki związane z pandemią COVID-19 zostały ujęte w parametrach modeli szacujących straty kredytowe, co oznacza, że wpływ pandemii na jakość portfela został częściowo zneutralizowany, w związku z czym Bank rozwiązał rezerwę utworzoną w 2020 r..

Ponadto w zakresie klasyfikacji i wyceny portfela kredytowego, w przypadku udzielenia moratoriów kredytowych (tzw. wakacje kredytowe) związanych z działaniami podjętymi w związku z COVID-19, Bank nie dokonuje przeklasyfikowania ekspozycji kredytowych uznając, że w długim okresie udzielone moratoria nie mają wpływu na jakość należności. Jednakże umowy kredytu gotówkowego lub ratalnego z udzieloną prolongatą uznane za ekspozycje o podwyższonym ryzyku (zgodnie z segmentacją niespłacenia zaległości (klasa Medium lub High) przenosi się do Koszyka 2, jeśli klasyfikacja powoduje przypisanie do Koszyka 1.

Ponadto w przypadku klientów deklarujących utratę pracy w ramach moratorium Tarcza 4.0, ekspozycje takie przenosi się do Koszyka 3. Szerzej opisano to w punktach *Rezerwa na ryzyko wynikające z pandemii COVID-19* oraz *Identyfikacja modyfikacji związanych z wakacjami kredytowymi*.

Dokonywane przez Bank szacunki oraz założenia są poddawane bieżącym przeglądom. W 2021 roku, w związku z przeglądem parametrów ryzyka stosowanych do kalkulacji oczekiwanych strat kredytowych, zaktualizowano scenariusze makroekonomiczne, uwzględniając zgodnie z wymogami standardu MSSF 9 aktualne prognozy przyszłej sytuacji ekonomicznej.

Główne założenia dotyczące przyszłości przyjęte przy dokonywaniu szacunków przez Bank dotyczą przede wszystkim następujących obszarów:

- **Utrata wartości aktywów finansowych**

Bank stosuje podejście do szacowania odpisów z tytułu strat kredytowych, które bazuje na wyznaczaniu oczekiwanych strat kredytowych (expected credit loss ECL). Odpisy z tytułu ECL odzwierciedlają nieobciążoną i ważoną prawdopodobieństwem kwotę, którą ustala się, oceniając szereg możliwych wyników, wartość pieniądza w czasie oraz racjonalne i możliwe do udokumentowania informacje, które są dostępne bez nadmiernych kosztów lub starań na dzień sprawozdawczy, dotyczące przeszłych zdarzeń, obecnych warunków i prognoz dotyczących przyszłych warunków gospodarczych. Odpisy z tytułu ECL są mierzone w kwocie równej ECL w horyzoncie 12-miesięcznym albo ECL w horyzoncie pozostałego czasu życia instrumentu jeżeli zidentyfikowano dla nich istotny wzrost ryzyka kredytowego od momentu rozpoznania.

Wyróżnia się trzy podstawowe etapy/koszyki rozpoznawania strat oczekiwanych:

Koszyk 1 – w którym są klasyfikowane ekspozycje, dla których od momentu rozpoznania nie nastąpiły istotne zmiany ryzyka, rozumiane jako wzrost prawdopodobieństwa przeklasyfikowania do portfela z utratą wartości (Koszyk 3). Dla takich ekspozycji oczekiwane straty są rozpoznawane w horyzoncie najbliższych 12 miesięcy.

Koszyk 2 – w którym są klasyfikowane ekspozycje, dla których od momentu rozpoznania nastąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego, ale jeszcze nie uprawdopodobniło się zdarzenie niewywiązania się z zobowiązania. Dla takich ekspozycji straty oczekiwane są rozpoznawane w horyzoncie pozostałego czasu życia ekspozycji.

Koszyk 3 – w którym są klasyfikowane ekspozycje, dla których zmaterializowało się zdarzenie niewykonania zobowiązania (PD=100%). Dla takich ekspozycji oczekiwane straty są rozpoznawane w horyzoncie pozostałego czasu życia ekspozycji.

Bank stosuje szczegółowe kryteria definicji istotnego wzrostu poziomu ryzyka, na potrzeby której wykorzystuje podstawowe warunki określone w MSSF 9 obejmujące opóźnienie w spłacie, restrukturyzację długu oraz fakt opóźnienia spłaty w okresie ostatniego roku. Bank stosuje także przesłankę w postaci znaczącego przyrostu prawdopodobieństwa defaultu (PD) wyznaczonego na podstawie scoringu behawioralnego względem początkowego ujęcia (PD aplikacyjnego). W zależności od produktu kredytowego przyrost względny prawdopodobieństwa defaultu wynosi od 0% a przyrost bezwzględny wynosi od 100%.

Produkt	przyrost bezwzględny	przyrost względny
Kredyty samochodowe (samochody nowe)	2,00%	200%
Kredyty samochodowe (samochody używane)	2,00%	300%
Kredyty gotówkowe dla klientów znanych	5,50%	300%
Kredyty gotówkowe dla klientów nowych	6,00%	200%
Kredyty gotówkowe (konsolidacja zewnętrzna dla klientów znanych)	5,00%	250%
Pożyczka restrukturyzacyjna	0,00%	100%
Kredyty gotówkowe dla klientów znanych (zamknięcie starej umowy i otwarcie nowej)	5,50%	300%
Kredyty ratalne dla klientów znanych	2,50%	500%
Kredyty ratalne dla klientów nowych	2,00%	350%
Kredyty ratalne (pozostałe)	2,00%	400%
Karty kredytowe dla klientów znanych	3,00%	250%
Karty kredytowe dla klientów nowych	1,00%	150%
Kredyty zabezpieczone hipotecznie	2,00%	300%

Bank na potrzeby szacowania odpisów z tytułu utraty wartości wykorzystuje własne oszacowania parametrów ryzyka bazujące na modelach wewnętrznych, takie jak oszacowanie parametrów w horyzoncie czasu życia ekspozycji czy uwzględnienie przyszłych warunków makroekonomicznych.

Systemy analityczno-księgowe kredytów oraz systemy wspomagające obliczenia wysokości odpisów na oczekiwane straty dokonują wyliczenia poziomu odpisów na oczekiwane straty na podstawie zawartych w systemach informacji dotyczących stanu portfela na dzień wyliczenia oraz wprowadzonych parametrów, współczynników oraz zasad segmentacji portfela.

Bank dokonuje analiz w zakresie stosowanych szacunków odpisów z tytułu utraty wartości. W poniższej tabeli zaprezentowano oszacowania wzrostu wysokości odpisów w poszczególnych scenariuszach testowych.

Scenariusz testowy	Wysokość wzrostu odpisów (w mln zł)	
	analiza z roku 2021	analiza z roku 2020
Wzrost kursu walutowego* o 30% lub maksymalnie obserwowany w historii (w nawiasie podano przyjęty kurs CHF/PLN)	102 (6,23 CHF/PLN scenariusz stresowy)	114 (6,45 CHF/PLN scenariusz stresowy)
Wzrost stopy procentowej o 400 pb.	67	59
Wzrost kursu walutowego o 15% i stopy procentowej o 200 pb.	82	77
Spadek wartości zabezpieczeń i opóźnienie odzysków z zabezpieczeń**	27	37
Wzrost parametru PD o 20%	65	68
Stress test zmiennych makroekonomicznych***	41	136

*) Test zakładał wzrost kursu walutowego o 50% dla kredytów hipotecznych oraz 30% dla pozostałych ekspozycji lub maksymalnie obserwowany w ciągu ostatnich 5 lat.

**) Test zakłada spadek wartości zabezpieczeń o 20% połączony z opóźnieniem w odzyskiwaniu zabezpieczeń: opóźnienie odzysku zabezpieczenia dla kredytów hipotecznych oraz kredytów gospodarczych zabezpieczonych hipotecznie wynosi 2 lata, natomiast dla kredytów samochodowych 1 rok i jest odzwierciedlone poprzez dodatkowe dyskontowanie odzysków.

***) W 2020 na potrzeby testu przyjęto scenariusz makroekonomiczny opracowany przez Departament Analiz Ekonomicznych w SBP. W 2021 na potrzeby testu przyjęto scenariusz stresowy przygotowany przez Narodowy Bank Polski w ramach przeprowadzania nadzorczych testów warunków skrajnych sektora bankowego. Przyrost straty w przypadku obu okresów wyliczony został jako różnica wysokości rezerw w scenariuszu zestresowanym oraz wysokości rezerw w scenariuszu bazowym.

Zgodnie z wymogami MSSF 9 strata oczekiwana wyznaczana jest jako średnia ważona z wyników kalkulacji dla kilku scenariuszy makroekonomicznych (pozytywnego, podstawowego i negatywnego). Analogicznie jak w roku poprzednim, przyjęta waga scenariusza podstawowego wynosi 60% natomiast pozostałych dwóch scenariuszy po 20%. Przyjęta waga odzwierciedla prawdopodobieństwo wystąpienia każdego ze scenariuszy.

Scenariusz bazowy

W scenariuszu bazowym wzrost gospodarczy będzie wspierany przez luźniejszą politykę fiskalną (program Nowy Ład) oraz nowe fundusze unijne, z przewidywanymi stopami wzrostu PKB na poziomie 4,9% i 3,6% na lata 2022 i 2023. Na koniec 2021 roku fundusze UE nie są dostępne, ale scenariusz zakłada, że rząd będzie w stanie osiągnąć porozumienie z Komisją Europejską i odblokować nowe środki w 2022 roku. Silny popyt krajowy wraz ze słabszym złotym, podwyżkami cen energii i wyższymi cenami surowców spowodowanymi zakłóceniami w globalnym łańcuchu dostaw będą napędzać inflację CPI, która ma wynieść średnio 6,2% w 2022 roku. Pod koniec Rada Polityki Pieniężnej rozpoczęła zacieśnianie polityki pieniężnej i podniosła stopy procentowe w październiku i listopadzie łącznie o 115 punktów bazowych, do 1,25%. Oczekuje się, że na koniec 2022 r. stopy procentowe wyniosą 3,00%.

Scenariusz optymistyczny

Scenariusz pozytywny opiera się na założeniu, że nie pojawią się nowe fale koronawirusa ani lockdowny. Fundusze UE zostaną odblokowane, a zakłócenia w dostawach znikają. W tym scenariuszu oczekuje się, że w 2022 r. gospodarka wzrośnie o 6,2%, a następnie będzie stopniowo zwalniać, ale pozostanie silna. Silny wzrost będzie napędzał i tak już podwyższoną inflację, która wyniesie średnio 6,5% w 2022 i 4,1% w 2023. NBP będzie kontynuował cykl zacieśniania. Oczekuje się, że stopy procentowe wzrosną do 3,00% na koniec 2022 roku.

Scenariusz pesymistyczny

Scenariusz negatywny został zbudowany przy założeniu, że nowa fala koronawirusa doprowadzi do odnowienia ograniczeń epidemicznych. Jednocześnie konflikt między polskim rządem a Komisją Europejską nie zostanie rozwiązany w najbliższym czasie, więc środki z Funduszu Odbudowy nie zostaną uruchomione. W tym scenariuszu oczekuje się, że w 2022 r. gospodarka wzrośnie o 3,3%, a następnie spowolni do 1,3% w 2023 r. Mimo wolniejszego wzrostu inflacja CPI pozostanie na wysokim poziomie i wyniesie średnio 6,2% w 2022 r. Pogorszenie perspektyw gospodarczych pojawi się w trakcie cyklu podwyżek RPP, więc po podniesieniu w 2. kwartale 2022 do 3,00% stopy spadną do 1,50% w 1. kwartale 2023.

W poniższych tabelach przedstawiono kluczowe wskaźniki ekonomiczne wynikające z poszczególnych scenariuszy.

Scenariusz zastosowany na 2021.12.31		bazowy		optymistyczny		pesymistyczny	
prawdopodobieństwo		60%		20%		20%	
		2022	średnia kolejne 3 lata	2022	średnia kolejne 3 lata	2022	średnia kolejne 3 lata
PKB	r/r	4,90%	3,00%	6,20%	4,80%	3,30%	1,30%
WIBOR 3M	średnia	3,00%	3,00%	3,00%	3,00%	2,80%	1,80%
stopa bezrobocia	% aktywnych	3,20%	3,00%	3,20%	2,70%	3,20%	3,40%
CPI	r/r	6,20%	3,10%	6,50%	3,40%	6,30%	2,50%
EURPLN	koniec okresu	4,46	4,34	4,39	4,30	4,73	4,51

Scenariusz zastosowany na 2020.12.31		bazowy		optymistyczny		pesymistyczny	
prawdopodobieństwo		60%		20%		20%	
		2022	średnia kolejne 3 lata	2022	średnia kolejne 3 lata	2022	średnia kolejne 3 lata
PKB	r/r	3,10%	3,10%	4,40%	4,10%	1,80%	2,20%
WIBOR 3M	średnia	1,60%	1,60%	1,60%	1,60%	1,60%	1,60%
stopa bezrobocia	% aktywnych	2,60%	2,10%	2,40%	1,90%	2,70%	2,40%
CPI	r/r	2,90%	2,00%	3,40%	2,40%	2,50%	1,70%
EURPLN	koniec okresu	4,30	4,27	4,23	4,17	4,36	4,38

W wyniku nałożenia prognoz czynników makroekonomicznych poziom rezerw Banku jest wyższy o 12 mln zł niż w przypadku obliczeń nieuwzględniających prognoz.

- Kalkulacja rezerw**

Rezerwy na sprawy sporne oszacowane zostały przy uwzględnieniu prawdopodobnej kwoty do zapłaty.

W związku z wyrokiem TSUE w przedmiocie interpretacji art. 16 ust. 1 dyrektywy w sprawie umów o kredyt konsumencki (CCD) i implementującego go art. 49 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim oraz wyrokiem TSUE w przedmiocie artykułu 6 ust. 1 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich w odniesieniu do umów kredytów hipotecznych indeksowanych do waluty obcej - Bank szczegółowo przeanalizował treść tych rozstrzygnięć i ich wpływ na działalność Banku, w szczególności w kontekście podejścia rynkowego, w tym zarówno w obszarze prowadzenia sporów sądowych, jak i działalności operacyjnej.

W związku z tym Zarząd rozważył ryzyko, iż założone na bazie harmonogramów przepływy pieniężne z portfela kredytów hipotecznych indeksowanych do walut obcych, mogą nie być w pełni odzyskiwalne i/lub powstanie zobowiązanie skutkujące przyszłym wypływem środków pieniężnych. Dlatego nadal oprócz rezerwy na sprawy indywidualne, utrzymywana jest dodatkowa rezerwa portfelowa na ryzyko prawne. Rezerwa portfelowa szacowana jest w oparciu o szereg założeń, z uwzględnieniem: pozostałego okresu kredytowania ekspozycji oraz prawdopodobieństwa przegrania sporu sądowego z uwzględnieniem różnych możliwych scenariuszy negatywnych rozstrzygnięć spraw sądowych. Na dzień 31 grudnia 2021 roku, Bank zwiększył rezerwy portfelowe dotyczące tego ryzyka w wyniku przeglądu i aktualizacji szacunków i będzie kontynuował monitorowanie tego ryzyka w kolejnych okresach sprawozdawczych. Zmiana szacunków związana jest z aktualnym stanem linii orzeczniczej sądów.

Rezerwa portfelowa na ryzyko prawne związane z portfelem kredytów hipotecznych w walutach obcych

Na dzień 31.12.2021 r. Bank posiadał ekspozycje kredytów hipotecznych oparte na walucie CHF w kwocie 2 023 mln zł (na 31.12.2020 r. – 2 162 mln zł), w formule kredytów indeksowanych.

W zakresie sporów sądowych powstałych na tle kredytów indeksowanych do walut obcych istnieją rozbieżności w orzecznictwie sądowym:

- linie orzecznicze niekorzystne dla banków, które dzielą się zasadniczo na dwie główne kategorie: (1) nieważność umowy kredytu jako skutek abuzywności ww. norm zawartych w umowie (linia dominująca); (2) wyroki, których skutkiem jest tzw. „odfrankowanie” kredytu – tj. uznanie, że skutkiem abuzywności normy, która przewiduje indeksację kredytu oraz normy kursowej (odsyłającej do tabeli banku) jest usunięcie mechanizmu indeksacji i traktowanie zobowiązania kredytobiorcy jako kredytu złotowego oprocentowanego według stawki LIBOR CHF właściwej dla waluty CHF;

- orzeczenia częściowo korzystne dla banków, opierające się na uznaniu samej indeksacji kredytu jako dopuszczalnej i zgodnej z prawem, przy jednoczesnym uznaniu abuzywności i eliminacji normy kursowej (postanowień odsyłających do tabeli bankowej) i zastąpienia jej alternatywnym, obiektywnym miernikiem indeksacji, tj. kursem średnim NBP. Może ona skutkować uznaniem określonych roszczeń kredytobiorcy, jednak w wysokości wyłącznie różnic kursowych zbliżonych do wielkości spreadu walutowego.
- orzeczenia korzystne dla banków oparte na uznaniu braku abuzywności klauzul przeliczeniowych, co skutkuje oddaleniem powództwa wobec banku.

Ponadto, z uwagi na opisaną dalej niepewność prawną związaną z brakiem kompleksowego stanowiska Sądu Najwyższego oraz pozostającymi jeszcze do rozstrzygnięcia pytaniami prejudycjalnymi skierowanymi do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) – w orzecznictwie sądów powszechnych, zwłaszcza pierwszo-instancyjnych, mogą się pojawiać także innego rodzaju orzeczenia, w tym wskazujące na bezwzględną nieważność umowy kredytu z powodu sprzeczności z prawem określonych postanowień umownych. Rozstrzygnięcia takie aktualnie w ocenie Banku nie mają jednak materialnego wpływu na ocenę ryzyka prawnego spraw sądowych dotyczących kredytów hipotecznych opartych na walucie CHF – z uwagi na rzadkość występowania, brak potwierdzenia w orzecznictwie sądów wyższych instancji, jak i brak ugruntowanych różnic co do praktycznych konsekwencji takich rozstrzygnięć w porównaniu z dominującą linią orzecniczą opartą na koncepcji nieważności umowy wskutek występowania w niej klauzul abuzywnych (z uwagi na to nie znajdują odzwierciedlenia w szacunkach rezerw na ryzyko prawne utworzonych na dzień 31 grudnia 2021 r.).

Opisane powyżej rozbieżności wynikają z kilku kluczowych orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) i Sądu Najwyższego (SN), które pozostawiły margines interpretacyjny.

Dnia 3.10.2019 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) wydał kluczowe dla aktualnego stanu orzecznictwa orzeczenie odnośnie skutków ewentualnej abuzywności postanowień umowy kredytu indeksowanego do CHF. TSUE uznał, że w przypadku stwierdzenia abuzywności klauzuli indeksacyjnej sąd krajowy może stwierdzić nieważność umowy – po uprzednim przedstawieniu kredytobiorcy skutków takiego rozwiązania i za jego zgodą, jeśli eliminacja całego mechanizmu indeksacji i ryzyka walutowego spowodowałaby zmianę głównego przedmiotu umowy. TSUE jednocześnie nie wykluczył możliwości uznania przez sąd krajowy możliwości dalszego funkcjonowania umowy bez mechanizmu indeksacji (co sprowadzałoby się do traktowania kredytu jako kredytu złotowego oprocentowanego według stawki LIBOR), niemniej w ocenie TSUE rozwiązanie to uznano za niepewne. TSUE wykluczył możliwość uzupełniania treści umowy po eliminacji klauzul abuzywnych regułami wynikającymi z przepisów ogólnych prawa krajowego. TSUE potwierdził jednak możliwość uzupełnienia luk w umowie regułami wynikającymi z wyraźnego przepisu dyspozytywnego albo innymi regułami ustalonymi przez strony.

Przed omawianym wyżej wyrokiem TSUE Sąd Najwyższy w zakresie skutków abuzywności normy kursowej prezentował stanowisko opierające się na uznaniu, że umowy kredytu indeksowanego są ważne i zgodne z prawem, a umowa kredytu po wyeliminowaniu klauzuli kursowej nadal ma charakter umowy o kredyt indeksowany. W 2019 r. Sąd Najwyższy w niektórych wyrokach orzekł o usunięciu mechanizmu indeksacji i uznaniu, że umowę można uznać za kredyt w PLN oprocentowany według stawki LIBOR, co stanowiło odstępstwo od wcześniejszej linii orzecniczej SN.

W wyroku z 11.12.2019 r. (uzasadnienie opublikowane w kwietniu 2020) wydanym w sprawie Santander Bank Polska S.A. SN uznał natomiast, że upadek indeksacji i utrzymanie umowy jako kredytu w PLN oprocentowanego według stawki LIBOR nie jest dopuszczalne, gdyż klauzule indeksacyjne stanowią element głównych świadczeń stron, a zatem ich abuzywność i wyeliminowanie z umowy prowadzi do stwierdzenia nieważności umowy kredytu. To powoduje konsekwencje w postaci konieczności dokonania przez strony wzajemnych rozliczeń z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia; jednocześnie SN wskazał, iż dotychczasowe orzecznictwo TSUE nie wyklucza, iż jedną z konsekwencji nieważności umowy kredytu może być żądanie przez bank wynagrodzenia za bezpodstawne (bezumowne) korzystanie z udostępnionego kapitału kredytu.

W orzeczeniu z 16.02.2021 r. SN wskazał, że w razie unieważnienia umowy kredytu kredytobiorca może żądać od banku zwrotu spełnionych świadczeń niezależnie od tego, czy i w jakim zakresie pozostaje dłużnikiem banku z tytułu zwrotu nienależnie otrzymanej kwoty kredytu (teoria dwóch kondycji). Jednocześnie SN wskazał, że istnieją instrumenty prawne umożliwiające jednocześnie uwzględnienie obustronnych rozliczeń z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia po unieważnieniu umowy, takie jak potrącenie i prawo zatrzymania.

W ocenie Banku istotnym wyrokiem wpływającym na oczekiwane kształtowanie się linii orzeczniczej jest wyrok TSUE z dnia 29.04.2021 r., w którym TSUE wskazał, że celem dyrektywy 93/13/EWG w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich nie jest unieważnienie umów kredytowych, lecz przywrócenie równowagi kontraktowej, a przy ocenie skutków abuzywności umowy sąd powinien brać pod uwagę obiektywne kryteria, a nie tylko sytuację konsumenta. Ponadto TSUE stwierdził, że w celu utrzymania ważności umowy sąd powinien zastosować wszelkie dostępne środki, w tym analizę możliwości usunięcia jedynie części klauzul uznanych za nieuczciwe; jednocześnie sąd krajowy nie powinien zmieniać treści zobowiązania umownego. Sąd powinien zawsze informować konsumenta o wszystkich potencjalnych roszczeniach banku z tytułu ewentualnej nieważności umowy. Jednocześnie sąd ten nie udzielił odpowiedzi na pytania w zakresie ewentualnych roszczeń banku wobec kredytobiorcy, co może wskazywać na to, że roszczenia te są poza zainteresowaniem TSUE, a ich ocena podlega wyłącznie prawu krajowemu.

W uchwale SN z 7.05. 2021 r. podjętej w składzie 7 sędziów (i mającej moc zasady prawnej) SN wskazał, że stronom przysługują roszczenia o zwrot bezpodstawnego wzbogacenia w sytuacji unieważnienia umowy kredytu, a rozliczenie następuje zgodnie z teorią dwóch kondycji (potwierdzając stanowisko wyrażone w orzeczeniu z 16.02.2021). SN potwierdził przy tym możliwość domagania się przez bank swoich roszczeń od kredytobiorców w ramach postępowań wytoczonych przez klientów banków w oparciu o zarzut potrącenia albo zatrzymania. SN wskazał także, że przedawnienie roszczeń banku o zwrot bezpodstawnego wzbogacenia nie może rozpocząć biegu, zanim umowa zostanie uznana za trwale bezskuteczną tj. do czasu świadomej decyzji konsumenta co do nieważności umowy, podjętej po należyтым poinformowaniu go o abuzywności postanowień umownych i jej skutkach.

Pomimo wydania przez Sąd Najwyższy wskazanej uchwały mającej mocy zasady prawnej w orzecznictwie cały czas pozostają wątpliwości dotyczące sporów powstałych na tle kredytów powiązanych z walutą obcą.

Niezależnie od wskazanej wyżej uchwały z 7.05.2021 r., Sąd Najwyższy, na wniosek Pierwszej Prezes SN, miał w 2021 r. zająć kompleksowe stanowisko w składzie całej Izby Cywilnej odnośnie kluczowych kwestii dotyczących omawianych sporów (tj. możliwości utrzymania umowy kredytu po usunięciu z niej nieuczciwych klauzul, a także następstw ewentualnego unieważnienia całej umowy, w tym podstawowych zasad rozliczeń kredytobiorcy z bankiem z tego tytułu). Zapowiedziane stanowisko Sądu Najwyższego miało na celu wyjaśnienie rozbieżności i ujednolicenie orzecznictwa sądowego w sprawach kredytów opartych na walucie obcej. W celu wydania rozstrzygnięcia SN obradował kilkakrotnie, a ostatnie posiedzenie SN odbyło się w dniu 2.09.2021 r., jednak oczekiwana uchwała nie została podjęta, a SN zwrócił się do TSUE z pytaniami prejudycjalnymi dotyczącymi kwestii ustrojowych. Aktualnie nie jest znany termin podjęcia tej uchwały.

W dniu 2.09.2021 r. TSUE wydał kolejne istotne orzeczenie dotyczące kredytów opartych o waluty obce (sprawa banku węgierskiego), w którym potwierdził, że w świetle dyrektywy 93/13/EWG prymatem jest utrzymanie ważności umowy i przywrócenie równowagi kontraktowej stron, a sytuacja tylko jednej ze stron nie może być dla sądu kryterium rozstrzygającym o losie umowy.

Orzeczenie to jednocześnie potwierdza, że w celu utrzymania umowy w mocy wskazane jest sięganie do przepisów krajowych, które pozwolą na prawidłową realizację umowy (przepisy dyspozytywne), nawet jeżeli sprzeciwia się temu kredytobiorca albo też jeżeli przepisy te nie obowiązywały w momencie zawarcia umowy.

Ponadto w dniu 18.11.2021 r. TSUE wydał kolejne orzeczenie dotyczące kredytu indeksowanego do waluty obcej, w którym wskazał, że umowa kredytu powinna precyzyjnie opisywać kryteria ustalania kursów wymiany walut, tak aby konsument mógł ocenić konsekwencje ekonomiczne zawieranej umowy. TSUE wskazał także, że utrzymanie umowy w mocy na podstawie przepisu dyspozytywnego jest możliwe, gdyby jej unieważnienie było niekorzystne dla

konsumenta, potwierdzając przy tym (w ślad za wskazanym wcześniej wyrokiem z 3.10.2019), że nie ma możliwości uzupełniania umowy na podstawie przepisów ogólnych, odwołujących się do zasad słuszności lub ustalonych zwyczajów. Co istotne, TSUE po raz kolejny wskazał na możliwość stosowania w takiej sytuacji przepisów dyspozytywnych lub przepisów mających zastosowanie, w przypadku gdy strony umowy wyrażą na to zgodę.

Pomimo, iż w orzeczeniach TSUE wskazuje się na prymat utrzymania ważności umowy i przywrócenia równowagi kontraktowej stron, większość wyroków sądów nadal nie jest korzystna dla Banku.

Należy także zwrócić uwagę, że na rozstrzygnięcie TSUE oczekują dalsze zagadnienia istotne dla rozstrzygania sporów na tle kredytów indeksowanych lub denominowanych do waluty obcej. W sierpniu 2021 r. Sąd Rejonowy Warszawa-Śródmieście skierował do TSUE pytania prejudycjalne dotyczące rozliczenia korzyści wynikających z bezumownego korzystania z cudzego kapitału w razie unieważnienia umowy w kontekście zgodności z dyrektywą 93/13/EWG w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich. Z kolei Sąd Okręgowy w Warszawie w listopadzie 2021 r. zwrócił się do TSUE z pytaniami prejudycjalnymi dotyczącymi kwestii początku biegu przedawnienia roszczeń o rozliczenie zwrotu otrzymanych świadczeń w związku z unieważnieniem umowy oraz możliwości stosowania przez przedsiębiorcę w takiej sytuacji prawa zatrzymania (uzależnienia zwrotu świadczeń otrzymanych od konsumenta od równoczesnego zaoferowania lub zabezpieczenia przez konsumenta zwrotu świadczeń otrzymanych od przedsiębiorcy).

Ponadto na rozstrzygnięcie TSUE oczekują pytania prejudycjalne sformułowane w maju 2021 r. przez Sąd Rejonowy Warszawa-Wola, dotyczące tego, czy zakres stosowania dyrektywy 93/13/EWG w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich obejmuje również kwestie rozliczania nieważnej umowy, a także kwestii znaczenia woli konsumenta przy rozstrzyganiu przez sąd o unieważnieniu umowy. Na rozstrzygnięcie TSUE oczekują również pytania prejudycjalne skierowane w październiku 2020 r. przez Sąd Rejonowy Warszawa-Śródmieście, dotyczące kilku zagadnień – możliwość zastosowania przez sąd przepisów dyspozytywnych prawa krajowego w celu uzupełnienia umowy po usunięciu z niej klauzul abuzywnych, początek biegu przedawnienia roszczeń konsumenta o zwrot świadczeń w związku z unieważnieniem umowy, możliwość usunięcia tylko części klauzuli umownej uznanej za nieuczciwą oraz modyfikacji w drodze wykładni tej części umowy, która nie została uznana za nieuczciwą (w celu utrzymania umowy w mocy).

W obecnej chwili nadal trudno jest ocenić ostateczny wpływ orzeczeń TSUE na linie orzecznicze sądów polskich w sprawach dotyczących kredytów opartych o walutę obcą. Nie ma także kompleksowego stanowiska Sądu Najwyższego, które usuwałoby istniejące rozbieżności i zapewniało ujednolicenie orzecznictwa sądowego w sprawach kredytów opartych na walucie obcej.

Z uwagi na brak jednolitej linii orzeczniczej, a także w ocenie Zarządu brak możliwości przewidzenia kształtu rozstrzygnięcia poszczególnych kwestii przez Sąd Najwyższy, na moment sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego Bank w modelu tworzenia rezerw na ryzyko prawne dotyczące portfela kredytów indeksowanych do waluty obcej uwzględnia różne scenariusze rozstrzygnięć sądowych, w tym również te, które są przedmiotem wniosku o wydanie uchwały pełnego składu Izby Cywilnej SN.

Bank monitoruje na bieżąco stan orzecznictwa sądowego w sprawach kredytów indeksowanych do waluty obcej pod kątem kształtowania się i ewentualnych zmian linii orzeczniczych.

W związku z powyżej opisaną sytuacją bank zidentyfikował ryzyko, iż planowane na bazie harmonogramów przepływy pieniężne z portfela kredytów hipotecznych indeksowanych do walut obcych mogą być nie w pełni odzyskiwalne i/lub też powstanie zobowiązanie skutkujące przyszłym wypływem środków pieniężnych. Bank tworzy rezerwy na sprawy sporne (indywidualne sprawy w sądzie) oraz na ryzyko prawne (oczekiwane portfelowe) zgodnie z wymogami MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe”. Wartość rezerw skalkulowanych zarówno na portfel aktywny jak i spłacony, została oszacowana z uwzględnieniem szeregu założeń, które istotnie wpływają na kwotę szacunku ujętą w sprawozdaniu finansowym Banku, w rezerwach, obciążając jednocześnie pozostałe koszty operacyjne.

w tys. zł

Według stanu na 31.12.2021 r. Bank jest pozwany w 2292 postępowaniach (1133 na 31.12.2020 r.) dotyczących kredytów indeksowanych do waluty CHF o wartości przedmiotu sporu 399 mln zł (136 mln zł na 31.12.2020 r.), w tym znajduje się 1 pozew zbiorowy objęty ustawą o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym dotyczący 31 kredytów indeksowanych do CHF o wartości przedmiotu sporu 38 tys. zł.

Na dzień 31.12.2021 r. Bank utworzył rezerwy na sprawy sporne związane z pozwami dotyczącymi klauzul umownych dla umów kredytów hipotecznych indeksowanych wyrażonych w walutach obcych w kwocie 231 mln zł (na dzień 31.12.2020 r. w kwocie 84 mln zł).

Na dzień 31.12.2021 r. Bank utworzył rezerwy portfelowe na ryzyko prawne w łącznej kwocie 227 mln zł (na dzień 31.12.2020 r. w kwocie 86 mln zł), w związku ze zwiększoną liczbą spraw spornych dotyczących klauzul umownych dla umów kredytów hipotecznych indeksowanych wyrażonych w walutach obcych. W kolejnych okresach sprawozdawczych Bank będzie kontynuował monitoring i ocenę adekwatności powyższych rezerw.

W celu wyliczenia rezerwy portfelowej, Bank założył określone prawdopodobieństwo zgłoszenia roszczeń przez kredytobiorców w oparciu o liczbę aktualnie złożonych pozwów przeciwko Bankowi oraz estymowaną dynamikę liczby nowych pozwów, które mogą zostać złożone przez klientów w dowolnym momencie w przyszłości (zarówno dla umów czynnych jak i spłaconych). Przyjęte założenia są mocno wrażliwe na szereg czynników z otoczenia, takich jak: kształtowanie się linii orzecniczej w polskich sądach, aktywność kancelarii pośredniczących, poziom kosztów postępowania, itp. Bank zakłada, że dla ok 18% kredytów (aktywnych oraz spłaconych) już został lub będzie złożony pozew przeciwko Bankowi. Przyjęte założenia są mocno wrażliwe na szereg czynników z otoczenia, takich jak: kształtowanie się linii orzecniczej w polskich sądach, intensywność nagłośnienia poszczególnych rozstrzygnięć sądowych, aktywność kancelarii pośredniczących, poziom kosztów postępowania, itp. Bank zakłada, że zdecydowana większość prognozowanych spraw zostanie wniesiona w okresie do końca roku 2022, a następnie liczba nowych pozwów zacznie spadać w związku z oczekiwanym uporządkowaniem otoczenia prawnego.

Bank oszacował również prawdopodobieństwa negatywnych rozstrzygnięć dla zgłoszonych i potencjalnych roszczeń. Przy ocenie tych prawdopodobieństw Bank korzystał ze wsparcia zewnętrznych kancelarii prawnych.

W sprawach przeciwko Santander Consumer Bank SA dotyczących umów kredytów hipotecznych nominowanych do CHF zapadło 41 prawomocnych wyroków, w tym 24 zapadło w 2021 r. W 35 sprawach, postępowanie sądowe zakończyło się przegraną Santander Consumer Bank SA, w tym w 24 sprawach wyrok zapadł w 2021 r.

Ponieważ obecnie nadal nie ma jednolitej linii orzecznictwa Bank uwzględnia następujące scenariusze możliwych negatywnych rozstrzygnięć sporu sądowego:

- Unieważnienie klauzul zawartych w umowie kredytowej zidentyfikowanych jako niedozwolone skutkujące przewalutowaniem kredytu na PLN oraz pozostawieniem oprocentowania w oparciu o stawkę LIBOR dla CHF;
- Unieważnienie całej umowy kredytowej w związku z identyfikacją klauzul niedozwolonych (w tym z uwzględnieniem potrącenia z tytułu korzystania z kapitału oraz bez potrącenia);
- Unieważnienie klauzul zawartych w umowie kredytowej zidentyfikowanych jako niedozwolone w zakresie mechanizmu ustalania różnic kursowych prowadzące do zastosowania kursu średniego NBP;
- Unieważnienie klauzul zawartych w umowie kredytowej zidentyfikowanych jako niedozwolone w zakresie mechanizmu ustalania różnic kursowych prowadzące do zastosowania innego niż wskazane powyżej obiektywnego wskaźnika indeksacji.

Powyższe scenariusze charakteryzują się różnym poziomem prawdopodobieństwa, opierają się na relatywnie małej – statystycznie niereprezentatywnej – próbie rozstrzygnięć oraz zostały oszacowane przy wsparciu zewnętrznych, niezależnych od Banku, kancelarii prawnych jak i też różnym poziomem straty w przypadku ich wystąpienia. Dla każdego ze scenariuszy został statystycznie oszacowany oczekiwany poziom straty na bazie dostępnych danych historycznych oraz aktualnych informacji na temat rozstrzygnięć sądowych

w tys. zł

W opinii Banku na poziom szacowanych rezerw mają wpływ także takie czynniki jak: czas prowadzenia postępowań sądowych (aktualnie oszacowany w oparciu o relatywnie krótką historię) oraz rosnące koszty niezbędne dla rozpoczęcia postępowania sądowego i wsparcia procesowego.

Z uwagi na wysoki poziom niepewności, zarówno dla każdego z poszczególnych założeń, jak i ich wpływu łącznie, Bank przeprowadził następującą analizę wrażliwości oszacowanej rezerwy, poprzez oszacowanie wpływu zmienności poszczególnych parametrów na poziom rezerwy.

Oszacowania mają charakter jednoczynnikowej analizy wrażliwości poziomu rezerwy. Przy założeniu zmienności scenariuszy jak poniżej zmiana poziomu rezerwy portfelowej na dzień 31.12.2021 r. kształtuje się następująco:

Scenariusz	Wzrost/spadek o mln zł (stan na 31.12.2021)
Potrojenie liczby klientów, którzy wystąpią na drogę sądową	453
Podwojenie liczby klientów, którzy wystąpią na drogę sądową	226,5
Zmniejszenie o połowę liczby klientów, którzy wystąpią na drogę sądową	-113
Zwiększenie o 5% (względnie) prawdopodobieństwa przegranej	11,3
Zmniejszenie o 5% (względnie) prawdopodobieństwa przegranej	-11,3
Nieuwzględnienie rekompensaty kosztu kapitału	12,9

Zmiana poziomu rezerwy portfelowej na dzień 31.12.2020 r. kształtowała się następująco:

Scenariusz	Wzrost o mln zł (stan na 31.12.2020)
Potrojenie liczby klientów, którzy wystąpią na drogę sądową	174
Podwojenie liczby klientów, którzy wystąpią na drogę sądową	87
Przegranie przez Bank wszystkich roszczeń	42
Zwiększenie o 50% prawdopodobieństwa przegranej	36
Zwiększenie prognozowanej wartości straty o 5%	4

Scenariusz	Spadek o mln zł (stan na 31.12.2020)
Redukcja o 50% prawdopodobieństwa zgłoszenia roszczenia przez klientów	43
Rozpoznanie rekompensaty kosztu kapitału	9
Zmniejszenie o 50% prawdopodobieństwa przegranej	36
Zmniejszenie prognozowanej wartości straty o 5%	3

w tys. zł

Dla każdego z parametrów przedział zmienności przyjęty do analizy wrażliwości został oszacowany przy uwzględnieniu obecnie panujących warunków rynkowych. Przyjęte przedziały zmienności mogą ulegać zmianie w zależności od zmian sytuacji na rynku i tym samym wyniki analizy wrażliwości mogą się istotnie zmienić.

Przy założeniu zmienności scenariuszy jak poniżej wpływ na rezerwę na indywidualne sprawy sporne na dzień 31.12.2021 r. kształtuje się następująco:

Scenariusz	Wzrost/spadek o mln zł (stan na 31.12.2021)
Zwiększenie o 5% (względnie) prawdopodobieństwa przegranej	11,5
Zmniejszenie o 5% (względnie) prawdopodobieństwa przegranej	-11,5
Nieuwzględnienie rekompensaty kosztu kapitału	12,4

Przy założeniu zmienności scenariuszy jak poniżej rezerwa indywidualna na dzień 31.12.2020 r. kształtuje się następująco:

Scenariusz	Wzrost o mln zł (stan na 31.12.2020)
Zwiększenie prognozowanej wartości straty o 5%	4
Zwiększenie o 50% prawdopodobieństwa przegranej	41

Scenariusz	Spadek o mln zł (stan na 31.12.2020)
Zmniejszenie prognozowanej wartości straty o 5%	5
Zmniejszenie o 50% prawdopodobieństwa przegranej	42

W grudniu 2020 r. przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego przedstawił propozycję zawierania przez banki z kredytobiorcami dobrowolnych ugód, na mocy których kredyty oparte na walucie CHF podlegałyby retrospektywnemu rozliczeniu tak, jak kredyty złotówkowe z oprocentowaniem według stawki WIBOR oraz odpowiedniej marży. Bank nie jest uczestnikiem prac w ramach zespołu złożonego z przedstawicieli niektórych banków, oraz konsultacji z Komisją Nadzoru Finansowego, Ministerstwem Finansów oraz Narodowym Bankiem Polskim. Na dzień podpisania sprawozdania, Bank nie planuje zawierania ugód zgodnie z wyżej wspomnianą propozycją. Jednocześnie Bank oszacował potencjalny wpływ rozwiązania polegającego na przystąpieniu Banku do zawierania dobrowolnych ugód w szerszym wymiarze. Przy założeniu że 100% aktualnych kredytobiorców dokona konwersji zgodnie z propozycją Przewodniczącego KNF strata Banku wyniosłaby ok 840 mln zł (co oznacza ewentualny wzrost aktualnych rezerw o 382 mln zł).

Zarząd nie podjął żadnej decyzji, a co za tym idzie nie rekomendował żadnego rozwiązania Radzie Nadzorczej i w związku z tym, nie zostało to uwzględnione w ramach scenariuszy i prawdopodobieństw w nich zastosowanych, na bazie których bank szacował poziom rezerw na dzień 31.12.2021.

Rezerwa z tytułu zwrotów prowizji w przypadku przedterminowych spłat kredytów

Wartość rezerwy utworzonej na potencjalne roszczenia klientów z tytułu zwrotu części prowizji dla kredytów konsumenckich spłaconych przed terminem wynikającym z umowy kredytowej przed datą orzeczenia TSUE tj. sprzed dnia 11.09.2019 r. (orzeczenie w sprawie C 383/18) na dzień 31 grudnia 2021 roku wynosi 9,3 mln zł (na dzień 31 grudnia 2020 r. 34,8 mln zł).

w tys. zł

W 2021 r. Bank nie zidentyfikował konieczności utworzenia dodatkowej rezerwy (brak negatywnego wpływu na wynik finansowy, w 2020 r. koszt z tego tytułu wyniósł 53,5 mln zł). W trakcie 2021 r. zwrócono Klientom prowizje na łączną kwotę 25,5 mln zł.

Przeprowadzono analizę liczby wniosków o zwrot prowizji, ze szczególnym wskazaniem na 4. Kwartał 2021 r., które wskazują na wyraźny trend spadkowy, który, wedle założeń przyjętych przez Bank, będzie kontynuowany do końca 2022 r. Prawdopodobieństwo zgłoszenia roszczeń zostało oszacowane z uwzględnieniem wyliczonej kwoty prowizji podlegającej zwrotowi.

Bank stosuje metodę liniową przy rozliczaniu zwrotu prowizji w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu konsumenckiego. W związku z powyższym dokonano korekty wyceny należności na różnicę pomiędzy rozliczeniem prowizji za udzielenie kredytu zgodnie z metodą efektywnej stopy procentowej, a rozliczeniem liniowym stanowiącym podstawę zwrotu do klienta. Łączne saldo z rezerw z tego tytułu na koniec roku 2021 wynosiło 29,2 mln zł (w roku 2020 27,6 mln zł), negatywny wpływ na wynik odsetkowy w 2021 r. to 1,6 mln zł.

Wyniki analizy wrażliwości dokonanego oszacowania rezerwy przedstawiono poniżej:

Scenariusz	Wysokość wpływu na wynik finansowy (w mln zł)	
	2021	2020
Wariant optymistyczny	2,8	14,8
Wariant pesymistyczny	-2,8	-14,8

Wariant optymistyczny zakłada spadek liczby wniosków o zwrot prowizji w 2022 r. o 50% w porównaniu z bazowym scenariuszem, w wersji pesymistycznej wzrost liczby wniosków w 2022 r. o 50% w relacji do bazowego scenariusza.

Ponadto, Bank dokonał przeszacowania kwot amortyzowanych zewnętrznych kosztów pośrednictwa kredytowego w ramach wyceny należności kredytowych według zamortyzowanego kosztu z wykorzystaniem efektywnej stopy procentowej. Wartość przeszacowania należności kredytowych z tego tytułu na dzień 31.12.2021 wyniosła 5,6 mln zł (na 31.12.2020 saldo korekty z tego tytułu wynosiło 8,0 mln zł), pozytywny wpływ na wynik odsetkowy z tego tytułu w 2021 r. to 2,4 mln zł.

• Przychody i koszty z tytułu dystrybucji umów ubezpieczeniowych

Bank rozpoznaje przychody otrzymywane za usługę pośrednictwa w sprzedaży produktów ubezpieczeniowych oraz związane z obejmowaniem osób trzecich ochroną ubezpieczeniową w ramach umów ubezpieczenia zawartych przez Bank z zakładami ubezpieczeń w oparciu o analizę:

- czy sprzedaż ubezpieczenia przez Bank ograniczona jest wyłącznie do świadczenia usługi pośrednictwa; lub
- czy sprzedaż ubezpieczenia przez Bank jest powiązana ze sprzedażą produktu finansowego.

Podstawą analizy, o której mowa powyżej, jest treść ekonomiczna oferowanych produktów finansowych oraz produktów ubezpieczeniowych, w których sprzedaży Bank uczestniczy, przy czym w ramach tej analizy konieczne jest określenie, czy i w jakim stopniu przychody otrzymywane przez Bank stanowią:

- integralną część wynagrodzenia z tytułu oferowanego dodatkowo produktu finansowego,
- wynagrodzenie za usługę pośrednictwa,
- wynagrodzenie za świadczenie dodatkowych czynności po dokonaniu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego.

Na podstawie powyższej alokacji przychodów otrzymanych przez Bank za usługę pośrednictwa przyjęto następujące rozwiązania dotyczące ujęcia wynagrodzenia z tytułu *bancassurance*:

- występowanie bezpośredniego powiązania pomiędzy produktami finansowymi i produktami ubezpieczeniowymi: Bank ujmuje przychody z tytułu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego zgodnie z metodą zamortyzowanego kosztu i rozlicza metodą efektywnej stopy procentowej w przychodzie odsetkowym,
- brak bezpośredniego powiązania pomiędzy produktami finansowymi i produktami ubezpieczeniowymi: Bank ujmuje przychody z tytułu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego w przychodach z tytułu prowizji zgodnie z wymogami MSSF 15,
- występowanie produktu złożonego (z produktu finansowego oraz produktu ubezpieczeniowego): zgodnie z Rekomendacją U Bank dokonuje ujęcia przychodów z tytułu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego w podziale na część rozpoznawaną według metody zamortyzowanego kosztu oraz część rozpoznawaną zgodnie z MSSF 15. Podział następuje proporcjonalnie do wartości godziwej oferowanego produktu finansowego oraz wartości godziwej usługi pośrednictwa sprzedaży produktu ubezpieczeniowego.

W modelu względnej wartości godziwej Bank dokonuje szacunku części przychodów, która będzie zwracana w okresach po sprzedaży produktu ubezpieczeniowego i przypisuje do powyższych elementów w sposób analogiczny jak został podzielony przychód.

Poniższy scenariusz pokazuje zmiany wyniku finansowego brutto na rok 2021 oraz 2020 w przypadku zmiany części przychodu ubezpieczeniowego rozpoznawanego jednorazowo o 1 punkt procentowy.

Scenariusz testowy	Wzrost / (spadek) wartości wyniku finansowego brutto (mln zł)	
	analiza na 31.12.2021	analiza na 31.12.2020
- 1 punkt %	-2	-2
+ 1 punkt %	2	2

Bank wykonał analizę wrażliwości rezerwy na zwroty składek na wzrost lub spadek przyszłych zwrotów o 20% (od poziomu bazowego/zaksięgowanego). Wyliczone zostały alternatywne poziomy rezerwy na zwroty, są one wprost proporcjonalne do założonych zmian – dla zmniejszonych o 20 % zwrotów poziom rezerwy spada (rozwiązanie na 1,4 mln PLN), natomiast gdy zwroty rosną o 20% zwiększa się również bilansowa wartość rezerwy (dowiązanie na kwotę 1,3 mln PLN).

Scenariusz	Wysokość rezerwy (mln zł)
Rezerwa na 31.12.2021	6,7
Rezerwa wyliczona profilem 80% (obniżony poziom zwrotów)	5,3
Rezerwa wyliczona profilem 120% (podwyższony poziom zwrotów)	8,0

• **Portfel kart kredytowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy**

Do wyceny portfela kart kredytowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy Bank zastosował metodę zdyskontowanych przepływów, która składa się z dwóch części:

- szacowania przyszłych oczekiwanych przepływów pieniężnych dla portfela kart kredytowych, w tym odzysków dla portfela niepracującego,
- ustalenia stopy dyskontowej, w tym stopy wolnej od ryzyka, korekty ryzyka kredytowego oraz marży efektywnej.

Model wyceny opiera się na niezależnie określanych parametrach rynkowych, np. krzywych stóp procentowych. Parametry rynkowe ustalane są na podstawie kwotowań lub wynikają z cen instrumentów finansowych.

w tys. zł

Wycena dokonywana jest na poziomie pojedynczej transakcji i stanowi sumę zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych. Całkowita wartość godziwa portfela kredytów na datę wyceny stanowi sumę wartości godziwych poszczególnych ekspozycji.

W zakresie analizy wrażliwości portfela kart kredytowych wycenianych obowiązkowo do wartości godziwej na zmiany stopy dyskontowej, przyjęte scenariusze oraz wyniki przedstawia poniższa tabela.

Zmiana stopy dyskontowej	Wzrost / (spadek) wyceny do wartości godziwej (mln zł)	
	analiza na 31.12.2021	analiza na 31.12.2020
- 1 punkt %	1	1
+ 1 punkt %	-1	-1
- 2 punkty %	1	2
+ 2 punkty %	-1	-2

d) Znaczące zasady rachunkowości

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Na środki pieniężne oraz ekwiwalenty środków pieniężnych składają się środki pieniężne na rachunku nostro w Narodowym Banku Polskim, a także należności od banków w rachunku bieżącym oraz inne środki pieniężne o pierwotnym terminie wymagalności do 3 miesięcy. Pozycje te są wyceniane w zamortyzowanym koszcie zgodnie z klasyfikacją MSSF 9.

Aktywa i zobowiązania finansowe

Bank stosuje zasady wyznaczone na podstawie przepisów MSSF 9, zgodnie z którymi Bank klasyfikuje aktywa i zobowiązania finansowe do następujących kategorii:

- aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu,
- aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody,
- pozostałe zobowiązania finansowe.

Bank decyduje o klasyfikacji składnika aktywów i zobowiązań finansowych w momencie jego początkowego ujęcia. Z wyjątkiem należności z tytułu dostaw i usług, w momencie początkowego ujęcia Bank wycenia składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe w jego wartości godziwej, którą w przypadku aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy powiększa się lub pomniejsza o koszty transakcyjne, które można bezpośrednio przypisać do nabycia lub emisji tych aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych. Aktywa finansowe zakupione lub sprzedane w drodze standaryzowanej transakcji kupna lub sprzedaży odpowiednio ujmuje się lub zaprzestaje ich ujmowania na dzień rozliczenia transakcji.

Bank w dacie zawarcia transakcji ujmuje składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe w sprawozdaniu z sytuacji finansowej wtedy i tylko wtedy, gdy staje się związany postanowieniami umowy instrumentu.

• Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Kategoria zamortyzowanego kosztu wymaga zastosowania metody efektywnej stopy procentowej i ma zastosowanie jedynie do instrumentów dłużnych, które spełniają obydwa wymienione niżej kryteria:

- kryterium modelu biznesowego – aktywa w modelu biznesowym zakładającym utrzymywanie aktywów celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy (ang. held to collect),
- kryterium charakterystyki umownych przepływów pieniężnych – spełnione kryteria testu SPPI.

Do tej kategorii zaliczane są: kredyty, pożyczki i inne należności nabyte i udzielone w tym środki własne na rachunkach bankowych.

Kredyty i pożyczki o nieustalonych harmonogramach płatności wycenia się według wartości nominalnej, powiększonej o należne odsetki oraz pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości. Zamortyzowany koszt stanowi wartość, w jakiej kredyt lub pożyczka zostały wycenione w momencie początkowego ujęcia, pomniejszona o spłaty kwoty kapitału oraz powiększona lub pomniejszona o umorzenia wszelkich różnic między wartością początkową a wartością w terminie zapadalności oraz pomniejszona o odpisy z tytułu utraty wartości. Do wyceny według zamortyzowanego kosztu stosuje się efektywną stopę procentową (ujęcie opisane poniżej w punkcie „Przychody i koszty z tytułu odsetek”), która dyskontuje oczekiwany strumień przyszłych płatności pieniężnych do bieżącej wartości bilansowej netto przez okres do zapadalności lub do momentu następnej rynkowej wyceny, stanowiącą wewnętrzną stopę zwrotu składnika aktywów za dany okres; ustalenie tej stopy obejmuje opłaty otrzymywane przez Bank, które wpływają na charakterystykę finansową instrumentu. Wartość według zamortyzowanego kosztu składnika aktywów finansowych jest równa wartości bilansowej brutto składnik aktywów skorygowanej o odpisy na oczekiwane straty kredytowe.

Prowizje i opłaty stanowiące integralny element efektywnego zwrotu z kredytu lub pożyczki korygują ich wartość bilansową i są uwzględniane w kalkulacji efektywnej stopy procentowej.

Należności z tytułu świadczenia przez Bank kontrahentom usług wycenia się według wartości nominalnej powiększonej o należne odsetki oraz pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

- **Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy**

Zgodnie z MSSF 9 kategoria aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy ma zastosowanie do instrumentów dłużnych niezaklasyfikowanych do modelu biznesowego zakładającego utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, ani do modelu biznesowego zakładającego utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i poprzez sprzedaż aktywów finansowych oraz aktywa zaklasyfikowane do tych modeli biznesowych, ale niespełniające kryteriów testu SPPI.

Do kategorii tej Bank klasyfikuje instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu, czyli instrumenty typu FX SWAP, zawierane w celu zarządzania płynnością, portfel kart kredytowych, który nie spełnił kryteriów testu SPPI, pożyczki podporządkowane udzielone spółkom sekurytyzacyjnym oraz zobowiązanie sekurytyzacyjne w części odpowiadającej wartości pożyczek podporządkowanych udzielonych spółkom sekurytyzacyjnym, w odniesieniu do którego wybrana została opcja wyceny do wartości godziwej. Z uwagi na powód wyboru tej opcji, tzn. eliminacji niedopasowania księgowego, Bank odnosi zmiany wartości godziwej, w tym wynikające ze zmian w poziomie własnego ryzyka kredytowego, w całości do wyniku finansowego.

- **Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody**

Zgodnie z MSSF 9 kategoria wyceny do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody ma zastosowanie do instrumentów, które spełniają łącznie wymienione niżej kryteria:

- kryterium modelu biznesowego – aktywa w modelu biznesowym, którego cel jest realizowany zarówno poprzez uzyskiwanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i poprzez sprzedaż aktywów finansowych,
- kryterium charakterystyki umownych przepływów pieniężnych – spełnione kryteria SPPI.

Skutki zmiany wartości godziwej są ujmowane w pozostałych całkowitych dochodach, za wyjątkiem:

- odsetek obliczonych w oparciu o metodę efektywnej stopy procentowej,
- zysków lub strat z tytułu różnic kursowych,
- zysku lub straty z tytułu utraty wartości,

do momentu zaprzestania ujmowania składnika aktywów finansowych lub jego przeklasyfikowania.

Jeżeli składnik aktywów finansowych jest wyceniany w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, to kwoty, które są ujmowane w wyniku finansowym są takie same jak kwoty, które zostałyby ujęte w wyniku finansowym w przypadku, gdyby składnik ten był wyceniany w zamortyzowanym koszcie. W przypadku zaprzestania ujmowania składnika aktywów finansowych, skumulowane zyski lub straty poprzednio ujęte w pozostałych całkowitych dochodach zostają przeklasyfikowane z pozycji kapitał własny do wyniku finansowego. Jeśli składnik aktywów finansowych zostaje przeklasyfikowany z kategorii składników wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, Bank ujmuje takie skumulowane zyski lub straty, które były uprzednio ujęte w pozostałych całkowitych dochodach, w wyniku finansowym.

- **Inwestycje w Instrumenty kapitałowe**

Inwestycje w instrumenty kapitałowe wyceniane są w wartości godziwej przez wynik finansowy, chyba, że w momencie początkowego ujęcia, Bank dokona nieodwołalnego wyboru dotyczącego przedstawiania w innych całkowitych dochodach późniejszych zmian wartości godziwej inwestycji w instrument kapitałowy, który nie jest przeznaczony do obrotu ani nie jest warunkową zapłatą ujętą przez jednostkę przejmującą w ramach połączenia jednostek, do którego ma zastosowanie MSSF 3. Jeśli Bank dokonał wyboru o wycenie instrumentów kapitałowych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, dywidendy wynikające z tej inwestycji ujmuje w wyniku finansowym.

- **Pozostałe zobowiązania finansowe**

Pozostałe zobowiązania finansowe stanowią zobowiązania finansowe będące wynikającym z umowy obowiązkiem wydania środków pieniężnych lub innego składnika aktywów finansowych innej jednostce, niezakwalifikowane do grupy wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, mające charakter depozytu lub pożyczki otrzymanej. Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane są według zamortyzowanego kosztu lub, w przypadku okresu wymagalności poniżej trzech miesięcy, w kwocie wymaganej zapłaty.

- **Instrumenty pochodne**

Instrumenty pochodne są zawierane w celu zabezpieczania przed ryzykiem walutowym (opisane w punkcie *Instrumenty pochodne zabezpieczające*), ponadto Bank zawiera krótkoterminowe transakcje FX SWAP w celu zarządzania płynnością (opisane w punkcie *Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy*).

Instrumenty pochodne wykazywane są według wartości godziwej. Wycena oraz pomiar efektywności tych transakcji są dokonywane w oparciu o metodologię odpowiednich krzywych dyskontowych wyznaczonych metodologią *bootstrappingu*.

Do wycen używane są następujące krzywe:

- krzywe dyskontowe dla walut CHF oraz PLN oparte o kwotowania punktów swapowych oraz bazowych względem EUR przy pomocy bezpośrednich kwotowań Cross Currency Basis Swaps danej waluty względem EUR,
- krzywa bazowa EUR oparta o stopy depozytowe, FRA oraz IRS.

Wszystkie transakcje na instrumentach pochodnych zawierane przez Bank podlegają codziennej wycenie i wymianie depozytów zabezpieczających z kontrahentami.

- **Instrumenty pochodne zabezpieczające**

Bank podjął decyzję o dalszym stosowaniu przepisów MSR 39 i nie zastosował standardu MSSF 9 w zakresie rachunkowości zabezpieczeń.

Bank może wyznaczyć pewne instrumenty pochodne jako zabezpieczenie wartości godziwej lub zabezpieczenie przepływów pieniężnych. Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń, jeśli spełnione są następujące warunki:

- w momencie ustanowienia zabezpieczenia sporządzono sformalizowaną dokumentację powiązania zabezpieczającego, w której określono przyjęty przez Bank cel zarządzania ryzykiem oraz strategię zabezpieczania. W dokumentacji Bank wyznacza instrument zabezpieczający, który zabezpiecza daną pozycję lub transakcję oraz określa rodzaj ryzyka, przed którym się zabezpiecza. Bank określa sposób, w jaki będzie oceniana skuteczność instrumentu zabezpieczającego w równoważeniu zmian przepływów środków pieniężnych z tytułu zabezpieczanej transakcji, w zakresie ograniczenia ryzyka, przed którym Bank się zabezpiecza,
- zabezpieczający instrument finansowy będący przedmiotem kontraktu i zabezpieczane za jego pomocą aktywa lub zobowiązania charakteryzują się podobnymi cechami, a w szczególności wartością nominalną, datą zapadalności, wrażliwością na zmiany stopy procentowej lub na zmiany kursu waluty,
- Bank przewiduje, że zabezpieczenie będzie odznaczało się wysoką skutecznością w równoważeniu przepływów środków pieniężnych, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania zabezpieczającego,
- zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych dotyczy wysoce prawdopodobnej prognozowanej transakcji, która jest narażona na ryzyko zmian przepływów środków pieniężnych wpływających na poziom wyniku finansowego,
- skuteczność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić, czyli można wiarygodnie wycenić wartość godziwą zabezpieczanej pozycji lub przepływy środków pieniężnych z niej pochodzące oraz wartość godziwą instrumentu zabezpieczającego,
- zabezpieczenie jest na bieżąco weryfikowane i stwierdza się jego wysoką skuteczność w całym okresie jego wykorzystania.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Jest to zabezpieczenie przed ryzykiem zmienności przepływów pieniężnych, które:

- można przypisać konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem (takimi jak całość lub część przyszłych płatności odsetkowych od zadłużenia o zmiennym oprocentowaniu) lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją,
- może wpływać na wynik finansowy Banku.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych ujmowane jest w następujący sposób: zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego, które stanowią efektywną część powiązania zabezpieczającego, ujmuje się bezpośrednio w pozostałych całkowitych dochodach, natomiast nieefektywną część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji „Wynik operacji finansowych oraz wynik z pozycji wymiany”.

Zyski i straty ujęte w pozostałych całkowitych dochodach (efektywne zabezpieczenie), w momencie ujęcia składnika aktywów lub zobowiązań finansowych będącego skutkiem zabezpieczanej planowanej transakcji, przenoszone są na wynik finansowy w tym okresie lub w okresach, w których zabezpieczany składnik aktywów lub zobowiązań ma wpływ na wynik finansowy.

W przypadku zabezpieczenia aktywów lub zobowiązań niefinansowych odniesione na kapitał, jako efektywne zabezpieczenie, zyski i straty przenoszone są do rachunku wyników sukcesywnie, w okresach w których aktywa lub zobowiązania niefinansowe mają wpływ na wynik finansowy (np. w formie amortyzacji) lub jednorazowo w formie korekty początkowego kosztu nabycia lub wartości bilansowej zabezpieczanej pozycji.

Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych w celu zabezpieczenia wielkości przyszłych przepływów pieniężnych określonego portfela aktywów Banku przed ryzykiem wynikającym ze zmiany kursu walut obcych.

Przychody i koszty odsetkowe od instrumentów zabezpieczanych i zabezpieczających ujmowane są w wyniku z tytułu odsetek w szyku rozwartym (brutto).

Przychody i koszty z tytułu różnic kursowych od instrumentów zabezpieczanych i zabezpieczających ujmowane są w wyniku z pozycji wymiany.

Wyłączenie ze sprawozdania finansowego instrumentów finansowych

Instrument finansowy zostaje usunięty ze sprawozdania finansowego, gdy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych z aktywów finansowych lub Bank przenosi wszystkie korzyści i całe ryzyko związane z danym instrumentem finansowym na inny podmiot. Wyłączenie instrumentu finansowego może być również skutkiem modyfikacji istotnej opisanej poniżej w punkcie "Istotna modyfikacja".

Bank wyłącza ze swojego sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie finansowe (lub jego część), gdy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł.

Najczęściej Bank wyłącza ze sprawozdania finansowego kredyty, gdy podlegają one umorzeniu, przedawnieniu lub są nieściągalne. Wyłączanie ze sprawozdania finansowego kredytów, pożyczek i innych należności następuje w ciężar utworzonych na nie odpisów z tytułu utraty wartości. W przypadku, gdy nie utworzono odpisów z tytułu utraty wartości lub ich wartość jest mniejsza od wartości kredytu, pożyczki i innej należności, przed odpisaniem należności zwiększa się odpis z tytułu utraty wartości o różnicę pomiędzy wartością należności a dotychczas utworzoną kwotą odpisu z tytułu utraty wartości.

Bank bezpośrednio obniża wartość bilansową brutto składnika aktywów finansowych, jeżeli nie ma on uzasadnionych perspektyw na odzyskanie danego składnika aktywów finansowych w całości lub części. Bank stosuje koncepcję spisania częściowych wartości bilansowej brutto aktywów finansowych w odniesieniu do odsetek karnych na podstawie analizy perspektyw odzyskania przepływów z tego tytułu. Kryteria analizy opisano w Nocie 5a), w punkcie „Polityka spisywania należności”.

Sekurytyzacja portfela kredytów

Bank przeprowadzając transakcje sekurytyzacji portfela kredytów dokonał kompleksowej analizy uznając, że w świetle zapisów MSR/MSSF warunki umowne nie spełniają przesłanek do usunięcia sekurytyzowanych aktywów ze sprawozdania finansowego Banku, gdyż udzielając pożyczek podporządkowanych Bank zachowuje zasadniczo całe ryzyko i korzyści związane z przekazanymi kredytami. Pożyczki te zgodnie z przewidywaniami będą pochłaniać całą zmienność przepływów pieniężnych z portfeli sekurytyzowanych kredytów. Zatem Bank ponosi to ryzyko zmienności, a także jest narażony na ryzyko rezydualne, które pozostanie po spłacie obligacji inwestorom zewnętrznym, co oznacza, że pożyczka podporządkowana nie zostanie w całości spłacona lub Bank skorzysta z prawa odkupu portfela od SPV (ang. special purpose vehicle, pol. spółka specjalnego przeznaczenia), a tym samym pozostanie narażony na dalsze ryzyko związane z tym portfelem. W związku z powyższym Bank rozpoznaje zobowiązanie z tytułu sekurytyzacji wobec SPV3 (SC Poland Consumer 16-1 Sp. z o.o.). Transakcja sekurytyzacji została opisana w nodzie 23 *Kredyty i pożyczki udzielone klientom*.

Wartość bilansowa brutto składników aktywów finansowych

Wartość bilansowa brutto składników aktywów finansowych równa jest harmonogramowym przepływom pieniężnym zdyskontowanym przy użyciu efektywnej stopy procentowej powiększonym o naliczone odsetki karne nieobjęte częściowym spisaniem.

Modyfikacja przepływów pieniężnych wynikających z umowy

W przypadku, gdy wynikające z umowy przepływy pieniężne podlegają renegocjacji lub jakiegokolwiek innej modyfikacji, Bank ocenia czy dana zmiana przepływów pieniężnych prowadzi do nieistotnej modyfikacji lub też do zaprzestania ujmowania danego składnika aktywów finansowych a następnie ujęcia zmodyfikowanego składnika aktywów finansowych.

Przy ocenie tego, czy modyfikacja jest istotna czy nieistotna Bank bierze pod uwagę zarówno kryteria ilościowe, jak i jakościowe. Obie grupy kryteriów są analizowane łącznie.

- **Kryteria ilościowe**

Do określenia istotności wpływu modyfikacji stosowany jest tzw. „test 10%”, który bazuje na porównaniu zdyskontowanych przepływów pieniężnych zmodyfikowanego instrumentu finansowego (przy wykorzystaniu pierwotnej efektywnej stopy procentowej) ze zdyskontowanymi, także pierwotną efektywną stopą procentową, przepływami pieniężnymi instrumentu finansowego przed modyfikacją.

„Test 10%” nie stanowi jedyne kryterium w ocenie czy modyfikacja prowadzi do usunięcia aktywa finansowego z ksiąg rachunkowych czy nie, bowiem zmodyfikowane aktywo poddawane jest dalszej analizie jakościowej.

- **Kryteria jakościowe**

Bank podczas analizy przesłanek jakościowych bierze pod uwagę następujące aspekty:

- dodanie/usunięcie cechy naruszającej wynik testu kontraktowych przepływów pieniężnych,
- przewalutowanie kredytu – za wyjątkiem przewalutowań wynikających z warunków pierwotnej umowy zawieranej z klientem,
- zmiana dłużnika głównego - zmiana kontrahenta oznacza istotną modyfikację warunków umownych (zgodnie z MSSF 9:3.2.3(a) - wygaśnięcie umownych praw do przepływów pieniężnych)
- istotna konsolidacja.

- **Istotna modyfikacja**

Istotna modyfikacja skutkująca wyłączeniem instrumentu finansowego ze sprawozdania z sytuacji finansowej następuje w oparciu o analizę jakościową i ilościową, gdy:

- przepływy pieniężne zmodyfikowanego instrumentu finansowego są „istotnie różne” w stosunku do pierwotnego instrumentu finansowego, co ma miejsce wtedy, kiedy różnica pomiędzy zdyskontowanymi przepływami pieniężnymi zmodyfikowanego instrumentu finansowego (przy wykorzystaniu pierwotnej efektywnej stopy procentowej) a zdyskontowanymi, także pierwotną efektywną stopą procentową, przepływami pieniężnymi instrumentu finansowego przed modyfikacją, większa jest niż 10%,
- doszło do wystąpienia przynajmniej jednego z kryteriów jakościowych opisanych powyżej.

Jeżeli modyfikacja składnika aktywów finansowych powoduje zaprzestanie ujmowania istniejącego składnika aktywów finansowych, a następnie ujęcie zmodyfikowanego składnika aktywów finansowych, zmodyfikowany składnik aktywów uznaje się za „nowy” składnik aktywów finansowych. Następuje ujęcie nowego aktywa w wartości godziwej oraz kalkulacja nowej efektywnej stopy procentowej zastosowanej do nowego aktywa. Wynik na wyłączeniu instrumentu finansowego z tytułu istotnej modyfikacji prezentowany jest w osobnej pozycji sprawozdania z całkowitych dochodów.

- **Nieistotna modyfikacja**

Jeśli wynikające z umowy przepływy pieniężne związane ze składnikiem aktywów finansowych podlegają renegotjacji lub jakiegokolwiek innej modyfikacji, a renegotjacja lub modyfikacja nie prowadzi do zaprzestania ujmowania danego składnika aktywów finansowych zgodnie z niniejszą Polityką, Bank dokonuje ponownego obliczenia wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych i ujmuje zysk lub stratę z tytułu modyfikacji w wyniku finansowym. Ujęcie korekty; jeżeli jej wpływ jest nieistotny, następuje łącznie w pozycji przychodów odsetkowych; w innym przypadku stanowi osobną pozycję w sprawozdaniu z całkowitych dochodów. Wartość bilansową brutto składnika aktywów finansowych oblicza się jako obecną wartość renegotjowanych lub zmodyfikowanych przepływów pieniężnych wynikających z umowy, dyskontowanych według pierwotnej efektywnej stopy procentowej składnika aktywów finansowych (lub efektywnej stopy procentowej skorygowanej o ryzyko kredytowe w przypadku zakupionych lub utworzonych składników aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe). Wszelkie poniesione koszty i opłaty korygują wartość bilansową zmodyfikowanego składnika aktywów finansowych i są amortyzowane w okresie pozostającym do daty wymagalności zmodyfikowanego składnika aktywów finansowych.

W przypadku aktywów podlegających procesowi restrukturyzacji problemowej związanej z ryzykiem kredytowym Bank odstępuje od analizy kryterium ilościowego (tzw. modyfikacja nieistotna). „Test 10%” nie jest przeprowadzany, rozpoznaje się wynik na modyfikacji nieskutkującej usunięciem aktywa z ksiąg rachunkowych.

Identyfikacja modyfikacji związanych z wakacjami kredytowymi z tytułu COVID-19

W związku z kryzysem wywołanym pandemią COVID-19, w 2020 i 2021 r. Bank oferował swoim klientom szereg narzędzi pomocowych, mających na celu tymczasowe zmniejszenie ich obciążeń finansowych.

Zakres narzędzi obejmował:

- narzędzia wynikające ze stanowiska banków w zakresie ujednolicenia zasad oferowania narzędzi pomocowych dla klientów sektora bankowego (tj. moratorium pozaustawowe w rozumieniu wytycznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EBA)),
- wsparcie w ramach Tarczy 4.0,

Poniżej znajduje się zakres pomocy udzielonej klientom przez Bank w podziale na poszczególne narzędzia pomocowe (aktywne oraz wygasłe łącznie).

Typ narzędzia pomocowego	Liczba klientów z przyznanymi narzędziami pomocowymi	Wartość bilansowa brutto kredytów objętych narzędziami pomocowymi wg stanu na dzień udzielenia	Wartość bilansowa brutto kredytów, które były objęte narzędziami pomocowymi (stan na 31.12.2021 r.)
moratoria pozaustawowe	44 507	1 126 210	647 005
moratoria ustawowe	1 808	50 920	41 977
Razem moratoria	46 315	1 177 130	688 982

Zakres pomocy udzielonej klientom przez Bank w podziale na poszczególne narzędzia pomocowe (aktywne oraz wygasłe łącznie) na dzień 31.12.2020, został przedstawiony w tabeli:

Typ narzędzia pomocowego	Liczba klientów z przyznanymi narzędziami pomocowymi	Wartość bilansowa brutto kredytów objętych narzędziami pomocowymi wg stanu na dzień udzielenia	Wartość bilansowa brutto kredytów, które były objęte narzędziami pomocowymi (stan na 31.12.2021 r.)
moratoria pozaustawowe	45 035	1 138 686	951 726
moratoria ustawowe	896	27 541	27 068
Razem moratoria	45 931	1 166 227	978 794

Tabela przedstawia wielkość udzielonych narzędzi pomocowych w postaci moratoriów ustawowych oraz pozaustawowych według stanu na 31

	Wartość bilansowa brutto							
	Udzielone	Wygasa	Aktywne	Pracujące	W tym: ekspozycje objęte działaniami restrukturyzacyjnymi	W tym: Instrumenty, w przypadku których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia, lecz które nie są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (Koszyk 2)	Niepracujące	W e d r
Kredyty i zaliczki objęte moratorium	688 982	688 981	1	539 019	0	112 894	149 963	
w tym:								
Gospodarstwa domowe	688 923	688 922	1	538 960	0	112 894	149 963	
Zabezpieczone hipoteką	269 256	269 256	0	243 003		34 096	26 253	
Kredyty konsumenckie	419 667	419 666	1	295 957	0	78 798	123 710	
w tym:								
Przedsiębiorstwa niefinansowe	59	59	0	59	0	0	0	
Małe i średnie przedsiębiorstwa	59	59	0	59		0	0	
Kredyty korporacyjne	0	0	0	0	0	0	0	

	Wartość bilansowa brutto udzielonych moratoriów	Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej					
		Razem	Pracujące	W tym: ekspozycje objęte działaniami restrukturyzacyjnymi	W tym: Instrumenty, w przypadku których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia, lecz które nie są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (Koszyk 2)	Niepracujące	W el d re
Kredyty i zaliczki objęte moratorium	688 982	-128 801	-29 708	0	-20 954	-99 093	
w tym: Gospodarstwa domowe	688 923	-128 801	-29 708	0	-20 954	-99 093	
Zabezpieczone hipoteką	269 256	-18 165	-3 736		-3 027	-14 429	
Kredyty konsumenckie	419 667	-110 636	-25 972	0	-17 927	-84 664	
w tym: Przedsiębiorstwa niefinansowe	59	0	0	0	0	0	
Małe i średnie przedsiębiorstwa	59	0	0		0	0	
Kredyty korporacyjne	0	0	0	0	0	0	

Tabela przedstawia wielkość udzielonych narzędzi pomocowych w postaci moratoriów ustawowych oraz pozaustawowych według stanu na 31

	Wartość bilansowa brutto							
	Udzielone	Wygasłe	Aktywne	Pracujące	W tym: ekspozycje objęte działaniami restrukturyzacyjnymi	W tym: Instrumenty, w przypadku których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia, lecz które nie są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (Koszyk 2)	Niepracujące	W e d r
Kredyty i zaliczki objęte moratorium	978 794	949 769	29 025	905 969	0	345 154	72 825	
w tym:								
Gospodarstwa domowe	978 607	949 582	29 025	905 782	0	345 154	72 825	
Zabezpieczone hipoteką	288 489	284 000	4 489	273 229	0	81 059	15 260	
Kredyty konsumenckie	690 118	665 582	24 536	632 553	0	264 095	57 565	
w tym:								
Przedsiębiorstwa niefinansowe	187	187	0	187	0	0	0	
Małe i średnie przedsiębiorstwa	187	187	0	187	0	0	0	
Kredyty korporacyjne	0	0	0	0	0	0	0	

	Wartość bilansowa brutto udzielonych moratoriów	Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej					
		Razem	Pracujące	W tym: ekspozycje objęte działaniami restrukturyzacyjnymi	W tym: Instrumenty, w przypadku których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia, lecz które nie są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (Koszyk 2)	Niepracujące	W el d re
Kredyty i zaliczki objęte moratorium	978 794	-112 616	-67 166	0	-55 406	-45 450	
w tym: Gospodarstwa domowe	978 607	-112 601	-67 151	0	-55 405	-45 450	
Zabezpieczone hipoteką	288 489	-18 368	-11 126	0	-10 745	-7 242	
Kredyty konsumenckie	690 118	-94 233	-56 025	0	-44 660	-38 208	
w tym: Przedsiębiorstwa niefinansowe	187	-15	-15	0	-1	0	
Małe i średnie przedsiębiorstwa	187	-15	-15	0	-1	0	
Kredyty korporacyjne	0	0	0	0	0	0	

Klienci korzystający z rozwiązań pomocowych zostali sklasyfikowani na podstawie ich cech do 3 klas ryzyka niespłacenia swojego kredytu zgodnie z klasyfikacją behawioralną. W przypadku klientów odznaczających się podwyższonym ryzykiem dla kredytów gotówkowych i ratalnych, przeniesieni oni zostali do Koszyka 2, pod warunkiem, że nie pojawiły się inne przesłanki klasyfikujące takie umowy do koszyka 3. Kredyty w ramach Tarczy 4.0 zostały przekwalifikowane do koszyka 3, gdyż utrata pracy deklarowana przez kredytobiorcę jest traktowana jako silna przesłanka pogorszenia jakości należności kredytowej.

Wpływ na stan należności od klientów z tytułu modyfikacji związanych z udzielonymi wakacjami kredytowymi w roku 2020 przedstawiono poniżej:

Wpływ na stan należności od klientów brutto (w tys. zł)	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Modyfikacje umów niepowodujące zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych	-9 798	-2 298	-211	-12 307

Informację o zmodyfikowanych aktywach finansowych niepowodujących wyłączenia z bilansu, dla których odpis na oczekiwane straty kredytowe kalkulowany był jako strata w okresie ekspozycji przedstawia poniższa tabela:

Aktywa finansowe, które podlegały modyfikacji w okresie (w tys. zł):	2020	
	Koszyk 2	Koszyk 3
Wartość wyceny wg. zamortyzowanego kosztu przed modyfikacją	166 714	14 416
Wynik rozpoznany na modyfikacji	2 298	211

Wartość bilansowa aktywów finansowych, które podlegały modyfikacji od momentu początkowego ujęcia, dla których zmianie uległ sposób kalkulacji odpisu na oczekiwane straty kredytowe z horyzontu dożywnotnego do 12- miesięcznego wyniosła 20 149 tys. zł.

Ujmowanie zysków i strat dla poszczególnych aktywów i zobowiązań finansowych

Zysk lub stratę na składniku aktywów finansowych lub zobowiązaniu finansowym, wycenianym w wartości godziwej, ujmuje się w wyniku finansowym, chyba że składnik aktywów lub zobowiązanie jest:

- częścią powiązania zabezpieczającego;
- inwestycją w instrument kapitałowy i Bank postanowił wykazywać zyski i straty z tej inwestycji w innych całkowitych dochodach;
- zobowiązaniem finansowym wyznaczonym jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, a Bank jest zobowiązany do wykazania w innych całkowitych dochodach skutków zmiany ryzyka kredytowego dla tego zobowiązania;
- składnikiem aktywów finansowych wycenianym w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, a Bank jest zobowiązany do ujęcia określonych zmian wartości godziwej w innych całkowitych dochodach.

Dywidendy ujmuje się w wyniku finansowym tylko wtedy, gdy:

- powstaje uprawnienie jednostki do otrzymania dywidendy;
- istnieje prawdopodobieństwo, że jednostka uzyska korzyści ekonomiczne związane z dywidendą; oraz
- wysokość dywidendy można wycenić w wiarygodny sposób.

Zysk lub stratę na wycenianym w zamortyzowanym koszcie składniku aktywów finansowych, który nie jest częścią powiązania zabezpieczającego, ujmuje się w wyniku finansowym poprzez amortyzację lub w celu ujęcia zysków lub strat z tytułu utraty wartości. Zysk lub stratę na wycenianym w zamortyzowanym koszcie zobowiązaniu finansowym, które nie jest częścią powiązania zabezpieczającego, ujmuje się w wyniku finansowym, gdy zaprzestano ujmowania danego zobowiązania finansowego, oraz poprzez amortyzację.

Utrata wartości aktywów finansowych

Zgodnie z MSSF 9 Bank uzależnia sposób rozpoznawania strat oczekiwanych w zależności od zmiany poziomu ryzyka, który nastąpił od momentu początkowego ujęcia ekspozycji. Bank wprowadził trzy podstawowe koszyki (etapy) rozpoznawania oczekiwanych strat kredytowych opisane w nocie 4 c).

Bank kwalifikuje ekspozycje kredytowe do Koszyka 1, 2 lub 3 z wykorzystaniem podejścia kaskadowego w następującej kolejności:

1. Identyfikacja ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości i zakwalifikowanie ich do Koszyka 3,
2. Identyfikacja ekspozycji dla których nastąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego i zakwalifikowanie ich do Koszyka 2,
3. Allokacja pozostałych ekspozycji do Koszyka 1.

Zgodnie z Wytycznymi EBA od 1 stycznia 2021 roku w Banku obowiązuje nowa definicja default (w skrócie NDD). Zmiana definicji utraty wartości spowodowała wzrost portfela NPL wg stanu na 31.12.2020 o 70,5 mln zł. Wpływ na wynik rezerw wg stanu na 31.12.2020 wyniósł 4,3 mln zł.

Bank na każdy dzień sprawozdawczy dokonuje oceny, czy ryzyko kredytowe związane z daną ekspozycją znacząco wzrosło od momentu jej początkowego ujęcia (przesłanki do kwalifikacji do Koszyka 2). O istotnym wzroście ryzyka kredytowego ekspozycji ocenianych w podejściu portfelowym świadczy wystąpienie co najmniej jednej z poniższych przesłanek:

- opóźnienie w spłacie powyżej 30 dni,
- przyrost względny i bezwzględny prawdopodobieństwa defaultu mierzonego za pomocą scoringu behawioralnego względem początkowego ujęcia (scoring aplikacyjny) przekroczył określone progi, przy czym wartość progu bezwzględnego wynosi od 0,040% a wartość progu względnego wynosi od 100%. Progi przyrostu względnego i bezwzględnego uzależnione są od segmentacji produktu,
- na datę sprawozdawczą nie występuje przekroczenie progów przyrostu względnego i bezwzględnego prawdopodobieństwa defaultu, mierzonego za pomocą scoringu behawioralnego względem początkowego ujęcia (scoring aplikacyjny), ale istnieje opóźnienie w spłacie powyżej 90 dni, jeśli klasyfikacja powoduje przypisanie do Koszyka 1,
- umowy kredytu gotówkowego lub ratalnego z udzieloną prolongatą (tzw. wakacje kredytowe) uznane za ekspozycje o podwyższonym ryzyku (zgodnie z segmentacją) niespłacenia zaległości (klasa Medium lub High) przenosi się do Koszyka 2, jeśli klasyfikacja powoduje przypisanie do Koszyka 1,
- restrukturyzacja ekspozycji, o ile nie jest przypisana do Koszyka 3 (tzw. restrukturyzacja awaryjna),
- ekspozycja kredytowa w ciągu ostatnich 12 miesięcy była zakwalifikowana do kategorii ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości.

O istotnym wzroście ryzyka kredytowego ekspozycji ocenianych w podejściu indywidualnym świadczy wystąpienie przesłanki opóźnienia w spłacie min 30 dni.

Bank na koniec każdego miesiąca ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości (klasyfikujące ekspozycję do koszyka 3) składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. Strata z tytułu utraty wartości jest ponoszona, gdy istnieją obiektywne dowody utraty wartości wynikające z jednego lub więcej zdarzeń mających miejsce po początkowym ujęciu składnika aktywów, a zdarzenie powodujące stratę ma wpływ na oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne wynikające ze składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych, których wiarygodne oszacowanie jest możliwe.

Do sytuacji, w których można stwierdzić, iż nastąpiła utrata wartości ekspozycji ocenianych w podejściu portfelowym, zalicza się w szczególności:

- opóźnienia w spłacie powyżej 90 dni, przy uwzględnieniu progu istotności względnego (1%) i bezwzględnego (400 PLN) przeterminowanego zobowiązania kredytowego;
- uzyskanie informacji o problemach finansowych dłużnika;
- powzięcie informacji o wydaniu postanowienia o ogłoszenie upadłości dłużnika (likwidacyjnej, konsumenckiej), postawieniu dłużnika w stan likwidacji, rozwiązaniu lub unieważnieniu spółki, ustanowieniu kuratora lub o oddaleniu

w tys. zł

wniosku o ogłoszenie upadłości ze względu na to, że majątek dłużnika nie wystarcza lub jedynie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego;

- uzasadnione podejrzenie wyłudzenia ekspozycji kredytowej lub zidentyfikowanie przypadków zaistnienia uprawdopodobnionego czynu zabronionego dotyczącego ekspozycji kredytowej;
- zgon kredytobiorcy;
- przejęcie zabezpieczenia;
- restrukturyzacja zadłużenia (Restrukturyzacja awaryjna zgodnie z definicjami zapisanymi w „Polityce Restrukturyzacji”);
- wypowiedzenie umowy;
- powzięcie informacji o złożeniu wniosku o postępowanie restrukturyzacyjne w rozumieniu ustawy Prawo restrukturyzacyjne;
- powzięcie informacji o prowadzeniu egzekucji wobec dłużnika w kwocie, która w ocenie banku może skutkować utratą zdolności kredytowej;
- zaklasyfikowanie ekspozycji do ekspozycji nieobsługiwanych zgodnie z zasadami opisanymi w regulacji „Opis procesu nadawania znacznika rozpoznanej utraty wartości dla ekspozycji kredytowych”, w tym zarażanie przez inne ekspozycje klienta z utratą wartości.

W przypadku ekspozycji ocenianych w podejściu indywidualnym, do przesłanek utraty wartości zalicza się m.in.:

- problemy finansowe kontrahenta / sytuacja finansowa kontrahenta, która uległa znacznemu pogorszeniu i może zagrażać terminowej spłacie ekspozycji;
- niedotrzymanie warunków umowy innych niż opóźnienie w spłacie powyżej 90 dni;
- opóźnienia w spłacie powyżej 90 dni, przy uwzględnieniu progu istotności względnego (1%) i bezwzględnego (2000 PLN) przeterminowanego zobowiązania kredytowego dłużnika;
- przyznanie kontrahentowi przez Bank ze względów ekonomicznych lub prawnych wynikających z trudności finansowych kontrahenta udogodnienia, którego w innym wypadku by nie udzielił, w tym Restrukturyzacji awaryjnej;
- wypowiedzenie przez Bank umowy kontrahentowi;
- powzięcie informacji o złożeniu wniosku o postępowanie restrukturyzacyjne w rozumieniu ustawy Prawo restrukturyzacyjne;
- wysokie prawdopodobieństwo upadłości lub innej reorganizacji finansowej kontrahenta;
- powzięcie informacji o prowadzeniu egzekucji wobec dłużnika w kwocie, która w ocenie banku może skutkować utratą zdolności kredytowej;
- powzięcie informacji o złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości dłużnika (likwidacyjnej), postawieniu dłużnika w stan likwidacji, rozwiązaniu lub unieważnieniu spółki, ustanowieniu kuratora;
- złożenie wniosku o postępowanie upadłościowe, ogłoszenie upadłości lub powzięcie informacji o oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości ze względu na to, że majątek dłużnika nie wystarcza lub jedynie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego;
- uzasadnione podejrzenie wyłudzenia ekspozycji kredytowej lub zidentyfikowanie przypadków zaistnienia uprawdopodobnionego czynu zabronionego dotyczącego ekspozycji kredytowej;
- kontrahent utracił autoryzację, tj. upłynął termin wypowiedzenia umowy dealerskiej na sprzedaż pojazdów, których to sprzedaż stanowi ponad 70 % przychodów danego kontrahenta;
- zaklasyfikowanie ekspozycji do ekspozycji nieobsługiwanych zgodnie z zasadami opisanymi w regulacji „Opis procesu nadawania znacznika rozpoznanej utraty wartości dla ekspozycji kredytowych”.

Kwota odpisu na oczekiwane straty równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej danego składnika aktywów.

W przypadku aktywów finansowych, dla których przepływy pieniężne wynikające z umowy były renegocjowane lub modyfikowane (restrukturyzacja) i nie zaprzestano ujmowania składnika aktywów finansowych, Bank wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe z tytułu takiego instrumentu finansowego w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie życia.

Wycena utraty wartości w ujęciu indywidualnym

Wycena utraty wartości w ujęciu indywidualnym odbywa się dla należności kredytowych z portfela ekspozycji gospodarczych oraz dla pozostałych należności kredytowych powyżej określonego progu zaangażowania, w przypadku których zidentyfikowano indywidualne oznaki wskazujące na utratę wartości.

Przyszłe oczekiwane przepływy pieniężne dla celów wyceny indywidualnej utraty wartości są szacowane m.in. w oparciu o:

- rodzaj i wartość posiadanych przez Bank zabezpieczeń,
- oczekiwany rozkład w czasie i wartość odzysków z poszczególnych rodzajów zabezpieczeń,
- oczekiwane koszty doprowadzenia do realizacji zabezpieczenia.

Wycena utraty wartości w ujęciu kolektywnym

Dla celów kolektywnej wyceny utraty wartości, aktywa finansowe są grupowane według podobnych charakterystyk ryzyka kredytowego w ramach danego portfela. Przyszłe przepływy pieniężne w grupie aktywów finansowych, dla których utrata wartości oceniana jest kolektywnie, są szacowane na podstawie historii strat dla aktywów o podobnych charakterystykach ryzyka kredytowego. Bank regularnie sprawdza metodologię i założenia przyjęte do oszacowania przyszłych przepływów pieniężnych w celu zmniejszenia rozbieżności pomiędzy stratami szacowanymi a rzeczywistymi.

W celu wyliczenia kwoty odpisu na ekspozycje bilansowe analizowane kolektywnie wykorzystuje się, m.in. prawdopodobieństwo wystąpienia straty (zmodyfikowany parametr PD). Modyfikacje parametru PD pozwalają na uwzględnienie specyfiki poszczególnych produktów oraz okresów ujawniania się strat na tych produktach.

Na potrzeby wyliczenia kwoty straty oczekiwanej parametr EAD jest wyznaczany jako iloczyn wartości bilansowej brutto na moment prognozy, *survival rate* (SR – parametr estymujący prawdopodobieństwo przeżycia ekspozycji do określonego okresu po prognozie na daną datę) oraz modelowego czynnika amortyzującego.

Zgodnie z wymaganiami MSSF 9 strata oczekiwana powinna być określana jako kwota ważona prawdopodobieństwem. W tym celu Bank dokonuje kalkulacji oczekiwanej straty kredytowej jako średniej ważonej z wyników dla trzech scenariuszy makroekonomicznych: podstawowego, negatywnego i pozytywnego. Strata oczekiwana jest obliczana dla każdego scenariusza, a średnia ważona wartość straty oczekiwanej wynika z wag przypisanych do każdego z tych scenariuszy.

Wartość bilansowa brutto składnika aktywów zostaje zmniejszona poprzez odpisy z tytułu utraty wartości, a kwota straty obciąża wynik finansowy. Jeżeli w następnym okresie wysokość straty z tytułu utraty wartości zmniejszy się na skutek zdarzenia, które nastąpiło po wystąpieniu utraty wartości (np. poprawy oceny zdolności kredytowej dłużnika), wówczas uprzednio dokonany odpis z tytułu utraty wartości jest odwracany. Kwota dokonanego odwrócenia uwzględniana jest w wyniku finansowym.

W przypadku udzielenia moratoriów kredytowych (tzw. wakacje kredytowe) związanych z działaniami podjętymi w związku z COVID-19 Bank nie dokonuje przeklasyfikowania ekspozycji kredytowych uznając, że w długim okresie udzielone moratoria nie mają wpływu na jakość należności. Jednakże umowy kredytu gotówkowego lub ratałnego z udzieloną prolongatą uznane za ekspozycje o podwyższonym ryzyku (zgodnie z segmentacją) niespłacenia zaległości (klasa Medium lub High) przenosi się do Koszyka 2, jeśli klasyfikacja powoduje przypisanie do Koszyka 1. Ponadto w przypadku klientów deklarujących utratę pracy w ramach moratorium Tarcza 4.0, ekspozycje takie przenosi się do Koszyka 3.

Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Zobowiązania finansowe (z wyjątkiem zobowiązań z tytułu instrumentów pochodnych oraz zobowiązania sekurytyzacyjnego odpowiadającego wartości udzielonych pożyczek podporządkowanych) wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. Jeżeli dla zobowiązania finansowego nie można ustalić harmonogramu przepływów pieniężnych, a więc także rzetelnie ustalić efektywnej stopy procentowej, zobowiązanie to wycenia się według kwoty wymaganej zapłaty.

Instrumenty dłużne wyemitowane przez Bank są wykazywane jako zobowiązania i wyceniane według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej.

Rzeczowe aktywa trwałe, wartości niematerialne

Rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne wykazywane są na dzień kończący okres sprawozdawczy według cen nabycia lub kosztów wytworzenia, po pomniejszeniu o odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty wartości. Amortyzacja naliczana jest od wszystkich aktywów trwałych, których wartość ulega obniżeniu na skutek używania lub upływu czasu, metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego aktywa. Przyjęte okresy i stawki amortyzacyjne podlegają okresowej weryfikacji. Jeśli zaistniały zdarzenia bądź zaszły zmiany wskazujące na to, że wartość bilansowa rzeczowych aktywów trwałych może nie być możliwa do odzyskania, dokonywany jest przegląd tych aktywów pod kątem utraty wartości. Odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty wartości uwzględniane są w wyniku finansowym jako koszt danego okresu.

Koszty związane z ulepszeniem dzierżawionych budynków dzieli się na istotne części składowe tego budynku (komponenty), w przypadku gdy części składowe posiadają różne okresy użytkowania lub gdy każda z nich dostarcza Bankowi korzyści w inny sposób. Każda część składowa amortyzowana jest odrębnie.

Zakończenie amortyzacji następuje nie później niż z chwilą:

- zrównania wartości odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych z wartością początkową danego składnika aktywów,
- przeznaczenia go do likwidacji,
- sprzedaży,
- stwierdzenia jego niedoboru,
- ustalenia w wyniku weryfikacji, że przewidywana wartość końcowa składnika aktywu przewyższa jego wartość bilansową (netto).

Dla wartości niematerialnych przyjmuje się, że wartość końcowa wynosi zero, chyba, że istnieje zobowiązanie strony trzeciej do ich odkupienia lub gdy istnieje i będzie istniał pod koniec używania składnika, aktywny rynek i można określić jego wartość na tym rynku.

Okresy amortyzacyjne dla podstawowych grup środków trwałych oraz wartości niematerialnych stosowane w Banku przedstawiają poniższe tabele.

Środki trwałe	Okresy
Ulepszenia w obcych środkach trwałych (budynkach, lokalach)	10 lat (lub okres najmu, jeżeli jest krótszy)
Maszyny, urządzenia techniczne, narzędzia i przyrządy	od 3 do 15 lat
Zespoły komputerowe	od 3 do 5 lat
Środki transportu	od 2,5 do 5 lat

Wartości niematerialne	Okresy
Oprogramowanie komputerowe	od 3 do 10 lat
Pozostałe wartości niematerialne	od 2 do 5 lat

Wymienione powyżej okresy użytkowania mogą być ustalone indywidualnie, jeśli rzeczywisty okres użytkowania danego składnika rzeczowych aktywów trwałych będzie inny niż szacowany.

Szacując długość okresu użytkowania poszczególnych rodzajów rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz nieruchomości inwestycyjnych uwzględniane są m.in.:

- dotychczasowe przeciętne okresy użytkowania, odzwierciedlające tempo zużycia fizycznego, intensywności wykorzystania, itp.,
- utratę przydatności z przyczyn technologicznych,

w tys. zł

- okres sprawowania kontroli nad składnikiem aktywów oraz prawne i inne ograniczenia okresu użytkowania,
- zależność okresu użytkowania składników aktywów od okresu użytkowania innych aktywów,
- inne okoliczności mające wpływ na okres użytkowania tego rodzaju aktywów trwałych.

W przypadku, gdy okres korzystania ze składnika aktywów wynika z tytułów umownych, okres użytkowania odpowiada okresowi wynikającemu z tych tytułów umownych bądź też w sytuacji kiedy szacowany okres użytkowania jest krótszy, przyjmuje się szacowany okres użytkowania.

Utrata wartości aktywów niefinansowych

Na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy Bank ocenia istnienie przesłanek, które wskazują, czy nastąpiła utrata wartości któregoś ze składników aktywów trwałych (lub ośrodków wypracowujących środki pieniężne). W przypadku istnienia takiej przesłanki, Bank dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej oraz oszacowania wartości użytkowej składnika aktywów trwałych (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne). Oszacowanie tych wartości wymaga przyjęcia założeń dotyczących m.in. przyszłych prognozowanych przepływów pieniężnych, które Bank może uzyskać z tytułu dalszego użytkowania lub sprzedaży danego składnika aktywów trwałych (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne). Przyjęcie odmiennych założeń dotyczących wyceny przyszłych przepływów pieniężnych może mieć wpływ na prezentowaną w sprawozdaniu finansowym wartość niektórych składników aktywów trwałych.

Aktywa przejęte za długi

Bank rozpoznaje aktywa przejęte za długi jako własne aktywa tylko w przypadku, gdy przejmuje ogół korzyści i ryzyk związanych z tymi aktywami. Aktywa te wycenia się w momencie początkowego ujęcia w kwocie odpowiadającej ich wartości godziwej.

W szczególności Bank nie rozpoznaje jako aktywa pojazdów przejętych jako zabezpieczenia kredytów samochodowych, jeśli z zapisów umownych wynika, iż ryzyko związane ze spadkiem wartości pojazdu (pomiędzy datą przejęcia a datą spieniężenia) ponoszone jest przez klienta Banku, a nie przez Bank.

Umowy leasingu

Bank jest stroną umów leasingowych, na podstawie których oddaje do odpłatnego używania i pobierania pożytków środki trwałe lub wartości niematerialne przez uzgodniony okres, dotyczy to przede wszystkim umów podnajmu/dzierżawy lokali. Bank jest również stroną umów leasingowych, na podstawie których przyjął do odpłatnego użytkowania środki trwałe lub wartości niematerialne na uzgodniony okres. Podstawą klasyfikacji umów leasingowych przez Bank jako leasingodawcy jest zakres, w jakim ryzyko i pożytki z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy.

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego.

Bank wycenia zobowiązanie do dokonywania płatności leasingowych na podstawie bieżącej wartości płatności leasingowych w określonym przez Bank okresie trwania umowy leasingowej. Płatności, które uwzględnia się w wycenie zobowiązań z tytułu leasingu obejmują następujące elementy:

- płatności stałe pomniejszone o jakiegokolwiek należne zachęty,
- płatności zmienne zależne od indeksu lub stopy,
- kwoty, które zgodnie z oczekiwaniami będą płatne przez leasingobiorcę z tytułu gwarantowanej wartości końcowej,
- cena realizacji opcji kupna, jeżeli istnieje wystarczająca pewność, że leasingobiorca z niej skorzysta,
- płatności z tytułu kar za zerwanie umowy leasingu, jeżeli okres umowy leasingu uwzględnia fakt, że leasingobiorca skorzysta z opcji rozwiązania umowy leasingu.

Z kolei wartość aktywa z tytułu prawa do użytkowania uwzględnia:

- wartość początkową zobowiązania z tytułu leasingu,

w tys. zł

- płatności leasingowe dokonane w momencie lub przed zawarciem umowy pomniejszone o wszelkie otrzymane zachęty,
- wszelkie koszty początkowe poniesione przez leasingobiorcę oraz
- szacowane koszty demontażu, które musi ponieść leasingobiorca w związku ze składnikiem aktywów, którego dotyczy umowa, aby przywrócić miejsce w jakim jest zlokalizowany lub sam składnik aktywów do warunków wymaganych na podstawie umowy leasingu.

W odniesieniu do leasingów krótkoterminowych albo do leasingów, w przypadku których bazowy składnik aktywów mają niską wartość (do 20 tys. zł), Bank jako leasingobiorca ujmuje opłaty leasingowe jako koszty metodą liniową w trakcie okresu leasingu.

Bank ustala okres leasingu jako nieodwołalny okres leasingu wraz z okresami, w których istnieje opcja przedłużenia leasingu, jeśli Bank może z wystarczającą pewnością założyć, że skorzysta z tej opcji. Bank dokonuje szczegółowej analizy okresu trwania swoich umów biorąc pod uwagę wszystkie fakty i okoliczności, które tworzą zachętę ekonomiczną do skorzystania, bądź nieskorzystania z opcji przedłużenia lub wypowiedzenia umowy leasingu, w tym w szczególności zamierzenia/plany Banku oraz obecną sytuację gospodarczą.

Bank stosuje krańcową stopę leasingobiorcy dla umów leasingu, dla których nie można z łatwością ustalić stopy dyskontowej, w tym w szczególności umów najmu powierzchni oraz umów z zakresu technologii IT. Krańcowa stopa leasingobiorcy składa się z dwóch elementów:

- stopy wolnej od ryzyka („risk-free rate”);
- marży kredytowej podmiotu („credit spread”).

Ujmowanie inwestycji w jednostkach zależnych

Inwestycje dokonane w jednostkach zależnych wyceniane są według ceny nabycia z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości.

Każdorazowo na koniec okresu sprawozdawczego Bank ocenia czy istnieją przesłanki utraty wartości inwestycji dokonanych w jednostkach zależnych. W przypadku istnienia takiej przesłanki Bank zgodnie z MSR 36 dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej, tj. wartości użytkowej inwestycji lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży składnika aktywów, w zależności od tego, która z nich jest wyższa. W przypadku gdy wartość bilansowa składnika aktywów przewyższa jego wartość odzyskiwalną, Bank ujmuje w rachunku zysków i strat odpis z tytułu utraty wartości. Odwrócenie odpisu aktualizującego ujmuje się w wyniku finansowym okresu, jeśli występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był w okresach ubiegłych ujęty dla danego składnika aktywów, nie jest dłużej uzasadniony. W procesie szacowania wartości odzyskiwalnej Bank opiera się na metodzie majątkowej tzn. porównaniu wartości udziałów w jednostkach zależnych z aktywami netto tych jednostek bazując na ich sprawozdaniu finansowym.

Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych i wynik z pozycji wymiany

Bank wykazał aktywa i zobowiązania stanowiące bilansowe i pozabilansowe pozycje walutowe w złotych po przeliczeniu według średniego kursu NBP, obowiązującego na dzień kończący okres sprawozdawczy. Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na złote według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów, pożyczek i innych należności wyrażone w walutach obcych, które są tworzone w złotych podlegają uaktualnieniu wraz ze zmianą wartości wyceny aktywów walutowych, na które są tworzone. Zrealizowane i niezrealizowane różnice kursowe uwzględniane są w wyniku finansowym.

Kursy walut przyjęte przy sporządzaniu sprawozdania finansowego

Do przeliczenia wartości pozycji bilansowych i pozabilansowych Bank przyjął następujące kursy ogłoszone przez Narodowy Bank Polski obowiązujące na dzień kończący okres sprawozdawczy:

Waluta	31.12.2021	31.12.2020
CHF	4,4484	4,2641
USD	4,0600	3,7584
EUR	4,5994	4,6148

Do przeliczenia pozycji wynikowych Bank przyjął następujące kursy wyliczone jako średnia z kursów ogłoszonych przez Narodowy Bank Polski, obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca w okresach sprawozdawczych:

Waluta	31.12.2021	31.12.2020
CHF	4,2416	4,1772
USD	3,8757	3,9045
EUR	4,5775	4,4742

W zakresie tworzenia odpisów aktualizujących wartość należności kredytowych indeksowanych do walut obcych, Bank stosuje podejście, zgodnie z którym na każdą datę sprawozdawczą ustalana jest wartość odpisu aktualizującego w stosunku do aktualnej wartości aktywa wyrażonej w walucie sprawozdawczej (PLN), a zmiana stanu odpisów aktualizujących w części wynikającej ze zmiany kursów walutowych ujmowana jest w rachunku wyników w pozycji *Wynik operacji finansowych oraz wynik pozycji wymiany*, natomiast pozostała część jest ujmowana w rachunku wyników w pozycji *Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych*.

Udzielone zobowiązania pozabilansowe

W ramach działalności operacyjnej Bank zawiera transakcje, które w momencie ich zawarcia nie są ujmowane w sprawozdaniu finansowym jako aktywa lub zobowiązania, lecz powodują powstanie zobowiązań warunkowych. Zobowiązanie warunkowe jest:

- możliwym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, których istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub niewystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Banku,
- obecnym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, ale nie jest ujmowany w sprawozdaniu finansowym, ponieważ nie jest prawdopodobne, aby konieczne było wydatkowanie środków pieniężnych lub innych aktywów w celu wypełnienia obowiązku lub kwoty zobowiązania nie można oszacować w sposób wiarygodny.

Najistotniejsze pozycje udzielonych zobowiązań pozabilansowych stanowią przyznane linie kredytowe oraz udzielone gwarancje. Na udzielone zobowiązania pozabilansowe obarczone ryzykiem braku wywiązania się zleceniodawcy z warunków umowy tworzone są rezerwy zgodnie z MSSF 9.

Podatek dochodowy odroczony

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczony jest obliczany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek

w tys. zł

i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na zysk lub stratę brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz

- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na zysk lub stratę brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w bilansie jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy dzień bilansowy i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza zyskiem lub stratą jest ujmowany w innych całkowitych dochodach dotyczący pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym.

Podatek dochodowy odroczony ujmowany jest w wysokości 19% od różnicy pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową i wykazywany jest w sprawozdaniu finansowym – albo po stronie aktywów jako aktywa z tytułu podatku odroczonego, albo zobowiązań jako rezerwa z tytułu podatku odroczonego.

Zmiana stanu podatku odroczonego zaliczana jest do obowiązkowych obciążeń wyniku finansowego z wyjątkiem skutków wyceny pozycji bilansowych odnoszonych na kapitały.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana każdorazowo na koniec okresu sprawozdawczego i ulega stosownemu obniżeniu, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Rozliczenia międzyokresowe

Rozliczenia międzyokresowe dotyczą poszczególnych rodzajów wydatków, których rozliczenie w ciężar wyniku finansowego nastąpi stosownie do upływu czasu w przyszłych okresach sprawozdawczych.

Rezerwy

Rezerwy są ujmowane w sprawozdaniu finansowym, jeżeli na Banku ciąży obowiązek prawny lub zwyczajowo oczekiwany, wynikający ze zdarzeń przeszłych, jak również jeżeli prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne. Jeżeli skutek jest istotny, kwotę rezerwy wyznacza się za pomocą zdyskontowanych oczekiwanych przepływów pieniężnych według stopy przed opodatkowaniem, która odzwierciedla bieżącą ocenę rynku odnośnie wartości pieniądza w czasie oraz, tam gdzie to dotyczy, ryzyka związane z danym składnikiem zobowiązań. Bank tworzy rezerwy na przyszłe zobowiązania, których kwotę można w sposób wiarygodny oszacować.

Rezerwy na odprawy emerytalne, rentowe i pośmiertne

Wycena rezerwy jest dokonywana przez zewnętrzne biuro aktuarialne zgodnie z zaleceniami Międzynarodowego Standardu Rachunkowości nr 19 (MSR 19).

Kalkulacja jest przeprowadzona w oparciu o:

- dane kadrowo-płacowe o pracownikach (płeć, data urodzenia, staż w Banku, wynagrodzenie itp.),
- informacje o nowozatrudnionych oraz odejściach pracowników z Banku w ostatnich latach,
- prognozowany wzrost wynagrodzeń w Banku w kolejnych latach oraz z uwzględnieniem tablic śmiertelności, prawdopodobieństwa przejścia na emeryturę, modelu mobilności, a także technicznej stopy dyskonta.

Wycena aktuarialna tych rezerw jest aktualizowana nie rzadziej niż raz w roku.

Zyski i straty aktuarialne wynikające z wyceny rezerwy są rozpoznawane w pozostałych całkowitych dochodach i są odnoszone na kapitał z aktualizacji wyceny.

Ustalanie wyniku finansowego

Bank ujmuje wszystkie istotne pozycje kosztów i przychodów zgodnie z zasadami: memoriału, ujmowania i wyceny aktywów i zobowiązań oraz tworzenia odpisów z tytułu utraty wartości.

Przychody i koszty z tytułu odsetek

Przychody i koszty z tytułu odsetek obejmują odsetki ujmowane na zasadzie memoriałowej z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej. Metoda efektywnej stopy procentowej jest metodą naliczania zamortyzowanego kosztu składnika aktywów lub zobowiązania finansowego (albo grupy aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych) oraz przypisania przychodów lub kosztów odsetkowych do odpowiednich okresów. Efektywna stopa procentowa jest stopą, za pomocą której szacowane przyszłe płatności lub wpływy pieniężne w ciągu całego oczekiwanego okresu życia składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego dyskontowane są dokładnie do wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych lub do zamortyzowanego kosztu zobowiązania finansowego. Bank stosuje uproszczenie przy wyliczaniu efektywnej stopy procentowej polegające na uwzględnianiu przepływów wynikających z harmonogramu płatności klienta. Wyliczenie obejmuje wszelkie płacone lub otrzymywane przez strony umowy prowizje i punkty stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej, koszty transakcyjne oraz wszystkie pozostałe premie lub dyskonta. Dodatkowo zgodnie z danymi dotyczącymi oczekiwanych przepływów pieniężnych w zakresie rozliczeń z pośrednikami jest korygowana efektywna stopa procentowa żeby odzwierciedlić rzeczywiste okresy spłaty instrumentów.

Dla ekspozycji w koszyku 3 naliczenie przychodu następuje od wartości bilansowej netto, zaś dla ekspozycji w koszyku 1 i 2 naliczenie przychodu następuje od wartości bilansowej brutto.

Bank prezentuje wartość przychodu odsetkowego rozpoznanego według metody efektywnej stopy procentowej w odrębnych liniach rachunku zysków i strat – „Przychody odsetkowe od aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie” oraz „Przychody odsetkowe od aktywów wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody”. W ramach rozliczenia

efektywnej stopy procentowej aktywów wycenianych w zamortyzowanym koszcie uwzględniane są: odsetki nominalne, prowizje za udzielenie kredytu, prowizje kosztowe i przychodowe rozliczane z pośrednikami oraz prowizje wynikające z przychodów z tytułu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego w części rozpoznawanej według metody zamortyzowanego kosztu zgodnie z modelem względnej wartości godziwej (RFVM).

Przychody z tytułu odsetek karnych podlegają analogicznemu sposobowi rozpoznawania jak pozostałe odsetki od aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie i w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, tzn. dla ekspozycji w koszyku 3, dla którego występuje utrata wartości, naliczenie przychodu następuje od wartości bilansowej netto, zaś dla ekspozycji w koszyku 1 i 2 naliczenie przychodu następuje od wartości bilansowej brutto.

Odsetki karne stanowią odsetki za opóźnienie pobierane od wymagalnej kwoty kapitału.

Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek

Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek obejmują przychody o charakterze zbliżonym do odsetek od aktywów finansowych niespełniających testu kontraktowych przepływów pieniężnych (dotyczące głównie kart kredytowych, których konstrukcja oprocentowania zawiera mnożnik większy od 1). Bank dla tych aktywów, po wdrożeniu MSSF 9, kontynuuje rozpoznawanie przychodu metodą efektywnej stopy procentowej.

Przychody i koszty z tytułu prowizji

Prowizje od limitów kredytowych, kredytów rewalwingowych i zobowiązań pozabilansowych rozliczane są liniowo w wyniku finansowym. Pozostałe prowizje i opłaty rozpoznawane są w wyniku finansowym w momencie wykonania usługi, o ile na Banku ciąży obowiązek świadczenia usług w sposób ciągły.

Bank wypłaca do partnerów handlowych dodatkowe wynagrodzenie związane ze zrealizowaną współpracą (określony poziom wpływów/bonus uznaniowy). W przypadku, gdy kwota wypłacanego wynagrodzenia nie jest znana w momencie sprzedaży produktu kredytowego oraz nie może być wiarygodnie oszacowana i przypisana w stosunku do pojedynczego aktywa (ze względu na naturę rozliczenia – wynagrodzenie wypłacane za sumę wpływów z grupy aktywów generowanych w różnych okresach czasowych), nie jest ujmowana w rozliczeniu efektywnej stopy procentowej. Wynagrodzenie to jest rozpoznawane jednorazowo w wyniku finansowym w momencie poniesienia.

Przychody i koszty z tytułu umów z klientami

Bank dokonał analizy eksperckiej 5-stopniowego modelu rozpoznawania przychodów. Poniżej opisano każdy z kroków 5-etapowego modelu rozpoznawania przychodów. Politykę rachunkowości dotyczącą bancassurance opisano w Nocie 4. w punkcie „Przychody i koszty z tytułu dystrybucji umów ubezpieczeniowych”

- **Krok I – Identyfikacja umowy z klientem**

Zgodnie z MSSF 15, umową jest kontrakt między dwoma lub większą ilością stron powodujący powstanie podlegających wykonaniu praw i obowiązków. Jednakże nie każda umowa jest objęta MSSF 15. Bank ujmuje umowę z klientem, objętą zakresem MSSF 15, tylko wówczas, gdy spełnione są wszystkie następujące kryteria:

- strony umowy zawarły umowę (w formie pisemnej, ustnej lub zgodnie z innymi zwyczajowymi praktykami handlowymi) i są zobowiązane do wykonania swoich obowiązków,
- Bank jest w stanie zidentyfikować prawa każdej ze stron dotyczące aktywów,
- Bank jest w stanie zidentyfikować warunki płatności za aktywa,
- umowa ma treść ekonomiczną (tzn. można oczekiwać, że w wyniku umowy ulegnie zmianie ryzyko, rozkład w czasie lub kwota przyszłych przepływów pieniężnych Banku) oraz
- jest prawdopodobne, że Bank otrzyma wynagrodzenie, które będzie mu przysługiwało w zamian za aktywa, które zostaną przekazane klientowi. Oceniając, czy otrzymanie kwoty wynagrodzenia jest prawdopodobne, Bank uwzględnia jedynie zdolność i zamiar zapłaty kwoty wynagrodzenia przez klienta w odpowiednim terminie.

- **Krok II – Identyfikacja świadczeń do wykonania**

Następnym etapem procesu ujmowania przychodów jest wyodrębnienie obowiązków świadczenia wynikających z umowy, czyli aktywów, które są od siebie niezależne (ang. distinct). Jeżeli dane aktywum jest niezależne, to znaczy klient może korzystać z danego aktywa osobno, lub w powiązaniu z innymi zasobami, które są dla niego łatwo dostępne i jednocześnie aktywum nie jest zależne czy powiązane z innym aktywem z tej samej umowy, wówczas Bank ma do czynienia z odrębnymi obowiązkami świadczenia.

Czynniki, które wskazują, że zobowiązanie Banku do przekazania aktywa klientowi można zidentyfikować jako odrębne, obejmują między innymi następujące okoliczności:

- Bank nie świadczy istotnych usług polegających na łączeniu aktywa z innymi aktywami przyrzeczonymi w umowie w pakiety aktywów, które po połączeniu stanowią przedmiot umowy zawartej przez klienta,
- aktywum nie zmienia znacząco ani nie dostosowuje innych aktywów przyrzeczonych w umowie,
- aktywum nie jest w istotnym stopniu zależne od innych aktywów przyrzeczonych w umowie, ani nie jest z nimi w istotnym stopniu powiązane.

Jeśli przyrzucone aktywa nie są odrębne, Bank łączy je z innymi przyrzuconymi aktywami tak długo, aż będzie możliwe uznanie takiego pakietu aktywów za odrębne. W niektórych przypadkach może to prowadzić do tego, że Bank ujmuje wszystkie aktywa przyrzucone w umowie jako pojedyncze zobowiązanie do wykonania świadczenia.

- **Krok III – Określenie ceny transakcyjnej**

Zgodnie z MSSF 15 cena transakcyjna to wynagrodzenie, do jakiego Bank oczekuje, że będzie uprawniony w zamian za przekazanie przyrzuconych aktywów. Reprezentuje ona wysokość przychodu, który zostanie rozpoznany z tytułu wykonania umowy. Cena transakcyjna powinna uwzględniać oprócz kwoty wynagrodzenia także element wysoce prawdopodobnego wynagrodzenia zmiennego (także bonusy, kary), czynnik dyskontowania, kwoty płacone do klienta bądź wynagrodzenie niepieniężne.

- **Krok IV – Alokacja ceny transakcyjnej do odrębnych zobowiązań do wykonania świadczenia**

Jeżeli umowa zawiera więcej niż jedno możliwe do wydzielenia zobowiązanie do realizacji świadczeń, Bank alokuje cenę transakcji do poszczególnych zobowiązań na podstawie jednostkowej ceny sprzedaży, czyli ceny, po której jednostka dokonałaby sprzedaży danego aktywa osobno podobnym klientom i w podobnych okolicznościach.

- **Krok V – Ujęcie przychodu w momencie realizacji zobowiązania wynikającego z umowy**

Przychód jest rozpoznawany w momencie, gdy aktywa są przekazane klientowi oraz uzyskuje on kontrolę nad przedmiotem umowy. MSSF 15 wymienia warunki, jakie muszą być spełnione, aby kontrola została przekazana klientowi. Przekazanie kontroli może nastąpić jednorazowo lub w czasie, a ustaleniu momentu przekazania kontroli a tym samym odpowiedniego sposobu rozpoznawania przychodu służą kryteria takie jak:

- otrzymywanie przez klienta korzyści w miarę postępu wykonywania umowy, w razie przerwania usługi inny dostawca nie musiałby powtarzać pracy do tej pory wykonanej,
- tworzenie lub ulepszanie przez Bank aktywa, które kontroluje klient w trakcie jego powstawania lub ulepszania,
- Bank nie tworzy aktywa z alternatywnym dla niego wykorzystaniem i ma prawo do zapłaty za swoją działalność wykonaną do tej pory.

Jeżeli zachodzi chociaż jedna z powyższych okoliczności, przychód jest rozpoznawany w czasie. W pozostałych przypadkach przychód zostaje rozpoznany jednorazowo w momencie przekazania kontroli.

W ramach przeprowadzonej analizy Bank zidentyfikował dwa główne rodzaje przychodów, które zostały rozpoznawane zgodnie z MSSF 15:

- opłaty i prowizje z tytułu obsługi udzielonych kredytów niebędące częścią efektywnej stopy procentowej,

- przychody z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych.

Przychody i koszty z tytułu dystrybucji umów ubezpieczeniowych są rozpoznawane zgodnie z założeniami opisanymi w nocie 4.c. *Dokonywanie szacunków.*

Wynik operacji finansowych oraz wynik z pozycji wymiany

Wynik z pozycji wymiany obejmuje dodatnie i ujemne różnice kursowe zarówno zrealizowane jak i niezrealizowane, wynikające z codziennej wyceny aktywów i zobowiązań walutowych według obowiązującego na dzień kończący okres sprawozdawczy średniego kursu NBP oraz z rozliczenia operacji na aktywach/zobowiązaniach monetarnych.

Wynik z pozycji operacji finansowych obejmuje wynik z wyceny instrumentów zabezpieczających w części nieefektywnej powiązania zabezpieczającego rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych, a także zyski i straty na sprzedaży dłużnych inwestycyjnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Bank wykazuje w ramach tej pozycji także skutki wyceny aktywów finansowych klasyfikowanych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, kalkulowane jako różnica pomiędzy wyceną w zamortyzowanym koszcie brutto, a wartością godziwą tych aktywów.

Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zalicza się przychody i koszty niezwiązane bezpośrednio z działalnością bankową. Pozostałe przychody operacyjne obejmują przede wszystkim zysk z tytułu sprzedaży/likwidacji składników majątku trwałego i aktywów przejętych za długi, otrzymanych odszkodowań, z tytułu modyfikacji umów leasingu, a także kar i grzywien. Natomiast na pozostałe koszty operacyjne składają się głównie straty z tytułu sprzedaży/likwidacji majątku trwałego, w tym aktywów przejętych za długi, z tytułu modyfikacji umów leasingu, koszty związane z utworzeniem rezerw, koszty przekazanych darowizn oraz koszty z tytułu odszkodowań, kar i grzywien. W 2021 roku na pozostałe koszty operacyjne złożyły się głównie koszty utworzenia rezerw takich jak: rezerwa portfelowa na ryzyko prawne związane z portfelem kredytów hipotecznych w walutach obcych, rezerwa na sprawy sporne indywidualne związane z portfelem kredytów hipotecznych w walutach obcych oraz rezerwa na restrukturyzację.

Podatek od instytucji finansowych

Bank jest podatnikiem podatku od niektórych instytucji finansowych. Podstawę opodatkowania stanowi nadwyżka sumy wartości aktywów ponad kwotę 4 mld zł pomniejszona o pozycje wskazane w *Ustawie o podatku od niektórych instytucji finansowych* (Dz.U. 2016 poz. 68). Stawka podatku w 2021 roku wynosiła 0,0366% podstawy opodatkowania (w 2020 roku 0,0366% podstawy opodatkowania), a podatek był płatny za miesięczne okresy rozliczeniowe.

Podatek dochodowy bieżący

Podatek dochodowy bieżący obliczany jest w oparciu o zysk księgowy brutto skorygowany o: przychody, które zgodnie z przepisami podatkowymi nie są zaliczane do przychodów podatkowych, przychody podatkowe nie będące przychodami księgowymi, koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów i koszty podatkowe nie będące kosztami księgowymi, zgodnie z polskimi przepisami prawa podatkowego.

Kapitały własne

Kapitały własne stanowią kapitały tworzone przez Bank zgodnie z obowiązującym prawem oraz ze statutem. Do kapitałów własnych zaliczane są także niepodzielone zyski i niepokryte straty z lat ubiegłych.

Kapitał zakładowy wykazany jest w wysokości zgodnej ze statutem oraz wpisem do rejestru przedsiębiorców według wartości nominalnej.

w tys. zł

Kapitał zapasowy tworzony jest zgodnie ze statutem Banku z odpisów z zysku oraz premii emisyjnych uzyskanych z emisji akcji i przeznaczony jest na pokrycie strat, jakie mogą wyniknąć w związku z działalnością Banku. Decyzję o wykorzystaniu kapitału zapasowego podejmuje Walne Zgromadzenie.

Do kapitałów zaliczany jest także:

- wynik finansowy w trakcie zatwierdzania,
- zadeklarowane, niewypłacone dywidendy,
- kapitał z aktualizacji wyceny, tworzony w wyniku wyceny instrumentów finansowych zakwalifikowanych do kategorii *wycenianych do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody* oraz w wyniku wyceny instrumentów finansowych stanowiących zabezpieczenie przepływów pieniężnych.

Wynik finansowy netto roku obrotowego stanowi wynik brutto roku bieżącego skorygowany o obciążenie z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych.

5 Zarządzanie ryzykiem

Celem zarządzania ryzykiem jest wspieranie działalności biznesowej poprzez optymalizację kosztu ponoszonego przez Bank na skutek materializacji poszczególnych typów ryzyk.

Główne rodzaje ryzyka wpływającego na wynik finansowy Banku obejmują: ryzyko kredytowe, ryzyko rynkowe, w ramach którego wyróżnia się: ryzyko stopy procentowej, walutowe oraz ryzyko płynności i finansowania, ryzyko niewypłacalności, ryzyko operacyjne oraz ryzyko braku zgodności. Bank weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka.

W zakresie ochrony środowiska oraz polityki społecznej i środowiskowej odpowiedzialności biznesu Bank aktywnie i odpowiedzialnie angażuje się w ochronę środowiska, przestrzegając wymogów prawnych oraz rekomendacji i procedur ustalonych przez Grupę Santander, w celu zmniejszenia wpływu działalności na środowisko, w szczególności w przypadku projektów w zakresie infrastruktury wodnej i sanitarnej, sektorach: energetycznym, zasobów leśnych i obronnym, przyczyniając się do osiągnięcia celów w zakresie zrównoważonej działalności określonej w polityce korporacyjnej odpowiedzialności społecznej.

Realizując strategię Responsible Banking, Santander Consumer Bank prowadzi działalność z uwzględnieniem wartości etycznych, społecznych i środowiskowych. Zasady postępowania, zgodne z założeniami projektu Responsible Banking, zostały opisane we wdrożonych w 2020 roku politykach dotyczących społecznej odpowiedzialności oraz praw człowieka. Dodatkowo w 2021 roku zaktualizowano treść „Polityki kultury korporacyjnej Grupy Santander”.

„Polityka Społecznej Odpowiedzialności” definiuje ogólne zasady postępowania Banku w zakresie zrównoważonego rozwoju i odpowiedzialności społecznej, oparte na dobrych praktykach międzynarodowych, z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań prawnych i nadzorczych. Wdrożenie „Polityki Społecznej Odpowiedzialności” ma na celu przedstawienie podejścia Banku do zrównoważonego rozwoju w kontekście m.in. poszanowania ochrony środowiska, promowania równych szans dla pracowników, poszanowania różnorodności czy oferowania klientom produktów i usług o charakterze pro-społecznym i pro-środowiskowym.

W trakcie procesu identyfikacji i oceny ryzyk, Bank przeanalizował wpływ tego ryzyka klimatycznego na działalność Grupy Santander Consumer Banku. Ryzyko zostało uznane za przekrojowe o nieistotnym wpływie, co jest bezpośrednio związane ze specyfiką działalności Banku, w tym brakiem portfela kredytów korporacyjnych.

a) Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe, definiowane jako ryzyko potencjalnej straty z tytułu niewykonania zobowiązania w określonym w umowie terminie przez klienta lub kontrahenta, obejmuje swoim zakresem ryzyka istotne dla Banku, takie jak ryzyko koncentracji kredytowej, ryzyko portfela kredytów w walutach obcych oraz ryzyko portfela ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, w tym ryzyko zbiorowego niewykonania zobowiązania przez kredytobiorców. Kapitał wewnętrzny na ryzyko kredytowe szacowany jest przy pomocy modelu na ryzyko kredytowe zgodnie z przyjętymi w Banku procedurami.

Ryzyko kredytowe zarządzane jest na kilku płaszczyznach działania. Obejmuje identyfikację ryzyka, pomiar, kontrolę i monitorowanie oraz raportowanie. W szczególności w ramach zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku podejmowane są następujące grupy działań:

- ocena i weryfikacja wniosków kredytowych,
- monitoring i raportowanie poziomu wskaźników określających poziom ryzyka kredytowego,
- zarządzanie ekspozycjami nieobsługiwanymi, w tym monitoring spłat i windykacja oraz restrukturyzacja długu,
- administracja zabezpieczeń,
- obrót portfelami wierzytelności,
- monitoring wskaźników poziomu ryzyka w portfelach ekspozycji pochodzących z wniosków przesłanych przez poszczególnych Partnerów Sprzedaży oraz wystawianie rekomendacji odnośnie nawiązywania i rozwiązywania umów z nimi,
- wyznaczania poziomu odpisów na oczekiwane straty z tytułu utraty wartości bilansowych ekspozycji kredytowych oraz rezerw na pozabilansowe ekspozycje kredytowe,
- wyznaczanie poziomu limitów apetytu na ryzyko kredytowe oraz na ryzyko koncentracji,
- wyznaczanie poziomu szczegółowych limitów, w tym limitów koncentracji oraz wartości alarmowych dla tych koncentracji,
- monitoring i raportowanie koncentracji,
- monitoring, raportowanie i walidacja wykorzystywanych w procesie analizy wniosków kredytowych kart scoringowych i innych instrumentów definiujących reguły decyzyjne, a tworzonych na podstawie metod ilościowych.

Monitoring ryzyka kredytowego odbywa się w sposób permanentny, raporty powstają w cyklu dziennym, miesięcznym oraz kwartalnym. Opracowywane są w ramach systemu informacji zarządczej i przesyłane do Członka Zarządu nadzorującego ryzyko kredytowe Banku oraz na posiedzenia Zarządu i Rady Nadzorczej.

W procesie zarządzania ryzykiem kredytowym biorą udział następujące jednostki organizacyjne Banku:

- Rada Nadzorcza Banku,
- Zarząd Banku,
- Komitet Kredytowy,
- Komitet Kontroli Ryzyka,
- Komitet Rezerw,
- Komitet ds. Windykacji,
- Komitet Polityki Kredytowej,
- Pion Ryzyka,
- Departament Audytu Wewnętrznego.

Bank zarządza ryzykiem kredytowym stosując metodologię prognozowania kluczowych parametrów ryzyka, jak również limitowania jego określonych rodzajów. Bank stosuje roczne prognozy, które pokrywają się z rokiem kalendarzowym. Prognozy podzielone są na osobne linie biznesowe (produkty). Kontrola realizacji prognoz przeprowadzana jest w cyklach miesięcznych, a wszelkie odchylenia od założonych wartości są przedmiotem szczegółowej analizy.

Celem częściowym Banku jest osiągnięcie założonych w prognozie poziomów wskaźników określających poziom ryzyka kredytowego i jego wpływ na dochodowość portfela kredytów.

Ważnym elementem polityki Banku jest także zarządzanie limitami odnoszącymi się do ryzyka kredytowego, w szczególności identyfikacja kryteriów ustalenia limitów i ich okresowego przeglądu, monitorowanie i kontrola ustalonych limitów.

Oprócz metodologii prognozowania ryzyka, Bank stosuje inne narzędzia oceny poziomu ryzyka kredytowego, pozwalające również na symulację wyników rozważanych, potencjalnych decyzji biznesowych. W szczególności Bank przygotowuje:

- analizy wiekowania (tzw. vintage),
- analizy trendów podstawowych wskaźników szkodowości portfela,

w tys. zł

- analizy brzegowe wybranych wskaźników poziomu ryzyka kredytowego,
- analizy historycznej dynamiki oraz prognozowanie przyszłej struktury portfela,
- analizy poziomu odpisów z tytułu utraty wartości,
- analizy w zakresie identyfikacji ryzyk, ich poziomu i możliwości zarządzania nimi dla nowo wprowadzanych produktów i usług,
- analizy cech aplikacyjnych i behawioralnych klientów,
- analizy statystyczne uwzględniające dane historyczne oraz prognozy portfela i inne analizy wewnętrzne w celu określenia wysokości limitów obowiązujących w Banku,
- testy warunków skrajnych,
- walidację modeli stosowanych w Banku,
- inne analizy i raporty ad hoc w celu monitorowania i raportowania jakości portfela kredytowego.

Bank dąży do uzyskania możliwie kompletnego wsparcia systemów informatycznych dla procesu analizy i weryfikacji wniosków kredytowych. Strategia Banku zakłada przekonstruowanie procesu akceptacji decyzji kredytowej w taki sposób, aby Bank był gotowy na obsługę większych wolumenów wniosków kredytowych, przy jednoczesnym utrzymaniu ekspozycji na ryzyko kredytowe na akceptowalnym poziomie w ramach limitów apetytu na ryzyko.

Do wyznaczania odpisów z tytułu utraty wartości ekspozycji kredytowych Bank stosuje metodologię zgodną z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF 9). Model uzależnia sposób rozpoznawania strat oczekiwanych w zależności od zmiany poziomu ryzyka, który nastąpił od momentu początkowego ujęcia ekspozycji. Zgodnie z MSSF 9 model wprowadził trzy podstawowe koszyki (etapy) rozpoznawania oczekiwanych strat kredytowych opisane w nocie 4 c).

Zgodnie z modelem Bank kwalifikuje ekspozycje kredytowe do Koszyka 1, 2 lub 3 z wykorzystaniem podejścia kaskadowego w następującej kolejności:

1. Identyfikacja ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości i zakwalifikowanie ich do Koszyka 3
2. Identyfikacja ekspozycji dla których nastąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego i zakwalifikowanie ich do Koszyka 2
3. Alokacja pozostałych ekspozycji do Koszyka 1

Szczegóły dotyczące klasyfikacji umów do poszczególnych koszyków zostały opisane w sekcji utrata wartości aktywów finansowych.

Odpisy z tytułu ECL odzwierciedlają nieobciążoną i ważoną prawdopodobieństwem kwotę, którą ustala się, oceniając szereg możliwych wyników, wartość pieniądza w czasie oraz racjonalne i możliwe do udokumentowania informacje, które są dostępne bez nadmiernych kosztów lub starań na dzień sprawozdawczy, dotyczące przeszłych zdarzeń, obecnych warunków i prognoz dotyczących przyszłych warunków gospodarczych.

W przypadku udzielenia moratoriów kredytowych (tzw. wakacje kredytowe) związanych z działaniami podjętymi w związku z COVID-19, Bank postępuje jak opisano w Nocie 4 d) w akapicie *Utrata wartości aktywów finansowych*.

Wycena oczekiwanych strat kredytowych opiera się na modelowych parametrach straty oczekiwanej, a finalna wartość straty oczekiwanej jest sumą strat oczekiwanych w poszczególnych okresach (w zależności od koszyka w horyzoncie 12 miesięcy lub czasu życia) zdyskontowanych efektywną stopą procentową. Oszacowane parametry zgodnie z założeniami MSSF 9 podlegają dodatkowo korekcie z tytułu scenariuszy makroekonomicznych. W tym celu Bank określa czynniki wpływające na poszczególne segmenty, aby oszacować odpowiednią ewolucję parametrów ryzyka. Dla ekspozycji, dla których nastąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego (Koszyk 2) jak i ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości (koszyk 3), strata oczekiwana jest liczona w całym okresie życia ekspozycji. Dla ekspozycji zaalokowanych do Koszyka 1 Bank kalkuluje stratę oczekiwaną w horyzoncie 12-miesięcznym. W rezultacie odpisy z tytułu ECL są szacowane z wykorzystaniem złożonego modelu stworzonego z wykorzystaniem wielu informacji i z wykorzystaniem wielu technik statystycznych. Modele i parametry stworzone na potrzeby MSSF podlegają procesowi zarządzania modelami i podlegają regularnej walidacji.

Działania monitorujące w celu ograniczenia salda zaklasyfikowanego do Koszyka 2

W celu złagodzenia negatywnych skutków epidemii COVID-19 w 2020 r. Bank umożliwił zawieszenie obowiązku spłaty kapitałowej bądź kapitałowo-odsetkowej części rat (wakacje kredytowe) na okres od 1 do 6 miesięcy klientom posiadającym kredyt gotówkowy, kredyt ratałny, kredyt samochodowy i kredyt hipoteczny.

Ponadto Klienci, którzy utracili pracę lub inne główne źródło dochodu mogli skorzystać z pomocy przewidzianej w Ustawie o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19, tzw. Tarczy 4.0 polegającej na zawieszeniu wykonania umowy na okres od 1 do 3 miesięcy.

W celu minimalizacji salda klasyfikowanego do Koszyka 2, już w pierwszych dniach po terminie płatności, Bank koncentruje się na jak najszybszym dotarciu do maksymalnej liczby Klientów mających opóźnienie. Informacja o powstałej zaległości wraz z prośbą o natychmiastową spłatę jest przekazywana Klientom za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej: e-mail lub wiadomości sms.

W momencie zidentyfikowania opóźnienia w spłacie, pojedyncze ekspozycje na podstawie m.in. historii opóźnień oraz historii aktywności windykacyjnych zostają poddane ocenie statystycznej, w celu określenia prawdopodobieństwa wystąpienia większego opóźnienia. Wynik tej oceny w połączeniu z wielkością ekspozycji, determinuje moment rozpoczęcia telefonicznego procesu windykacyjnego. Rozpoczęcie procesu telefonicznego dla ekspozycji o najwyższym prawdopodobieństwie opóźnienia rozpoczyna się w 5. dniu opóźnienia.

Równolegle do działań telefonicznych, realizowane są działania z wykorzystaniem korespondencji elektronicznej lub papierowej. Jeżeli dotychczasowe działania nie przyniosły rezultatu, począwszy od 15. dnia opóźnienia, obsługa opóźnienia przekazywana jest do firm zewnętrznych.

Działania monitorujące w celu ograniczenia salda zaklasyfikowanego do Koszyka 3

Począwszy od 30. dnia opóźnienia, umowy z wysokim saldem kierowane są do obsługi windykatorów terenowych, których zadaniem jest nawiązanie bezpośredniego kontaktu z Klientem. Rachunki o niższych kwotach należności przekazywane są do firm zewnętrznych. Na tym etapie windykacyjna obsługa rachunku koncentruje się na wyegzekwowaniu kwoty co najmniej w wysokości umożliwiającej powstrzymanie rachunku przed wejściem w koszyk 3. Monitoring działań windykacyjnych realizowany jest ze szczególnym uwzględnieniem rachunków zagrożonych wejściem w koszyk 3, a maksymalizacja odzysków wspierana jest przez system wynagradzania uzależniony od skuteczności osiągniętych działań.

Dane dotyczące wartości kredytów i pożyczek udzielonych klientom z przesłanką utraty wartości ocenianych indywidualnie i portfelowo oraz dane dotyczące struktury portfela w rozbiciu na okresy przeterminowania przedstawiono w nocie 23 *Kredyty i pożyczki udzielone klientom*.

Nadrzędnym celem biznesowym Banku w kontekście polityki kredytowej jest realizacja Strategii Banku oraz Strategii zarządzania ryzykiem, w tym utrzymanie ryzyka na przyjętym poziomie, tak aby zapewnić właściwą równowagę pomiędzy dochodem Banku a kosztami związanymi z materializacją ryzyk. Jednym ze strategicznych celów jest również realizacja budżetu ryzyka, który związany jest z ryzykiem kredytowym i zapewnia bezpieczeństwo depozytów w Banku.

Bank realizuje wyżej określone cele poprzez:

- wprowadzenie procedur zapewniających udzielanie kredytów w sposób bezpieczny, który zapewnia spłatę należności i zarządzanie nimi,
- takie dostosowanie polityki cenowej oraz marketingowej Banku, aby możliwe było utrzymanie zakładanego poziomu sprzedaży przy lokowaniu środków w portfelu kredytowym w sposób przynoszący korzyści,
- dołożenie wszelkich starań aby przekazywane Wnioskodawcom i Klientom informacje były zrozumiałe, jednoznaczne i czytelne,

w tys. zł

- stosowanie w relacjach z Wnioskodawcami i Klientami zasady profesjonalizmu, rzetelności, staranności oraz najlepszej wiedzy.

Przy realizacji oraz szczegółowym definiowaniu celów określonych powyżej, Bank kieruje się zasadą nie przekraczania poziomu dopuszczalnego ryzyka kredytowego (apetytu na ryzyko) określonego przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku.

Bank kredytuje następujące podmioty:

- gospodarstwa domowe (kredyty i pożyczki samochodowe, kredyty ratalne, pożyczki gotówkowe i karty kredytowe),
- przedsiębiorców (kredyty i pożyczki samochodowe, kredyty ratalne, kredyty gospodarcze).

Podmioty wymienione powyżej mają swoją siedzibę, miejsce stałego lub czasowego zameldowania w Polsce lub też posiadają prawo do stałego lub czasowego pobytu na terenie Polski. Dopuszcza się kredytowanie podmiotów uzyskujących dochody z zagranicy w przypadkach określonych szczegółowo w instrukcjach kredytowych.

Bank obecnie oferuje wyłącznie kredyty w złotych polskich. W przeszłości Bank udzielał także kredytów indeksowanych do walut obcych (CHF, USD, EUR), a zatem obecnie zarządza portfelem kredytowym zawierającym tego typu ekspozycje.

Bank posiada w ofercie kredyty długo-, średnio- i krótkoterminowe. Maksymalne długości okresów kredytowania określają stosowne instrukcje kredytowe obowiązujące w Banku.

Zarządzaniu ryzykiem służą:

- dywersyfikacja portfela,
- scentralizowany proces decyzyjny,
- limity apetytu na ryzyko kredytowe oraz ryzyko koncentracji,
- szczegółowe limity koncentracji, operacyjne oraz akceptacyjne,
- przyjmowanie i monitorowanie zabezpieczeń,
- wewnętrzny przegląd należności,
- rygorystyczne zasady tworzenia odpisów na oczekiwane straty,
- monitoring wskaźników poziomu ryzyka,
- zarządzanie ekspozycjami nieobsługiwanymi, w tym monitoring spłat i windykacja oraz restrukturyzacja długu,
- testy warunków skrajnych,
- walidacja stosowanych w Banku modeli.

Bank wyznaczył następujące szczegółowe limity koncentracji wynikające z przepisów części czwartej Rozporządzenia CRR oraz Prawa Bankowego:

- suma zaangażowań Banku nie może przekroczyć 25% uznanego kapitału w przypadku podmiotu/podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie,
- suma zaangażowań Banku w inną instytucję lub grupę podmiotów powiązanych, składającą się co najmniej z jednej instytucji nie może przekroczyć 25% wartości uznanego kapitału Banku lub kwoty 150 mln euro, w zależności od tego, która z tych wartości jest wyższa (jeżeli kwota 150 mln euro jest wyższa niż 25% wartości uznanego kapitału Banku, zastosowanie ma limit określony w drodze Uchwały Zarządu w sprawie określenia wysokości limitu dużych ekspozycji),
- suma zaangażowań wobec wszystkich powiązanych podmiotów należących do grupy podmiotów powiązanych, składających się co najmniej z jednej instytucji, nie będących instytucjami nie może przekroczyć 25% uznanego kapitału Banku,
- suma zaangażowań wobec podmiotów, o których mowa w art. 79a Prawa Bankowego nie może przekroczyć 10% kapitału podstawowego Tier I Banku.

Wartości dopuszczalnych limitów (mln zł)	Rok 2021	Rok 2020
Limit koncentracji zaangażowania wobec podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie (25% uznanego kapitału)	873	827
Limit koncentracji zaangażowania wobec innej instytucji lub grupy podmiotów powiązanych, składających się co najmniej z jednej instytucji (25% uznanego kapitału lub 150 mln EUR w zależności od tego, która kwota jest wyższa)	873	827
Limit koncentracji zaangażowania wobec wszystkich powiązanych podmiotów nie będących instytucjami należących do grupy podmiotów powiązanych składającej się co najmniej z jednej instytucji (25% uznanego kapitału)	873	827
Limit koncentracji zaangażowania wobec podmiotów, o których mowa w art. 79a Prawa bankowego (10% kapitału podstawowego Tier I Banku)	329	311

Na dzień 31 grudnia 2021 i 31 grudnia 2020 żaden z powyższych limitów koncentracji nie został przekroczony. Maksymalne zaangażowanie wobec grupy podmiotów powiązanych ze sobą organizacyjnie wyniosło odpowiednio 1 125 tys. zł oraz 1 643 tys. zł (łącznie ekspozycja bilansowa i pozabilansowa).

Pozostałe szczegółowe limity koncentracji odnoszą się do:

- 1) zaangażowania w poszczególne produkty Banku,
- 2) podziału regionalnego,
- 3) zaangażowania klienta/grupy blisko powiązanych klientów,
- 4) typu sprzedawcy,
- 5) kanału sprzedaży.

Poniższa tabela przedstawia rozkład zaangażowania w podziale na poszczególne regiony gospodarcze. Na dzień 31 grudnia 2021 i 31 grudnia 2020 nie wystąpiła istotna koncentracja zaangażowania w żadnym z regionów. W tabeli zaprezentowano wartość brutto kredytów i pożyczek udzielonych klientom wycenianych według zamortyzowanego kosztu.

Region	31.12.2021	%	31.12.2020	%
Centralny	3 599 395	24,60%	4 031 141	26,12%
Południowo-zachodni	1 554 202	10,62%	1 650 701	10,70%
Południowy	2 340 340	15,99%	2 398 821	15,54%
Północny	2 370 461	16,20%	2 454 014	15,90%
Północno-zachodni	2 966 303	20,27%	3 074 296	19,92%
Wschodni	1 762 933	12,05%	1 786 419	11,58%
Brak danych	39 325	0,27%	37 127	0,24%
Razem	14 632 959	100,00%	15 432 519	100,00%

Szczegółowe limity operacyjne obejmują:

- 1) Poziom ekspozycji przeterminowanych - wczesne opóźnienia.
- 2) Potencjalny maksymalny poziom nieodzyskanych kredytów.
- 3) Średni poziom odzysku ze stosowanych zabezpieczeń.
- 4) Średnie prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania przez kredytobiorców.

Zabezpieczenia kredytów (poza kredytami gospodarczymi) stanowią:

- częściowe przewłaszczenie pojazdu,
- przewłaszczenie pojazdu z warunkiem zawieszającym wraz z depozytem karty pojazdu,
- ubezpieczenia (w szczególności: cesja z polisy ubezpieczenia nieruchomości, wskazanie Banku jako pierwszego uposażonego z tytułu ubezpieczenia na życie, cesja z ubezpieczenia AC pojazdu stanowiącego przedmiot przewłaszczenia),
- hipoteka na nieruchomości,
- weksel własny Kredytobiorcy in blanco,
- poręczenie wekslowe,

w tys. zł

- poręczenie cywilne,
- inne (stosowane w rzadkich przypadkach), które zostaną wskazane w instrukcjach kredytowych lub zaakceptowane przez Zarząd Banku.

W przypadku kredytów gospodarczych na zabezpieczenia składają się:

- przewłaszczenie na zabezpieczenie zbioru pojazdów o zmiennym składzie, w szczególności zbioru pojazdów finansowanych przez Bank,
- w przypadku finansowania/refinansowania samochodów posiadających kartę pojazdu, przyjęcie przez Bank w depozyt kart pojazdów samochodów, których zakup jest finansowany/refinansowany przez Bank,
- weksel własny in blanco,
- poręczenie wekslowe lub cywilne, w szczególności właścicieli lub członków zarządu kredytobiorcy, a także ich współmałżonków (w przypadku wspólności majątkowej),
- hipoteka ustanowiona na nieruchomości wraz z cesją praw z umowy ubezpieczenia nieruchomości,
- blokada należności z tytułu uruchomień kredytów ratalnych w przypadku partnerów handlowych,
- inne, zaakceptowane przez Bank.

Portfel kredytów hipotecznych jest zabezpieczony hipotekami na kredytowanych nieruchomościach. Bank monitoruje poziom zabezpieczenia portfela, m.in. monitorując parametr LtV (ang. Loan – to value).

W tabeli poniżej znajdują się wartości LtV, wyliczone jako średnia ważona wartością bilansową portfela w podziale na walutę bieżącą.

Poziom zabezpieczenia portfela	31.12.2021	31.12.2020
LtV – portfel indeksowany do CHF	58%	60%
LtV - PLN	38%	40%
LtV uśrednione	52%	54%

Bank uwzględnia w sposób pośredni wartości zabezpieczeń w kalkulacji odzysków w modelu ECL tj. tylko na podstawie kwoty uzyskanej bezpośrednio ze sprzedaży zabezpieczeń (na podstawie faktycznych rozliczeń z komornikiem).

Wartość zabezpieczeń kredytów udzielonych przez Bank	31.12.2021	31.12.2020
Zabezpieczenia kredytów hipotecznych	8 817 085	9 349 907
Zabezpieczenia kredytów samochodowych	967 393	838 000
Zabezpieczenia kredytów operacyjnych	0	67
Razem	9 784 478	10 187 974

Rezerwa na ryzyko wynikające z pandemii COVID-19

W swoich szacunkach, ze względu na dużą niepewność, głównie w kontekście terminów i zakresu potencjalnego pogorszenia się sytuacji gospodarczej, Bank zdecydował się na utworzenie w 2020 roku dodatkowego odpisu (ponad ryzyko uwzględnione w indywidualnej ocenie ryzyka) na oczekiwane straty kredytowe, która pokryje niepewność związaną z wpływem pandemii nieuwzględnionej na poziomie parametrów ryzyka MSSF 9. Wysokość utworzonej rezerwy na koniec 2020 roku wyniosła 30 mln zł.

W 2021 r. Bank dokonał aktualizacji parametrów ryzyka modeli MSSF 9. Czynniki związane z COVID zostały ujęte w parametrach modeli szacujących straty kredytowe, co oznacza, że wpływ pandemii na jakość portfela został częściowo zneutralizowany, w związku z czym Bank rozwiązał rezerwę utworzoną w 2020 r.

Praktyki w zakresie *forbearance*

Jako działanie *forbearance* (tj. restrukturyzację zadłużenia klienta) określa się udogodnienie w spłacie zastosowane wobec klienta doświadczającego trudności finansowych zagrażających obsłudze zadłużenia wobec Banku na dotychczasowych warunkach umownych, zgodnie z Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) 2015/1278 z dnia 9 lipca 2015 r. Udogodnienie może polegać na zmianie dotychczasowych warunków umowy kredytu lub jego całkowitym bądź częściowym refinansowaniu. Zastosowanie restrukturyzacji ma na celu lepsze dopasowanie warunków spłaty należności do aktualnej i prognozowanej sytuacji finansowej klienta, minimalizację ryzyka zaprzestania obsługi zadłużenia, minimalizację straty i/lub maksymalizację odzysków.

Praktyki *forbearance* nie mają zastosowania w przypadku, gdy renegotiacje warunków umowy nie wynikają z trudności finansowych kredytobiorcy oraz w przypadku udzielenia moratoriów kredytowych (tzw. wakacje kredytowe), gdzie zawieszenie spłaty kredytu następuje w związku z trudnościami wynikającymi z pandemii COVID-19.

Decyzja o zastosowaniu udogodnienia wobec klientów doświadczających trudności w obsłudze zadłużenia następuje po uprzedniej analizie sytuacji finansowej klienta, ocenie możliwości spłaty w ramach nowych warunków, analizie posiadanych zabezpieczeń, ocenie woli do spłaty oraz historii dotychczasowej współpracy. Przyznane udogodnienia uzależnione są od wyników oceny i mogą polegać w szczególności na zmianie harmonogramu poprzez okresowe zawieszenie spłaty (karencja) lub wydłużenie terminu spłaty, zmianie warunków umowy na bardziej korzystne niż warunki, które uzyskaliby od tej samej instytucji w tym samym czasie inni dłużnicy o podobnym profilu ryzyka (np. zwolnienie z ubezpieczenia, itp.) Dotyczy to zarówno klientów detalicznych jak i podmiotów gospodarczych.

Portfel umów objętych restrukturyzacją podlega systematycznej kontroli i ocenie pod kątem występowania opóźnienia w spłacie. Raporty zawierające informacje o udziale rachunków opóźnionych w spłacie w portfelu umów zrestrukturyzowanych z uwzględnieniem podziału na produkty, zastosowane warianty restrukturyzacji, przedział opóźnienia zrestrukturyzowanej umowy oraz w innych przekrojach, których zastosowanie okaże się zasadne w toku prowadzonych analiz, prezentowane są przez Pion Windykacji raz na kwartał na posiedzeniu Komitetu ds. Windykacji.

W przypadku udzielenia Klientowi udogodnienia w spłacie (restrukturyzacji), każdorazowo dokonywane są stosowne zapisy w systemach, umożliwiające identyfikację portfela należności restrukturyzowanych. Należność/klient traktowany jest jako restrukturyzowany przez cały okres umowy od momentu zawarcia umowy udogodnienia. Klasyfikacja klientów do kategorii restrukturyzacji jest odrębną (niezależną) w stosunku do klasyfikacji należności do portfela pracującego/niepracującego.

Zasady rachunkowości w odniesieniu do aktywów finansowych podlegających praktykom *forbearance* nie różnią się od zasad stosowanych w stosunku do innych aktywów pracujących i niepracujących w Banku. Bank wycenia kredyty i należności według amortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej oraz według wartości godziwej przez wynik finansowy.

Portfel kredytów i pożyczek podlegających <i>forbearance</i>	Wartość brutto		Odpisy z tytułu utraty wartości		Wartość netto	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Kredyty gospodarcze	156	1 776	-156	-1 710	0	66
Kredyty samochodowe	7 302	9 052	-7 097	-8 983	205	69
Kredyty hipoteczne	224 763	241 332	-131 429	-124 114	93 334	117 218
Kredyty na zakup towarów i usług	1 267	1 933	-987	-1 537	280	396
Kredyty gotówkowe	190 163	153 213	-122 959	-108 713	67 204	44 500
Karty kredytowe	696	896	-558	-619	138	277
Razem	424 347	408 202	-263 186	-245 676	161 161	162 526

Portfel kredytów i pożyczek podlegających forbearance	Wartość brutto		Odpisy z tytułu utraty wartości (rezerwy)	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Koszyk 1	2	1	-2	-1
Koszyk 2	128 143	147 514	-12 894	-22 339
Koszyk 3	296 202	260 687	-250 290	-223 336
Razem	424 347	408 202	-263 186	-245 676

Kwota przychodów z tytułu odsetek związanych z aktywami podlegającymi praktykom *forbearance* na dzień 31 grudnia 2021 r. oraz 31 grudnia 2020 r. wynosiła odpowiednio 2 022 tys. zł oraz 3 515 tys. zł.

Portfel kredytów i pożyczek podlegających forbearance brutto wg regionów	31.12.2021	%	31.12.2020	%
Centralny	79 412	18,71%	76 804	18,82%
Południowo-zachodni	48 564	11,44%	48 261	11,82%
Południowy	71 903	16,94%	70 338	17,23%
Północny	74 627	17,59%	69 104	16,93%
Północno-zachodni	94 037	22,17%	89 537	21,93%
Wschodni	53 542	12,62%	50 253	12,31%
Brak danych	2 262	0,53%	3 905	0,96%
Razem brutto	424 347	100,00%	408 202	100,00%

Zmiana stanu kredytów i pożyczek podlegających forbearance	Rok 2021	Rok 2020
Wartość bilansowa netto na początek okresu	162 526	156 567
Odpisy z tytułu utraty wartości (rezerwy)	-17 510	-14 840
Wartość brutto kredytów i pożyczek nowoujętych w okresie	66 592	86 164
Inne zmiany/splaty	-50 447	-65 365
Wartość bilansowa netto na koniec okresu	161 161	162 526

Polityka spisывania należności

W przypadku gdy czynności windykacyjne podjęte przez Bank (w tym czynności realizowane przez podmioty zewnętrzne) zostały przeprowadzone i nie doprowadziły do odzyskania kwoty zadłużenia oraz stwierdzono brak wypłacalności i zdolności do spłaty zadłużenia przez Kredytobiorcę/Pożyczkobiorcę lub koszty przeprowadzenia przez Bank czynności zmierzających do odzyskania wierzytelności na drodze sądowej byłyby równe lub wyższe od kwoty zadłużenia, Bank może podjąć decyzję o spisaniu wierzytelności. Bank może również podjąć decyzję o spisaniu wierzytelności na podstawie rekomendacji wydanej przez Komitet ds. Windykacji, gdy stwierdzono brak możliwości dalszego dochodzenia należności ze względu na występowanie ryzyka prawnego, reputacyjnego lub ze względu na trudne do przezwyciężenia przeszkody operacyjne, szczególnie w sytuacji, w której odnotowano potwierdzony zgon Kredytobiorcy na Umowie bez względu na to czy cały kapitał jest już wymagalny. Bank stosuje koncepcję spisań częściowych wartości bilansowej brutto aktywów finansowych w odniesieniu do odsetek karnych na podstawie analizy perspektyw odzyskania przepływów z tego tytułu. Analiza odzyskiwalności będąca podstawą do częściowego spisania obejmuje określone cechy. Dane przyjęte do analizy podlegają segmentacji wg typu produktu, koszyka oraz przedziale opóźnienia. Bank definiuje poziom prawdopodobieństwa przy którym brak jest uzasadnionych perspektyw na odzyskanie odsetek

w tys. zł

karnych. Dla zdefiniowanych segmentów określone są wartości procentowe odsetek karnych z prawdopodobieństwem odzyskania poniżej zdefiniowanego progu. Wyliczone wartości procentowe są podstawą do ustalenia wysokości częściowego spisania dla danego produktu z określonym opóźnieniem.

Struktura portfela indeksowanego do franka szwajcarskiego

Struktura portfela kredytów i pożyczek indeksowanych do CHF w wartości brutto	31.12.2021	31.12.2020
Kredyty na nieruchomości	1 987 604	2 119 140
Kredyty pozostałe, w tym:	36 197	43 333
Pożyczki hipoteczne i inne	35 720	42 819
Kredyty samochodowe	477	514
Razem kredyty i pożyczki brutto	2 023 801	2 162 473

Ryzyko walutowe oraz ryzyko adekwatności kapitałowej związane z kredytami indeksowanymi do franka szwajcarskiego znajduje się pod stałą kontrolą, a sposób zarządzania tym ryzykiem został szerzej opisany w nocie 5 *Zarządzanie ryzykiem* w części dotyczącej odpowiednio zarządzania ryzykiem rynkowym oraz zarządzania ryzykiem niewypłacalności.

Poniżej przedstawiono strukturę portfela kredytów na nieruchomości indeksowanych do CHF.

Rok 2021

Struktura portfela kredytów na nieruchomości indeksowanych do CHF	Wartość brutto				Odpisy					
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Udział kredytów koszyka 3	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Pokrycie		
								Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3
Kredyty na nieruchomości	1 790 947	118 467	78 190	3,93%	6 110	12 209	57 911	0,34%	10,31%	74,06%

Rok 2020

Struktura portfela kredytów na nieruchomości indeksowanych do CHF	Wartość brutto				Odpisy					
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszy k 3	Udział kredytów koszyka 3	Koszy k 1	Koszy k 2	Koszy k 3	Pokrycie		
								Koszy k 1	Koszy k 2	Koszyk 3
Kredyty na nieruchomości	1 786 806	294 117	38 217	1,80%	2 703	40 125	24 661	0,15%	13,64%	64,53%

Według stanu na 31.12.2021 r. 97,14% portfela kredytów na nieruchomości indeksowanych do CHF zostało udzielonych przed rokiem 2009 (na dzień 31.12.2020 wskaźnik ten wynosił 97,15%). Średnia wartość wskaźnika LTV dla tego portfela wynosiła na dzień 31.12.2021 i 31.12.2020 odpowiednio 58,49% oraz 60,64%. W tabelach powyżej uwzględnione zostały kredyty indeksowane do CHF na wskazany dzień bilansowy, co oznacza, że dane nie zawierają należności z tytułu kredytów, dla których nastąpiło wypowiedzenie umowy. Kredyty takie są konwertowane na PLN w momencie wypowiedzenia umowy.

b) Ryzyko rynkowe

Bank w swojej działalności jest narażony na ryzyko rynkowe rozumiane jako ryzyko wynikające z niekorzystnej zmiany bieżącej wyceny otwartych pozycji Banku w instrumentach odsetkowych, walutowych i kapitałowych w skutek zmian wartości odpowiednich czynników ryzyka, a w szczególności stóp procentowych, kursów walutowych, cen akcji. W Banku pojęcie ryzyka rynkowego obejmuje ryzyko: stopy procentowej w portfelu bankowym (IRBB) oraz ryzyko walutowe. Bank nie posiada księgi handlowej.

Celem zarządzania ryzykiem rynkowym jest minimalizacja ekspozycji na poszczególne rodzaje ryzyka w Banku, tak aby przy określonym akceptowanym poziomie ryzyka stopy procentowej i ryzyka walutowego optymalizowany był dochód Banku. Celem Banku nie jest osiąganie spekulacyjnych zysków na krótkoterminowych zmianach cen, lecz zabezpieczanie przed niekorzystnymi skutkami tych zmian dla wyniku. W związku z tym Bank nie zakłada zawierania transakcji do portfela handlowego, a wszystkie operacje są zaliczane do portfela bankowego.

Pomiar wartości narażenia Banku na ryzyko rynkowe dokonywany jest przy użyciu standardowych narzędzi stosowanych do poszczególnych rodzajów ryzyka.

Proces zarządzania ryzykiem rynkowym w Banku zapewnia rozdzielenie funkcji operacyjnych – zawierania transakcji na rynku międzybankowym od funkcji pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka. Proces obejmuje zarówno Bank jak i podmioty zależne, dla których zastosowanie mają te same zasady i metody zarządzania ryzykiem rynkowym.

Raportowanie ryzyka rynkowego jest integralną częścią systemu raportowania w Banku, który obejmuje comiesięczne przekazywanie informacji dla Zarządu Banku, Komitetu Ryzyka Rynkowego i Komitetu ALCO oraz kwartalne raportowanie dla Rady Nadzorczej Banku.

Zarządzanie ryzykiem rynkowym odbywa się na płaszczyźnie zarządczej oraz operacyjnej. Polityka zarządzania ryzykiem oraz system raportowania są zgodne z obowiązującymi praktykami Grupy Santander, wytycznymi Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego oraz rekomendacjami Komisji Nadzoru Finansowego. Za wdrożenie i realizację polityk w tym zakresie odpowiedzialny jest Zarząd Banku.

Santander Consumer Bank S.A., działając w ramach Grupy Santander ma całkowitą autonomię w ramach realizacji funkcji skarbowych oraz zarządzania ryzykiem rynkowym.

W procesie zarządzania ryzykiem rynkowym biorą udział następujące jednostki organizacyjne Banku:

- Rada Nadzorcza Banku,
- Zarząd Banku,
- Komitet ALCO (Assets and Liabilities Management Committee),
- obszar zarządzania finansowego i kapitałem (Departament Zarządzania Finansowego),
- Komitet Ryzyka Rynkowego,
- obszar ryzyka (Zespół Ryzyka Rynkowego),
- Audyt wewnętrzny.

Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad zgodnością polityki zarządzania ryzykiem rynkowym ze strategią i planem finansowym Banku.

Zarząd Banku jest odpowiedzialny za dostosowanie ryzyka rynkowego Banku oraz procesu zarządzania tym ryzykiem do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku oraz za właściwe sformalizowanie i zaawansowanie tego procesu.

Obszar zarządzania finansowego i kapitałem sprawuje funkcje operacyjne związane z zarządzaniem ryzykiem rynkowym. Zadania kontrolne i monitorujące poziom ryzyka rynkowego są funkcjonalnie całkowicie rozdzielone i wykonywane w obszarze ryzyka w Zespole Ryzyka Rynkowego. Za zarządzanie ryzykiem rynkowym w kategoriach opiniowania i kontroli limitów odpowiedzialny jest Komitet Ryzyka Rynkowego, natomiast za ustanawianie wysokości limitów odpowiada Zarząd Banku. Decyzje strategiczne dotyczące ryzyka rynkowego podejmowane są przez Zarząd Banku na wniosek Komitetu ALCO i/lub Komitetu Ryzyka Rynkowego.

Istotną funkcję w procesie zarządzania ryzykiem rynkowym odgrywa audyt wewnętrzny. W tym zakresie audyt pełni funkcję niezależnej oceny efektywności i skuteczności rozwiązań w zakresie identyfikacji, pomiaru i kontroli zarządzania danym rodzajem ryzyka.

Ryzyko monitorowane jest za pomocą systemu limitów oraz testów warunków skrajnych. Limity ustalane są przez Zarząd Banku na wniosek Komitetu Ryzyka Rynkowego i/lub Komitetu ALCO. Limity określające apetyt na ryzyko są zatwierdzane przez Radę Nadzorczą. Podstawowe elementy systemu kontroli ryzyka rynkowego obejmują:

- limity wrażliwości wyniku odsetkowego netto i wartości ekonomicznej kapitału,
- limit pozycji walutowej,
- limit VaR (Value At Risk) dla ryzyka walutowego,
- testy warunków skrajnych dla ryzyka stopy procentowej i ryzyka walutowego, w tym nadzorczy test wartości odstających SOT dla ryzyka stopy procentowej zgodnie z wymogami EUNB.

Metodyka szacowania wartości zagrożonej (*Value-at-risk*) w zakresie pomiaru ryzyka rynkowego

Do pomiaru ryzyka kursu walutowego Bank wykorzystuje metodę pomiaru wartości zagrożonej (VaR), której wynik Bank definiuje jako stratę wartości rynkowej (instrumentu finansowego, portfela) taką, że prawdopodobieństwo osiągnięcia jej lub przekroczenia w zadanym przedziale czasowym jest równe zadanemu poziomowi tolerancji zgodnie z formułą: $P(W < W_0 - VaR) = \alpha$. Gdzie W_0 i α to odpowiednio wartość obecna, wartość końca rozpatrywanego okresu i poziom tolerancji. VaR dla pozycji walutowej kalkulowany jest dla 2-letniego szeregu czasowego przy założeniu 99% poziomu ufności oraz 10-dniowego okresu utrzymania pozycji.

a. Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym (IRRBB)

Ryzyko stopy procentowej Bank definiuje jako ryzyko wynikające z narażenia aktualnego i przyszłego wyniku finansowego Banku oraz jego kapitału na niekorzystny wpływ zmian stóp procentowych. Monitorowaniu i limitowaniu podlegają wszystkie składowe ryzyka stopy procentowej, w tym:

- ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania,
- ryzyko bazowe,
- ryzyko opcji klienta.

Do pomiaru ryzyka stopy procentowej stosuje się m.in. lukę stopy procentowej urealnioną o wcześniejsze spłaty kredytów oraz uwzględniającą hipotezę zerwań depozytów. Analizie podlega wpływ potencjalnej zmiany stóp procentowych na wynik odsetkowy oraz wartość kapitału Banku. Dodatkowo analizowane są scenariusze skrajne dla zakładanej szokowej zmiany stóp procentowych, która stanowi podstawę do wyznaczania limitów apetytu na ryzyko.

Pomiar ryzyka stopy procentowej odbywa się za pomocą raportów luki terminów przeszacowania. Wykonywane są również testy warunków skrajnych. Bank prowadzi bardzo konserwatywną strategię zarządzania ryzykiem stopy procentowej, która polega na dopasowaniu struktury przeszacowania zobowiązań do aktualnej struktury przeszacowania aktywów. Bank nie stosuje instrumentów pochodnych w procesie zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

Wartość luki stopy procentowej według stanu na 31.12.2021 wyniosła:

- w scenariuszu przesunięcia stóp procentowych o +100 punktów bazowych

	<1M	1-3M	3-6M	6-12M
Aktywa, w tym:	4 044 414	2 851 412	4 407 454	2 015 913
Rynek międzybankowy i papiery wartościowe	1 981 398	375 000	1 834 000	73 000
Kredyty i pożyczki udzielone	2 062 793	2 476 412	2 573 454	1 942 913
Pozostałe aktywa	223	0	0	0
Zobowiązania i kapitały, w tym:	5 936 626	2 549 066	1 726 403	1 779 719
Rynek międzybankowy	2 525 736	296 462	44 484	222 420
Emisje własne	0	60 000	421 400	0
Depozyty (z wyłączeniem bankowych)	3 410 890	2 192 604	1 060 519	1 557 299
Kapitał	0	0	0	0
Pożyczka podporządkowana	0	0	200 000	0
Pozostałe zobowiązania	0	0	0	0
Pozycje pozabilansowe	-31 794	-45 996	0	0
Luka	-1 924 006	256 350	2 681 051	236 194
Luka skumulowana	-1 924 006	-1 667 656	1 013 395	1 249 589

	1-2 Lata	3-5 Lat	>5 Lat	Nieodsetkowe	Suma
Aktywa, w tym:	2 435 105	2 811 602	114 234	1 971 216	20 651 350
Rynek międzybankowy i papiery wartościowe	123 000	596 000	0	0	4 982 398
Kredyty i pożyczki udzielone	2 312 105	2 215 602	114 234	1 291 024	14 988 537
Pozostałe aktywa	0	0	0	680 192	680 415
Zobowiązania i kapitały, w tym:	753 518	618 173	0	7 287 845	20 651 350
Rynek międzybankowy	46 193	397 088	0	0	3 532 383
Emisje własne	0	0	0	0	481 400
Depozyty (z wyłączeniem bankowych)	707 325	221 085	0	158 609	9 308 331
Kapitał	0	0	0	3 575 558	3 575 558
Pożyczka podporządkowana	0	0	0	0	200 000
Pozostałe zobowiązania	0	0	0	3 553 678	3 553 678
Pozycje pozabilansowe	-7 366	-807	0	0	-85 963
Luka	1 674 221	2 192 622	114 234	-5 316 629	-85 963
Luka skumulowana	2 923 810	5 116 432	5 230 666	-85 963	-85 963

– w scenariuszu przesunięcia stóp procentowych o -100 punktów bazowych

	<1M	1-3M	3-6M	6-12M
Aktywa, w tym:	5 766 230	2 660 022	4 141 796	1 580 570
Rynek międzybankowy i papiery wartościowe	1 981 398	375 000	1 834 000	73 000
Kredyty i pożyczki udzielone	3 784 609	2 285 022	2 307 796	1 507 570
Pozostałe aktywa	223	0	0	0
Zobowiązania i kapitały, w tym:	5 936 626	2 549 066	1 726 403	1 779 719
Rynek międzybankowy	2 525 736	296 462	44 484	222 420
Emisje własne	0	60 000	421 400	0
Depozyty (z wyłączeniem bankowych)	3 410 890	2 192 604	1 060 519	1 557 299
Kapitał	0	0	0	0
Pożyczka podporządkowana	0	0	200 000	0
Pozostałe zobowiązania	0	0	0	0
Pozycje pozabilansowe	-31 794	-45 996	0	0
Luka	-202 190	64 960	2 415 393	-199 149
Luka skumulowana	-202 190	-137 230	2 278 163	2 079 014

	1-2 Lata	3-5 Lat	>5 Lat	Nieodsetkowe	Suma
Aktywa, w tym:	1 905 622	2 514 882	111 012	1 971 216	20 651 350
Rynek międzybankowy i papiery wartościowe	123 000	596 000	0	0	4 982 398
Kredyty i pożyczki udzielone	1 782 622	1 918 882	111 012	1 291 024	14 988 537
Pozostałe aktywa	0	0	0	680 192	680 415
Zobowiązania i kapitały, w tym:	753 518	618 173	0	7 287 845	20 651 350
Rynek międzybankowy	46 193	397 088	0	0	3 532 383
Emisje własne	0	0	0	0	481 400
Depozyty (z wyłączeniem bankowych)	707 325	221 085	0	158 609	9 308 331
Kapitał	0	0	0	3 575 558	3 575 558
Pożyczka podporządkowana	0	0	0	0	200 000
Pozostałe zobowiązania	0	0	0	3 553 678	3 553 678
Pozycje pozabilansowe	-7 366	-807	0	0	-85 963
Luka	1 144 738	1 895 902	111 012	-5 316 629	-85 963
Luka skumulowana	3 223 752	5 119 654	5 230 666	-85 963	-85 963

Wartość luki stopy procentowej według stanu na 31.12.2020 wyniosła:

- w scenariuszu przesunięcia stóp procentowych o +100 punktów bazowych

	<1M	1-3M	3-6M	6-12M
Aktywa, w tym:	3 859 745	3 066 430	4 055 075	2 223 226
Rynek międzybankowy i papiery wartościowe	2 120 426	449 500	1 295 000	217 000
Kredyty i pożyczki udzielone	1 739 180	2 616 930	2 760 075	2 006 226
Pozostałe aktywa	139	0	0	0
Zobowiązania i kapitały, w tym:	4 477 418	3 082 154	2 099 312	2 119 088
Rynek międzybankowy	2 649 492	139 334	0	52 941
Emisje własne	0	460 000	612 400	0
Depozyty (z wyłączeniem bankowych)	1 827 926	2 482 820	1 286 912	2 066 147
Kapitał	0	0	0	0
Pożyczka podporządkowana	0	0	200 000	0
Pozostałe zobowiązania	0	0	0	0
Pozycje pozabilansowe	-26 216	-61 681	0	-2 639
Luka	-643 889	-77 405	1 955 763	101 499
Luka skumulowana	-643 889	-721 294	1 234 469	1 335 968

	1-2 Lata	3-5 Lat	>5 Lat	Nieodsetkowe	Suma
Aktywa, w tym:	2 353 550	2 198 841	591 788	2 585 145	20 933 800
Rynek międzybankowy i papiery wartościowe	51 000	70 000	537 000	0	4 739 926
Kredyty i pożyczki udzielone	2 302 550	2 128 841	54 788	1 759 412	15 368 002
Pozostałe aktywa	0	0	0	825 733	825 872
Zobowiązania i kapitały, w tym:	1 378 365	606 583	0	7 170 883	20 933 803
Rynek międzybankowy	0	443 281	0	0	3 285 048
Emisje własne	0	0	0	0	1 072 400
Depozyty (z wyłączeniem bankowych)	1 378 365	163 302	0	157 989	9 363 461
Kapitał	0	0	0	3 557 803	3 557 803
Pożyczka podporządkowana	0	0	0	0	200 000
Pozostałe zobowiązania	0	0	0	3 455 091	3 455 091
Pozycje pozabilansowe	0	501	0	0	-90 035
Luka	975 185	1 592 759	591 788	-4 585 738	-90 038
Luka skumulowana	2 311 153	3 903 912	4 495 700	-90 038	-90 038

w tys. zł

– w scenariuszu przesunięcia stóp procentowych o -100 punktów bazowych

	<1M	1-3M	3-6M	6-12M
Aktywa, w tym:	10 429 676	2 388 536	3 123 008	732 233
Rynek międzybankowy i papiery wartościowe	2 120 426	449 500	1 295 000	217 000
Kredyty i pożyczki udzielone	8 309 111	1 939 036	1 828 008	515 233
Pozostałe aktywa	139	0	0	0
Zobowiązania i kapitały, w tym:	4 477 418	3 082 154	2 099 312	2 119 088
Rynek międzybankowy	2 649 492	139 334	0	52 941
Emisje własne	0	460 000	612 400	0
Depozyty (z wyłączeniem bankowych)	1 827 926	2 482 820	1 286 912	2 066 147
Kapitał	0	0	0	0
Pożyczka podporządkowana	0	0	200 000	0
Pozostałe zobowiązania	0	0	0	0
Pozycje pozabilansowe	-26 216	-61 681	0	-2 639
Luka	5 926 042	-755 299	1 023 696	-1 389 494
Luka skumulowana	5 926 042	5 170 743	6 194 439	4 804 945

	1-2 Lata	3-5 Lat	>5 Lat	Nieodsetkowe	Suma
Aktywa, w tym:	468 323	665 242	541 637	2 585 145	20 933 800
Rynek międzybankowy i papiery wartościowe	51 000	70 000	537 000	0	4 739 926
Kredyty i pożyczki udzielone	417 323	595 242	4 637	1 759 412	15 368 002
Pozostałe aktywa	0	0	0	825 733	825 872
Zobowiązania i kapitały, w tym:	1 378 365	606 583	0	7 170 883	20 933 803
Rynek międzybankowy	0	443 281	0	0	3 285 048
Emisje własne	0	0	0	0	1 072 400
Depozyty (z wyłączeniem bankowych)	1 378 365	163 302	0	157 989	9 363 461
Kapitał	0	0	0	3 557 803	3 557 803
Pożyczka podporządkowana	0	0	0	0	200 000
Pozostałe zobowiązania	0	0	0	3 455 091	3 455 091
Pozycje pozabilansowe	0	501	0	0	-90 035
Luka	-910 042	59 160	541 637	-4 585 738	-90 038
Luka skumulowana	3 894 903	3 954 063	4 495 700	-90 038	-90 038

b. Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe Bank definiuje jako ryzyko wynikające z narażenia aktualnego i przyszłego wyniku finansowego Banku oraz jego kapitału w wyniku niekorzystnej zmiany kursów walutowych. W ramach monitorowania ryzyka kursowego Bank analizuje także ryzyko płynności w walutach obcych oraz wpływ ryzyka kursowego na ryzyko kredytowe, które pojawia się w przypadku kredytów indeksowanych do walut obcych - gdy występuje niedopasowanie waluty kredytu do waluty przychodów klientów Banku, a także wpływ ryzyka walutowego na ryzyko płynności, które wynika z wyceny w złotych pochodnych instrumentów finansowych typu CIRS i FX SWAP. Sytuacja taka dotyczy znaczącej części portfela Banku, ponieważ w sprawozdaniu finansowym wysoki udział mają kredyty indeksowane do walut obcych. Ryzyko walutowe jest zabezpieczane w tym zakresie instrumentami pochodnymi.

Podstawowym celem Banku jest utrzymywanie całkowitej pozycji walutowej Banku w wysokości, która nie wiąże się z koniecznością utrzymywania regulacyjnego wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe. W tym celu limity pozycji walutowej ustalone są na konserwatywnym poziomie nie przekraczającym wartości progu istotności określonego w relacji do funduszy własnych Banku.

Zarządzanie ryzykiem walutowym w Banku obejmuje następujące zagadnienia:

- zarządzanie otwartą pozycją walutową Banku, w tym ustalenie i kontrolowanie limitów dla otwartej pozycji walutowej i limitów maksymalnej straty,
- monitorowanie różnic kursowych z wymiany walut i wyniku z pozycji wymiany,
- szacowanie potencjalnej straty z tytułu ryzyka walutowego (wartości zagrożonej) i analiza scenariuszy skrajnych,
- zarządzanie poziomem obrotu w zakresie operacji obciążonych ryzykiem walutowym,
- alokację kapitału na ryzyko niedopasowania waluty kredytu z przychodami klientów.

Wielkości, na które nałożone są limity to m.in.: wartość otwartych pozycji walutowych i wartość zagrożona (VaR) obliczana dla 2-letniego szeregu czasowego w horyzoncie 10-dniowym i przy poziomie ufności 99%.

Bank narażony jest na ryzyko walutowe głównie z tytułu udzielonych klientom kredytów i pożyczek indeksowanych do walut obcych. Ryzyko walutowe jest zarządzane przez codzienne monitorowanie i minimalizowanie bieżącej pozycji walutowej Banku. Domykanie pozycji odbywa się za pomocą dopasowania aktywów i zobowiązań poprzez odpowiednie transakcje walutowe dokonywane na rynku międzybankowym.

Począwszy od roku 2011 Bank stosuje transakcje instrumentami pochodnymi w ramach rachunkowości zabezpieczeń do zabezpieczania przepływów portfela kredytów indeksowanych do franka szwajcarskiego przed ryzykiem walutowym.

Pomiar ryzyka walutowego odbywa się za pomocą codziennych raportów pozycji całkowitej Banku oraz raportów VaR. Na dzień 31 grudnia 2021 roku i 31 grudnia 2020 roku pozycja walutowa kształtowała się odpowiednio:

Otwarta pozycja walutowa oraz wykorzystanie limitu na dzień 31 grudnia 2021 roku

Struktura walutowa (wartości przeliczone na PLN wg kursów średnich NBP)								
	Rachunki i lokaty w innych bankach	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	Instrumenty pochodne	Pozostałe zobowiązania	Należności / zobowiązania wobec banków	Zobowiązania wobec klientów	Z
CHF	715	1 488 141	0	-1 044 823	0	-537 761	-14 312	
USD	119	77	6 671	0	0	-6 093	-61	
EUR	86 043	443	0	0	-111	-48 329	-37 238	
Razem:	86 877	1 488 661	6 671	-1 044 823	-111	-592 183	-51 611	

Poz

Fund

2% fu
włas

Wym

Wyko

*Wartość CHF zaprezentowana w pozycji Kredyty i pożyczki udzielone klientom odpowiada wartości bilansowej kredytów w walucie CHF pomniejszonej o odpisy na straty z tytułu wyceny tych kredytów.

Otwarta pozycja walutowa oraz wykorzystanie limitu na dzień 31 grudnia 2020 roku

Struktura walutowa (wartości przeliczone na PLN wg kursów średnich NBP)								
	Rachunki i lokaty w innych bankach	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	Instrumenty pochodne	Pozostałe zobowiązania	Należności / zobowiązania wobec banków	Zobowiązania wobec klientów	Z
CHF	6 712	2 094 037	0	-1 444 805	0	-639 299	-17 125	
USD	38	76	6 244	0	0	-5 263	-129	
EUR	38 268	492	0	0	2 373	-4 621	-40 523	
Razem:	45 018	2 094 605	6 244	-1 444 805	2 373	-649 183	-57 777	

Fun

2

Wy

Ryzyko walutowe wyrażone VaR kształtowało się następująco (podano wartości potencjalnego wpływu na wynik finansowy w tys. zł wynikającego z obserwowanej zmienności cen na rynkach finansowych przy poziomie ufności 0,99):

Value at Risk dla ryzyka walutowego	Rok 2021	Rok 2020
VaR o horyzoncie 10 dni – wartość na 31 grudnia	42,56	60,04
Górna wartość limitu	500	500

Poniżej przedstawiono strukturę portfela kredytowego Banku wycenianego wg zamortyzowanego kosztu wg waluty udzielonego kredytu.

Struktura portfela Banku wycenianego wg zamortyzowanego kosztu według walut	31.12.2021	31.12.2020
PLN	10 927 268	11 422 243
CHF	1 943 788	2 091 531
EUR	430	477
USD	77	75
Razem	12 871 563	13 514 326

Reforma indeksów stóp procentowych (Interest Rate Benchmark reform)

W związku z wchodzącą w życie regulacją parlamentu Europejskiego z lipca 2016 roku (2016/1011) dot. indeksów wykorzystywanych jako benchmarki dla instrumentów oraz kontraktów finansowych (Regulacja BMR) oraz decyzją o zakończeniu z końcem 2021 r. kalkulacji indeksów LIBOR przez ICE Benchmark Administration Limited (IBA), Santander Consumer Bank aktywnie uczestniczy w programie rozwojowym w ramach całej Grupy Santander mającym na celu przygotowanie wszystkich podmiotów Grupy do zmian wynikających z tych decyzji (tzw. Program IBOR).

W szczególności Program IBOR koncentruje się nad zmianami koniecznymi do wprowadzenia nowych indeksów stóp procentowych zgodnych z Regulacją BMR, tj. na indeksach zastępujących dotychczasowy LIBOR (głównie EUR, GBP i CHF). Jednocześnie trwają prace nad przygotowaniem Banku do wprowadzenia zmian dotyczących już zawartych umów. Przygotowania obejmują także analizę ryzyka zmian w efektywności zawartych przez Bank relacji zabezpieczających.

Program IBOR obejmuje wszystkie podmioty z Grupy Santander, na które ma wpływ Reforma BMR, jest nadzorowany przez Komitet Sterujący, w skład którego wchodzi głównie członkowie Zarządu, i jest wspierany przez ekspertów z renomowanych firm doradczych.

W wyniku prac metodologia kalkulacji wybranych wskaźników referencyjnych została dostosowana do Rozporządzenia BMR (np. WIBID i WIBOR, EURIBOR), zaś niektóre wskaźniki są stopniowo wycofywane (np. LIBOR). Na polskim rynku finansowym podstawowymi wskaźnikami referencyjnymi stopy procentowej są WIBID i WIBOR. Za metodologię ich opracowywania odpowiada GPW Benchmark S.A., spółka, której Komisja Nadzoru Finansowego w dniu 16 grudnia 2020 udzieliła zezwolenia na pełnienie funkcji administratora wskaźników referencyjnych stóp procentowych.

W dniu 22 października 2021 r. w Dzienniku Urzędowym UE opublikowane zostało, wydane na podstawie art. 23b BMR rozporządzenie wykonawcze Komisji Europejskiej wyznaczające zamienniki dla wskaźników referencyjnych z rodziny LIBOR CHF. Jako zamienniki wyznaczone zostały wybrane wskaźniki referencyjne z rodziny SARON Compound wraz z odpowiednią korektą wynikającą z historycznych różnic między tymi wskaźnikami a LIBOR CHF. Od 1 stycznia 2022 r. zamienniki będą stosowane z mocy prawa we wszystkich umowach oraz instrumentach finansowych, które nie posiadały na dzień wejścia w życie rozporządzenia KE odpowiednich klauzul awaryjnych.

Zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej z dnia 14 października 2021 r, która wyznaczyła wskaźnik referencyjny SARON jako zamiennik dla LIBOR CHF, Bank będzie stosował wyznaczony zamiennik począwszy od 1 stycznia 2022 r. stosownie do momentów zmiany oprocentowania poszczególnych kredytów. Decyzja ta pozwala na utrzymanie ciągłości zawartych umów

głównie kredytów hipotecznych i minimalizację ryzyka prawnego związanego ze zmianą stopy bazowej. Ze względu na wcześniejsze dostosowanie wskaźników WIBOR do założeń reformy IBOR, reforma nie ma istotnego wpływu na instrumenty oparte na tych wskaźnikach.

W trakcie ostatniego roku Bank przeprowadził działania mające na celu przygotowanie systemów IT, procesów, nowych wzorców umów dla poszczególnych produktów, metod oceny ryzyka i modeli wyceny. Zmiany od 1 stycznia 2022 wynikające z Regulacji BMR w głównej mierze dotyczą posiadanego portfela kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF oraz transakcji zabezpieczających/finansujących ten portfel.

Przeprowadzone analizy wpływu przejścia na SARON na relacje zabezpieczające, nie wykazują istotnych zmian w efektywności zabezpieczenia i nie stanowią przesłanki do zaprzestania tych relacji.

Z uwagi na odmienny charakter przejścia stopy bazowej z LIBOR CHF na SARON od przedmiotu trwających sporów prawnych z klientami nie jest możliwym określenie wpływu przejścia na nowy indeks na skalę spraw spornych.

Na dzień podpisania sprawozdania, stawki WIBOR spełniają warunki BMR i nie nastąpiły zmiany w tych indeksach wpływające na zawarte przez Bank umowy.

Poniżej dane dotyczące podziału aktywów i zobowiązań Banku wg stanu na 31.12.2021 r.:

Wartość bilansowa brutto	Kredyty i należności	Instrumenty dłużne (aktywa)	Depozyty	Dłużne papiery wartościowe - wyemitowane	Instrumenty pochodne - aktywa	Instrumenty pochodne - zobowiązania	Zobowiązania warunkowe udzielone - limity kart kredytowych
Zmienna stopa wymagająca dostosowania	4 608 787	2 828 072	0	482 552	0	77 015	458 294
oparta na LIBOR	1 937 781	0	0	0	0	77 015	0
- w tym: CHF	1 937 507	0	0	0	0	77 015	0
- w tym: EUR	274	0	0	0	0	0	0
nie wymagająca dostosowania	2 671 006	2 828 072	0	482 552	0	0	458 294
oparta na WIBOR	2 671 006	2 828 072	0	482 552	0	0	458 294
Stała stopa	10 555 660	611 283	9 314 457	0	427	43 495	0
Łączne zaangażowanie	15 164 447	3 439 355	9 314 457	482 552	427	120 510	458 294

W związku z reformą IBOR, Bank zidentyfikował na następujące rodzaje ryzyka:

- Ryzyko prowadzenia działalności:**

Przejście na alternatywne wskaźniki referencyjne może prowadzić do ryzyka nadużyć lub niewłaściwego postępowania wobec klientów, skutkującego skargami ze strony klientów, karami lub utratą reputacji. Możliwe zagrożenia to: ryzyko wprowadzenia klientów w błąd, ryzyko nadużyć na rynku (w tym wykorzystywanie informacji poufnych i manipulacje na rynku), ryzyko praktyk antykonkurencyjnych, zarówno w czasie przejścia jak i po nim (np. zмова i wymiana informacji) oraz ryzyko spowodowane konfliktem interesów. Bank posiada silne struktury zarządzania procesem przejścia, aby zapewnić mitygację ryzyka.

- Ryzyko cenowe:**

Przejście na alternatywne wskaźniki referencyjne oraz zaprzestanie stosowania wskaźników referencyjnych stóp procentowych może wpływać na mechanizmy cenowe stosowane przez Bank w odniesieniu do niektórych transakcji, w tym ustanowienie Standardowej Stawki Zmiennej stosowanej w odniesieniu do kredytów hipotecznych. Dla niektórych instrumentów finansowych konieczne będzie opracowanie nowych modeli ustalania cen. Ryzyko cenowe zostało zminimalizowane poprzez wyznaczenie przez Komisję Europejską zamiennika LIBOR CHF oraz dzięki standardom ISDA.

- **Ryzyko związane z podstawą stopy procentowej:**

Ryzyko to składa się z dwóch komponentów:

– jeżeli dwustronne negocjacje z kontrahentami Banku nie zakończą się powodzeniem przed zaprzestaniem obowiązywania stopy IBOR, zachodzi znacząca niepewność co do przyszłej stopy procentowej. Taka sytuacja prowadzi do dodatkowego ryzyka stopy procentowej, które nie zostało uwzględnione w czasie zawierania umów i nie jest przedmiotem naszej strategii zarządzania ryzykiem stopy procentowej. Przykładowo, w niektórych przypadkach postanowienia dotyczące stosowania innych wskaźników w umowach, w których stosowana jest stawka IBOR, może spowodować, że przez pozostały okres utrzymywana będzie stała stopa procentowa na poziomie ostatniej stawki IBOR. Bank ściśle współpracuje ze wszystkimi kontrahentami, aby uniknąć takiej sytuacji, jeżeli jednak ma ona miejsce, polityka zarządzania ryzykiem stopy procentowej stosowana w Banku będzie standardowo stosowana i może spowodować likwidację swapów stóp procentowych lub zawarcie nowych transakcji swapowych, aby utrzymać połączenie zmiennych i stałych stóp procentowych dla posiadanego długu.

– ryzyko stopy procentowej może również zachodzić w sytuacji, gdy przejście na alternatywne wskaźniki referencyjne dla niepochodnych i pochodnych instrumentów utrzymywanych w celu zarządzania ryzykiem stopy procentowej związanym z instrumentem niepochodnym nastąpi w różnych momentach. Ryzyko to może również wystąpić w przypadku przejścia na inne stawki dla transakcji pochodnych typu back-to-back w różnych momentach. Bank będzie monitorować, czy zarządzanie ryzykiem, o którym mowa powyżej, odbywa się zgodnie ze stosowanymi zasadami zarządzania ryzykiem, zaktualizowanymi, aby zezwolić na tymczasowy, nieprzekraczający 12 miesięcy brak dopasowania i ustalić dodatkową podstawę swapów stóp procentowych, jeżeli jest ona wymagana.

Zidentyfikowane ryzyko stopy procentowej odnoszące się w głównej mierze do transakcji CHF zostało zminimalizowane dzięki wyznaczeniu przez Komisję Europejską zamiennika LIBOR CHF oraz dzięki standardom ISDA. Dla pozostałych walut jest nieistotne (EUR) albo jak dla złotego polskiego – nie nastąpiły istotne zmiany, które mogłyby implikować zmianę formuły indeksu WIBOR.

- **Ryzyko płynności:**

Stawki IBOR oraz alternatywne wskaźniki referencyjne, które zostaną przyjęte przez Bank, mogą się od siebie istotnie różnić. Stawki IBOR są stawkami przyszłościowymi wyznaczanymi na określony okres (np. trzy miesiące) na początku takiego okresu i uwzględniają spread bankowy. Alternatywne wskaźniki referencyjne to zazwyczaj wolne od ryzyka stawki overnight publikowane na koniec dnia, które nie zawierają spreadu kredytowego.

Różnice, o których mowa powyżej, będą powodować dodatkową niepewność co do płatności odsetek według zmiennego oprocentowania, wymagającą dodatkowego zarządzania płynnością. Zasady zarządzania ryzykiem płynności stosowane przez Bank zostały zaktualizowane, aby zapewnić odpowiednie zasoby płynne na wypadek nieoczekiwanych wzrostów stawek overnight.

- **Rachunkowość:**

Jeżeli przejście na alternatywne wskaźniki referencyjne dla niektórych umów nie pozwoli na zastosowanie zwolnień przewidzianych przez zmiany w ramach Etapu 2, wówczas skutkiem może być rozwiązanie powiązania zabezpieczającego, a w konsekwencji zwiększona zmienność w rachunku zysków i strat. Tak może się stać, jeżeli nowo wyznaczone powiązania zabezpieczające nie będą lub jeżeli niepochodne instrumenty finansowe zostaną zmienione lub usunięte ze sprawozdania finansowego. Bank planuje uzgodnić zmiany do umów, aby umożliwić zastosowanie zwolnień przewidzianych w MSSF 9. W szczególności Bank nie planuje zastąpienia ani likwidacji instrumentów pochodnych i zawarcia nowych transakcji na instrumentach pochodnych dostępnych na rynku w przypadku, gdy instrumenty zostały wyznaczone do powiązań zabezpieczających.

- **Ryzyko postępowania sądowego:**

W przypadku braku porozumienia w sprawie wdrożenia reformy wskaźnika referencyjnego stopy procentowej dla obowiązujących umów (np. z powodu różnych interpretacji obowiązujących postanowień dotyczących stosowania innych wskaźników) zachodzi

ryzyko postępowania sądowego i przeciągających się sporów z kontrahentami, które mogą skutkować dodatkowymi kosztami, np. kosztami obsługi prawnej. Bank ściśle współpracuje ze wszystkimi kontrahentami, aby uniknąć takiej sytuacji.

- **Ryzyko regulacyjne:**

Modele i metody regulacyjne są obecnie aktualizowane (np. aby uwzględnić nowe dane rynkowe). Zachodzi ryzyko, że pełna aktualizacja, testy oraz akceptacja modeli przez organy regulacyjne nie nastąpią w terminie.

- **Ryzyko operacyjne:**

Bank aktualizuje systemy informatyczne, aby w pełni zarządzać przejściem na alternatywne wskaźniki referencyjne. Zachodzi ryzyko, że tego rodzaju aktualizacje nie będą działać w pełni na czas, skutkując koniecznością przeprowadzania dodatkowych procedur manualnych wiążących się z ryzykiem operacyjnym.

W ocenie Banku wpływ reformy IBOR na sytuację finansową oraz na poziom ryzyka prowadzonej działalności jest niewielki. W zakresie ryzyka najważniejszym pozostaje niepewność związana z możliwością wyższego poziomu reklamacji (głównie klientów posiadających kredyty hipoteczne CHF). Natomiast brak zmian odnośnie stóp WIBOR i wyznaczony prawnie zamiennik LIBOR CHF skutecznie ograniczają pozostałe ryzyka finansowe związane z BMR

c. Ryzyko płynności i finansowania

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest takie kształtowanie pozycji finansowej Banku oraz zobowiązań pozabilansowych, aby zapewnić stałą zdolność do regulowania zobowiązań, uwzględniającą charakter prowadzonej działalności oraz mogące się pojawić potrzeby w wyniku zmian otoczenia rynkowego lub zachowań klientów. Podstawowym celem zarządzania płynnością finansową Banku jest dążenie do wzrostu stabilnych źródeł finansowania.

Santander Consumer Bank S.A., działając w ramach Grupy Santander ma całkowitą autonomię w ramach realizacji funkcji skarbowych oraz zarządzania ryzykiem płynności. Działalność w zakresie pozyskiwania finansowania oraz transakcje skarbowe realizowane są niezależnie od innych podmiotów w Grupie. Dotyczy to zarówno rynku detalicznego, gdzie Bank pozyskuje depozyty od osób fizycznych, rynku przedsiębiorstw, jak i rynku hurtowego, gdzie Bank pozyskuje finansowanie od podmiotów finansowych (głównie banków). W zakresie zarządzania ryzykiem płynności w swoich spółkach zależnych Bank stosuje centralizację funkcji skarbowych. Zarządzanie ryzykiem płynności oraz pozyskiwanie finansowania jest realizowane w Banku w całości przez Departament Zarządzania Finansowego.

W procesie zarządzania ryzykiem płynności biorą udział następujące jednostki organizacyjne Banku:

- Rada Nadzorcza Banku,
- Zarząd Banku,
- Komitet ALCO (Assets and Liabilities Management Committee),
- obszar zarządzania finansowego i kapitałem (Departament Zarządzania Finansowego),
- Komitet Ryzyka Rynkowego,
- obszar ryzyka (Zespół Ryzyka Rynkowego).

Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad zgodnością polityki zarządzania ryzykiem płynności ze strategią i planem finansowym Banku.

Zarząd Banku jest odpowiedzialny za dostosowanie ryzyka płynności Banku oraz procesu zarządzania tym ryzykiem do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku oraz za właściwe sformalizowanie i zaawansowanie tego procesu.

Obszar zarządzania finansowego i kapitałem sprawuje funkcje operacyjne związane z zarządzaniem ryzykiem płynności. W szczególności Zespół Skarbu zarządza operacyjnie płynnością płatniczą i bieżącą Banku, a Zespół ALM zajmuje się płynnością

długoterminową/finansowaniem w ramach przyznanych uprawnień. Bezpośredni nadzór nad zarządzaniem płynnością średnio i długoterminową, w szczególności za utrzymanie pożądanej struktury zobowiązań, pełni Komitet ALCO. Zadania kontrolne i monitorujące poziom ryzyka są funkcjonalnie całkowicie rozdzielone i wykonywane w obszarze ryzyka w Zespole Ryzyka Rynkowego. Za zarządzanie ryzykiem płynności w kategoriach opiniowania i kontroli limitów odpowiedzialny jest Komitet Ryzyka Rynkowego, za ustanawianie wysokości limitów odpowiada Zarząd Banku. Decyzje strategiczne dotyczące ryzyka płynności podejmowane są przez Zarząd Banku na wniosek Komitetu ALCO i/lub Komitetu Ryzyka Rynkowego.

Do pomiaru ryzyka płynności stosuje się m.in. lukę płynności urealnioną o wcześniejsze spłaty kredytów oraz uwzględniającą hipotezę odnowień i zerwań depozytów, analizę scenariuszy skrajnych w ramach planu awaryjnego utrzymania płynności oraz analizy stabilności i kosztów pozyskania zobowiązań.

Płynność finansowa Banku jest kształtowana głównie poprzez środki pozyskane z depozytów klientów detalicznych i korporacyjnych, emisji własnych dłużnych papierów wartościowych, linii kredytowych z Grupy Santander i innych podmiotów, a także w ramach sekurytyzacji portfela kredytowego. Portfel wysokiej jakości aktywów płynnych stanowi część podstawową nadwyżki płynności zgodnie z Rekomendacją P oraz zapewnia adekwatny poziom aktywów wysokopłynnych w rozumieniu ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 oraz ROZPORZĄDZENIA DELEGOWANEGO KOMISJI (UE) 2015/61 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wymogu pokrycia wpływów netto dla instytucji kredytowych.

Na płynność Banku wpływ mają zarówno czynniki wewnętrzne jak i zewnętrzne. Wśród czynników wewnętrznych, nad którymi Bank sprawuje kontrolę można wyróżnić:

- strukturę bilansu oraz pozycji pozabilansowych w poszczególnych walutach,
- wewnętrzne regulacje i procedury zarządzania ryzykiem płynności,
- politykę cenową i ofertę produktową.

Czynniki zewnętrzne, będące poza kontrolą Banku obejmują:

- wsparcie Grupy,
- politykę pieniężną Banku Centralnego,
- sytuację gospodarczą kraju,
- ocenę standingu finansowego Grupy,
- ryzyko płynności rynku.

W 2021 roku Bank kontynuował strategię pozyskiwania zdywersyfikowanego finansowania opierając się zarówno na produktach depozytowych dla klientów detalicznych i korporacyjnych jak i na instrumentach z hurtowych rynków finansowych, które w szczególności obejmują:

- linie kredytowe w PLN,
- długoterminowe, dwuwalutowe transakcje typu repo (w CHF),
- transakcje CIRS i FX SWAP,
- transakcje sekurytyzacyjne,
- emisje własne dłużnych papierów wartościowych.

Portfel kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF jest finansowany środkami pozyskanymi w ramach długoterminowych transakcji z przyrzeczeniem odkupu (repo) w CHF zabezpieczonych papierami wartościowymi w PLN, poprzez długoterminowe transakcje pozabilansowe CIRS oraz krótko, średnio i długoterminowe transakcje FX SWAP.

W 2021 roku Bank kontynuował strategię pozyskiwania długoterminowego finansowania, w szczególności zachęcano klientów detalicznych do lokowania środków w produkty o terminach od 9 m-cy do 3 lat. Dodatkowo Bank rozszerzając ofertę produktów oszczędnościowych aktywnie oferował klientom detalicznym korzystanie z konta oszczędnościowego.

Bank zdefiniował nadwyżkę płynności jako nieobciążone aktywa o wysokiej płynności i jakości kredytowej charakteryzujące się wysoką zbywalnością bez konieczności podejmowania nadzwyczajnych działań, dla których nie ma prawnych, regulacyjnych i operacyjnych przeszkód do ich wykorzystania w celu pozyskania środków. Nadwyżkę płynności dzieli się na podstawową i uzupełniającą nadwyżkę płynności.

Podstawowa nadwyżka płynności składa się z następujących elementów:

- gotówka,
- rachunki bieżące i lokaty overnight w bankach,
- środki na rachunku bieżącym lub na rachunku rezerwy obowiązkowej w banku centralnym, przy czym w okresie wykraczającym poza tygodniowy „horyzont przeżycia” Bank uwzględnia, w przypadku wykorzystania tych środków, konieczność zapewnienia możliwości uzupełnienia salda rezerwy obowiązkowej do wymaganego przepisami poziomu,
- wysokiej jakości obligacje rządowe bądź podobne instrumenty, w tym dłużne papiery wartościowe dopuszczone przez NBP jako zabezpieczenia kredytu lombardowego, technicznego i operacji repo.

Uzupełniająca nadwyżka płynności składa się z następujących elementów:

- możliwe do upłynnienia w zdefiniowanym horyzoncie przeżycia w warunkach kryzysowych lub zbywalne z mniejszym prawdopodobieństwem niż pozycje należące do części podstawowej,
- kwalifikowane jako posiadające większe niż inne pozycje prawdopodobieństwo pozostania płynnymi w warunkach skrajnych.

System zarządzania płynnością w Santander Consumer Bank S.A. uwzględnia ryzyko płynności rynku. Bank zalicza do buforów płynności wyłącznie bardzo płynne instrumenty finansowe. W 2021 roku były to obligacje i bony skarbowe. Po stronie zobowiązań Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez stosowanie transakcji długoterminowych dla finansowania pozyskanego z hurtowych rynków finansowych, w szczególności w transakcjach pochodnych (CIRS oraz FX SWAP) oraz operacjach repo.

Pomiar ryzyka płynności

Głównymi elementami metodologii pomiaru ryzyka płynności Banku są:

- luka płynności Banku z uwzględnieniem wcześniejszych spłat kredytów, zerwań i odnowień depozytów klientów, analizy wykonywane są dla każdej waluty osobno oraz łącznie dla całego portfela Banku
- testy warunków skrajnych badające wpływ zmian wewnętrznych oraz systemowych (oddzielnie oraz łącznie),
- analiza ryzyka płynności w podmiotach zależnych,
- analiza oraz limitowanie uruchomień kredytów w zadanym okresie,
- analiza poziomu bilansowego, koncentracji, stabilności, zrywalności i odnawialności depozytów,
- analiza oraz prognoza wykonania stanu rezerwy obowiązkowej oraz sald na rachunkach nostro,
- kalkulacja nadzorczych miar płynności zgodnie z Uchwałą nr 386/2008 KNF,
- kalkulacja wskaźnika LCR oraz NSFR zgodnie z Rozporządzeniem CRR i Aktem Delegowanym,
- analiza struktury zobowiązań wykonana dla każdej waluty osobno oraz łącznie,
- analiza kosztów finansowania,
- plany finansowe i plany pozyskania zobowiązań stabilnych, w tym analiza płynności długoterminowej.

Bank dokonuje monitorowania poziomu płynności złotowej i walutowej w formie:

- zestawienia niedopasowania terminów płatności aktywów i zobowiązań (analiza luki płynności),
- analizy przepływu środków (urealnienie luki płynności).

Na bazie zestawień ustalone są limity płynności, które są monitorowane na bieżąco i mają na celu ograniczenie ryzyka utraty płynności przez Bank. Wskaźniki płynności (LCR oraz nadzorcze miary płynności) są obliczane według stanu na koniec każdego dnia roboczego. Nadzorcze miary płynności M3 i M4, kalkulowane zgodnie z wymogami określonymi w Uchwale 386/208 KNF były raportowane do końca 2021 roku. Miara NSFR stała się miarą regulacyjną w czerwcu 2021.

Wartości nadzorczych miar płynności wyniosły:

Miara płynności	31.12.2021	31.12.2020
M3	14,03	12,35
M4	1,23	1,27

Wartość wskaźnika pokrycia wypływów netto (LCR) wyniosła:

	31.12.2021	31.12.2020
LCR jednostkowy	194%	282%
NSFR jednostkowy	115%	

W poniższych tabelach przedstawiono skumulowaną lukę płynności w ujęciu jednostkowym (dla Santander Consumer Bank S.A.) wg stanu na dzień 31.12.2021 r. oraz w okresie porównawczym (zaprezentowano kwoty nominalne wg umownych terminów zapadalności).

Wartość luki płynności, według stanu na 31.12.2021 wyniosła:

31/12/2021	A'vista	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 do 6 miesięcy
Aktywa	0	4 861 915	1 015 951	1 491 272
Pasywa	339 203	3 677 880	2 176 634	1 033 953
w tym:	0	0	0	0
- Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	0	222 420	0	44 484
- Zobowiązania wobec banków	0	103 316	10 718	10 718
- Zobowiązania wobec klientów	339 203	3 007 063	2 101 425	971 432
- Emisje własne	0	0	60 000	0
- Zobowiązania podporządkowane	0	0	0	0
- Zobowiązania z tytułu leasingu	0	5 877	4 491	7 319
Kontraktowa luka płynności	0	1 433 060	-671 851	865 227
Skumulowana kontraktowa luka płynności	0	1 433 060	761 209	1 626 436
Instrumenty pochodne netto	0	0	0	0
Instrumenty pochodne -aktywa	0	0	88 968	222 420
Instrumenty pochodne -zobowiązania	0	0	88 968	222 420
Pozycje pozabilansowe łącznie	2 206 343	0	0	0
- gwarancje	1 748 049	0	0	0
- linie kredytowe	458 294	0	0	0

31/12/2021	od 6 do 12 miesięcy	od 1 do 2 lat	od 2 do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Aktywa	2 563 225	3 185 172	4 006 114	1 563 761	18 687 410
Pasywa	3 472 274	2 130 562	729 773	200 000	13 760 279
w tym:	0	0	0	0	0
- Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	222 420	0	0	0	489 324
- Zobowiązania wobec banków	421 436	42 872	10 718	0	599 778
- Zobowiązania wobec klientów	1 606 338	796 812	327 448	0	9 149 721
- Emisje własne	321 400	100 000	0	0	481 400
- Zobowiązania podporządkowane	0	0	0	200 000	200 000
- Zobowiązania z tytułu leasingu	15 680	29 685	1 635	0	64 687
Kontraktowa luka płynności	17 317	951 951	2 171 831	556 371	5 323 906
Skumulowana kontraktowa luka płynności	1 643 753	2 595 704	4 767 535	5 323 906	5 323 906
Instrumenty pochodne netto	0	0	0	0	0
Instrumenty pochodne -aktywa	155 694	311 388	266 904	0	1 045 374
Instrumenty pochodne -zobowiązania	155 694	311 388	266 904	0	1 045 374
Pozycje pozabilansowe łącznie	0	0	0	0	2 206 343
- gwarancje	0	0	0	0	1 748 049
- linie kredytowe	0	0	0	0	458 294

Wartość luki płynności, według stanu na 31.12.2020 wyniosła:

31/12/2020	A'vista	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 do 6 miesięcy
Aktywa	0	4 649 748	1 063 570	1 551 093
Pasywa	12 311	2 251 752	2 516 789	1 504 152
w tym:	0	0	0	0
- Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	0	469 051	0	0
- Zobowiązania wobec banków	0	9 877	10 718	10 718
- Zobowiązania wobec klientów	12 311	1 760 536	2 397 644	1 196 470
- Emisje własne	0	0	100 000	291 000
- Zobowiązania podporządkowane	0	0	0	0
- Zobowiązania z tytułu leasingu	0	0	8 427	5 964
Kontraktowa luka płynności	0	2 643 322	-1 024 274	416 537
Skumulowana kontraktowa luka płynności	0	2 643 322	1 619 048	2 035 585
Instrumenty pochodne netto	0	0	0	0
Instrumenty pochodne -aktywa	0	102 338	106 603	0
Instrumenty pochodne -zobowiązania	0	102 338	106 603	0
Pozycje pozabilansowe łącznie	1 408 972	0	0	0
- gwarancje	1 075 542	0	0	0
- linie kredytowe	333 430	0	0	0

31/12/2020	od 6 do 12 miesięcy	od 1 do 2 lat	od 2 do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Aktywa	2 581 803	2 926 174	3 842 318	1 745 621	18 360 327
Pasywa	2 640 174	2 868 590	1 857 869	210 435	13 862 072
w tym:	0	0	0	0	0
- Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	170 564	0	0	0	639 615
- Zobowiązania wobec banków	21 436	42 872	53 590	0	149 211
- Zobowiązania wobec klientów	2 084 886	1 543 186	210 438	0	9 205 471
- Emisje własne	300 000	381 400	0	0	1 072 400
- Zobowiązania podporządkowane	0	0	0	200 000	200 000
- Zobowiązania z tytułu leasingu	10 347	16 132	35 560	10 435	86 865
Kontraktowa luka płynności	1 089 474	488 332	525 644	458 373	4 597 408
Skumulowana kontraktowa luka płynności	3 125 059	3 613 391	4 139 035	4 597 408	4 597 408
Instrumenty pochodne netto	0	0	0	0	0
Instrumenty pochodne -aktywa	596 974	362 449	277 167	0	1 445 531
Instrumenty pochodne -zobowiązania	596 974	362 449	277 167	0	1 445 531
Pozycje pozabilansowe łącznie	0	0	0	0	1 408 972
- gwarancje	0	0	0	0	1 075 542
- linie kredytowe	0	0	0	0	333 430

W tabelach powyżej, w ramach analizy luki płynności nie uwzględniono efektu niepewności związanego z przepływami dotyczącymi kredytów hipotecznych indeksowanych kursem CHF. Z uwagi na opisane w nocie 4c) ryzyka, przepływy pieniężne mogą wystąpić w terminach, walutach i kwotach innych niż aktualnie jest to zawarte w kontraktach. W ocenie banku nie spowoduje to jednak problemów związanych z dotrzymaniem obowiązujących bank regulacji płynnościowych.

Testy warunków skrajnych

Bank przeprowadza testy warunków skrajnych w cyklu kwartalnym. Testy warunków skrajnych obejmują analizy scenariuszowe, test wrażliwości oraz test odwrócony. Analizy scenariuszowe przeprowadzane są w horyzoncie 90 dni w trzech wariantach:

- wewnętrzny (idiosynkratyczny) zakładający, że w wyniku obniżenia zaufania do banku następuje zwiększony odpływ depozytów i brak możliwości pozyskania niezabezpieczonego finansowania z rynku międzybankowego,
- systemowy zakładający, że w wyniku wystąpienia sytuacji kryzysowej na rynku następuje m.in. pogorszenie jakości portfela kredytowego, zwiększone wykorzystanie udzielonych linii kredytowych i gwarancji, brak możliwości pozyskania finansowania z rynku międzybankowego i zamrożenie otrzymanych linii kredytowych,
- połączony stanowiący kombinację dwóch powyższych, z uwzględnieniem możliwych interakcji.

W ramach scenariuszy warunków skrajnych Bank testuje dotkliwe warunki skrajne o charakterze krótkoterminowym (do dwóch tygodni), jak i mniej dotkliwe, ale utrzymujące się w czasie (do dwóch miesięcy).

Wyniki testów warunków skrajnych są prezentowane na posiedzeniach Komitetu Ryzyka Rynkowego, Zarządu i Rady Nadzorczej. Wyniki testów warunków skrajnych są wykorzystywane m.in. do określenia limitów apetytu na ryzyko, okresowej weryfikacji założeń planu awaryjnego płynności i przy sporządzaniu planów pozyskiwania finansowania.

Testy warunków skrajnych wykonane wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku wykazały, że Bank posiada odpowiednią nadwyżkę płynności w horyzoncie przetrwania 60 dni.

Raportowanie ryzyka płynności

System raportowania w obszarze ryzyka płynności obejmuje okresowe przekazywanie informacji dla Komitetu Ryzyka Rynkowego, Komitetu ALCO, Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku:

- raportowanie ryzyka płynności bieżącej i krótkoterminowej odbywa się z częstotliwością dzienną, natomiast ryzyka płynności średnioterminowej i długoterminowej odbywa się w cyklu miesięcznym oraz kwartalnym,
- planowanie struktury zobowiązań i plany pozyskania zobowiązań stabilnych odbywa się raz w roku – plany są zatwierdzane przez Radę Nadzorczą,
- ocena poziomu płynności w stosunku do planu finansowego zatwierdzonego przez Zarząd Banku wykonywana jest raz w miesiącu i jest przedstawiana na posiedzeniu Komitetu ALCO,
- raz na kwartał Zarząd i Rada Nadzorcza otrzymują raport z monitorowania ryzyka rynkowego i płynności.

Plan awaryjny płynności

Szczegółowy tryb postępowania w okresie zagrożenia płynności oraz w wariantach kryzysowych określa Plan awaryjny utrzymania płynności. Plan określa ponadto zasady monitorowania czynników stanowiących zagrożenie płynności, identyfikacji stanu zagrożenia płynności oraz wskazuje osoby odpowiedzialne za działania prewencyjne i awaryjne, zakres ich obowiązków oraz zasady komunikowania się. Plan awaryjny podlega cyklicznemu (co najmniej raz w roku) przeglądowi założeń oraz uaktualnieniom w celu adaptacji do bieżących warunków zewnętrznych oraz potrzeb Banku.

c) Ryzyko niewypłacalności

Celem zarządzania ryzykiem niewypłacalności w Banku jest utrzymanie współczynników kapitałowych na poziomie adekwatnym do profilu jego ryzyka i modelu biznesowego oraz skali jego działalności z uwzględnieniem specyfiki rynkowej oraz umożliwiającym wypełnienie wytycznych wynikających z:

- przepisów prawa, w szczególności Rozporządzenia CRR,
- indywidualnych wytycznych KNF,
- buforów kapitałowych.

Poziom funduszy własnych oraz wymogów kapitałowych jest szacowany zgodnie z obowiązującymi regulacjami i dyrektywami Parlamentu Europejskiego i Rady UE oraz rekomendacjami KNF.

Zarząd Banku odpowiada za całość procesów związanych z zarządzaniem kapitałami, a Rada Nadzorcza sprawuje ogólny nadzór nad szacowaniem kapitału regulacyjnego i wewnętrznego.

W Banku funkcjonuje Komitet Kapitałowy, który odpowiedzialny jest za nadzór, akceptację i ocenę aspektów dotyczących kapitału i wypłacalności Banku, w szczególności wspiera Zarząd Banku w realizacji strategii działania Banku oraz zasad ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem w obszarze adekwatności kapitałowej.

Bank podlega wymogom ostrożnościowym wynikającym z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. (dalej Rozporządzenie CRR) w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012, z późn. zm.

Wymogi kapitałowe na dzień 31 grudnia 2021 roku wyznaczone zostały zgodnie z Rozporządzeniem CRR dla następujących ryzyk:

- ryzyko kredytowe: metoda standardowa;
- ryzyko operacyjne: metoda standardowa (metoda TSA);
- korekty wyceny kredytowej (CVA): metoda standardowa;
- ryzyko rynkowe (ryzyko walutowe): metoda całkowitej pozycji walutowej netto;
- ryzyko rozliczenia.

Równolegle do regulacyjnych metod pomiaru wymogów kapitałowych Bank dokonuje oceny kapitału wewnętrznego.

Kapitał wewnętrzny to szacowana przez Bank wielkość kapitału niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku. Kapitał wewnętrzny w Banku stanowi sumę wymaganego kapitału niezbędnego do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych dla wymogu kapitałowego rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku. W celu oceny dostosowania wielkości kapitału do poziomu i rodzaju ryzyka na jakie Bank jest narażony oraz do charakteru, skali i złożoności działania, Bank realizuje proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego (ICAAP).

Przegląd procesu szacowania i oceny adekwatności kapitału wewnętrznego dokonywany jest w przez powoływany w Banku Zespół ds. przeglądu procesu ICAAP, a jego wyniki raportowane do Komitetu Kapitałowego, Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej.

W poniższych tabelach przedstawiono kalkulację łącznego współczynnika kapitałowego Santander Consumer Bank S.A. na 31.12.2021 oraz 31.12.2020:

	31.12.2021	31.12.2020
Kapitał Tier I	3 415 477	3 247 208
- wpłacony kapitał	520 000	520 000
- nadwyżka z emisji akcji	768 047	768 047
- zyski zatrzymane	977 696	977 696
- skumulowane inne całkowite dochody/straty	-101 774	14 253
- kapitał rezerwowy	1 251 508	967 212
Filtry ostrożnościowe	16 894	-7 020
Pomniejszenia kapitału Tier I	-562 451	-539 085
- wartości niematerialne i prawne	-54 076	-39 598
- aktywa z tytułu podatku odroczonego oparte na przyszłej rentowności	-446 005	-446 777
- udziały w podmiotach sektora finansowego	-85 830	-85 830
- ekspozycje nieobsługiwane	-197	0
- korekty w okresie przejściowym	23 657	33 120
Wyłączenia z pomniejszeń kapitału Tier I	423 660	405 889
- aktywa z tytułu podatku odroczonego oparte na przyszłej rentowności	337 830	320 059
- udziały w podmiotach sektora finansowego	85 830	85 830
Kapitał Tier I po uwzględnieniu pomniejszeń oraz filtrów ostrożnościowych	3 293 580	3 106 992
Kapitał Tier II	200 000	200 000
- pożyczki podporządkowane	200 000	200 000
Razem fundusze własne na potrzeby wyliczenia łącznego współczynnika kapitałowego	3 493 580	3 306 992

	31.12.2021	31.12.2020
Wymogi kapitałowe	1 066 597	1 085 910
- z tytułu ryzyka kredytowego	877 250	892 331
- z tytułu ryzyka operacyjnego	189 018	192 711
- z tytułu ryzyka korekty wyceny kredytowej (CVA)	329	868

	31.12.2021	31.12.2020
Łączny współczynnik kapitałowy	26,20%	24,36%
Minimalny wymóg kapitałowy	10,80%	10,85%

Na dzień sporządzania niniejszego sprawozdania finansowego Bank nie otrzymał indywidualnego stanowiska Komisji Nadzoru Finansowego odnośnie polityki dywidendowej Banku w roku 2022.

Bank przestrzega wszystkich przepisów i regulacji w zakresie adekwatności kapitałowej. Na dzień 31.12.2021 r. minimalne poziomy współczynniki kapitałowych, respektujące przepisy rozporządzenia CRR i Ustawy o nadzorze makroostrożnościowym oraz zalecenia nadzorcze dot. domiarów w ramach filaru II, na poziomie Santander Consumer Bank S.A., wynoszą:

- 7,17 % (7,20 % na 31.12.2020 r.) dla współczynnika kapitału podstawowego Tier I,
- 8,73 % (8,76 % na 31.12.2020 r.) dla współczynnika kapitału Tier I,
- 10,80 % (10,85 % na 31.12.2020 r.) dla całkowitego współczynnika kapitałowego.

Wyżej wymienione współczynniki kapitałowe uwzględniają:

- Minimalne współczynniki kapitałowe, zgodnie z przepisami rozporządzenia CRR, na poziomie 4,5 % współczynnika kapitału podstawowego Tier I, 6,0 % współczynnika kapitału Tier I i 8,0% łącznego współczynnika kapitałowego.
- Dodatkowy wymóg w zakresie funduszy własnych w celu zabezpieczenia ryzyka wynikającego z zabezpieczonych hipoteką walutowych kredytów i pożyczek dla gospodarstw domowych, w wysokości ustalonej na podstawie decyzji Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 2 listopada 2021, na poziomie 0,30 p.p. ponad wartość łącznego współczynnika kapitałowego, na poziomie 0,23 p.p. ponad wartość współczynnika kapitału Tier I oraz na poziomie 0,17 p.p. ponad wartość współczynnika kapitału podstawowego Tier I.
- Bufor zabezpieczający utrzymywany zgodnie z Ustawą o nadzorze makroostrożnościowym. Zgodnie z dostosowaniem do przepisów CRR w 2019 r. bufor ten osiągnął maksymalną wartość 2,50 p. p.,
- Bufor antycykliczny wprowadzony zgodnie z Ustawą o nadzorze makroostrożnościowym i zmieniany przez Ministra Finansów w drodze rozporządzenia. Od 1.01.2016 r. wskaźnik bufora antycyklicznego został ustalony na poziomie 0 p.p. dla ekspozycji kredytowych na terytorium Polski.

W 2020 oraz 2021 roku Santander Consumer Bank S.A. kontynuował rozpoczętą w roku 2019 transakcję sekurytyzacji syntetycznej portfela udzielonych przez Bank kredytów gotówkowych i ratalnych. Celem przeprowadzonej transakcji było uzyskanie ulgi kapitałowej na portfelu kredytów detalicznych, która zapewnia dodatkową zdolność do finansowania projektów wspierających rozwój segmentu klienta MŚP.

Wartość bilansowa portfela sekurytyzacji syntetycznej	31.12.2021	31.12.2020
transza uprzywilejowana	1 214 944	1 413 293
transza mezzanine	257 896	300 000
transza pierwszej straty	20 809	20 809
Razem	1 493 649	1 734 102

Gwarancja finansowa od strony beneficjenta (tj. Bank) nie stanowi integralnej części innego instrumentu, stąd też nie jest objęta zakresem MSSF 9.

Gwarancja finansowa spełnia definicję warunkowego składnika aktywów zgodnie z MSR 37, zgodnie z którą warunkowy składnik aktywów jest możliwym składnikiem aktywów, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych oraz którego istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub niewystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli jednostki. W momencie realizacji warunku wypłaty z powyższej gwarancji, rozpoznana zostanie należność z tytułu gwarancji oraz przychód ujęty jako pozostały przychód operacyjny.

Opłaty za gwarancję są rozpoznawane w czasie, w trakcie okresu obowiązywania gwarancji i są prezentowane w kosztach prowizyjnych w rachunku wyników Banku.

Przepisy przejściowe w zakresie ryzyka niewypłacalności

Bank stosuje przepisy przejściowe przewidziane przez Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2017/2395 z dnia 12 grudnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do rozwiązań przejściowych dotyczących

złagodzenia wpływu wprowadzenia MSSF 9 na fundusze własne oraz dotyczących traktowania jako duże ekspozycje niektórych ekspozycji wobec podmiotów sektora publicznego denominowanych w walucie krajowej dowolnego państwa członkowskiego oraz Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/873 z dnia 24 czerwca 2020 r. zmieniające rozporządzenia (UE) nr 575/2013 i (UE) 2019/876 w odniesieniu do niektórych dostosowań w odpowiedzi na pandemię COVID-19. Oznacza to, że na potrzeby oceny adekwatności kapitałowej Santander Consumer Banku S.A. nie został uwzględniony pełen wpływ wdrożenia MSSF 9. Bank, po analizie Rozporządzenia nr 2020/873, zdecydował o skorzystaniu z obliczeń określonych w ust. 7a art. 473a.

Poniżej przedstawiono fundusze własne, współczynniki kapitałowe, jak również wskaźnik dźwigni, zarówno z zastosowaniem, jak i bez zastosowania przepisów przejściowych przewidzianych przez Rozporządzenie nr 2017/2395.

Pozycja	31.12.2021	31.12.2020
Dostępny kapitał (kwoty)		
Kapitał podstawowy Tier 1 (CET1)	3 293 580	3 106 992
Kapitał podstawowy Tier 1 (CET1), gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	3 269 924	3 073 873
Kapitał Tier 1	3 293 580	3 106 992
Kapitał Tier 1, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	3 269 924	3 073 873
Łączny kapitał	3 493 580	3 306 992
Łączny kapitał, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	3 469 924	3 273 873
Aktywa ważone ryzykiem (kwoty)		
Aktywa ważone ryzykiem ogółem	13 332 461	13 573 866
Aktywa ważone ryzykiem ogółem, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	13 308 804	13 540 746
Współczynniki kapitałowe		
Kapitał podstawowy Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko)	24,70%	22,89%
Kapitał podstawowy Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	24,57%	22,70%
Kapitał Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko)	24,70%	22,89%
Kapitał Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	24,57%	22,70%
Łączny kapitał (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko)	26,20%	24,36%
Łączny kapitał (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	26,07%	24,18%
Wskaźnik dźwigni finansowej		
Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	19 840 704	19 774 573
Wskaźnik dźwigni finansowej	16,60%	15,71%
Wskaźnik dźwigni finansowej, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	16,50%	15,57%

d) Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne definiowane jako możliwość wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, obejmując również ryzyko prawne.

Regulacje dotyczące ryzyka operacyjnego, przyjęte w Santander Consumer Bank S.A. opierają się na:

- Rozporządzeniu CRR,
- ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1896 z późn. zm.) (dalej: „Prawo bankowe”),
- Rekomendacji „M” KNF z 8 stycznia 2013 r.,
- dobrych praktykach Grupy Santander odnoszących się do obszaru ryzyka operacyjnego i zarządzania ciągłością działania.

Bank korzysta z metody standardowej na potrzeby wyliczania wartości wskaźnika adekwatności kapitałowej dla ryzyka operacyjnego, zgodnie z zapisami Rozporządzenia CRR w tym zakresie. Z działalności bankowej wyodrębnione zostały dwie linie biznesowe do których przypisane są produkty zgodnie z poniższym podziałem:

1. Bankowość detaliczna:

- Karty kredytowe,
- Kredyt ratalny,
- Kredyt gotówkowy,
- Kredyt samochodowy udzielony osobom fizycznym,
- Depozyty przyjęte od osób fizycznych,
- Internetowy odnawialny limit kredytowy (ILO),
- Rachunek Oszczędnościowy.

2. Bankowość komercyjna:

- Kredyt gospodarczy,
- Kredyt i pożyczka samochodowa udzielone podmiotom gospodarczym,
- Depozyty przyjęte od podmiotów korporacyjnych.

W wyniku przeprowadzonego w 2021 roku procesu identyfikacji i oceny ryzyk, ryzyko operacyjne uznano jako jedno z ryzyk istotnych. Ryzyko to jest pokryte ilościowym modelem szacowania kapitału wewnętrznego. W ramach ryzyka operacyjnego wyróżniono ryzyka istotne:

1. Ryzyko IT zdefiniowane jako: ryzyko wynikające z niepewności związanej z prawidłowym, efektywnym i bezpiecznym wspieraniem działalności banku przez jego środowisko teleinformatyczne. W szczególności pod pojęciem ryzyka IT należy rozumieć ryzyko związane z funkcjonowaniem i bezpieczeństwem infrastruktury teleinformatycznej i procesów z nią związanych, wykorzystywanej dla potrzeb działalności banku oraz do świadczenia usług dla klientów.
2. Ryzyko prawne zdefiniowane jako: ryzyko poniesienia strat na skutek błędnego lub zbyt późnego opracowania lub uchwalenia regulacji, ich niestabilności, zmian w orzecznictwie, błędnego ukształtowania stosunków prawnych, jakości dokumentacji formalno-prawnej czy niekorzystnych rozstrzygnięć sądów lub innych organów w sprawach spornych prowadzonych z innymi podmiotami.
3. Ryzyko fraudów zdefiniowane jako: Zagrożenia związane z oszustwami wewnętrznymi oraz zewnętrznymi. Zdarzenia dotyczące nieuczciwych praktyk zarówno klientów, podmiotów zewnętrznych jak i pracowników banku polegających na wykorzystywaniu cudzych tożsamości, podawaniu nieprawdziwych informacji lub manipulowaniu danymi w celu otrzymania korzyści majątkowej. Zjawiska mające wpływ na wzrost straty finansowej Banku. Ryzyko fraudów nie obejmuje zdarzeń związanych z incydentami dotyczącymi: naruszania bezpieczeństwa środowiska IT, bezpieczeństwa fizycznego w tym napadów rabunkowych, cyber ataków wiążących się z kradzieżą danych.

4. Ryzyko modelu zdefiniowane jako: ryzyko potencjalnej straty, jaką może ponieść instytucja, wskutek decyzji, które mogły zasadniczo opierać się na wynikach uzyskanych przy zastosowaniu przez nią modeli, z powodu błędów w ich opracowaniu, wdrażaniu lub stosowaniu (art. 3 ust. 1 pkt 11 CRD IV). Ryzyko modeli w praktyce objawia się poprzez występowanie rozbieżności pomiędzy oszacowaniem wyznaczonym przez dany model a wielkością rzeczywistą.

Można wyróżnić cztery zasadnicze źródła tych rozbieżności:

- immanentne ograniczenia modeli,
- ryzyko danych,
- ryzyko założeń modeli,
- ryzyko administrowania modelami.

Wyróżnia się również ryzyko operacyjne związane z działalnością bancassurance tj. ryzyko operacyjne związane z oferowaniem Klientom Banku ochrony ubezpieczeniowej na podstawie zawartych przez Bank z Towarzystwami Ubezpieczeniowymi (dalej „TU”) umów ubezpieczenia grupowego na rachunek Klientów Banków lub Ochrony ubezpieczeniowej na podstawie indywidualnej umowy ubezpieczenia zawieranej pomiędzy Klientem a TU za pośrednictwem Agenta ubezpieczeniowego.

System zarządzania i kontroli ryzyka operacyjnego w Santander Consumer Bank S.A. obejmuje wszystkie jednostki oraz komórki organizacyjne Banku i podmiotów zależnych, które funkcjonują w ramach tzw. modelu „trzech linii obrony” polegającym na oddzieleniu bezpośredniego zarządzania tym typem ryzyka, od funkcji kontrolnych i w końcu nadzorem nad funkcjonowaniem systemu. Stosowanie tej zasady zapewnia możliwość prawidłowego połączenia ilościowych i jakościowych metod oszacowania ryzyka operacyjnego w procesie kontroli tego ryzyka, ich rozwój oraz zapewnia niezależny pomiar i raportowanie ryzyka operacyjnego. Jednocześnie nadzór nad ryzykiem operacyjnym należy do funkcji zarządzania ryzykiem operacyjnym, szczególnie poprzez wykorzystywanie środków i metod jego ograniczania, odrzucenia lub transferu.

Za nadzór nad zarządzaniem ryzykiem operacyjnym w Santander Consumer Bank S.A. odpowiedzialny jest Zarząd Banku. Za kontrolę nad systemem zarządzania ryzykiem operacyjnym w Santander Consumer Bank S.A. odpowiedzialny jest Dyrektor Departamentu Kontroli Ryzyka Operacyjnego i Walidacji Modeli (dalej „DKROiWM”). Do jego zakresu odpowiedzialności należy między innymi: przygotowanie polityki, metodologii, procedur i innych regulacji wewnętrznych oraz sporządzanie raportów dla Zarządu Banku, Rady Nadzorczej i Grupy Santander. Działania DKROiWM wspierają Koordynatorzy Ryzyka w jednostkach biznesowych (I linia obrony). Do obowiązków wszystkich pracowników Banku należy bezpośrednie zarządzanie ryzykiem operacyjnym w ramach realizowanych działań biznesowych (w tym: zgłaszanie informacji o mających miejsce w Banku przypadkach zdarzeń operacyjnych, udzielanie informacji związanych z ich wyjaśnianiem oraz udział w obowiązkowych szkoleniach dotyczących tej kategorii ryzyka).

e) Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności rozumie się jako ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych w procesach funkcjonujących w Banku.

Ryzyko braku zgodności jest ryzykiem przekrojowym. Na ryzyko braku zgodności składają się następujące kategorie ryzyka:

1. ryzyko regulacyjne – ryzyko wynikające z braku zgodności Banku z obowiązującymi przepisami prawa, regulacjami nadzorczymi, wytycznymi organów nadzoru oraz standardami rynkowymi, skutkujące sankcjami finansowymi lub niefinansowymi;
2. ryzyko postępowania – ryzyko wynikające z decyzji lub zachowań niezgodnych z przyjętymi przez Bank wartościami, zasadami i regulacjami, a także ryzyko wynikające ze stosowania niewłaściwych praktyk w procesie wprowadzania do oferty Banku produktów i usług oraz ich modyfikacji, w relacjach Banku z klientami, w procesie oferowania im produktów i usług, w tym nieodpowiedniego dobrania oferty produktowej do potrzeb konkretnego klienta oraz w obsłudze posprzedażowej klientów (w tym w procesie obsługi skarg i reklamacji);
3. ryzyko prania pieniędzy i finansowania terroryzmu - ryzyko niedopełnienia ciążących na Banku obowiązków w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowania terroryzmu, skutkujące sankcjami finansowymi i niefinansowymi lub utratą reputacji przez Bank.

Celem Banku jest promowanie zapewniania zgodności z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i rekomendacjami nadzorczymi oraz przyjętymi przez Bank standardami postępowania i kodeksami etycznymi. Cel ten jest realizowany poprzez efektywne zarządzanie ryzykiem braku zgodności tj. systematyczne działania polegające na identyfikacji, ocenie, kontroli, monitorowaniu i raportowaniu tego ryzyka, a także budowaniu kultury zgodności i szkoleniach.

Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku składa się z:

1. identyfikacji ryzyka braku zgodności dokonywanej w oparciu o zaprojektowane, wprowadzone i stosowane procedury i metodyki identyfikacji ryzyka braku zgodności, określające zakres i rodzaj informacji, które są niezbędne do identyfikacji tego ryzyka;
2. oceny zidentyfikowanego ryzyka braku zgodności, dokonywanej w oparciu o ustalone, wprowadzone i stosowane procedury i metodyki oceny ryzyka braku zgodności, poprzez pomiar ilościowy lub szacowanie jakościowe. Ocena obejmuje zarówno całościową ocenę ryzyka braku zgodności, jak i ocenę ryzyka braku zgodności dla procesów funkcjonujących w Banku, w szczególności w zakresie procesów istotnych;
3. kontroli ryzyka braku zgodności poprzez zaprojektowane, wprowadzone i stosowane mechanizmy kontroli ryzyka braku zgodności w oparciu o ocenę tego ryzyka, mające na celu utrzymanie ryzyka braku zgodności na określonym poziomie;
4. monitorowania wielkości i profilu ryzyka braku zgodności w oparciu o zaprojektowane, wprowadzone i stosowane procedury i metodyki monitorowania ryzyka braku zgodności, w tym testowanie sposobu wdrożenia i przestrzegania mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności z uwzględnieniem w szczególności:
 - wyznaczenia akceptowalnego poziomu ryzyka (tzw. apetytu na ryzyko) oraz limitów tolerancji zgodnie ze standardami Banku;
 - zmiany wielkości i profilu tego ryzyka, wynikającego z zastosowanych mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności;
5. raportowania wyników dotyczących identyfikacji, oceny, kontroli i monitorowania ryzyka braku zgodności oraz przekazywania raportów do Zarządu, Komitetu Audytu i Rady Nadzorczej Banku, dotyczących procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności.

6 Przychody z tytułu odsetek oraz przychody o charakterze zbliżonym do odsetek

Przychody z tytułu odsetek	Rok 2021	Rok 2020
Przychody odsetkowe od aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie	1 177 270	1 382 338
Od rachunków i depozytów banków	463	1 075
Od kredytów i pożyczek udzielonych klientom:	1 151 408	1 350 046
kredyty gospodarcze	0	2 359
kredyty samochodowe	30 615	33 164
kredyty hipoteczne	35 516	49 204
kredyty na zakup towarów i usług	108 550	121 338
kredyty gotówkowe	904 871	1 047 062
karty kredytowe	46 387	50 823
pozostałe kredyty	25 469	46 096
Od instrumentów pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	25 399	31 217
Przychody odsetkowe od aktywów wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	15 170	37 589
Od papierów wartościowych	15 170	37 589
Razem	1 192 440	1 419 927

Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek	Rok 2021	Rok 2020
Od kredytów i pożyczek udzielonych klientom wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy:	4 368	16 707
karty kredytowe	4 368	16 707
Od pożyczek podporządkowanych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy	26 597	37 272
Razem	30 965	53 979

7 Koszty z tytułu odsetek

Koszty z tytułu odsetek	Rok 2021	Rok 2020
Od depozytów, kredytów i pożyczek banków	-338	-4 116
Od depozytów, kredytów i pożyczek klientów	-68 464	-147 257
Od pożyczek podporządkowanych	-4 200	-5 571
Od dłużnych papierów wartościowych własnej emisji	-8 571	-30 131
Od instrumentów pochodnych	-11 911	-12 130
Od leasingu	-1 297	-2 094
Od obligacji sekurytyzacyjnych	-26 776	-34 547
Od pozostałych zobowiązań	-26 597	-37 273
Razem	-148 154	-273 119

8 Przychody z tytułu prowizji

Przychody z tytułu prowizji	Rok 2021	Rok 2020
Przychody z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych	74 318	100 382
Prowizje z tytułu udzielonych kredytów	2 279	4 061
Prowizje z tytułu obsługi kart kredytowych	60 838	69 126
Prowizje z tytułu obsługi rachunków	1 865	1 686
Pakiet usług bankowych	48 080	50 834
Prowizje z tytułu transakcji gotówkowych	178	228
Prowizje z tytułu sekurytyzacji	2 233	3 048
Prowizje pozostałe	1 415	1 699
Razem, w tym:	191 206	231 064
Przychody rozliczane jednorazowo	180 340	212 516
Przychody rozliczane w czasie	10 866	18 548

9 Koszty z tytułu prowizji

Koszty z tytułu prowizji	Rok 2021	Rok 2020
Prowizje z tytułu pośrednictwa ubezpieczeniowego	-270	-346
Prowizje z tytułu udzielonych kredytów	-36 799	-44 270
Prowizje z tytułu obsługi kart kredytowych	-6 170	-4 698
Prowizje z tytułu obsługi rachunków	-4 021	-4 181
Pakiet usług bankowych	-4 803	-6 407
Prowizje z tytułu transakcji gotówkowych	-5 287	-4 277
Prowizje z tytułu gwarancji	-16 541	-17 812
Prowizje z tytułu sekurytyzacji	-2 597	-3 608
Prowizje pozostałe	0	-29
Razem	-76 488	-85 628

10 Wynik operacji finansowych oraz wynik z pozycji wymiany

Wynik operacji finansowych oraz wynik z pozycji wymiany	Rok 2021	Rok 2020
Przychody z tytułu dywidend	18 021	272
Aktualizacja wartości akcji i udziałów	4 759	2 958
Wynik z tytułu rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-733	812
Wynik z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych przeznaczonych do obrotu	1 128	1 858
Wynik z pozycji wymiany	2 014	2 511
Wynik z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	7 198	-2 551
Wynik z tytułu sprzedaży papierów wartościowych	3 526	13 162
Razem	35 913	19 022

W pozycji *Wynik z tytułu rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych* prezentowany jest wynik z wyceny instrumentów zabezpieczających w części nieefektywnej powiązania zabezpieczającego rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

W roku 2021 w pozycji *Aktualizacja wartości akcji i udziałów* zaprezentowano przychód z tytułu odwrócenia odpisu aktualizującego wartość udziałów w spółce Santander Consumer Finanse Sp. z o.o. w likwidacji w wysokości 4 759 tys. zł. W roku 2020 w pozycji *Aktualizacja wartości akcji i udziałów* zaprezentowano przychód z objęcia nowych akcji VISA S.A. w wysokości 2 958 tys. zł.

W roku 2021 w pozycji *Przychody z tytułu dywidend* zaprezentowano przychód z tytułu dywidendy otrzymanej od spółki PSA Finance Polska Sp. z o.o. w wysokości 18 000 tys. zł.

Wynik z pozycji wymiany obejmuje zyski i straty z walutowych transakcji spot i kontraktów terminowych oraz przeliczonych aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych.

11 Pozostałe przychody operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne	Rok 2021	Rok 2020
Przychody związane z rozwiązaniem rezerw	4 609	16 743
Przychody z tytułu refaktur usług eksploatacyjnych	5 655	3 778
Przychody z tytułu nadpłat	5 844	4 233
Przychody z tytułu usług IT i innych usług wsparcia	174	170
Przychody z tytułu modyfikacji umów leasingu netto	514	562
Inne pozostałe przychody operacyjne	12 851	4 989
Razem	29 647	30 475

Przychody związane z rozwiązaniem rezerw w roku 2020 dotyczyły rozliczeń z partnerami. W pozycji Inne pozostałe przychody operacyjne w 2021 roku Bank zaprezentował przychody w kwocie 12,2 mln zł, które dotyczą rozliczenia środków na wsparcie działań marketingowych.

12 Koszty działania Banku i amortyzacja

Koszty działania banku	Rok 2021	Rok 2020
Wynagrodzenia	-163 082	-178 831
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia pracownicze, w tym:	-33 662	-38 025
- koszty składek na ubezpieczenie społeczne	-22 850	-26 872
Koszty marketingu	-36 875	-37 034
Koszty informatyczne	-59 917	-60 387
Czynsze	-223	-166
Podatki i opłaty	-28 249	-34 900
Koszty BIK	-4 634	-6 102
Usługi pocztowe	-5 315	-6 199
Koszty eksploatacji	-9 832	-13 766
Usługi telekomunikacyjne	-4 445	-4 788
Usługi doradcze	-16 410	-8 652
Obsługa kart	-6 604	-6 476
Koszty działalności odszkodowawczej	0	-2 507
Koszty delegacji	-292	-1 081
Koszty szkoleń	-1 817	-2 034
Obsługa dokumentacji	-1 964	-1 724
Pozostałe koszty	-13 003	-16 017
Razem	-386 324	-418 689

Amortyzacja	Rok 2021	Rok 2020
Odpisy amortyzacyjne - wartości niematerialne	-11 526	-8 149
Odpisy amortyzacyjne - rzeczowe aktywa trwałe	-14 160	-14 668
Odpisy amortyzacyjne - prawa do użytkowania	-16 919	-24 632
Razem	-42 605	-47 449

13 Odpisy netto z tytułu utraty wartości aktywów finansowych

Odpisy z tytułu utraty wartości netto	Rok 2021	Rok 2020
Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	-203 953	-306 398
Razem	-203 953	-306 398

Odpisy netto z tytułu utraty wartości należności kredytowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie	Rok 2021	Rok 2020
Kredyty gospodarcze	-3 910	-15 183
Koszyk 1	-1 161	-14 505
Koszyk 2	-1 045	-700
Koszyk 3	-1 704	22
Kredyty samochodowe	-1 880	133
Koszyk 1	222	89
Koszyk 2	-983	927
Koszyk 3	-1 119	-883
Kredyty hipoteczne	-1 380	5 444
Koszyk 1	4 484	-235
Koszyk 2	-43 481	437
Koszyk 3	37 617	5 242
Kredyty na zakup towarów i usług	25 815	38 023
Koszyk 1	7 375	1 125
Koszyk 2	-2 711	-3 117
Koszyk 3	21 151	40 015
Kredyty gotówkowe	254 349	313 573
Koszyk 1	73 703	-17 903
Koszyk 2	-43 437	14 998
Koszyk 3	224 083	316 478
Karty kredytowe	18 754	29 921
Koszyk 1	2 747	369
Koszyk 2	-4 619	1 582
Koszyk 3	20 626	27 970
Pozostałe kredyty	1 868	-604
Koszyk 1	28	-568
Koszyk 2	1 845	0
Koszyk 3	-5	-36
Zobowiązania pozabilansowe	-2 172	-3 196
Koszyk 1	922	-3 185
Koszyk 2	-864	-86
Koszyk 3	-2 230	75
Wartości odzyskane ze sprzedanych/spisanych należności	-87 491	-61 713
Koszyk 1	0	0
Koszyk 2	0	0
Koszyk 3	-87 491	-61 713
Razem	203 953	306 398

W pozycji Wartości odzyskane ze spisanych należności Bank prezentuje m.in. przychody z tytułu sprzedanych wierzytelności przeniesionych do ewidencji pozabilansowej. Wartość brutto tych wierzytelności na moment sprzedaży została zaprezentowana w poniższej tabeli.

Wartość sprzedanych wierzytelności uprzednio spisanych	Rok 2021	Rok 2020
Kredyty gotówkowe	219 032	216 543
Kredyty na zakup towarów i usług	54 843	72 642
Karty kredytowe	31 654	13 353
Kredyty samochodowe	0	42 321
Kredyty hipoteczne	0	13 532
Razem	305 529	358 391

14 Pozostałe koszty operacyjne

Pozostałe koszty operacyjne	Rok 2021	Rok 2020
Zawiązania rezerw na zobowiązania sporne oraz inne aktywa	-140 416	-125 855
Zawiązania rezerw na ryzyko prawne	-130 713	-42 382
Utworzenie rezerwy restrukturyzacyjnej	-19 808	-32 586
Koszty zakupu usług	-7 304	-1 300
Zapłacone odszkodowania, kary i grzywny	-2 938	-1 339
Przekazane darowizny	-126	-454
Wynik z tytułu sprzedaży lub likwidacji składników majątku trwałego i aktywów do zbycia	-3 572	-430
Inne pozostałe koszty operacyjne	-22 939	-5 023
Razem	-327 816	-209 369

Szczegółowy ruch rezerw na zobowiązania sporne oraz rezerw na ryzyko prawne został zaprezentowany w nocie nr 37 Rezerwy.

15 Podatek dochodowy

	Rok 2021	Rok 2020
Wynik brutto	264 401	372 736
Podatek wg stawki obowiązującej 19%	-50 236	-70 820
Koszty i przychody trwale niepodatkowe:	-54 084	-21 837
Rezerwy na sprawy sporne i ryzyko prawne związane z portfelem kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF	-48 507	-15 224
Podatek od instytucji finansowych	-5 782	-7 805
Opłaty za rzecz BFG	-4 707	-6 020
Koszty działalności niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	-3 557	-541
Koszty odpisów z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	-1 528	-1 839
Pozostałe koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	-245	-339
Korekta podatku roku ubiegłego	-5	320
Przychody niepodatkowe	10 247	9 611
Razem podatek, w tym:	-104 320	-88 440
część bieżąca	-76 332	-81 480
część odroczone	-27 988	-6 960
Nadpłata podatku	0	4 217

Kalkulacja podatku odroczonego została zaprezentowana w nocie 29 *Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto*.

Kwota 4 217 tys. zł wykazana za rok 2020 w pozycji „Nadpłata podatku” dotyczy korekty zeznania podatkowego podatku dochodowego od osób prawnych za rok podatkowy 2014. Korekta wynika ze zmniejszenia podstawy opodatkowania, wynikającego z uwzględnienia, jako koszty uzyskania przychodów, na mocy stanowiska wyrażonego w interpretacji indywidualnej wydanej dla Banku, odsetek od kredytów przejętych w ramach nabycia przedsiębiorstwa.

16 Propozycja podziału zysku

Na dzień podpisania niniejszego sprawozdania Zarząd Banku nie podjął ostatecznej decyzji odnośnie przedstawienia Walnemu Zgromadzeniu Akcjonariuszy propozycji podziału zysku za rok 2021. W roku 2021 Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy postanowiło przeznaczyć 100% zysku netto osiągniętego przez Bank za rok obrotowy 2020 na kapitał rezerwowy.

17 Kasa, środki w Banku Centralnym

Kasa, środki w Banku Centralnym	31.12.2021	31.12.2020
Kasa	7 277	11 671
Rezerwa obowiązkowa	263 099	107 988
Lokata jednodniowa w Banku Centralnym	0	0
Razem	270 376	119 659

18 Rachunki i lokaty w innych bankach

Wartość bilansowa rachunków i lokat w innych bankach na dzień 31 grudnia 2021 r. oraz 31 grudnia 2020 r. zaprezentowana poniżej przedstawia również maksymalną ekspozycję Banku na ryzyko kredytowe z tytułu tych aktywów.

Rachunki i lokaty w innych bankach	31.12.2021	31.12.2020
Rachunki bieżące	5 278	8 270
Depozyty zabezpieczające	140 279	118 169
Razem wartość brutto	145 557	126 439
Odpisy aktualizujące wartość	0	0
Razem wartość netto	145 557	126 439

Bank nie rozpoznał odpisów z tytułu utraty wartości dla pozycji *Rachunki i lokaty w innych bankach* ze względu na fakt, że w pozycji tej znajdują się jedynie rachunki bieżące oraz depozyty zabezpieczające o terminie zapadalności do 1 miesiąca. Na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz 31 grudnia 2020 roku rachunki i lokaty w innych bankach były zaliczone do Koszyka 1.

Struktura należności brutto od innych banków według terminów zapadalności	31.12.2021	31.12.2020
Należności bieżące	5 278	8 270
Należności terminowe, o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty:	140 279	118 169
- do 1 miesiąca	140 279	118 169
Razem	145 557	126 439

Stopień jakości kredytowej rachunków i lokat w innych bankach wg agencji Fitch	31.12.2021	31.12.2020
od AAA do AA-	0	0
A+ do A-	140 279	97 799
BBB+ do BBB-	5 278	28 640
Razem	145 557	126 439

19 Inwestycyjne aktywa finansowe

Wartość bilansowa inwestycyjnych aktywów finansowych na dzień 31 grudnia 2021 r. oraz 31 grudnia 2020 r. zaprezentowana poniżej przedstawia również maksymalną ekspozycję Banku na ryzyko kredytowe z tytułu tych aktywów.

Inwestycyjne aktywa finansowe	31.12.2021	31.12.2020
Obligacje skarbowe	2 926 380	2 387 350
Akcje i udziały	6 671	6 244
Razem	2 933 051	2 393 594

Na dzień 31 grudnia 2021 roku Bank posiada obligacje skarbowe stanowiące pokrycie funduszu ochrony środków gwarantowanych zgodnie z wymogami Bankowego Funduszu Gwarancyjnego o wartości bilansowej 61 520 tys. zł., na dzień 31 grudnia 2020 wartość takich obligacji wynosiła 43 162 tys. zł. W 2021 roku Bank skorzystał z możliwości wniesienia części składki na fundusz gwarancyjny i restrukturyzacyjny do Bankowego Funduszu Gwarancyjnego w formie zobowiązań do zapłaty. W związku z powyższym wartość bilansowa na dzień 31.12.2021 zablokowanych obligacji skarbowych z tytułu funduszu gwarancyjnego i restrukturyzacyjnego wynosiła odpowiednio 5 425 tys. zł. oraz 13 183 tys. zł. Na dzień 31.12.2020 wartość bilansowa zablokowanych obligacji skarbowych z tytułu funduszu gwarancyjnego i restrukturyzacyjnego wynosiła odpowiednio 4 015 tys. zł. oraz 7 026 tys. zł.

Posiadane przez Bank obligacje skarbowe zostały wyemitowane przez Skarb Państwa, zatem posiadają rating kraju emitenta. Obligacje te zostały zaklasyfikowane do Koszyka 1. W związku z powyższym Bank nie rozpoznał odpisów z tytułu utraty wartości na te obligacje na koniec obu okresów. Zmiany wartości bilansowej brutto obligacji skarbowych w trakcie roku zostały zaprezentowane w nocie 45 *Dodatkowe objaśnienia do sprawozdania z przepływów środków pieniężnych*.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz 31 grudnia 2020 roku akcje i udziały zostały zakwalifikowane do Koszyka 1 oraz posiadają rating AA- (wg S&P).

20 Aktywa zastawione

Wartość bilansowa aktywów zastawionych na dzień 31 grudnia 2021 r. oraz 31 grudnia 2020 r. zaprezentowana poniżej przedstawia również maksymalną ekspozycję Banku na ryzyko kredytowe z tytułu tych aktywów.

Aktywa zastawione	31.12.2021	31.12.2020
Obligacje skarbowe	512 975	643 272
Razem	512 975	643 272

Bank posiada instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody w postaci obligacji skarbowych, które stanowią zabezpieczenie zobowiązań z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu. Zobowiązania te zostały zaprezentowane w nocie 32 *Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu*. Dwuwalutowe transakcje z przyrzeczeniem odkupu finansują portfel kredytowy w CHF.

Posiadane przez Bank obligacje skarbowe zostały wyemitowane przez Skarb Państwa, zatem posiadają rating kraju emitenta. Obligacje te zostały zaklasyfikowane do koszyka 1. W związku z powyższym Bank nie rozpoznał odpisów z tytułu utraty wartości na te obligacje na koniec obu okresów. Zmiany wartości bilansowej brutto obligacji skarbowych w trakcie roku zostały zaprezentowane w notce 45 *Dodatkowe objaśnienia do sprawozdania z przepływów środków pieniężnych*.

21 Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy

Do aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu Bank zalicza instrumenty pochodne FX SWAP. Bank zawiera transakcje tego typu instrumentami w celu zarządzania płynnością. Wartości godziwe pochodnych instrumentów finansowych uzyskuje się na podstawie modeli zdyskontowanych przepływów środków pieniężnych. Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu są ujmowane w wyniku operacji finansowych oraz wyniku z pozycji wymiany.

W tabeli poniżej przedstawione zostały podstawowe warunki tych transakcji oraz ich wartość godziwa w polskich złotych.

31.12.2021

Rodzaj transakcji	Waluta kupiona	Waluta sprzedana	Wartość nominalna (w tys.)	Wymiana początkowa		Wymiana końcowa		Wycena bilansowa (w tys.)
				Kurs wymiany	Data transakcji	Kurs wymiany	Data transakcji	
FX SWAP	CHF	PLN	20 000 CHF	4,45374	29/11/2021	4,49356	28/02/2022	427 PLN
Razem								427 PLN

31.12.2020

Rodzaj transakcji	Waluta kupiona	Waluta sprzedana	Wartość nominalna (w tys.)	Wymiana początkowa		Wymiana końcowa		Wycena bilansowa (w tys.)
				Kurs wymiany	Data transakcji	Kurs wymiany	Data transakcji	
FX SWAP	CHF	PLN	16 000 CHF	4,1886	16/10/2020	4,1994	19/01/2021	-1 058 PLN
FX SWAP	CHF	PLN	8 000 CHF	4,273251	27/10/2020	4,284451	27/01/2021	147 PLN
FX SWAP	CHF	PLN	25 000 CHF	4,13969	12/11/2020	4,14969	12/02/2021	-2 945 PLN
Razem								-3 856 PLN

22 Rachunkowość zabezpieczeń, instrumenty pochodne zabezpieczające

Bank do zabezpieczenia ryzyka walutowego wynikającego z udzielonych kredytów hipotecznych indeksowanych do waluty CHF wykorzystuje walutowe transakcje FX SWAP i CIRS. Stosowane transakcje FX SWAP polegają na zmianie określonych płatności w walucie CHF na określone płatności w walucie PLN. Transakcje FX SWAP zmieniające strumień w CHF na strumień w PLN zostały przez Bank wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające dla celów stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń jako portfelowe zabezpieczenie przepływów pieniężnych. Transakcje CIRS polegają na zamianie płatności odsetkowych liczonych w jednej walucie według stopy procentowej zmiennej lub stałej na płatności odsetkowe liczone w innej walucie według stałej lub zmiennej stopy procentowej. Obie płatności odsetkowe naliczane są od uzgodnionych przez strony transakcji kwot nominalnych (ustalonych w oparciu kurs walutowy spot), a wymiana ich dokonywana jest cyklicznie. Dodatkowo strony transakcji mogą dokonać początkowej i końcowej wymiany nominalów transakcji.

Wycena dodatnia instrumentów pochodnych zabezpieczających prezentowana jest w pozycji *Instrumenty pochodne zabezpieczające* w aktywach sprawozdania z sytuacji finansowej natomiast wycena ujemna prezentowana jest w pozycji *Instrumenty pochodne zabezpieczające* w zobowiązaniach sprawozdania z sytuacji finansowej.

W tabeli poniżej przedstawione zostały podstawowe warunki tych transakcji oraz ich wartość godziwa w tys. PLN.

31.12.2021

Rodzaj transakcji	Waluta kupiona	Waluta sprzedana	Wartość nominalna (w tys.)	Wymiana początkowa		Wymiana końcowa		Wycena bilansowa (w tys.)
				Kurs wymiany	Data transakcji	Kurs wymiany	Data transakcji	
FX SWAP	CHF	PLN	25 000 CHF	4,1969	13/07/2021	4,4161	15/07/2024	-12 662 PLN
FX SWAP	CHF	PLN	30 000 CHF	4,1466	12/11/2020	4,2808	13/11/2023	-15 593 PLN
FX SWAP	CHF	PLN	40 000 CHF	4,2555	30/05/2021	4,3900	30/08/2023	-15 240 PLN
Razem								-43 495 PLN

31.12.2021

Rodzaj transakcji	Waluta kupiona	Waluta sprzedana	Wartość nominalna (w tys.)	Ustalony kurs wymiany	Data transakcji		Wycena bilansowa (w tys.)
					Wymiana początkowa	Wymiana końcowa	
CIRS	CHF	PLN	35 000 CHF	3,9940	02/11/2016	02/11/2022	-15 459 PLN
CIRS	CHF	PLN	50 000 CHF	3,8285	06/06/2017	07/06/2022	-30 275 PLN
CIRS	CHF	PLN	35 000 CHF	3,5400	25/01/2018	25/01/2024	-31 281 PLN
Razem							-77 015 PLN

31.12.2020

Rodzaj transakcji	Waluta kupiona	Waluta sprzedana	Wartość nominalna (w tys.)	Wymiana początkowa		Wymiana końcowa		Wycena bilansowa (w tys.)
				Kurs wymiany	Data transakcji	Kurs wymiany	Data transakcji	
FX SWAP	CHF	PLN	70 000 CHF	4,1857	16/07/2020	4,2264	27/01/2021	-3 948 PLN
FX SWAP	CHF	PLN	30 000 CHF	4,1466	12/11/2020	4,2808	13/01/2023	-3 670 PLN
Razem								-7 618 PLN

31.12.2020

Rodzaj transakcji	Waluta kupiona	Waluta sprzedana	Wartość nominalna (w tys.)	Ustalony kurs wymiany	Data transakcji		Wycena bilansowa (w tys.)
					Wymiana początkowa	Wymiana końcowa	
CIRS	CHF	PLN	70 000 CHF	3,8700	31/08/2015	31/08/2021	-26 904 PLN
CIRS	CHF	PLN	35 000 CHF	3,9940	02/11/2016	02/11/2022	-8 802 PLN
CIRS	CHF	PLN	50 000 CHF	3,8285	06/06/2017	07/06/2022	-21 055 PLN
CIRS	CHF	PLN	35 000 CHF	3,5400	25/01/2018	25/01/2024	-24 558 PLN
Razem							-81 319 PLN

Przed zawarciem transakcji zabezpieczającej Bank definiuje powiązanie zabezpieczające poprzez wskazanie portfela lub pozycji aktywów lub zobowiązań, której przepływy pieniężne są zabezpieczane. W celu zapewnienia wysokiego stopnia pewności przewidywanych przepływów środków pieniężnych z portfela kredytów indeksowanych do CHF, będących przedmiotem zabezpieczenia, zabezpieczane pozycje wyznacza się na podstawie obowiązującej w Banku metodologii wyznaczania luki płynności urealnionej o wcześniejsze spłaty kredytów. Tak szacowane przyszłe przepływy pieniężne z tytułu spłaty kapitału

podlegające zabezpieczeniu podlegają pomniejszeniu o 10% (tzw. haircut). Zabezpieczeniu podlegają przepływy mające termin płatności przypadający po dacie zakończenia transakcji zabezpieczającej.

Poniższe tabele przedstawiają prognozowane przepływy pieniężne z portfela kredytów hipotecznych w CHF, oraz wartość kwot alokowanych jako instrument zabezpieczany do transakcji pochodnych według stanu na 31.12.2021 r. i 31.12.2020 r. (dane opracowano na podstawie luki płynności Banku):

31.12.2021

Termin prognozowanego przepływu	Wpływ z tytułu spłaty kredytów	Kwota alokowana do transakcji zabezpieczających
do 1 miesiąca	16 848	9 125
powyżej 1 do 3 miesięcy	33 384	18 081
powyżej 3 do 6 miesięcy	49 573	26 849
powyżej 6 do 12 miesięcy	97 066	52 572
powyżej 1 roku do 2 lat	185 736	100 596
powyżej 2 do 3 lat	176 320	95 496
powyżej 3 do 4 lat	164 187	88 924
powyżej 4 do 5 lat	149 722	81 090
powyżej 5 lat	1 069 626	579 314

31.12.2020

Termin prognozowanego przepływu	Wpływ z tytułu spłaty kredytów	Kwota alokowana do transakcji zabezpieczających
do 1 miesiąca	15 793	9 256
powyżej 1 do 3 miesięcy	32 996	19 340
powyżej 3 do 6 miesięcy	48 276	28 296
powyżej 6 do 12 miesięcy	94 978	55 669
powyżej 1 roku do 2 lat	183 730	107 688
powyżej 2 do 3 lat	175 041	102 595
powyżej 3 do 4 lat	167 911	98 416
powyżej 4 do 5 lat	157 802	92 491
powyżej 5 lat	1 245 696	730 128

Bank prowadził pomiar efektywności zabezpieczenia przy wykorzystaniu analizy regresji liniowej, której efektem było wykazanie prawidłowego dobrania instrumentów zabezpieczających do zabezpieczanego ryzyka.

Zastosowane testy statystyczne wykazały wysoką ujemną korelację pomiędzy zabezpieczanymi ryzykami oraz instrumentami zabezpieczającymi, co potwierdzało wysoką efektywność powiązań zabezpieczających w rozumieniu MSSF 9.

Zmiana wartości godziwej zabezpieczeń przepływów pieniężnych odnoszona na pozostałe całkowite dochody została przedstawiona poniżej (dane po uwzględnieniu podatku odroczonego):

	Rok 2021	Rok 2020
Bilans otwarcia	3 036	3 562
Efektywna część zysków/strat na instrumencie zabezpieczającym	-19 693	-526
Bilans zamknięcia	-16 657	3 036

Bank rozpoznał wynik z tytułu nieefektywności rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych dla roku 2021 i 2020 odpowiednio -733 tys. zł i 812 tys. zł. Wynik ten został zaprezentowany w notce 10 Wynik operacji finansowych oraz wynik z pozycji wymiany.

Santander Consumer Bank Polska stosuje zabezpieczenia przepływów pieniężnych, na które ma wpływ reforma wskaźników referencyjnych stopy procentowej. Instrumentami zabezpieczanymi w ramach rachunkowości zabezpieczeń są:

- kredyty hipoteczne o zmiennym oprocentowaniu w CHF.

Na dzień 31.12.2021 w rachunkowości zabezpieczeń Santander Consumer Bank. ustanowionych jest 6 relacji zabezpieczających. Instrumentami zabezpieczającymi ww. portfele są transakcje pochodne CIRS i FX SWAP.

23 Kredyty i pożyczki udzielone klientom

Realizowana przez Bank polityka ma na celu minimalizowanie ryzyka koncentracji wierzytelności oraz ciągły monitoring portfela pod kątem ryzyka związanego z nieściągalnością należności. Santander Consumer Bank S.A. w pełni przestrzega norm dotyczących koncentracji wierzytelności, określonych w ustawie Prawo bankowe. Prowadząc politykę kredytową Santander Consumer Bank S.A. konsekwentnie stosuje zasadę ograniczonego zaangażowania w jednostki, grupy kapitałowe, segmenty rynku o relatywnie wysokim poziomie ryzyka, zachowując wysoką dywersyfikację.

Struktura portfela kredytów i pożyczek	31.12.2021	31.12.2020
Kredyty i pożyczki wyceniane wg zamortyzowanego kosztu		
Kredyty gospodarcze	4 887	6 559
Kredyty samochodowe	675 694	706 258
Kredyty hipoteczne	2 893 764	3 160 092
Kredyty na zakup towarów i usług	3 139 409	2 844 407
Kredyty gotówkowe	6 159 214	6 420 953
Karty kredytowe	674 533	739 626
Pozostałe kredyty	1 085 458	1 554 624
Razem kredyty i pożyczki brutto wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	14 632 959	15 432 519
Odpisy z tytułu utraty wartości (rezerwy)	-1 761 396	-1 918 193
Razem kredyty i pożyczki netto wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	12 871 563	13 514 326
Kredyty i pożyczki wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy	531 488	601 214
Karty kredytowe	102 812	141 578
Pożyczki podporządkowane	428 676	459 636
Razem kredyty i pożyczki	13 403 051	14 115 540

W pozycji *Pozostałe kredyty* Bank prezentuje należności z tytułu kredytów udzielonych jednostkom zależnym.

Wartość bilansowa brutto kredytów i pożyczek wycenianych według zamortyzowanego kosztu udzielonych klientom stanowi zamortyzowany koszt przed korektą o wszelkie odpisy na oczekiwane straty kredytowe. Wartość bilansowa brutto kredytów i pożyczek wycenianych wg zamortyzowanego kosztu uwzględnia wartości odsetek karnych naliczonych od wartości kapitału przeterminowanego nieobjętych spisaniem częściowymi.

Wartość zaangażowania brutto z tytułu kredytów wykazana jest w wartości przedstawiającej maksymalną ekspozycję na ryzyko kredytowe zgodnie z MSSF 7.36, czyli bez pomniejszenia o ewentualne zabezpieczenia.

Struktura portfela brutto Banku wycenianego wg zamortyzowanego kosztu według terminów zapadalności	31.12.2021	31.12.2020
Należności terminowe brutto, o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty:		
- do 1 miesiąca	1 122 221	1 459 130
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	833 469	908 336
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	3 204 616	3 516 117
- powyżej 1 roku do 5 lat	6 240 125	6 010 364
- powyżej 5 lat do 10 lat	1 025 488	976 628
- powyżej 10 lat do 20 lat	823 319	955 048
- powyżej 20 lat	89 839	108 546
- dla których termin zapadalności upłynął	1 293 882	1 498 350
Razem	14 632 959	15 432 519

Struktura portfela brutto Banku wycenianego wg zamortyzowanego kosztu według terminów zapadalności - kredyty konsumenckie	31.12.2021	31.12.2020
Należności terminowe brutto, o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty:		
- do 1 miesiąca	933 626	994 460
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	695 368	701 607
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	2 535 895	2 562 891
- powyżej 1 roku do 5 lat	4 538 838	4 401 328
- powyżej 5 lat do 10 lat	172 828	78 288
- powyżej 10 lat do 20 lat	0	0
- powyżej 20 lat	0	0
- dla których termin zapadalności upłynął	1 092 443	1 262 541
Razem	9 968 998	10 001 115

Struktura portfela brutto Banku wycenianego wg zamortyzowanego kosztu według terminów zapadalności - kredyty hipoteczne	31.12.2021	31.12.2020
Należności terminowe brutto, o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty:		
- do 1 miesiąca	17 901	17 663
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	35 154	37 882
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	156 930	164 063
- powyżej 1 roku do 5 lat	799 727	836 747
- powyżej 5 lat do 10 lat	820 533	865 897
- powyżej 10 lat do 20 lat	823 319	955 048
- powyżej 20 lat	89 839	108 546
- dla których termin zapadalności upłynął	150 362	174 248
Razem	2 893 765	3 160 094

Struktura portfela brutto Banku wycenianego wg zamortyzowanego kosztu według terminów zapadalności - pozostałe	31.12.2021	31.12.2020
Należności terminowe brutto, o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty:		
- do 1 miesiąca	170 694	447 007
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	102 947	168 847
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	511 791	789 163
- powyżej 1 roku do 5 lat	901 560	772 289
- powyżej 5 lat do 10 lat	32 127	32 443
- powyżej 10 lat do 20 lat	0	0
- powyżej 20 lat	0	0
- dla których termin zapadalności upłynął	51 077	61 561
Razem	1 770 196	2 271 310

Zmiana stanu należności od klientów brutto w 2021 roku	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo na początek roku wg MSSF 9	12 009 997	1 600 293	1 822 229	15 432 519
Zmiana wynikająca z reklasyfikacji pomiędzy koszykami				
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 2	-380 959	380 959	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 3	-232 716	0	232 716	0
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 3	0	-276 497	276 497	0
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 1	627 868	-627 868	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 2	0	25 213	-25 213	0
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 1	9 071	0	-9 071	0
Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych	6 531 303	0	0	6 531 303
Zmiana istniejących aktywów finansowych	-2 934 468	-77 562	-68 820	-3 080 850
Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów	-3 260 840	-266 253	-81 131	-3 608 224
Spisania	-2	0	-388 847	-388 849
Inne, w tym różnice kursowe	-111 935	-44 664	-96 341	-252 940
Stan na koniec roku wg MSSF 9	12 257 319	713 621	1 662 019	14 632 959

Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości w 2021 roku	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo na początek roku wg MSSF 9	-179 671	-239 980	-1 498 542	-1 918 193
Zmiana wynikająca z reklasyfikacji pomiędzy koszykami				
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 2	54 702	-85 934	0	-31 232
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 3	52 016	0	-145 434	-93 418
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 3	0	66 369	-187 388	-121 019
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 1	-10 703	69 257	0	58 554
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 2	0	-3 458	17 112	13 654
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 1	-279	0	6 848	6 569
Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych	-236 758	0	0	-236 758
Zmiana istniejących aktywów finansowych	4 844	14 535	13 032	32 411
Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów	47 269	34 122	63 512	144 903
Spisania	2	0	388 847	388 849
Inne, w tym różnice kursowe	-280	0	-5 436	-5 716
Stan na koniec roku wg MSSF 9	-268 858	-145 089	-1 347 449	-1 761 396

Zmiana stanu należności od klientów brutto w 2021 roku - kredyty konsumenckie	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo na początek roku wg MSSF 9	7 454 449	1 051 562	1 495 104	10 001 115
Zmiana wynikająca z reklasyfikacji pomiędzy koszykami				
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 2	-349 021	349 021	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 3	-218 353	0	218 353	0
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 3	0	-205 456	205 456	0
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 1	360 893	-360 893	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 2	0	17 648	-17 648	0
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 1	6 081	0	-6 081	0
Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych	5 019 824	0	0	5 019 824
Zmiana istniejących aktywów finansowych	-1 550 051	-68 184	-56 004	-1 674 239
Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów	-2 498 312	-230 234	-72 694	-2 801 240
Spisania	-2	0	-361 346	-361 348
Inne, w tym różnice kursowe	-84 365	-41 393	-89 356	-215 114
Stan na koniec roku wg MSSF 9	8 141 143	512 071	1 315 784	9 968 998

Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości w 2021 roku - kredyty konsumenckie	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo na początek roku wg MSSF 9	-173 439	-179 708	-1 206 625	-1 559 772
Zmiana wynikająca z reklasyfikacji pomiędzy koszykami				
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 2	54 241	-83 573	0	-29 332
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 3	51 874	0	-138 824	-86 950
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 3	0	55 201	-134 665	-79 464
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 1	-9 724	46 535	0	36 811
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 2	0	-2 452	12 113	9 661
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 1	-123	0	4 343	4 220
Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych	-235 467	0	0	-235 467
Zmiana istniejących aktywów finansowych	8 497	2 969	7 381	18 847
Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów	46 889	32 057	56 671	135 617
Spisania	2	0	361 346	361 348
Inne, w tym różnice kursowe	-1	0	-6 232	-6 233
Stan na koniec roku wg MSSF 9	-257 251	-128 971	-1 044 492	-1 430 714

Zmiana stanu należności od klientów brutto w 2021 roku - kredyty hipoteczne	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo na początek roku wg MSSF 9	2 466 805	432 160	261 129	3 160 094
Zmiana wynikająca z reklasyfikacji pomiędzy koszykami				
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 2	-12 370	12 370	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 3	-12 723	0	12 723	0
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 3	0	-68 036	68 036	0
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 1	188 287	-188 287	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 2	0	7 193	-7 193	0
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 1	2 761	0	-2 761	0
Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych	0	0	0	0
Zmiana istniejących aktywów finansowych	-108 968	-6 044	-10 339	-125 351
Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów	-87 721	-14 219	-4 931	-106 871
Spisania	0	0	-19 924	-19 924
Inne, w tym różnice kursowe	-8 167	-918	-5 098	-14 183
Stan na koniec roku wg MSSF 9	2 427 904	174 219	291 642	2 893 765

Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości w 2021 roku - kredyty hipoteczne	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo na początek roku wg MSSF 9	-3 891	-58 300	-229 571	-291 762
Zmiana wynikająca z reklasyfikacji pomiędzy koszykami				
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 2	27	-1 779	0	-1 752
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 3	35	0	-6 016	-5 981
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 3	0	10 891	-51 702	-40 811
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 1	-841	21 620	0	20 779
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 2	0	-984	4 774	3 790
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 1	-155	0	2 352	2 197
Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych	0	0	0	0
Zmiana istniejących aktywów finansowych	-4 009	11 513	4 332	11 836
Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów	93	1 880	4 015	5 988
Spisania	0	0	19 924	19 924
Inne, w tym różnice kursowe	0	0	-70	-70
Stan na koniec roku wg MSSF 9	-8 741	-15 159	-251 962	-275 862

Zmiana stanu należności od klientów brutto w 2021 roku - pozostałe	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo na początek roku wg MSSF 9	2 088 743	116 571	65 996	2 271 310
Zmiana wynikająca z reklasyfikacji pomiędzy koszykami				
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 2	-19 568	19 568	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 3	-1 640	0	1 640	0
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 3	0	-3 005	3 005	0
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 1	78 688	-78 688	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 2	0	372	-372	0
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 1	229	0	-229	0
Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych	1 511 479	0	0	1 511 479
Zmiana istniejących aktywów finansowych	-1 275 449	-3 334	-2 477	-1 281 260
Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów	-674 807	-21 800	-3 506	-700 113
Spisania	0	0	-7 577	-7 577
Inne, w tym różnice kursowe	-19 403	-2 353	-1 887	-23 643
Stan na koniec roku wg MSSF 9	1 688 272	27 331	54 593	1 770 196

Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości w 2021 roku - pozostałe	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo na początek roku wg MSSF 9	-2 341	-1 972	-62 346	-66 659
Zmiana wynikająca z reklasyfikacji pomiędzy koszykami				
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 2	434	-582	0	-148
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 3	107	0	-594	-487
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 3	0	277	-1 021	-744
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 1	-138	1 102	0	964
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 2	0	-22	225	203
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 1	-1	0	153	152
Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych	-1 291	0	0	-1 291
Zmiana istniejących aktywów finansowych	356	53	1 319	1 728
Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów	287	185	2 826	3 298
Spisania	0	0	7 577	7 577
Inne, w tym różnice kursowe	-279	0	866	587
Stan na koniec roku wg MSSF 9	-2 866	-959	-50 995	-54 820

Zmiana stanu należności od klientów brutto w 2020 roku	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo na początek roku wg MSSF 9	14 649 608	1 159 101	1 773 439	17 582 148
Zmiana wynikająca z reklasyfikacji pomiędzy koszykami				
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 2	-1 274 882	1 274 882	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 3	-351 148	0	351 148	0
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 3	0	-237 442	237 442	0
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 1	245 719	-245 719	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 2	0	21 357	-21 357	0
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 1	3 888	0	-3 888	0
Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych	7 477 530	0	0	7 477 530
Zmiana istniejących aktywów finansowych	-3 817 819	-70 498	-48 451	-3 936 768
Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów	-5 083 680	-153 116	-69 970	-5 306 766
Spisania	0	0	-324 533	-324 533
Inne, w tym różnice kursowe	160 781	-148 272	-71 601	-59 092
Stan na koniec roku wg MSSF 9	12 009 997	1 600 293	1 822 229	15 432 519

Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości w 2020 roku	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo na początek roku wg MSSF 9	-210 932	-222 609	-1 483 456	-1 916 997
Zmiana wynikająca z reklasyfikacji pomiędzy koszykami				
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 2	78 180	-159 594	0	-81 414
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 3	85 759	0	-235 769	-150 010
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 3	0	70 885	-162 789	-91 904
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 1	-2 740	33 398	0	30 658
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 2	0	-3 678	13 972	10 294
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 1	-80	0	2 663	2 583
Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych	-221 923	0	0	-221 923
Zmiana istniejących aktywów finansowych	33 545	24 569	-23 955	34 159
Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów	65 955	24 566	56 825	147 346
Spisania	0	0	324 533	324 533
Inne, w tym różnice kursowe	-7 435	-7 517	9 434	-5 518
Stan na koniec roku wg MSSF 9	-179 671	-239 980	-1 498 542	-1 918 193

Zmiana stanu należności od klientów brutto w 2020 roku - kredyty konsumenckie	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo na początek roku wg MSSF 9	8 635 038	770 383	1 421 581	10 827 002
Zmiana wynikająca z reklasyfikacji pomiędzy koszykami				
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 2	-970 638	970 638	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 3	-333 203	0	333 203	0
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 3	0	-212 901	212 901	0
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 1	162 237	-162 237	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 2	0	15 151	-15 151	0
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 1	2 166	0	-2 166	0
Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych	4 380 994	0	0	4 380 994
Zmiana istniejących aktywów finansowych	-1 675 149	-68 377	-33 313	-1 776 839
Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów	-2 909 279	-138 734	-60 638	-3 108 651
Spisania	0	0	-291 781	-291 781
Inne, w tym różnice kursowe	162 283	-122 361	-69 532	-29 610
Stan na koniec roku wg MSSF 9	7 454 449	1 051 562	1 495 104	10 001 115

Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości w 2020 roku - kredyty konsumenckie	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo na początek roku wg MSSF 9	-189 852	-166 261	-1 163 807	-1 519 920
Zmiana wynikająca z reklasyfikacji pomiędzy koszykami				
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 2	76 822	-138 970	0	-62 148
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 3	84 466	0	-227 779	-143 313
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 3	0	66 226	-149 827	-83 601
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 1	-2 578	24 483	0	21 905
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 2	0	-2 262	10 551	8 289
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 1	-48	0	1 424	1 376
Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych	-219 109	0	0	-219 109
Zmiana istniejących aktywów finansowych	33 515	20 992	-27 073	27 434
Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów	51 076	22 682	48 773	122 531
Spisania	0	0	291 781	291 781
Inne, w tym różnice kursowe	-7 731	-6 598	9 332	-4 997
Stan na koniec roku wg MSSF 9	-173 439	-179 708	-1 206 625	-1 559 772

Zmiana stanu należności od klientów brutto w 2020 roku - kredyty hipoteczne	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo na początek roku wg MSSF 9	2 665 230	373 562	260 504	3 299 296
Zmiana wynikająca z reklasyfikacji pomiędzy koszykami				
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 2	-166 477	166 477	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 3	-13 528	0	13 528	0
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 3	0	-22 634	22 634	0
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 1	81 234	-81 234	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 2	0	5 938	-5 938	0
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 1	1 722	0	-1 722	0
Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych	0	0	0	0
Zmiana istniejących aktywów finansowych	-25 224	-630	-11 780	-37 634
Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów	-75 299	-8 251	-5 161	-88 711
Spisania	0	0	-10 910	-10 910
Inne, w tym różnice kursowe	-853	-1 068	-26	-1 947
Stan na koniec roku wg MSSF 9	2 466 805	432 160	261 129	3 160 094

Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości w 2020 roku - kredyty hipoteczne	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo na początek roku wg MSSF 9	-3 879	-54 620	-232 134	-290 633
Zmiana wynikająca z reklasyfikacji pomiędzy koszykami				
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 2	329	-18 874	0	-18 545
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 3	8	0	-5 631	-5 623
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 3	0	4 344	-12 215	-7 871
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 1	-147	8 704	0	8 557
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 2	0	-1 404	3 275	1 871
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 1	-32	0	1 238	1 206
Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych	0	0	0	0
Zmiana istniejących aktywów finansowych	-214	3 355	1 521	4 662
Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów	103	1 076	4 273	5 452
Spisania	0	0	10 910	10 910
Inne, w tym różnice kursowe	-59	-881	-808	-1 748
Stan na koniec roku wg MSSF 9	-3 891	-58 300	-229 571	-291 762

Zmiana stanu należności od klientów brutto w 2020 roku - pozostałe	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo na początek roku wg MSSF 9	3 349 340	15 156	91 354	3 455 850
Zmiana wynikająca z reklasyfikacji pomiędzy koszykami				
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 2	-137 767	137 767	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 3	-4 417	0	4 417	0
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 3	0	-1 907	1 907	0
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 1	2 248	-2 248	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 2	0	268	-268	0
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 1	0	0	0	0
Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych	3 096 536	0	0	3 096 536
Zmiana istniejących aktywów finansowych	-2 117 446	-1 491	-3 358	-2 122 295
Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów	-2 099 102	-6 131	-4 171	-2 109 404
Spisania	0	0	-21 842	-21 842
Inne, w tym różnice kursowe	-649	-24 843	-2 043	-27 535
Stan na koniec roku wg MSSF 9	2 088 743	116 571	65 996	2 271 310

Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości w 2020 roku - pozostałe	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo na początek roku wg MSSF 9	-17 201	-1 728	-87 515	-106 444
Zmiana wynikająca z reklasyfikacji pomiędzy koszykami				
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 2	1 029	-1 750	0	-721
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 3	1 285	0	-2 359	-1 074
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 3	0	315	-747	-432
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 1	-15	211	0	196
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 2	0	-12	146	134
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 1	0	0	1	1
Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych	-2 814	0	0	-2 814
Zmiana istniejących aktywów finansowych	244	222	1 597	2 063
Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów	14 776	808	3 779	19 363
Spisania	0	0	21 842	21 842
Inne, w tym różnice kursowe	355	-38	910	1 227
Stan na koniec roku wg MSSF 9	-2 341	-1 972	-62 346	-66 659

W powyższych tabelach w pozycjach *Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych* oraz *Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów* dane zaprezentowano w koszyku, w którym ekspozycja znajduje się na koniec okresu.

W pozycji *Zmiana istniejących aktywów finansowych* zaprezentowano zmiany salda produktów aktywnych na dzień bilansowy z tytułu zwiększenia zadłużenia oraz spłat, dane zaprezentowano w koszyku, w którym ekspozycja znajduje się na koniec okresu.

Podział portfela kredytów i pożyczek wycenianych wg zamortyzowanego kosztu udzielonych klientom według szacunku utraty wartości	31.12.2021	31.12.2020
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (brutto), w tym:	14 632 959	15 432 519
w koszyku 1	12 257 319	12 009 997
w koszyku 2	713 621	1 600 293
w koszyku 3, w tym:	1 662 019	1 822 229
- wyceniane indywidualnie	4 709	6 484
- wyceniane portfelowo	1 657 310	1 815 745
Odpis z tytułu utraty wartości, w tym:	-1 761 396	-1 918 193
w koszyku 1	-268 858	-179 671
w koszyku 2	-145 089	-239 980
w koszyku 3, w tym:	-1 347 449	-1 498 542
- wyceniane indywidualnie	-4 709	-6 418
- wyceniane portfelowo	-1 342 740	-1 492 124
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (netto)	12 871 563	13 514 326

Podział portfela kredytów i pożyczek wycenianych wg zamortyzowanego kosztu udzielonych klientom według szacunku utraty wartości - kredyty konsumenckie	31.12.2021	31.12.2020
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (brutto), w tym:	9 968 998	10 001 115
w koszyku 1	8 141 143	7 454 449
w koszyku 2	512 071	1 051 562
w koszyku 3, w tym:	1 315 784	1 495 104
- wyceniane indywidualnie	0	0
- wyceniane portfelowo	1 315 784	1 495 104
Odpis z tytułu utraty wartości, w tym:	-1 430 714	-1 559 772
w koszyku 1	-257 251	-173 439
w koszyku 2	-128 971	-179 708
w koszyku 3, w tym:	-1 044 492	-1 206 625
- wyceniane indywidualnie	0	0
- wyceniane portfelowo	-1 044 492	-1 206 625
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (netto)	8 538 284	8 441 343

Podział portfela kredytów i pożyczek wycenianych wg zamortyzowanego kosztu udzielonych klientom według szacunku utraty wartości - kredyty hipoteczne	31.12.2021	31.12.2020
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (brutto), w tym:	2 893 765	3 160 094
w koszyku 1	2 427 904	2 466 805
w koszyku 2	174 219	432 160
w koszyku 3, w tym:	291 642	261 129
- wyceniane indywidualnie	0	0
- wyceniane portfelowo	291 642	261 129
Odpis z tytułu utraty wartości, w tym:	-275 862	-291 762
w koszyku 1	-8 741	-3 891
w koszyku 2	-15 159	-58 300
w koszyku 3, w tym:	-251 962	-229 571
- wyceniane indywidualnie	0	0
- wyceniane portfelowo	-251 962	-229 571
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (netto)	2 617 903	2 868 332

Podział portfela kredytów i pożyczek wycenianych wg zamortyzowanego kosztu udzielonych klientom według szacunku utraty wartości - pozostałe	31.12.2021	31.12.2020
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (brutto), w tym:	1 770 196	2 271 310
w koszyku 1	1 688 272	2 088 743
w koszyku 2	27 331	116 571
w koszyku 3, w tym:	54 593	65 996
- wyceniane indywidualnie	4 709	6 484
- wyceniane portfelowo	49 884	59 512
Odpis z tytułu utraty wartości, w tym:	-54 820	-66 659
w koszyku 1	-2 866	-2 341
w koszyku 2	-959	-1 972
w koszyku 3, w tym:	-50 995	-62 346
- wyceniane indywidualnie	-4 709	-6 418
- wyceniane portfelowo	-46 286	-55 928
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (netto)	1 715 376	2 204 651

Dla portfela kredytów w koszyku 1 i 2 głównym kryterium oceny jakości jest liczba dni opóźnienia. Jednakże odrębnej ocenie podlega portfel umów restrukturyzowanych, którego charakterystykę opisano w nocie 5a *Ryzyko kredytowe*. W przypadku portfela kredytów gospodarczych częstotliwość nadawania oceny ratingowej jest uzależniona od wyników kwartalnego przeglądu sytuacji i nadanej klasyfikacji FEVE, nie rzadziej jednak niż co 12 miesięcy.

W poniższych tabelach przedstawiono analizę jakości portfela kredytowego według szacunku utraty wartości oraz dni opóźnienia w spłacie dla należności bez stwierdzonej utraty wartości. Wzrost wartości odpisów dla niektórych portfeli wynika z ogólnego wzrostu wartości portfela kredytowego przy stabilnym poziomie ryzyka.

Struktura portfela	Wartość brutto należności							
	Razem	Wartość brutto należności w Koszyku 1 i w Koszyku 2				Wartość brutto należności w Koszyku 3	Razem	Kosz
		Razem	Kredyty nieprzetermino- wane	Przeterminowane do 30 dni	Przeterminowane powyżej 31 dni			
Wg stanu na 31.12.2021								
Kredyty gospodarcze	4 887	178	178	0	0	4 709	-4 762	
Kredyty samochodowe	675 694	626 147	592 460	31 544	2 143	49 547	-48 599	
Kredyty hipoteczne	2 893 764	2 602 124	2 459 201	122 432	20 491	291 640	-275 864	
Kredyty na zakup towarów i usług	3 139 409	3 048 082	2 960 677	72 294	15 111	91 327	-112 685	-
Kredyty gotówkowe	6 159 214	4 996 657	4 562 076	360 910	73 671	1 162 557	-1 245 329	-2
Karty kredytowe	674 533	612 294	561 438	42 201	8 655	62 239	-73 459	-
Pozostałe	1 085 458	1 085 458	1 085 458	0	0	0	-698	
Razem	14 632 959	12 970 940	12 221 488	629 381	120 071	1 662 019	-1 761 396	-2

Struktura portfela	Wartość brutto należności							
	Razem	Wartość brutto należności w Koszyku 1 i w Koszyku 2				Wartość brutto należności w Koszyku 3	Razem	Kosz
		Razem	Kredyty nieprzetermino- wane	Przeterminowane do 30 dni	Przeterminowane powyżej 31 dni			
Wg stanu na 31.12.2020								
Kredyty gospodarcze	6 559	75	75	0	0	6 484	-6 447	
Kredyty samochodowe	706 258	646 916	617 495	26 403	3 018	59 342	-59 143	
Kredyty hipoteczne	3 160 092	2 898 964	2 729 775	138 872	30 317	261 128	-291 760	
Kredyty na zakup towarów i usług	2 844 407	2 710 446	2 617 336	81 249	11 861	133 961	-147 934	-2
Kredyty gotówkowe	6 420 953	5 133 426	4 651 674	375 440	106 312	1 287 527	-1 332 308	-13
Karty kredytowe	739 626	665 839	613 161	46 261	6 417	73 787	-79 908	-3
Pozostałe	1 554 624	1 554 624	1 554 624	0	0	0	-693	
Razem	15 432 519	13 610 290	12 784 140	668 225	157 925	1 822 229	-1 918 193	-17

31.12.2021

Wskaźnik pokrycia należności rezerwami dla segmentów działalności Banku (cz.1)	Kredyty i pożyczki brutto wyceniane wg zamortyzowan					
	Kredyty mieszkaniowe w PLN	Kredyty mieszkaniowe w innych walutach	Pożyczka konsolidacyjna	Kredyty ratalne - kanał kluczowych partnerów	Kredyty ratalne - pozostałe kanały	Kredyty gotówkowe restrukturyzac
Kredyty i pożyczki w Koszyku 3	72 765	183 904	34 971	30 119	61 208	85
- wyceniane indywidualnie	0	0	0	0	0	
do 50%	0	0	0	0	0	
50% - 70%	0	0	0	0	0	
70% - 85%	0	0	0	0	0	
powyżej 85%	0	0	0	0	0	
- wyceniane portfelowo	72 765	183 904	34 971	30 119	61 208	85
do 50%	7 416	29 712	1 885	0	0	
50% - 70%	4 386	19 189	1 894	10 183	18 101	46
70% - 85%	3 312	10 010	1 502	11 105	19 377	26
powyżej 85%	57 651	124 993	29 690	8 831	23 730	13
Kredyty i pożyczki w Koszyku 1 i Koszyku 2	637 592	1 897 425	67 107	814 899	2 233 183	37
do 0,10%	249 988	645 114	30 830	14 956	80 448	
0,10% - 0,30%	200 089	393 305	6 030	126 529	33 934	
0,30% - 0,65%	91 625	612 523	5 899	366 540	301 744	
powyżej 0,65%	95 890	246 483	24 348	306 874	1 817 057	37
Razem kredyty i pożyczki	710 357	2 081 329	102 078	845 018	2 294 391	122

31.12.2021

Wskaźnik pokrycia należności rezerwami dla segmentów działalności Banku (cz.2)	Kredyty i pożyczki brutto wyceniane wg zamor				
	Kredyty samochodowe dla osób fizycznych - nowe	Kredyty samochodowe dla osób prawnych - nowe	Kredyty samochodowe dla osób fizycznych - używane	Kredyty samochodowe dla osób prawnych - używane	Karty kredytow kanał kluczowy partnero
Kredyty i pożyczki w Koszyku 3	6 810	13 099	15 208	14 432	8
- wyceniane indywidualnie	0	0	0	0	
do 50%	0	0	0	0	
50% - 70%	0	0	0	0	
70% - 85%	0	0	0	0	
powyżej 85%	0	0	0	0	
- wyceniane portfelowo	6 810	13 099	15 208	14 432	8
do 50%	1 317	260	1 882	123	
50% - 70%	332	235	1 097	63	2
70% - 85%	200	78	985	256	2
powyżej 85%	4 961	12 526	11 244	13 990	3
Kredyty i pożyczki w Koszyku 1 i Koszyku 2	481 298	6 332	132 912	5 603	150
do 0,10%	403 100	2 889	7 137	0	1
0,10% - 0,30%	41 462	1 802	4 836	1	8
0,30% - 0,65%	20 595	735	36 508	43	12
powyżej 0,65%	16 141	906	84 431	5 559	128
Razem kredyty i pożyczki	488 108	19 431	148 120	20 035	159

31.12.2021

Wskaźnik pokrycia należności rezerwami dla segmentów działalności Banku (cz.1)	Odpisy z tytułu utraty wartości (rezerwy)					
	Kredyty mieszkaniowe w PLN	Kredyty mieszkaniowe w innych walutach	Pożyczka konsolidacyjna	Kredyty ratalne - kanał kluczowych partnerów	Kredyty ratalne - pozostałe kanały	Kredyty gotówkowe restrukturyzacji
Kredyty i pożyczki w Koszyku 3	-65 375	-153 904	-32 684	-23 705	-50 228	-62 300
- wyceniane indywidualnie	0	0	0	0	0	0
do 50%	0	0	0	0	0	0
50% - 70%	0	0	0	0	0	0
70% - 85%	0	0	0	0	0	0
powyżej 85%	0	0	0	0	0	0
- wyceniane portfelowo	-65 375	-153 904	-32 684	-23 705	-50 228	-62 300
do 50%	-2 658	-10 490	-704	0	0	0
50% - 70%	-2 637	-11 576	-1 141	-6 557	-11 648	-30 000
70% - 85%	-2 610	-7 735	-1 176	-8 530	-14 941	-19 000
powyżej 85%	-57 470	-124 103	-29 663	-8 618	-23 639	-12 300
Kredyty i pożyczki w Koszyku 1 i Koszyku 2	-4 611	-18 251	-1 037	-6 318	-32 431	-7 300
do 0,10%	-71	-124	-2	-11	-3	0
0,10% - 0,30%	-334	-724	-11	-283	-73	0
0,30% - 0,65%	-457	-3 006	-30	-1 774	-1 509	0
powyżej 0,65%	-3 749	-14 397	-994	-4 250	-30 846	-7 300
Razem kredyty i pożyczki	-69 986	-172 155	-33 721	-30 023	-82 659	-69 600

31.12.2021

Wskaźnik pokrycia należności rezerwami dla segmentów działalności Banku (cz.2)	Odpisy z tytułu utraty wartości (rezerwy)				
	Kredyty samochodowe dla osób fizycznych - nowe	Kredyty samochodowe dla osób prawnych - nowe	Kredyty samochodowe dla osób fizycznych - używane	Kredyty samochodowe dla osób prawnych - używane	Karty kredytowe kanał kluczowych partnerów
Kredyty i pożyczki w Koszyku 3	-5 705	-12 784	-13 309	-14 236	-6 800
- wyceniane indywidualnie	0	0	0	0	
do 50%	0	0	0	0	
50% - 70%	0	0	0	0	
70% - 85%	0	0	0	0	
powyżej 85%	0	0	0	0	
- wyceniane portfelowo	-5 705	-12 784	-13 309	-14 236	-6 800
do 50%	-416	-81	-757	-51	
50% - 70%	-202	-153	-676	-39	-1 500
70% - 85%	-153	-62	-773	-204	-2 200
powyżej 85%	-4 934	-12 488	-11 103	-13 942	-3 000
Kredyty i pożyczki w Koszyku 1 i Koszyku 2	-566	-22	-1 848	-130	-3 300
do 0,10%	-200	-1	-1	0	
0,10% - 0,30%	-70	-3	-10	0	-
0,30% - 0,65%	-93	-3	-190	0	-
powyżej 0,65%	-203	-15	-1 647	-130	-3 200
Razem kredyty i pożyczki	-6 271	-12 806	-15 157	-14 366	-10 200

31.12.2020

Wskaźnik pokrycia należności rezerwami dla segmentów działalności Banku (cz.1)	Kredyty i pożyczki brutto wyceniane wg zamortyzowanych					
	Kredyty mieszkaniowe w PLN	Kredyty mieszkaniowe w innych walutach	Pożyczka konsolidacyjna	Kredyty ratalne - kanał kluczowych partnerów	Kredyty ratalne - pozostałe kanały	Kredyty gotówkowe restrukturyzacji
Kredyty i pożyczki w Koszyku 3	77 514	145 496	38 118	46 206	87 754	69 118
- wyceniane indywidualnie	0	0	0	0	0	0
do 50%	0	0	0	0	0	0
50% - 70%	0	0	0	0	0	0
70% - 85%	0	0	0	0	0	0
powyżej 85%	0	0	0	0	0	0
- wyceniane portfelowo	77 514	145 496	38 118	46 206	87 754	69 118
do 50%	4 541	17 666	1 543	0	0	0
50% - 70%	4 377	14 127	2 025	7 072	9 666	37 118
70% - 85%	7 950	21 704	2 926	22 577	39 114	14 118
powyżej 85%	60 646	91 999	31 624	16 557	38 974	17 882
Kredyty i pożyczki w Koszyku 1 i Koszyku 2	744 418	2 067 341	87 205	1 076 047	1 634 400	15 118
do 0,10%	458 208	1 142 806	48 072	5 515	2 030	0
0,10% - 0,30%	149 637	435 433	2 554	98 774	34 958	0
0,30% - 0,65%	16 682	188 130	5 575	497 299	219 184	0
powyżej 0,65%	119 891	300 972	31 004	474 459	1 378 228	15 118
Razem kredyty i pożyczki	821 932	2 212 837	125 323	1 122 253	1 722 154	85 118

31.12.2020

Wskaźnik pokrycia należności rezerwami dla segmentów działalności Banku (cz.2)	Kredyty i pożyczki brutto wyceniane wg zamortyz				
	Kredyty samochodowe dla osób fizycznych - nowe	Kredyty samochodowe dla osób prawnych - nowe	Kredyty samochodowe dla osób fizycznych - używane	Kredyty samochodowe dla osób prawnych - używane	Karty kredytowe kanał kluczowych partnerów
Kredyty i pożyczki w Koszyku 3	8 454	15 860	16 605	17 485	13 4
- wyceniane indywidualnie	0	0	0	0	
do 50%	0	0	0	0	
50% - 70%	0	0	0	0	
70% - 85%	0	0	0	0	
powyżej 85%	0	0	0	0	
- wyceniane portfelowo	8 454	15 860	16 605	17 485	13 4
do 50%	1 663	170	778	34	
50% - 70%	349	414	1 271	423	6 6
70% - 85%	368	282	1 370	354	4 5
powyżej 85%	6 074	14 994	13 186	16 674	2 1
Kredyty i pożyczki w Koszyku 1 i Koszyku 2	515 218	10 162	106 123	4 828	192 3
do 0,10%	412 898	3 927	9 469	414	2
0,10% - 0,30%	26 810	1 045	1 529	41	4 7
0,30% - 0,65%	51 617	971	2 834	38	18 9
powyżej 0,65%	23 893	4 219	92 291	4 335	168 3
Razem kredyty i pożyczki	523 672	26 022	122 728	22 313	205 7

31.12.2020

Wskaźnik pokrycia należności rezerwami dla segmentów działalności Banku (cz.1)	Odpisy z tytułu utraty wartości (rezerwy)					
	Kredyty mieszkaniowe w PLN	Kredyty mieszkaniowe w innych walutach	Pożyczka konsolidacyjna	Kredyty ratalne - kanał kluczowych partnerów	Kredyty ratalne - pozostałe kanały	Kredyty gotówkowe restrukturyzac
Kredyty i pożyczki w Koszyku 3	-70 746	-123 303	-35 520	-38 299	-75 549	-53
- wyceniane indywidualnie	0	0	0	0	0	
do 50%	0	0	0	0	0	
50% - 70%	0	0	0	0	0	
70% - 85%	0	0	0	0	0	
powyżej 85%	0	0	0	0	0	
- wyceniane portfelowo	-70 746	-123 303	-35 520	-38 299	-75 549	-53
do 50%	-1 663	-6 404	-581	0	0	
50% - 70%	-2 712	-8 680	-1 232	-4 577	-6 293	-25
70% - 85%	-6 222	-17 135	-2 317	-17 677	-30 933	-10
powyżej 85%	-60 149	-91 084	-31 390	-16 045	-38 323	-17
Kredyty i pożyczki w Koszyku 1 i Koszyku 2	-16 441	-43 275	-2 476	-9 733	-24 354	-2
do 0,10%	-224	-669	-4	-4	-1	
0,10% - 0,30%	-390	-1 063	-7	-226	-79	
0,30% - 0,65%	-51	-597	-25	-2 656	-1 308	
powyżej 0,65%	-15 776	-40 946	-2 440	-6 847	-22 966	-2
Razem kredyty i pożyczki	-87 187	-166 578	-37 996	-48 032	-99 903	-56

31.12.2020

Wskaźnik pokrycia należności rezerwami dla segmentów działalności Banku (cz.2)	Odpisy z tytułu utraty wartości (rezerwy)				
	Kredyty samochodowe dla osób fizycznych - nowe	Kredyty samochodowe dla osób prawnych - nowe	Kredyty samochodowe dla osób fizycznych - używane	Kredyty samochodowe dla osób prawnych - używane	Karty kredytowe kanał kluczowych partnerów
Kredyty i pożyczki w Koszyku 3	-7 136	-15 446	-15 349	-17 174	-9 700
- wyceniane indywidualnie	0	0	0	0	
do 50%	0	0	0	0	
50% - 70%	0	0	0	0	
70% - 85%	0	0	0	0	
powyżej 85%	0	0	0	0	
- wyceniane portfelowo	-7 136	-15 446	-15 349	-17 174	-9 700
do 50%	-595	-57	-349	-13	
50% - 70%	-194	-274	-740	-272	-4 100
70% - 85%	-286	-227	-1 124	-277	-3 500
powyżej 85%	-6 061	-14 888	-13 136	-16 612	-2 000
Kredyty i pożyczki w Koszyku 1 i Koszyku 2	-684	-100	-1 762	-124	-4 300
do 0,10%	-105	-1	-38	-1	
0,10% - 0,30%	-50	-2	-3	0	-1 000
0,30% - 0,65%	-244	-5	-15	0	-1 000
powyżej 0,65%	-285	-92	-1 706	-123	-4 200
Razem kredyty i pożyczki	-7 820	-15 546	-17 111	-17 298	-14 100

W 2020 Bank zakończył transakcję sekurytyzacji portfela kredytów ratalnych zawartą w 2015 roku, która polegała na przeniesieniu prawa własności sekurytyzowanych wierzytelności na rzecz spółki specjalnego przeznaczenia SC Poland Consumer 2015-1 sp. z o.o. (SPV2) z siedzibą w Polsce.

Spółka specjalnego przeznaczenia SC Poland Consumer 16-1 Sp. z o.o. (SPV3) z siedzibą w Polsce posiadała na dzień 31.12.2021 r. zobowiązanie z tytułu obligacji, wyemitowanych na bazie sekurytyzowanych aktywów, o łącznej wartości 2 000 000 tys. zł zabezpieczone poprzez zastaw rejestrowy na majątku SPV3. Na oprocentowanie wyemitowanych obligacji składa się stopa WIBOR 1M oraz marża. W wyniku sekurytyzacji SCB uzyskał finansowanie działalności w zamian za oddanie praw do przyszłych przepływów wynikających z sekurytyzowanego portfela kredytów. Maksymalny termin pełnego wykupu obligacji to 16.07.2030 r., natomiast SCB szacuje, że nastąpi to w okresie do 3 lat od daty zawarcia transakcji, czyli od lipca 2019 roku.

W celu wsparcia finansowania transakcji SCB udzielił SPV3 pożyczki podporządkowanej o wartości wynoszącej na dzień 31.12.2021 r. 444 447 tys. zł (444 447 tys. zł na dzień 31.12.2020). Na dzień 31.12.2021 r. Bank dokonał aktualizacji wyceny tej pożyczki do wartości godziwej co skutkowało korektą wyceny w wysokości -15 771 tys. zł (15 189 tys. zł na dzień 31.12.2020). Pożyczka jest podporządkowana w stosunku do uprzywilejowanych i zabezpieczonych obligacji. Płatność odsetek od pożyczki następuje w ramach płatności kaskadowych tzn. realizowanych w określonej kolejności, ze środków posiadanych przez SPV3, zaś całkowita spłata kapitału będzie miała miejsce po pełnym wykupie obligacji. Oprocentowanie pożyczki oparte jest na stałej stopie.

W świetle zapisów MSSF 9 warunki umowne obu sekurytyzacji nie spełniają przesłanek do nieuwzględniania sekurytyzowanych aktywów w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Banku. W związku z powyższym Bank rozpoznaje sekurytyzowane aktywa na 31 grudnia 2021 r. w pozycji *Kredyty i pożyczki udzielone klientom* w wartości netto 1 897 863 tys. zł (1 938 496 tys. zł na dzień 31.12.2020). Oszacowana na dzień 31 grudnia 2021 r. wartość godziwa sekurytyzowanych aktywów netto wynosiła 1 846 309 tys. zł (1 840 419 tys. zł na dzień 31.12.2020).

Jednocześnie SCB rozpoznaje zobowiązanie z tytułu przepływów z tytułu sekurytyzacji w pozycji *Zobowiązania wobec klientów* w wysokości równej na 31.12.2021 r. 2 446 972 tys. zł (2 445 455 tys. zł na dzień 31.12.2020). Oszacowana na dzień 31 grudnia 2021 r. wartość godziwa zobowiązania z tytułu przepływów z tytułu sekurytyzacji wynosiła 2 431 201 tys. zł (2 244 465 tys. zł na dzień 31.12.2020).

Na dzień 31.12.2021 r. SCB posiadał również zobowiązania z tytułu rozliczeń bieżących z SPV w wysokości 177 tys. zł (139 tys. zł na dzień 31.12.2020), zobowiązania te są prezentowane w pozycji *Pozostałe zobowiązania*.

Wynik finansowy osiągnięty przez wszystkie SPV wynosi 0, ponieważ SPV absorbuje wszystkie osiągnięte koszty i przychody w modelu rozliczeń z SCB. W tym modelu SPV alokuje wszystkie otrzymane płatności z SCB na określone typy płatności, w tym inne rozliczenia z SCB, wg określonego priorytetu, w kolejności ustalonej w umowie.

Transakcje z SPV zostały wykazane w nocy 46 *Transakcje z podmiotami powiązanymi*. W poniższej tabeli przedstawiono składniki pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej SPV3 dotyczące transakcji z Bankiem na dzień 31.12.2021 oraz 31.12.2020.

SC Poland Consumer 2016-1 sp. z o.o. (SPV3)	31.12.2021	31.12.2020
Aktywa		
Należności od banków	2 446 972	2 445 455
Pozostałe należności	177	133
Razem aktywa	2 447 149	2 445 588
Zobowiązania		
Zobowiązania podporządkowane	444 447	444 447
Razem zobowiązania	444 447	444 447

W 2020 oraz 2021 roku Bank kontynuował rozpoczętą w roku 2019 transakcję sekurytyzacji portfela udzielonych przez Bank kredytów gotówkowych i ratalnych. Opis transakcji został przedstawiony w punkcie 5.c. *Ryzyko niewypłacalności*.

24 Akcje i udziały w jednostkach zależnych

Na dzień zatwierdzenia sprawozdania finansowego przez Zarząd Banku, a także na dzień 31 grudnia 2021 r. oraz na dzień 31 grudnia 2020 r. Bank posiadał strukturę udziałów w jednostkach zależnych zaprezentowaną w poniższych tabelach. Bank sprawuje kontrolę nad poniższymi jednostkami i wobec tego traktuje je jako zależne.

	31.12.2021	31.12.2020
1. Nazwa jednostki	Santander Consumer Multirent Sp. z o.o.	Santander Consumer Multirent Sp. z o.o.
a) siedziba	ul. Legnicka 48 B, 54-202 Wrocław	ul. Legnicka 48 B, 54-202 Wrocław
b) charakter powiązania	podmiot zależny	podmiot zależny
c) data objęcia kontroli	16.08.2007	16.08.2007
d) wartość udziałów wg ceny nabycia w tys. zł.	26 980	26 980
e) % posiadanego kapitału zakładowego	100%	100%
f) udział w ogólnej liczbie głosów na WZA	100%	100%
2. Nazwa jednostki	PSA Finance Polska Sp. z o.o.	PSA Finance Polska Sp. z o.o.
a) siedziba	ul. Domaniewska 44a, 02-672 Warszawa	ul. Domaniewska 44a, 02-672 Warszawa
b) charakter powiązania	podmiot zależny	podmiot zależny
c) data objęcia kontroli	01.10.2016	01.10.2016
d) wartość udziałów wg ceny nabycia w tys. zł.	58 850	58 850
e) % posiadanego kapitału zakładowego	50%	50%
f) udział w ogólnej liczbie głosów na WZA	50%	50%
3. Nazwa jednostki	PSA Consumer Finance Polska Sp. z o.o.	PSA Consumer Finance Polska Sp. z o.o.
a) siedziba	ul. Domaniewska 44a, 02-672 Warszawa	ul. Domaniewska 44a, 02-672 Warszawa
b) charakter powiązania	podmiot zależny	podmiot zależny
c) data objęcia kontroli	01.10.2016	01.10.2016
d) % posiadanego kapitału zakładowego	100 % posiada PSA Finance Polska Sp. z o.o.	100 % posiada PSA Finance Polska Sp. z o.o.
e) udział w ogólnej liczbie głosów na WZA	100 % posiada PSA Finance Polska Sp. z o.o.	100 % posiada PSA Finance Polska Sp. z o.o.
4. Nazwa jednostki	Santander Consumer Finanse Sp. z o.o. w likwidacji	Santander Consumer Finanse Sp. z o.o. w likwidacji
a) siedziba	ul. Legnicka 48 B, 54-202 Wrocław	ul. Legnicka 48 B, 54-202 Wrocław
b) charakter powiązania	podmiot zależny	podmiot zależny
c) data objęcia kontroli	15.05.2013	15.05.2013
d) wartość udziałów wg ceny nabycia w tys. zł.	137 819	137 819
e) odpis z tytułu utraty wartości	-67 715	-72 474
f) % posiadanego kapitału zakładowego	100%	100%
g) udział w ogólnej liczbie głosów na WZA	100%	100%
5. Nazwa jednostki	SC Poland Consumer 16-1 Sp. z o.o.	SC Poland Consumer 16-1 Sp. z o.o.
a) siedziba	Pl. Piłsudskiego 1, 00-078 Warszawa	Pl. Piłsudskiego 1, 00-078 Warszawa
b) charakter powiązania	podmiot zależny	podmiot zależny
c) data objęcia kontroli	01.08.2016	01.08.2016
d) wartość udziałów wg ceny nabycia w tys. zł.	0	0
e) % posiadanego kapitału zakładowego	0%	0%
f) udział w ogólnej liczbie głosów na WZA	0%	0%

6. Nazwa jednostki	Santander Consumer Financial Solutions Sp. z o.o.	Santander Consumer Financial Solutions Sp. z o.o.
a) siedziba	ul. Legnicka 48 B, 54-202 Wrocław	ul. Legnicka 48 B, 54-202 Wrocław
b) charakter powiązania	podmiot zależny	podmiot zależny
c) data objęcia kontroli	16.07.2020	16.07.2020
d) % posiadanego kapitału zakładowego	100 % posiada Santander Consumer Multirent Sp. z o.o.	100 % posiada Santander Consumer Multirent Sp. z o.o.
e) udział w ogólnej liczbie głosów na WZA	100 % posiada Santander Consumer Multirent Sp. z o.o.	100 % posiada Santander Consumer Multirent Sp. z o.o.
7. Nazwa jednostki	SCM POLAND AUTO 20191 DAC	SCM POLAND AUTO 20191 DAC
a) siedziba	Park Lane, Spencer Dock, Dublin 1 D01 YE64 3rd Floor Kilmore House	Park Lane, Spencer Dock, Dublin 1 D01 YE64 3rd Floor Kilmore House
b) charakter powiązania	podmiot zależny spółki Santander Consumer Multirent Sp. z o.o.	podmiot zależny spółki Santander Consumer Multirent Sp. z o.o.
c) data objęcia kontroli	16.07.2020	16.07.2020
d) wartość udziałów wg ceny nabycia w tys. zł.	0	0
e) % posiadanego kapitału zakładowego	0%	0%
f) udział w ogólnej liczbie głosów na WZA	0%	0%
Razem wartość udziałów netto	155 934	151 175

Spółki zależne Banku nie podlegają konsolidacji przez Bank, zgodnie z zapisami MSSF 10.4, a ich konsolidacja odbywa się na poziomie podmiotu dominującego względem Banku. Szczegółowa informacja w nocie 1.

SC Poland Consumer 16-1 Sp. z o.o. oraz SCM POLAND AUTO 20191 DAC to spółki celowe powołane do przeprowadzenia sekurytyzacji części portfela kredytowego, w których udziałowcami są zagraniczne osoby prawne niepowiązane z Bankiem. Spółki są kontrolowane przez Santander Consumer Bank, w związku ze spełnieniem warunków kontroli zawartych w MSSF 10.7.

Santander Consumer Bank posiada 50% udziałów w spółce PSA Finanse Polska Spółka z o.o.. W praktyce, Santander Consumer Bank sprawuje kontrolę nad podmiotem zależnym PSA Finanse Polska Spółka z o.o., ponieważ:

- ma możliwość kierowania działaniami w zakresie ryzyka i finansowania,
- ponosi większość ryzyk i korzyści, wynikających z efektów decyzji związanych z finansowaniem,
- drugi współwłaściciel zakłada, że Santander Consumer Bank sprawuje kontrolę, poprzez podpisanie umowy ramowej

W związku z powyższym, zgodnie z MSSF 10, spółka jest traktowana jako spółka zależna.

W dniu 23.12.2020 uchwałą Zgromadzenia Wspólników została podjęta decyzja o rozwiązaniu spółki Santander Consumer Finanse Sp. z o.o. oraz rozpoczęciu procesu likwidacyjnego.

Test na utratę wartości jest oparty o metodę księgową, tzn. porównywana jest wartość inwestycji w jednostki zależne z wartością kapitałów własnych poszczególnych spółek. W 2021 roku Bank dokonał odwrócenia odpisu aktualizującego wartość udziałów w spółce Santander Consumer Finanse Sp. z o.o. w likwidacji w wysokości 4 759 tys. zł. W zakresie testów na utratę wartości inwestycji w pozostałe jednostki zależne w roku 2021 nie stwierdzono przesłanek do ujęcia odpisów z tytułu utraty wartości.

W zakresie testów na utratę wartości inwestycji w jednostki zależne w roku 2020 nie stwierdzono przesłanek do ujęcia odpisów z tytułu utraty wartości.

25 Wartości niematerialne

Wartości niematerialne - wartość netto	31.12.2021	31.12.2020
Oprogramowanie komputerowe i inne	32 182	18 818
Nakłady na wartości niematerialne	21 894	20 780
Razem	54 076	39 598

Na dzień 31 grudnia 2021 oraz 31 grudnia 2020 roku Bank nie posiadał wartości niematerialnych używanych na podstawie umów leasingu finansowego oraz nie posiadał wartości niematerialnych wytworzonych we własnym zakresie.

Nakłady na wartości niematerialne obejmują przede wszystkim nakłady na opracowanie i wdrożenie nowych systemów informatycznych.

Znaczące wartości niematerialne na dzień 31.12.2021	Wartość bilansowa	Pozostały okres amortyzacji (liczba miesięcy)
Licencja Quickflow - OnBase	5 242	33
Rachunek oszczędnościowy etap I	4 313	25
Licencja System eCL-etap 1	4 129	31
Quickflow	4 015	36
Rachunek oszczędnościowy etap II	3 304	35
Aplikacja mobilna	3 174	31

Znaczące wartości niematerialne na dzień 31.12.2020	Wartość bilansowa	Pozostały okres amortyzacji (liczba miesięcy)
Rachunek oszczędnościowy etap I	6 437	37
Licencja system Signature	1 753	40
Licencja ICBS	1 632	22
Aplikacja mobilna	1 095	19
System eHP on line	1 003	24
Quickflow – blok HP i KK	1 004	36

W obu okresach Bank nie tworzył odpisów z tytułu utraty wartości dla wartości niematerialnych oraz nakładów na wartości niematerialne.

OPIS	Oprogramowanie komputerowe i inne	Nakłady na wartości niematerialne	Wartości niematerialne razem
Wartość brutto na 01.01.2021	225 878	20 780	246 658
zwiększenia:	25 967	24 506	50 473
- zakup	1 955	24 506	26 461
- przeniesienia z nakładów na wartości niematerialne	23 392	0	23 392
- przeniesienie ze śr. trwałych w budowie	542	0	542
- pozostałe zmiany	78	0	78
zmniejszenia:	4 923	23 392	28 315
- przeniesienia z nakładów na wartości niematerialne	0	23 392	23 392
- likwidacja	4 923	0	4 923
Wartość brutto na 31.12.2021	246 922	21 894	268 816
Umorzenie na 01.01.2021	207 060	0	207 060
zwiększenia:	11 540	0	11 540
- odpisy amortyzacyjne	11 526	0	11 526
- pozostałe zmiany	14	0	14
zmniejszenia:	3 860	0	3 860
- likwidacja	3 846	0	3 846
- pozostałe zmiany	14	0	14
Umorzenie na 31.12.2021	214 740	0	214 740
Odpis z tytułu utraty wartości na 01.01.2021	0	0	0
zwiększenia:	0	0	0
zmniejszenia:	0	0	0
Odpis z tytułu utraty wartości na 31.12.2021	0	0	0
Wartość netto na 01.01.2021	18 818	20 780	39 598
Wartość netto na 31.12.2021	32 182	21 894	54 076

OPIS	Oprogramowanie komputerowe i inne	Nakłady na wartości niematerialne	Wartości niematerialne razem
Wartość brutto na 01.01.2020	216 065	2 052	218 117
zwiększenia:	9 965	26 518	36 483
- zakup	2 135	26 518	28 653
- przeniesienia z nakładów na wartości niematerialne	7 790	0	7 790
- przeniesienie ze śr. trwałych w budowie	40	0	40
zmniejszenia:	152	7 790	7 942
- przeniesienia z nakładów na wartości niematerialne	0	7 790	7 790
- likwidacja	152	0	152
Wartość brutto na 31.12.2020	225 878	20 780	246 658
Umorzenie na 01.01.2020	199 063	0	199 063
zwiększenia:	8 149	0	8 149
- odpisy amortyzacyjne	8 149	0	8 149
zmniejszenia:	152	0	152
- likwidacja	152	0	152
Umorzenie na 31.12.2020	207 060	0	207 060
Odpis z tytułu utraty wartości na 01.01.2020	0	0	0
zwiększenia:	0	0	0
zmniejszenia:	0	0	0
Odpis z tytułu utraty wartości na 31.12.2020	0	0	0
Wartość netto na 01.01.2020	17 002	2 052	19 054
Wartość netto na 31.12.2020	18 818	20 780	39 598

26 Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe - wartość netto	31.12.2021	31.12.2020
Inwestycje w obcych środkach trwałych	8 678	7 883
Urządzenia techniczne	26 463	28 256
Środki transportu	607	1 040
Wypożyczenie	7 181	3 174
Środki trwałe w budowie	697	6 512
Razem	43 626	46 865

Opis	Inwestycje w obcych środkach trwałych	Urządzenia techniczne	Środki transportu	Wypozaże- nie	Środki trwale w budowie	Razem
Wartość brutto na 01.01.2021	43 161	112 145	2 155	14 614	6 512	178 587
zwiększenia:	4 346	10 750	0	5 219	4 531	24 846
- zakup	3	9 484	0	1 007	4 527	15 021
- przeniesienie ze śr. trwałych w budowie	4 343	1 266	0	4 195	0	9 804
- inne	0	0	0	17	4	21
zmniejszenia:	20 648	18 184	353	3 162	10 346	52 693
- likwidacja	9 910	10 631	0	945	0	21 486
- sprzedaż	10 738	7 553	353	2 217	0	20 861
- przeniesienie na śr. trwałe	0	0	0	0	9 804	9 804
- przeniesienie na wartości niematerialne	0	0	0	0	542	542
Wartość brutto na 31.12.2021	26 859	104 711	1 802	16 671	697	150 740
Umorzenie na 01.01.2021	35 278	83 889	1 115	11 440	0	131 722
zwiększenia:	1 714	11 182	367	897	0	14 160
- odpisy amortyzacyjne	1 714	11 182	367	897	0	14 160
zmniejszenia:	18 811	16 823	287	2 847	0	38 768
- likwidacja	9 889	10 200	0	874	0	20 963
- sprzedaż	8 922	6 623	287	1 973	0	17 805
Umorzenie na 31.12.2021	18 181	78 248	1 195	9 490	0	107 114
Odpis z tytułu utraty wartości na 01.01.2021	0	0	0	0	0	0
zwiększenia:	0	0	0	0	0	0
zmniejszenia:	0	0	0	0	0	0
Odpis z tytułu utraty wartości na 31.12.2021	0	0	0	0	0	0
Wartość netto na 01.01.2021	7 883	28 256	1 040	3 174	6 512	46 865
Wartość netto na 31.12.2021	8 678	26 463	607	7 181	697	43 626

Opis	Inwestycje w obcych środkach trwałych	Urządzenia techniczne	Środki transportu	Wyposażenie	Środki trwale w budowie	Razem
Wartość brutto na 01.01.2020	71 554	119 497	2 155	18 154	491	211 851
zwiększenia:	3 076	8 102	200	2 425	8 095	21 898
- zakup	2 412	6 792	200	2 364	8 090	19 858
- przeniesienie ze śr. trwałych w budowie	664	1 310	0	60	0	2 034
- inne	0	0	0	1	5	6
zmniejszenia:	31 469	15 454	200	5 965	2 074	55 162
- likwidacja	14 116	10 301	0	3 202	0	27 619
- sprzedaż	17 353	5 153	200	2 763	0	25 469
- przeniesienie na śr. trwałe	0	0	0	0	2 034	2 034
- przeniesienie na wartości niematerialne,	0	0	0	0	40	40
Wartość brutto na 31.12.2020	43 161	112 145	2 155	14 614	6 512	178 587
Umorzenie na 01.01.2020	64 610	86 189	898	16 392	0	168 089
zwiększenia:	1 641	11 989	403	635	0	14 668
- odpisy amortyzacyjne	1 641	11 989	403	635	0	14 668
zmniejszenia:	30 973	14 289	186	5 587	0	51 035
- likwidacja	13 980	10 037	0	3 167	0	27 184
- sprzedaż	16 993	4 252	186	2 420	0	23 851
Umorzenie na 31.12.2020	35 278	83 889	1 115	11 440	0	131 722
Odpis z tytułu utraty wartości na 01.01.2020	0	0	0	0	0	0
zwiększenia:	0	0	0	0	0	0
zmniejszenia:	0	0	0	0	0	0
Odpis z tytułu utraty wartości na 31.12.2020	0	0	0	0	0	0
Wartość netto na 01.01.2020	6 944	33 308	1 257	1 762	491	43 762
Wartość netto na 31.12.2020	7 883	28 256	1 040	3 174	6 512	46 865

27 Aktywa z tytułu prawa do użytkowania

Aktywa z tyt. prawa do użytkowania	31.12.2021	31.12.2020
Najem powierzchni	47 010	64 744
Środki transportu	1 477	3 265
Sprzęt IT	906	1 622
Razem	49 393	69 631

Aktywa z tyt. prawa do użytkowania	Najem powierzchni	Środki transportu	Sprzęt IT	RAZEM
Wartość brutto na 01.01.2021	104 787	5 480	3 183	113 450
zwiększenia:	2 822	1 364	279	4 465
- nowe umowy	1 836	1 357	0	3 193
- modyfikacje	986	7	279	1 272
zmniejszenia:	15 098	3 484	579	19 161
- likwidacje	9 348	1 470	559	11 377
- modyfikacje	4 058	936	20	5 014
- inne	1 692	1 078	0	2 770
Wartość brutto na 31.12.2021	92 511	3 360	2 883	98 754
Umorzenie na 01.01.2021	37 118	2 214	1 561	40 893
zwiększenia:	15 027	1 139	975	17 141
- odpisy amortyzacyjne	14 805	1 139	975	16 919
- inne	222	0	0	222
zmniejszenia:	9 348	1 470	559	11 377
- likwidacja	9 348	1 470	559	11 377
Umorzenie na 31.12.2021	42 797	1 883	1 977	46 657
Odpis z tytułu utraty wartości na 01.01.2021	2 926	0	0	2 926
zwiększenia:	0	0	0	0
zmniejszenia:	-222	0	0	-222
Odpis z tytułu utraty wartości na 31.12.2021	2 704	0	0	2 704
Wartość netto na 01.01.2021	64 743	3 266	1 622	69 631
Wartość netto na 31.12.2021	47 010	1 477	906	49 393

Aktywa z tyt. prawa do użytkowania	Najem powierzchni	Środki transportu	Sprzęt IT	RAZEM
Wartość brutto na 01.01.2020	123 792	6 098	2 165	132 055
zwiększenia:	6 452	1 300	1 472	9 224
- nowe umowy	1 213	1 299	1 175	3 687
- modyfikacje	5 239	1	297	5 537
zmniejszenia:	25 457	1 918	454	27 829
- likwidacje	12 441	819	379	13 639
- modyfikacje	9 893	1 099	75	11 067
- inne	3 123	0	0	3 123
Wartość brutto na 31.12.2020	104 787	5 480	3 183	113 450
Umorzenie na 01.01.2020	27 555	1 406	939	29 900
zwiększenia:	22 004	1 627	1 001	24 632
- odpisy amortyzacyjne	22 004	1 627	1 001	24 632
zmniejszenia:	12 441	819	379	13 639
- likwidacja	12 441	819	379	13 639
Umorzenie na 31.12.2020	37 118	2 214	1 561	40 893
Odpis z tytułu utraty wartości na 01.01.2020	1 049	0	0	1 049
zwiększenia:	1 876	0	0	1 876
zmniejszenia:	0	0	0	0
Odpis z tytułu utraty wartości na 31.12.2020	2 925	0	0	2 925
Wartość netto na 01.01.2020	95 188	4 692	1 226	101 106
Wartość netto na 31.12.2020	64 744	3 266	1 622	69 632

28 Inne aktywa

Inne aktywa	31.12.2021	31.12.2020
Dłużnicy różni	8 051	4 604
Rozrachunki z partnerami	43 862	36 939
Rozrachunki z tytułu ubezpieczeń	54	58
Należności z tytułu działalności windykacyjnej	50 684	44 692
Należności z tytułu kaucji i wadium	152	145
Rozliczenia ze spółkami sekurytyzacyjnymi	0	0
Pozostałe aktywa	1 002	1 550
Razem brutto	103 805	87 988
Odpisy z tytułu utraty wartości należności	-54 738	-50 659
Razem netto	49 067	37 329

	31.12.2021	31.12.2020
Inne aktywa finansowe razem	103 805	87 988
Koszyk 1	47 495	38 394
Koszyk 2	2 843	227
Koszyk 3	53 467	49 367
Odpisy z tytułu utraty wartości	-54 738	-50 659
Koszyk 1	-1 064	-1 261
Koszyk 2	-250	-32
Koszyk 3	-53 424	-49 366

Inne aktywa Banku nie posiadają ratingu zewnętrznego.

29 Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto

	31.12.2021	31.12.2020
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		
- prowizje do rozliczenia	238 464	231 131
- odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	168 688	182 576
- korekta z tytułu wyceny kredytów i pożyczek wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	8 972	12 587
- odpisy z tytułu utraty wartości innych aktywów	1 804	1 685
- naliczone odsetki od zobowiązań	15 661	32 328
- rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychodów	22 819	21 689
- różnice przejściowe związane z instrumentami finansowymi księgowane z wynikiem finansowym	3 303	1 202
- różnice przejściowe ujęte w kapitale z aktualizacji wyceny, w tym:	23 873	0
- z tytułu sprzedaży i zmiany wyceny instrumentów dłużnych	20 398	0
- z tytułu zmiany wyceny instrumentów zabezpieczających	3 907	0
- z tytułu zysków/strat aktuarialnych	-432	0
Razem aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	483 584	483 198
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		
- naliczone odsetki od kredytów i pożyczek oraz inne przychody do otrzymania	-33 706	-30 707
- różnice przejściowe związane z instrumentami finansowymi księgowane z wynikiem finansowym	-2 083	-915
- różnice przejściowe ujęte w kapitale z aktualizacji wyceny	0	-3 343
- z tytułu sprzedaży i zmiany wyceny instrumentów dłużnych	0	-2 448
- z tytułu zmiany wyceny instrumentów zabezpieczających	0	-712
- z tytułu zysków/strat aktuarialnych	0	-183
- pozostałe	-1 790	-1 456
Razem rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-37 579	-36 421

Nie wystąpiły nieujęte aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto według terminów zapadalności	31.12.2021	31.12.2020
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto, w tym:	446 005	446 777
- do 1 roku	345 903	331 283
- powyżej 1 roku	100 102	115 494
Razem	446 005	446 777

30 Rozliczenia międzyokresowe czynne

Rozliczenia międzyokresowe czynne kosztów ustalone są w wysokości kosztów przypadających na następne okresy sprawozdawcze. Odpisy tych kosztów następują stosownie do upływu czasu, a sposób ich rozliczenia uzasadniony jest charakterem kosztów. Rozliczenia międzyokresowe ujmowane są według ich wartości nominalnej.

Rozliczenia międzyokresowe czynne	31.12.2021	31.12.2020
Koszty zapłacone z góry	7 692	6 835
Rozliczenia z tytułu naliczonych prowizji ubezpieczeniowych	2 933	6 650
Pozostałe przychody do otrzymania	11 562	14 971
Razem	22 187	28 456

W pozycji *Pozostałe przychody do otrzymania* Bank prezentuje przede wszystkim naliczone przychody z tytułu opłat klientów, które rozliczane są w momencie wpłaty.

31 Zobowiązania wobec banków

Struktura zobowiązań wobec banków	31.12.2021	31.12.2020
Zobowiązania terminowe, w tym:	504 900	63 541
- kredyty	400 844	52 955
- depozyty	103 319	9 878
- depozyty zabezpieczające	35	6
- pozostałe zobowiązania	702	702
Razem	504 900	63 541

Struktura zobowiązań według umownych terminów wymagalności	31.12.2021	31.12.2020
Zobowiązania wobec banków, w tym:	504 900	63 541
- do 1 miesiąca	104 056	10 586
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	0	0
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	400 844	52 955
Razem	504 900	63 541

32 Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu

Struktura zobowiązań z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	31.12.2021	31.12.2020
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu wobec banków	488 829	639 299
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu wobec klientów	0	0
Razem	488 829	639 299

Struktura zobowiązań według umownych terminów wymagalności	31.12.2021	31.12.2020
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu, w tym:	488 829	639 299
- do 1 miesiąca	222 255	0
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	0	213 138
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	266 574	170 473
- powyżej 1 roku do 5 lat	0	255 688
Razem	488 829	639 299

33 Zobowiązania wobec klientów

Struktura zobowiązań wobec klientów	31.12.2021	31.12.2020
Depozyty	9 211 138	9 328 392
- detaliczne	5 152 113	5 812 999
- korporacyjne	3 739 398	3 371 985
- sektora budżetowego	319 627	143 408
- depozyty zabezpieczające	0	0
Kredyty otrzymane	96 666	139 420
Splaty i nadpłaty kredytów oraz pożyczek	158 609	145 677
Zobowiązania z tyt. przepływów z tytułu sekurytyzacji	2 431 201	2 460 644
Razem	11 897 614	12 074 133

Dla części zobowiązania z tyt. przepływów z tytułu sekurytyzacji o wartościach na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz 31 grudnia 2020 roku odpowiednio 444 447 tys. zł oraz 444 447 tys. zł, które odpowiadają wartości pożyczek podporządkowanych udzielonych spółkom sekurytyzacyjnym, Bank skorzystał z opcji wyceny do wartości godziwej przez wynik finansowy.

Struktura zobowiązań według umownych terminów wymagalności	31.12.2021	31.12.2020
Zobowiązania wobec klientów, w tym:	11 897 614	12 074 133
- odsetki i prowizje (bez określonego terminu)	220 230	268 684
- do 1 miesiąca	3 346 267	1 772 825
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	2 101 425	2 397 644
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	2 584 886	3 281 356
- powyżej 1 roku do 5 lat	1 213 605	1 892 980
- powyżej 5 lat do 10 lat	2 431 201	2 460 644
Razem	11 897 614	12 074 133

34 Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

Struktura zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	31.12.2021	31.12.2020
Obligacje	482 552	1 075 203
Razem	482 552	1 075 203

Nie wystąpiły przypadki nieterminowego wywiązywania się przez Bank z tytułu spłaty kapitału, wypłaty odsetek i wykupu własnych dłużnych papierów wartościowych.

Struktura zobowiązań w wartości brutto według umownych terminów wymagalności	31.12.2021	31.12.2020
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych, z terminem wymagalności:		
- prowizja i dyskonto (bez określonego terminu)	-140	-339
- do 1 miesiąca	0	0
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	60 161	101 951
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	322 531	592 191
- powyżej 1 roku do 5 lat	100 000	381 400
Razem	482 552	1 075 203

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych według poszczególnych emisji wg stanu na 31.12.2021						
Rodzaj papieru	Numer seryjny	Waluta emisji	Wartość nominalna w tys. zł.	Data emisji	Data wykupu	Rynek notowań
Obligacja o oprocentowaniu zmiennym	PLSNTND00133	PLN	261 400	06/10/2017	07/10/2022	nienotowane
Obligacja o oprocentowaniu zmiennym	PLSNTND00141	PLN	60 000	07/12/2017	07/10/2022	nienotowane
Obligacja o oprocentowaniu zmiennym	PLSNTND00166	PLN	60 000	29/03/2018	29/03/2022	nienotowane
Obligacja o oprocentowaniu zmiennym	PLO204400017	PLN	100 000	29/03/2021	03/04/2023	nienotowane
Razem			481 400			

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych według poszczególnych emisji wg stanu na 31.12.2020						
Rodzaj papieru	Numer seryjny	Waluta emisji	Wartość nominalna w tys. zł.	Data emisji	Data wykupu	Rynek notowań
Obligacja o oprocentowaniu zmiennym	PLSNTND00117	PLN	300 000	04/08/2017	09/08/2021	nienotowane
Obligacja o oprocentowaniu zmiennym	PLSNTND00133	PLN	261 400	06/10/2017	07/10/2022	nienotowane
Obligacja o oprocentowaniu zmiennym	PLSNTND00141	PLN	60 000	07/12/2017	07/10/2022	nienotowane
Obligacja o oprocentowaniu zmiennym	PLSNTND00158	PLN	100 000	02/03/2018	05/03/2021	nienotowane
Obligacja o oprocentowaniu zmiennym	PLSNTND00166	PLN	60 000	29/03/2018	29/03/2022	nienotowane
Obligacja o oprocentowaniu zmiennym	PLSNTND00174	PLN	156 000	15/05/2018	14/05/2021	nienotowane
Obligacja o oprocentowaniu zmiennym	PLSNTND00182	PLN	90 000	17/05/2018	18/05/2021	nienotowane
Obligacja o oprocentowaniu zmiennym	PLSNTND00190	PLN	45 000	17/05/2018	18/05/2021	nienotowane
Razem			1 072 400			

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	Rok 2021	Rok 2020
Stan na początek okresu	1 075 203	1 707 097
Zwiększenia (emisja)	100 000	0
Zmniejszenia (wykup)	-691 000	-624 100
Odsetki naliczone	8 283	29 573
Splata odsetek	-10 133	-37 925
Inne zmiany	199	558
Stan na koniec okresu	482 552	1 075 203

35 Zobowiązania z tytułu leasingu

Zmiana stanu zobowiązań z tyt. leasingu	Rok 2021	Rok 2020
Wartość zobowiązania z tyt. leasingu na 01.01	77 022	103 452
nowe umowy	3 180	3 674
naliczenia odsetek	1 297	2 094
modyfikacje	-3 355	-6 548
splaty kapitału	-18 879	-26 267
splaty odsetek	-1 211	-1 929
różnice kursowe	102	2 550
inne zmiany	-1	-4
Wartość zobowiązania z tyt. leasingu na 31.12	58 155	77 022

	Rok 2021	Rok 2020
Przychody z tyt. subleasingu praw do użytkowania	1 136	614
Koszty związane z leasingiem krótkoterminowym	0	5

Zobowiązania z tytułu leasingu (wg umownych terminów wymagalności)	Rok 2021	Rok 2020
do 1 miesiąca	0	0
od 1 miesiąca do 3 miesięcy	5 877	8 427
od 3 miesięcy do 6 miesięcy	4 491	5 964
od 6 miesięcy do 12 miesięcy	7 319	10 347
od 1 do 2 lat	15 680	16 132
od 2 do 5 lat	29 685	35 560
powyżej 5 lat	1 635	10 435
Razem (bez dyskonta)	64 687	86 865
Dyskonto	-6 532	-9 843
Stan na koniec okresu	58 155	77 022

36 Pozostałe zobowiązania

Pozostałe zobowiązania	31.12.2021	31.12.2020
Zobowiązania wobec instytucji ubezpieczeniowych	14 115	13 694
Wierzyciele różni	7 527	11 022
Rozrachunki publiczno-prawne	6 827	10 333
Zobowiązania z tytułu nieprzeprocesowanych zwrotów składek ubezpieczeniowych	9	35
Zobowiązanie z tytułu podatku od instytucji finansowych	2 589	2 879
Zobowiązanie zablokowane z tytułu funduszu gwarancyjnego i restrukturyzacyjnego	15 399	8 595
Rozliczenia z pracownikami	33 728	30 195
Rozliczenia z tytułu opłat i prowizji	60 194	49 019
Rozliczenia związane z dystrybucją produktów ubezpieczeniowych	34 334	33 644
Pozostałe rozliczenia międzyokresowe	52 269	46 715
Razem	226 991	206 131

Powyższa tabela prezentuje pozostałe zobowiązania łącznie z rozliczeniami międzyokresowymi, które w sprawozdaniu finansowym za rok 2020 były prezentowane w nocie „Koszty i przychody rozliczane w czasie”.

37 Rezerwy

Rezerwy	31.12.2021	31.12.2020
Rezerwa na sprawy sporne	236 721	88 484
Rezerwy na ryzyko prawne	269 326	155 399
Rezerwy na restrukturyzację	21 282	26 544
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	4 703	6 874
Pozostałe rezerwy:	17 719	9 647
Rezerwa na odprawy emerytalne	5 052	5 857
Rezerwy inne	12 667	3 790
Razem	549 751	286 948

Rezerwy na sprawy sporne obejmują rezerwy na sprawy dotyczące kredytów hipotecznych w walutach obcych, które na dzień 31.12.2021 r. wyniosły 230 751 tys. zł oraz na dzień 31.12.2020 r. 83 684 tys. zł. oraz rezerwy na pozostałe sprawy sądowe, które na dzień 31.12.2021 r. wyniosły 5 970 tys. zł oraz na dzień 31.12.2020 r. 4 800 tys. zł. Rezerwy na toczące się sprawy sporne oszacowane zostały przy zastosowaniu analizy scenariuszowej dla spraw dotyczących umów kredytu hipotecznego wyrażonych we frankach szwajcarskich oraz indywidualnej dla pozostałych spraw. Scenariusze uwzględniają prawdopodobieństwa negatywnych rozstrzygnięć dla zgłoszonych roszczeń. Kluczowym aspektem dla tego założenia jest ocena określonych klauzul umownych jako niedozwolonych. Metodą indywidualną tworzone są rezerwy dla spraw, w których oszacowano, iż szanse wygranej są mniejsze, aniżeli szacunkowe szanse przegranej. Wysokość rezerwy w konkretnej sprawie sądowej obliczana jest jako suma: wartości przedmiotu sporu, kosztów procesu oraz odsetek ustawowych.

Rezerwy na ryzyko prawne obejmują rezerwy na ryzyko zakwestionowania klauzul umownych dla portfeli kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF oraz rezerwy na zwroty części prowizji za udzielenie kredytów konsumpcyjnych, które zostały szczegółowo opisane w punkcie 4.c. *Dokonywanie szacunków*.

Rezerwa restrukturyzacyjna została utworzona na pokrycie kosztów obejmujących koszty osobowe związane z optymalizacją zatrudnienia w oddziałach i centrali Banku m.in. wynikające ze zmian struktury organizacyjnej w wyniku transformacji do zwinnych

metody pracy w Banku: odpisy ustawowe i dodatkowe zgodnie z wewnętrznymi regulacjami Banku i zawartymi porozumieniami z organizacjami związkowymi - na dzień 31.12.2021 r. rezerwy z tego tytułu wyniosły 14 282 tys. zł oraz na dzień 31.12.2020 r. 26 240 tys. zł. Druga składowa rezerwy restrukturyzacyjnej obejmuje koszty likwidowania/łączenia/zmiany lokalizacji placówek bankowych (tzn. czynsz za okres, w którym nie będzie w danych lokalach prowadzona działalność i pozostałe koszty z tym związane) - na dzień 31.12.2021 r. rezerwy z tego tytułu wyniosły 7 000 tys. zł oraz na dzień 31.12.2020 r. 304 tys. zł.

Rezerwy inne związane są z ryzykiem uznania niektórych klauzul występujących we wzorach części umów kredytowych oraz niektórych praktyk za naruszające interesy konsumentów.

Zmiana stanu rezerw	31.12.2021	31.12.2020
Zmiana stanu rezerw na sprawy sporne		
Stan na początek okresu	88 484	35 820
Zwiększenia (utworzenia)	138 498	61 095
Zmniejszenia (rozwiązanie)	2 219	8 431
Zmniejszenia (wykorzystanie)	0	0
Różnice kursowe	11 958	0
Stan na koniec okresu	236 721	88 484
Zmiana stanu rezerwy na ryzyko prawne		
Stan na początek okresu	155 399	138 744
Zwiększenia (utworzenia)	130 713	95 928
Zmniejszenia (rozwiązanie)	111	0
Zmniejszenia (wykorzystanie)	26 744	76 643
Reklasyfikacja	0	-2 630
Różnice kursowe	10 069	0
Stan na koniec okresu	269 326	155 399
Zmiana stanu rezerwy restrukturyzacyjnej		
Stan na początek okresu	26 544	6 897
Zwiększenia (utworzenia)	19 591	35 685
Zmniejszenia (rozwiązanie)	0	0
Zmniejszenia (wykorzystanie)	24 853	16 038
Stan na koniec okresu	21 282	26 544
Zmiana stanu rezerwy na zobowiązania pozabilansowe		
Stan na początek okresu	6 874	10 288
Zwiększenia (utworzenia)	4 023	6 103
Zmniejszenia (rozwiązanie)	6 194	9 299
Zmniejszenia (wykorzystanie)	0	0
Inne zmiany	0	-218
Stan na koniec okresu	4 703	6 874
Zmiana stanu pozostałych rezerw		
Stan na początek okresu	9 647	10 104
Zwiększenia (utworzenia)	11 320	687
Zmniejszenia (rozwiązanie)	1 937	14
Zmniejszenia (wykorzystanie)	0	0
Zyski/straty aktuarialne	-1 311	-1 130
Stan na koniec okresu	17 719	9 647

38 Zobowiązania podporządkowane

Na dzień 31 grudnia 2021 roku Bank posiadał dwie pożyczki podporządkowane w wysokości 100 000 tys. zł każda. Umowa pierwszej pożyczki w wysokości 100 000 tys. zł została zawarta 23 maja 2018 z Santander Consumer Finance S.A., natomiast druga również w wysokości 100 000 tys. zł w dniu 28 czerwca 2018 z Santander Bank Polska S.A. (wówczas Bank Zachodni WBK S.A.).

W przypadku pożyczki otrzymanej z Santander Consumer Finance S.A. Bank zobowiązany jest do jej jednorazowej spłaty w dniu 18 maja 2028. Oprocentowanie pożyczki jest zmienne oparte o WIBOR 6M plus marża. Pożyczkobiorca jest uprawniony do wcześniejszej spłaty pożyczki, nie wcześniej jednak niż po upływie pięciu lat od daty podpisania umowy i pod warunkiem otrzymania zgody zgodnie z art. 77 Rozporządzenia CRR. Wartość bilansowa pożyczki na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz 31 grudnia 2020 roku wynosiła odpowiednio 100 450 tys. zł i 100 242 tys. zł.

W przypadku pożyczki otrzymanej z Santander Bank Polska S.A. Bank zobowiązany jest do jej jednorazowej spłaty w dniu 29 czerwca 2028. Oprocentowanie pożyczki jest zmienne oparte o WIBOR 6M plus marża. Pożyczkobiorca jest uprawniony do wcześniejszej spłaty pożyczki, nie wcześniej jednak niż po upływie pięciu lat od daty podpisania umowy i pod warunkiem otrzymania zgody zgodnie z art. 77 Rozporządzenia CRR. Wartość bilansowa pożyczki na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz 31 grudnia 2020 roku wynosiła odpowiednio 99 744 tys. zł i 99 634 tys. zł.

39 Kapitał podstawowy i nadwyżka z emisji akcji

	31.12.2021	31.12.2020
Akcje wyemitowane na dzień 1 stycznia (w szt.)	5 200 000	5 200 000
Akcje wyemitowane na dzień 31 grudnia (w szt.)	5 200 000	5 200 000
Kapitał podstawowy	520 000	520 000
Nadwyżka z emisji akcji	768 047	768 047

Kapitał podstawowy wykazywany jest w wartości nominalnej wyemitowanych i zarejestrowanych akcji. Na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz na dzień 31 grudnia 2020 roku kapitał akcyjny w kwocie 520 000 tys. zł tworzyło 5 200 000 akcji o równej wartości nominalnej 100,00 zł każda. Na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz na dzień 31 grudnia 2020 roku Santander Bank Polska S.A. z siedzibą w Warszawie posiada 60% akcji w kapitale podstawowym Banku, Santander Consumer Finance S.A. z siedzibą w Madrycie posiada 40% akcji w kapitale podstawowym Banku.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz na dzień 31 grudnia 2020 roku akcje Banku są akcjami imiennymi nieuprzywilejowanymi i wszystkie zostały opłacone.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz na dzień 31 grudnia 2020 roku Bank nie był posiadaczem akcji własnych.

Seria/emisja	Rodzaj akcji	Liczba akcji	Wartość serii/emisji wg wartości nominalnej	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji
seria A	akcje nieuprzywilejowane	322 000	32 200	gotówka	2001-09-07
seria B	akcje nieuprzywilejowane	178 000	17 800	gotówka	2003-01-31
seria C1	akcje nieuprzywilejowane	540 001	54 000	gotówka	2005-07-28
seria C2	akcje nieuprzywilejowane	59 999	6 000	gotówka	2005-07-28
seria D	akcje nieuprzywilejowane	600 000	60 000	gotówka	2006-01-02
seria E	akcje nieuprzywilejowane	500 000	50 000	gotówka	2006-08-11
seria F	akcje nieuprzywilejowane	775 000	77 500	gotówka	2006-10-26
seria G	akcje nieuprzywilejowane	225 000	22 500	gotówka	2008-05-28
seria H	akcje nieuprzywilejowane	200 000	20 000	gotówka	2008-10-14
seria I	akcje nieuprzywilejowane	112 000	11 200	gotówka	2009-06-22
seria J	akcje nieuprzywilejowane	128 000	12 800	gotówka	2009-09-09
seria K	akcje nieuprzywilejowane	1 560 000	156 000	aport	2010-07-07
Razem liczba akcji		5 200 000			
Kapitał akcyjny razem			520 000		
Wartość nominalna 1 akcji: 100,00 zł					

40 Pozostałe kapitały

Pozostałe kapitały	31.12.2021	31.12.2020
Pozostałe kapitały zapasowe	1 251 508	967 212
Kapitał z aktualizacji wyceny	-101 774	14 253
Razem	1 149 734	981 465

Pozostałe kapitały zapasowe zawierają tę część statutowego kapitału zapasowego Banku, która powstała w inny sposób niż z nadwyżki z emisji akcji.

Pozycja ta w całości składa się z zysków wypracowanych w poprzednich okresach.

Pozostałe kapitały zapasowe	Rok 2021	Rok 2020
Stan na początek roku obrotowego	967 212	967 212
Zwiększenia z tytułu przeniesienia z zysku netto okresu poprzedniego	284 296	0
Stan na koniec roku obrotowego	1 251 508	967 212

Kapitał z aktualizacji wyceny	Rok 2021	Rok 2020
Stan na początek roku obrotowego	14 253	8 590
Zmiany z tytułu:		
- wyceny aktywów finansowych do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	-123 497	-5 626
- ujęcia efektywnej części powiązania zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-24 312	-649
-zysków/strat aktuarialnych	1 311	1 130
- przeniesienia z kapitału z aktualizacji wyceny do rachunku wyników z tytułu sprzedaży dłużnych papierów wartościowych	3 255	12 137
- ujęcia podatku odroczonego	27 216	-1 329
Stan na koniec roku obrotowego	-101 774	14 253

Kapitał z aktualizacji wyceny dotyczy wyceny instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody oraz wyceny instrumentów pochodnych wyznaczonych jako instrumenty zabezpieczające w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

Zmiany wartości kapitału z aktualizacji wyceny w roku 2021 i 2020 wynikały ze zmian wycen tych instrumentów, a także zawierania nowych transakcji, zamykania transakcji otwartych oraz sprzedaży.

41 Zyski zatrzymane i dywidendy

	31.12.2021	31.12.2020
Zyski zatrzymane, w tym:	1 137 777	1 261 992
- zysk okresu bieżącego	160 081	284 296
- zyski poprzednich okresów	977 696	977 696

	Rok 2021	Rok 2020
Stan na początek roku obrotowego	1 261 992	977 696
Zysk netto przypadający akcjonariuszom	160 081	284 296
Wypłata dywidendy	0	0
Przeniesienie zysku na kapitał zapasowy	-284 296	0
Stan na koniec roku obrotowego	1 137 777	1 261 992

W dniu 10.06.2020 r. Uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia, 100% zysku za rok 2019 w kwocie 511 690 tys. zł, postanowiono pozostawić jako zysk niepodzielony.

W dniu 18.03.2021 r. Uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia, 100% zysku za rok 2020 w kwocie 284 296 tys. zł, postanowiono przenieść na kapitał rezerwowy.

Na dzień podpisania niniejszego sprawozdania Zarząd Banku nie podjął decyzji odnośnie przedstawienia Walnemu Zgromadzeniu Akcjonariuszy propozycji podziału zysku wypracowanego w roku 2021.

42 Zobowiązania warunkowe udzielone

Bank posiada zobowiązania do udzielenia kredytów w postaci niewykorzystanych limitów z tytułu umów kart kredytowych. Bank udzielił również gwarancji kredytobiorcom korzystającym z kredytów gospodarczych. Wartości gwarancji w poniższej tabeli odzwierciedlają maksymalną możliwą do poniesienia stratę, jaka byłaby ujawniona na dzień bilansowy, gdyby klienci w całości nie wywiązali się ze swoich zobowiązań wobec podmiotów trzecich.

31.12.2021

Zobowiązania finansowe pozabilansowe udzielone	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3
Limity na kartach kredytowych	443 193	13 128	1 973
Udzielone gwarancje i poręczenia	1 748 049	0	0
Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe	-3 055	-387	-1 261
Razem	2 188 187	12 741	712

31.12.2020

Zobowiązania finansowe pozabilansowe udzielone	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3
Limity na kartach kredytowych	516 560	98 825	5 545
Udzielone gwarancje i poręczenia	1 461 040	0	0
Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe	-2 144	-1 240	-3 490
Razem	1 975 456	97 585	2 055

W pozycji *Udzielone gwarancje i poręczenia* Bank zaprezentował gwarancje oraz poręczenia spłaty należności kredytowych spółce Santander Consumer Multirent Sp. z o.o., wartość gwarancji i poręczeń na dzień 31.12.2021 r. i 31.12.2020 r. wyniosła odpowiednio 1 747 500 tys. zł oraz 1 460 000 tys. zł.

Informacje odnośnie otrzymanych zobowiązań z tytułu linii kredytowych zostały przedstawione poniżej.

Wykorzystanie linii kredytowych otrzymanych

	31.12.2021		31.12.2020	
	Linia dostępna w tys. zł.	Wykorzystanie w tys. zł.	Linia dostępna w tys. zł.	Wykorzystanie w tys. zł.
Santander Bank Polska S.A.	600 000	0	600 000	0
Razem	600 000	0	600 000	0

W zakresie zobowiązań warunkowych otrzymanych Bank posiada gwarancję emisji dłużnych papierów wartościowych otrzymaną od Santander Consumer Finance S.A. Kwota gwarancji na dzień 31.12.2021 r. i 31.12.2020 r. wyniosła odpowiednio 482 692 tys. zł oraz 1 075 542 tys. zł.

Bank otrzymał w 2019 roku z Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego gwarancję dotyczącą sekurytyzacji syntetycznej (opisanej szerzej w nocie 5 c)) w kwocie 1 713 295 tys. zł.

43 Aktywa stanowiące zabezpieczenie

Bank nie posiada aktywów stanowiących zabezpieczenie zobowiązań oraz zobowiązań warunkowych za wyjątkiem obligacji skarbowych stanowiących pokrycie Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych, obligacji skarbowych zablokowanych z tytułu funduszu gwarancyjnego i restrukturyzacyjnego, obligacji skarbowych stanowiących zabezpieczenie zobowiązań z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu (nota 19 *Inwestycyjne aktywa finansowe* oraz nota 20 *Aktywa zastawione*) oraz depozytów zabezpieczających transakcje instrumentami pochodnymi i transakcje z przyrzeczeniem odkupu (nota 18 *Rachunki i lokaty w innych bankach*).

44 Wynagrodzenia Zarządu oraz kluczowego kierownictwa i Rady Nadzorczej

	Rok 2021	Rok 2020
Wynagrodzenia Zarządu oraz kluczowego kierownictwa		
Świadczenia krótkoterminowe	18 959	19 528
- wynagrodzenia ¹	15 563	16 884
- inne ²	3 396	2 644
Pozostałe świadczenia długoterminowe	478	424
- zmienne wynagrodzenie w formie gotówkowej ³		
Płatności na bazie akcji rozliczanych w środkach pieniężnych ⁴	1 271	1 209
Świadczenia po okresie zatrudnienia	264	151
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	2 488	556
Razem	23 460	21 868
Wynagrodzenia Rady Nadzorczej	722	977

¹ Stanowi wynagrodzenie zasadnicze oraz świadczenia dodatkowe (przede wszystkim z tytułu ubezpieczenia i opieki medycznej).

² Obejmuje nieodroczone składnik zmiennego wynagrodzenia (w formie gotówkowej).

³ Obejmuje odroczone składnik zmiennego wynagrodzenia (w formie gotówkowej).

⁴ Zawiera koszty dotyczące tak zwanych akcji fantomowych, czyli instrumentów finansowych, których wartość ustalana jest w oparciu o zbiór wskaźników. W formie akcji fantomowych wypłacana jest połowa wartości przyznanej premii rocznej. Dotyczy to również części premii rocznej, które są odraczane na 3 kolejne lata. Akcje fantomowe są wyceniane raz w roku w dniu 1 marca.

Kluczowe kierownictwo rozumiane jest wg definicji Osób zidentyfikowanych określonej w „Polityce Wynagradzania w Santander Consumer Bank S.A. i w Podmiotach zależnych” (poza Członkami Zarządu i Rady Nadzorczej) tj. osoby wymienione w art. 9ca ust. 1a Prawa bankowego, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku. Identyfikacja odbywa się w oparciu o zapisy „Polityki identyfikacji osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Santander Consumer Bank S.A.”.

Świadczenia, które zostaną wypłacone w terminie dłuższym niż rok od dnia, na który sporządza się sprawozdanie finansowe, na dzień 31.12.2021 r. oraz 31.12.2020 r. wynosiły odpowiednio 2 063 tys. zł. oraz 1 908 tys. zł.

	31.12.2021	31.12.2020
Wartość należności z tytułu kredytów udzielonych Członkom Zarządu oraz kluczowemu kierownictwu	867	1 874

Wynagrodzenia Rady Nadzorczej obejmują jedynie wynagrodzenie zasadnicze wypłacone w trakcie roku.

45 Dodatkowe objaśnienia do sprawozdania z przepływów środków pieniężnych

Na potrzeby sprawozdania z przepływów środków pieniężnych jako środki pieniężne i ich ekwiwalenty Bank sklasyfikował następujące aktywa finansowe z terminem zapadalności do trzech miesięcy:

Na potrzeby sprawozdania z przepływów środków pieniężnych przyjęto następującą klasyfikację rodzajów działalności:

- działalność operacyjna - obejmuje podstawowy zakres działalności związany ze świadczeniem usług przez Bank, obejmujący działania mające na celu wygospodarowanie zysku, a nie będące działalnością inwestycyjną lub finansową. W przepływach z działalności operacyjnej w pozycji inne korekty ujęto zmianę stanu innych aktywów,

w tys. zł

- działalność inwestycyjna - obejmuje czynności związane z nabywaniem i zbywaniem składników majątku trwałego w szczególności aktywów finansowych nie sklasyfikowanych do kategorii przeznaczone do obrotu, akcji i udziałów w jednostkach podporządkowanych oraz rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych,
- działalność finansowa - obejmuje działania związane z pozyskiwaniem środków w formie kapitałów bądź zobowiązań jak również obsługę źródeł finansowania.

Poniżej przedstawiono dodatkowe objaśnienia do pozycji sprawozdania z przepływów środków pieniężnych:

	31.12.2021	31.12.2020
Kasa i środki w Banku Centralnym	270 376	119 659
Rachunki bieżące	5 278	8 270
Lokaty terminowe i depozyty zabezpieczające	140 279	118 169
Razem	415 933	246 098

(Zysk)/strata z tytułu działalności inwestycyjnej	Rok 2021	Rok 2020
Wartość sprzedanych i zlikwidowanych środków trwałych i wartości niematerialnych	4 640	2 053
Przychody ze zbycia środków trwałych i wartości niematerialnych	-1 964	-2 252
Odpis aktualizujący prawa do użytkowania	-222	1 876
Zysk na sprzedaży obligacji	-3 526	-13 162
(Zysk)/strata z tytułu działalności inwestycyjnej	-1 072	-11 485

Podatek zapłacony	Rok 2021	Rok 2020
Zaliczki z tyt. podatku dochodowego za rok bieżący	-67 271	-70 681
Rozliczenie podatku dochodowego za rok ubiegły	-272	-14 089
Podatek zapłacony	-67 543	-84 770

Zmiana stanu dłużnych papierów wartościowych	Rok 2021	Rok 2020
Bilansowa zmiana stanu dłużnych papierów wartościowych	-408 731	-265 411
Zakup instrumentów dłużnych	959 000	2 034 481
Wpływy z wykupu instrumentów dłużnych	-50 000	-357 481
Wpływy ze sprzedaży instrumentów dłużnych	-375 000	-1 469 000
Wycena dłużnych papierów wartościowych odniesiona na kapitał z aktualizacji wyceny	-120 242	6 511
Odsetki	-23 030	-47 984
Zmiana stanu dłużnych papierów wartościowych	-18 003	-98 884

Zmiana stanu należności od banków	Rok 2021	Rok 2020
Odsetki	-67	-356
Inne	-1	33
Zmiana stanu należności od banków	-68	-323

Zmiana stanu należności z tytułu kredytów i pożyczek dla klientów	Rok 2021	Rok 2020
Bilansowa zmiana stanu należności z tytułu kredytów i pożyczek dla klientów	712 489	2 611 902
Odsetki	-717 441	-877 647
Zmiana stanu należności z tytułu kredytów i pożyczek dla klientów	-4 952	1 734 255

Zmiana stanu zobowiązań wobec banków	Rok 2021	Rok 2020
Bilansowa zmiana stanu zobowiązań wobec banków	441 359	-396 403
Odsetki	1 312	6 375
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków	442 671	-390 028

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	Rok 2021	Rok 2020
Bilansowa zmiana stanu zobowiązań z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	-150 470	-320 790
Odsetki	-320	-2 560
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	-150 790	-323 350

Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	Rok 2021	Rok 2020
Bilansowa zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	-176 519	-1 367 306
Odsetki	182 754	230 724
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	6 235	-1 136 582

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	Rok 2021	Rok 2020
Bilansowa zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	-592 651	-631 894
Emisja dłużnych papierów wartościowych	-100 000	0
Wykup dłużnych papierów wartościowych	691 000	624 100
Odsetki	10 827	37 925
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	9 176	30 131

Zmiana stanu pozostałych zobowiązań	Rok 2021	Rok 2020
Bilansowa zmiana stanu pozostałych zobowiązań	20 860	-94 499
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań z tytułu zapłaty podatku dochodowego	67 543	84 771
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań	88 403	-9 728

Zmiana stanu zobowiązań podporządkowanych	Rok 2021	Rok 2020
Bilansowa zmiana stanu zobowiązań podporządkowanych	318	-166
Odsetki	3 972	5 760
Zmiana stanu zobowiązań podporządkowanych	4 290	5 594

Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	Rok 2021	Rok 2020
Bilansowa zmiana stanu aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto	772	8 289
Zmiana stanu aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto dotycząca kapitału z aktualizacji wyceny	27 216	-1 328
Bilansowa zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych czynnych	6 269	19 180
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	34 257	26 141

Zmiana stanu rezerw	Rok 2021	Rok 2020
Bilansowa zmiana stanu rezerw	262 803	85 096
Zyski/straty aktuarialne	1 311	1 130
Pozostałe	1	0
Zmiana stanu rezerw	264 115	86 226

Zmiana stanu innych aktywów	Rok 2021	Rok 2020
Bilansowa zmiana stanu innych aktywów	-11 738	54 567
Bilansowa zmiana stanu należności z tytułu podatku dochodowego	8 786	-3 291
Dywidendy oraz inne wpłaty otrzymane od jednostek zależnych	-18 000	-237
Korekta wynikająca z przyjęcia środków trwałych z magazynu	-23	-4
Zmiana stanu innych aktywów	-20 975	51 035

Zmiana wyceny instrumentów pochodnych odniesiona na wynik finansowy	Rok 2021	Rok 2020
Bilansowa zmiana stanu instrumentów pochodnych zabezpieczających	31 573	76 487
Wycena instrumentów pochodnych zabezpieczających odniesiona na kapitał z aktualizacji wyceny	-24 312	-649
Bilansowa zmiana stanu instrumentów pochodnych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy	-4 283	4 839
Odsetki	-8 582	-19 610
Zmiana wyceny instrumentów pochodnych odniesiona na wynik finansowy	-5 604	61 067

Pozostałe korekty	Rok 2021	Rok 2020
Bilansowa zmiana stanu odpisów aktualizujących wartości niematerialne	0	0
Bilansowa zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość środków trwałych	0	0
Bilansowa zmiana stanu odpisów aktualizujących akcje i udziały w jednostkach zależnych	0	0
Pozostałe	-586	3 311
Pozostałe korekty	-586	3 311

46 Transakcje z podmiotami powiązanymi

Santander Consumer Bank S.A. jest jednostką dominującą dla Santander Consumer Multirent Sp. z o.o., Santander Consumer Finanse Sp. z o.o. w likwidacji, Santander Consumer Financial Solutions Sp. z o.o., SC Poland Consumer 16-1 Sp. z o.o., PSA Finance Polska Sp. z o.o., PSA Consumer Finance Polska Sp. z o.o. oraz SCM POLAND AUTO 20191 DAC, natomiast Banco Santander S.A. jest jednostką dominującą najwyższego szczebla. Bezpośrednią jednostką dominującą wobec Santander Consumer Bank S.A. jest Santander Bank Polska S.A.

Transakcje pomiędzy Bankiem a podmiotami powiązanymi były transakcjami typowymi i rutynowymi w ramach zwykłej działalności operacyjnej oraz zawierane były na warunkach rynkowych (będących ekwiwalentem stopy referencyjnej i marży nieprzekraczającej 150 pkt). Obejmują one przede wszystkim kredyty, gwarancje, transakcje instrumentów pochodnych, sprzedaży ubezpieczeń, wydatki na wdrożenie i obsługę systemów informatycznych oraz inne usługi informatyczne. Wartości transakcji z podmiotami powiązanymi, salda poszczególnych pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej na dzień kończący okres sprawozdawczy oraz związane z nimi koszty i przychody za rok obrotowy zostały przedstawione w poniższych tabelach. Bank nie dokonywał odpisów na należności od podmiotów powiązanych poza odpisem na należności z tytułu udzielonych niezabezpieczonych kredytów bez stwierdzonej utraty wartości.

W przypadku transakcji wewnątrzgrupowych sporządzana jest dokumentacja zgodna z wymogami przepisów podatkowych dla dokumentacji cen transferowych.

Rok 2021

Transakcje z podmiotami powiązanymi	z podmiotem dominującym	z podmiotem mającym znaczący wpływ	z podmiotami sekurytyzacyjnymi	z podmiotami zależnymi	z podmiotami pozostałymi
Przychody i koszty					
Przychody z tytułu odsetek	5 311	0	26 597	25 469	0
Koszty z tytułu odsetek	5 200	3 054	53 373	106	0
Wynik z tytułu odsetek	111	-3 054	-26 776	25 363	0
Przychody z tytułu prowizji	16	0	0	1 252	0
Koszty z tytułu prowizji	3 987	1 031	0	0	0
Wynik z tytułu prowizji	-3 971	-1 031	0	1 252	0
Wynik operacji finansowych oraz wynik z pozycji wymiany	4 599	0	0	18 000	0
-w tym przychody z tyt. dywidend	0	0	0	18 000	0
-w tym wynik z tyt. pozycji wymiany	4 599	0	0	0	0
-w tym wynik z tyt. oper. finansowych	0	0	0	0	0
Pozostałe przychody operacyjne	0	323	0	1 843	2 306
Koszty działania banku	3 834	0	0	3 734	24 225
Pozostałe koszty operacyjne	0	0	0	52	0

AKTYWA	z podmiotem dominującym	z podmiotem mającym znaczący wpływ	z podmiotami sekurytyzacyjnymi	z podmiotami zależnymi	z podmiotami pozostałymi
Rachunki i lokaty w innych bankach	4 733	0	0	0	0
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	0	0	444 447	1 085 458	0
Inne aktywa	3 834	323	0	113	1 058
AKTYWA RAZEM	8 567	323	444 447	1 085 571	1 058

ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY	z podmiotem dominującym	z podmiotem mającym znaczący wpływ	z podmiotami sekurytyzacyjnymi	z podmiotami zależnymi	z podmiotami pozostałymi
Zobowiązania wobec banków	104 020	400 844	0	0	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	0	0	0	0
Zobowiązania wobec klientów	0	0	2 446 972	167 414	0
Pozostałe zobowiązania, w tym:	517	0	177	0	11 335
Zobowiązania podporządkowane	100 037	100 449	0	0	0
ZOBOWIĄZANIA RAZEM	204 574	501 293	2 447 149	167 414	11 335

Pozycje pozabilansowe	z podmiotem dominującym	z podmiotem mającym znaczący wpływ	z podmiotami sekurytyzacyjnymi	z podmiotami zależnymi	z podmiotami pozostałymi
Zobowiązania warunkowe udzielone	0	0	0	1 747 500	0
gwarancje i poręczenia	0	0	0	1 747 500	0
Zobowiązania warunkowe otrzymane	715 754	482 692	0	0	0
linie kredytowe	600 000	0	0	0	0
gwarancje	115 754	482 692	0	0	0
Transakcje terminowe	214 944	0	0	0	0
transakcje pochodne					
a) transakcje pochodne-zakup	0	0	0	0	0
b) transakcje pochodne-sprzedaż	0	0	0	0	0
transakcje FX spot					
a) transakcje FX spot-zakup	107 651	0	0	0	0
b) transakcje FX spot-sprzedaż	107 293	0	0	0	0

Rok 2020

Transakcje z podmiotami powiązanymi	z podmiotem dominującym	z podmiotem mającym znaczący wpływ	z podmiotami sekurytyzacyjnymi	z podmiotami zależnymi	z podmiotami pozostałymi
Przychody i koszty					
Przychody z tytułu odsetek	8 074	0	37 272	46 096	0
Koszty z tytułu odsetek	5 954	2 817	71 819	577	0
Wynik z tytułu odsetek	2 120	-2 817	-34 547	45 519	0
Przychody z tytułu prowizji	0	0	0	1 601	0
Koszty z tytułu prowizji	3 840	2 130	0	0	0
Wynik z tytułu prowizji	-3 840	-2 130	0	1 601	0
Wynik operacji finansowych oraz wynik z pozycji wymiany	24 274	0	0	237	0
-w tym przychody z tyt. dywidend	0	0	0	237	0
-w tym wynik z tyt. pozycji wymiany	24 274	0	0	0	0
-w tym wynik z tyt. oper. finansowych	0	0	0	0	0
Pozostałe przychody operacyjne	78	1 319	0	1 833	1 025
Koszty działania banku	3 515	0	0	5 310	13 606

AKTYWA	z podmiotem dominującym	z podmiotem mającym znaczący wpływ	z podmiotami sekurytyzacyjnymi	z podmiotami zależnymi	z podmiotami pozostałymi
Rachunki i lokaty w innych bankach	27 654	0	0	0	0
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	0	0	444 447	1 554 624	0
Inne aktywa	62	1 000	0	257	0
AKTYWA RAZEM	27 716	1 000	444 447	1 554 881	0

ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY	z podmiotem dominującym	z podmiotem mającym znaczący wpływ	z podmiotami sekurytyzacyjnymi	z podmiotami zależnymi	z podmiotami pozostałymi
Zobowiązania wobec banków	5 964	0	0	0	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	27 781	0	0	0	0
Zobowiązania wobec klientów	0	0	2 445 455	80 601	0
Pozostałe zobowiązania, w tym:	296	0	139	127	11 176
Zobowiązania podporządkowane	99 634	100 242	0	0	0
ZOBOWIĄZANIA RAZEM	133 675	100 242	2 445 594	80 728	11 176

Pozycje pozabilansowe	z podmiotem dominującym	z podmiotem mającym znaczący wpływ	z podmiotami sekurytyzacyjnymi	z podmiotami zależnymi	z podmiotami pozostałymi
Zobowiązania warunkowe udzielone	0	0	0	1 460 000	0
gwarancje i poręczenia	0	0	0	1 460 000	0
Zobowiązania warunkowe otrzymane	767 201	1 075 542	0	0	0
linie kredytowe	600 000	0	0	0	0
gwarancje	167 201	1 075 542	0	0	0
Transakcje terminowe	584 582	0	0	0	0
transakcje pochodne					
a) transakcje pochodne-zakup	270 900	0	0	0	0
b) transakcje pochodne-sprzedaż	298 487	0	0	0	0
transakcje FX spot					
a) transakcje FX spot-zakup	7 670	0	0	0	0
b) transakcje FX spot-sprzedaż	7 525	0	0	0	0

Transakcje pozabilansowe z podmiotami powiązanymi zostały opisane w nocie 42 *Zobowiązania warunkowe*.

Transakcje z Zarządem, kluczowym kierownictwem i Radą Nadzorczą zostały zaprezentowane w nocie nr 44 *Wynagrodzenia Zarządu i Rady Nadzorczej*.

47 Wartość godziwa instrumentów finansowych

Bank stosuje trzypoziomą hierarchię wyceny instrumentów finansowych do wartości godziwej, o następujących poziomach wyceny:

- poziom 1 – gdzie wartość godziwa oparta jest o ceny giełdowe (niekorygowane) oferowane za identyczne aktywa lub zobowiązania na aktywnych rynkach,
- poziom 2 – gdzie wartość godziwa ustalana jest na bazie wartości obserwowanych na rynku jednakże nie będących bezpośrednim kwotowaniem rynkowym (np. ustalane są przez odniesienie bezpośrednie lub pośrednie do podobnych instrumentów istniejących na rynku),
- poziom 3 – gdzie wartość godziwa ustalana jest na bazie różnych technik wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów nie pochodzących z rynku.

a) instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej w sprawozdaniu z sytuacji finansowej

Wycena do wartości godziwej, dane według stanu na dzień 31.12.2021

AKTYWA	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
Inwestycyjne aktywa finansowe	2 926 380	0	6 671
Aktywa zastawione	512 975	0	0
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	0	427	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	0	0
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	0	0	531 488

ZOBOWIĄZANIA	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	0	0	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	120 510	0
Zobowiązania wobec klientów	0	0	2 431 201

Wycena do wartości godziwej, dane według stanu na dzień 31.12.2020

AKTYWA	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
Inwestycyjne aktywa finansowe	2 387 350	0	6 244
Aktywa zastawione	643 272	0	0
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	0	147	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	0	0
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	0	0	601 214

ZOBOWIĄZANIA	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	0	4 003	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	88 937	0
Zobowiązania wobec klientów	0	0	2 460 644

Na dzień 31 grudnia 2021 oraz na 31 grudnia 2020 Bank w portfelu instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej posiadał instrumenty znajdujące się na poziomie 1 (aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody – obligacje skarbowe), na poziomie 2 (instrumenty pochodne) oraz na poziomie 3 (kredyty i pożyczki udzielone klientom, zobowiązania wobec klientów, kapitałowe papiery wartościowe).

Instrumenty finansowe wyceniane są poprzez odniesienie do obowiązujących cen rynkowych dla danego instrumentu lub poprzez zastosowanie odpowiedniego modelu wyceny. W przypadku, gdy wartość godziwa jest obliczana z wykorzystaniem modeli wyceny dla rynków finansowych, zgodnie z wykorzystywaną metodologią wylicza się szacowane przepływy pieniężne z danego kontraktu, a następnie dyskontuje się je do wartości bieżącej. Modele te opierają się na niezależnie określanych parametrach rynkowych, np. krzywych stóp procentowych, cenach papierów wartościowych oraz zmienności kursów walutowych. Większość parametrów rynkowych ustalana jest na podstawie kwotowań lub wynika z cen instrumentów finansowych.

Wyceny obligacji skarbowych dokonywane są na podstawie notowań fixingu BondSpot S.A. Instrumenty pochodne, kredyty i pożyczki udzielone klientom są wyceniane w oparciu o model zdyskontowanych przepływów pieniężnych przy zastosowaniu odpowiednich stóp dyskontowych.

Sposób wyceny do wartości godziwej portfela kart kredytowych, dla którego formuła oprocentowania jest oparta na mnożniku większym niż jeden został opisany w punkcie 4.c. *Dokonywanie szacunków* niniejszego sprawozdania finansowego.

Wyznaczenie wartości godziwej pożyczek podporządkowanych i odpowiadającego im zobowiązania sekurytyzacyjnego odbywa się poprzez zdyskontowanie wszystkich przyszłych przepływów pieniężnych na datę wyceny. Wyznaczenie czynników dyskontowych odbywa się na podstawie krzywych dyskontowych, które zbudowane są w oparciu o krzywą wolną od ryzyka i stałą marżę. Krzywa wolna od ryzyka zbudowana jest ze stawek spot dla WIBOR, FRA i OIS, natomiast marża jest wyznaczana na podstawie analizy zmian ekspozycji na ryzyko kredytowe.

Niekwotowane na aktywnym rynku kapitałowe papiery wartościowe Bank wycenia na podstawie ceny zamknięcia akcji serii kwotowanych na aktywnym rynku według kwotowań z platformy Bloomberg. Wartość godziwa niekwotowanych akcji jest wyznaczana poprzez nałożenie haircut (korekty) w wysokości 10% na wartość rynkową akcji kwotowanych oraz przemnożenie jej przez aktualny współczynnik konwersji na akcje zwykłe.

W prezentowanych okresach nie miały miejsca przesunięcia pomiędzy poziomami 1, 2 i 3.

Rok 2021

Zmiana stanu instrumentów finansowych, dla których wartość godziwa ustalana jest na bazie różnych technik wyceny nie opierających się o obserwowalne dane rynkowe (poziom 3)	Razem	Instrumenty dłużne i kapitałowe	Pożyczki podporządkowane	Karty kredytowe wyceniane do wartości godziwej
Stan na początek okresu	607 458	6 244	459 636	141 578
Zyski lub straty rozpoznane w kapitałach własnych	0	0	0	0
Zyski lub straty rozpoznane w wyniku finansowym	7 722	427	-4 362	11 657
Zwiększenie/zmniejszenie stanu należności	-27 662	0	0	-27 662
Spląty/zapadalność/spisania	-49 359	0	-26 598	-22 761
Stan na koniec okresu	538 159	6 671	428 676	102 812

Rok 2020

Zmiana stanu instrumentów finansowych, dla których wartość godziwa ustalana jest na bazie różnych technik wyceny nie opierających się o obserwowalne dane rynkowe (poziom 3)	Razem	Instrumenty dłużne i kapitałowe	Pożyczki podporządkowane	Karty kredytowe wyceniane do wartości godziwej
Stan na początek okresu	1 067 665	5 374	733 476	328 815
Zyski lub straty rozpoznane w kapitałach własnych	0	0	0	0
Zyski lub straty rozpoznane w wyniku finansowym	69 547	870	52 460	16 217
Zwiększenie/zmniejszenie stanu należności	-333 288	0	-288 106	-45 182
Spląty/zapadalność/spisania	-196 466	0	-38 194	-158 272
Stan na koniec okresu	607 458	6 244	459 636	141 578

b) instrumenty finansowe niewyceniane do wartości godziwej w sprawozdaniu z sytuacji finansowej

Dane według stanu na dzień 31.12.2021

AKTYWA	Wartość bilansowa	Szacowana wartość godziwa			Różnica pomiędzy szacowaną wartością godziwą a wartością bilansową
		Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	
Kasa, środki w Banku Centralnym	270 376	7 277	263 099	0	0
Rachunki i lokaty w innych bankach	145 557	0	145 557	0	0
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	12 871 563	0	0	12 618 041	-253 522
<i>Kredyty gospodarcze</i>	125	0	0	125	0
<i>Kredyty samochodowe</i>	627 095	0	0	620 037	-7 058
<i>Kredyty hipoteczne</i>	2 617 900	0	0	2 501 082	-116 818
<i>Kredyty na zakup towarów i usług</i>	3 026 724	0	0	3 028 170	1 446
<i>Kredyty gotówkowe</i>	4 913 885	0	0	4 782 793	-131 092
<i>Karty kredytowe</i>	601 074	0	0	601 074	0
<i>Pozostałe</i>	1 084 760	0	0	1 084 760	0
Inne aktywa	49 067	0	0	49 067	0

ZOBOWIĄZANIA	Wartość bilansowa	Szacowana wartość godziwa			Różnica pomiędzy szacowaną wartością godziwą a wartością bilansową
		Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	
Zobowiązania wobec banków	504 900	0	504 903	0	3
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	488 829	0	488 821	0	-8
Zobowiązania wobec klientów	9 466 413	0	0	9 372 098	-94 315
<i>Depozyty detaliczne</i>	5 152 113	0	0	5 070 049	-82 064
<i>Depozyty korporacyjne oraz sektora budżetowego</i>	4 059 025	0	0	4 051 422	-7 603
<i>Kredyty otrzymane</i>	96 666	0	0	92 018	-4 648
<i>Spląty i nadpłaty kredytów oraz pożyczek</i>	158 609	0	0	158 609	0
<i>Zobowiązania z tyt. przepływów z tytułu sekurytyzacji</i>	0	0	0	0	0
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	482 552	0	0	473 069	-9 483
Zobowiązania z tytułu leasingu	58 155	0	0	58 155	0
Pozostałe zobowiązania	226 991	0	0	226 991	0
Zobowiązania podporządkowane	200 194	0	204 985	0	4 791

Dane według stanu na dzień 31.12.2020

AKTYWA	Wartość bilansowa	Szacowana wartość godziwa			Różnica pomiędzy szacowaną wartością godziwą a wartością bilansową
		Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	
Kasa, środki w Banku Centralnym	119 659	11 671	107 988	0	0
Rachunki i lokaty w innych bankach	126 439	0	126 439	0	0
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	13 514 326	0	0	13 134 130	-380 196
Kredyty gospodarcze	112	0	0	112	0
Kredyty samochodowe	647 115	0	0	631 135	-15 980
Kredyty hipoteczne	2 868 332	0	0	2 809 011	-59 321
Kredyty na zakup towarów i usług	2 696 473	0	0	2 666 510	-29 963
Kredyty gotówkowe	5 088 645	0	0	4 813 713	-274 932
Karty kredytowe	659 718	0	0	659 718	0
Pozostałe	1 553 931	0	0	1 553 931	0
Inne aktywa	37 329	0	0	37 329	0

ZOBOWIĄZANIA	Wartość bilansowa	Szacowana wartość godziwa			Różnica pomiędzy szacowaną wartością godziwą a wartością bilansową
		Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	
Zobowiązania wobec banków	63 541	0	63 548	0	7
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	639 299	0	638 845	0	-454
Zobowiązania wobec klientów	9 613 489	0	0	9 631 926	18 437
Depozyty detaliczne	5 812 999	0	0	5 833 135	20 136
Depozyty korporacyjne oraz sektora budżetowego	3 515 393	0	0	3 513 694	-1 699
Kredyty otrzymane	139 420	0	0	139 420	0
Splaty i nadpłaty kredytów oraz pożyczek	145 677	0	0	145 677	0
Zobowiązania z tyt. przepływów z tytułu sekurytyzacji	0	0	0	0	0
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	1 075 203	0	0	1 074 050	-1 153
Zobowiązania z tytułu leasingu	77 022	0	0	77 022	0
Pozostałe zobowiązania	206 131	0	0	206 131	0
Zobowiązania podporządkowane	199 876	0	193 005	0	-6 871

Bank posiada instrumenty finansowe, które zgodnie z przyjętymi standardami MSSF nie są wyceniane do wartości godziwej. Do instrumentów tych należą: należności od banków, kredyty i pożyczki udzielone klientom, zobowiązania wobec banków i klientów oraz zobowiązania podporządkowane. Zgodnie z MSSF 13 Bank powinien ujawnić oszacowaną wartość godziwą tych instrumentów. Najlepszym odzwierciedleniem wartości godziwej instrumentów finansowych jest ich wartość rynkowa. W przypadku tych produktów i transakcji, dla których wartość rynkowa nie jest dostępna, wartość godziwa musi być szacowana za pomocą wewnętrznych modeli opartych na dyskontowaniu przepływów finansowych. Przepływy finansowe dla wycenianych instrumentów są wyznaczane zgodnie z ich indywidualną charakterystyką, a czynniki dyskontujące uwzględniają zmiany w czasie zarówno rynkowych stóp procentowych, jak i marż.

Bank dokonuje wyceny aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie do wartości godziwej zgodnie z punktem 4 c) *Dokonywanie szacunków*.

W prezentowanych okresach Bank nie dokonywał przesunięć pomiędzy poziomami.

Wartości na koniec 2021 i 2020 roku ustalono przy zastosowaniu takiego samego modelu.

Należności od banków

Bank posiada jedynie środki na rachunkach bieżących oraz lokaty o krótkich terminach, w związku z czym wartość godziwa tych należności nie odbiega istotnie od ich wartości bilansowej, z uwagi na naturę rachunków bieżących.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom

Wykazywane są w wartości netto po uwzględnieniu odpisów z tytułu utraty wartości (rezerw). Wartość godziwa kredytów i pożyczek udzielonych klientom o określonym terminie zapadalności została oszacowana poprzez zdyskontowanie związanych z nimi przepływów pieniężnych przy zastosowaniu odpowiednich stóp dyskontowych. Przepływy pieniężne zostały określone w oparciu o przepływy umowne. Stopy dyskontowe zostały ustalone w oparciu o aktualne rynkowe oprocentowanie odpowiednich produktów kredytowych.

Zobowiązania wobec banków, zobowiązania wobec klientów, zobowiązania podporządkowane i zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

Wartość godziwa zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu została oszacowana poprzez zdyskontowanie związanych z nimi przepływów finansowych w terminach i na warunkach wynikających z umów przy zastosowaniu odpowiednich stóp rynkowych oraz marż na ryzyko kredytowe.

4B Kompensowanie instrumentów finansowych

Kompensowanie składnika aktywów i zobowiązań finansowych jest dokonywane tylko w przypadku, gdy Bank posiada ważny tytuł prawny do przeprowadzenia kompensaty ujętych kwot i zamierza się rozliczyć w kwocie netto albo jednocześnie zrealizować składnik aktywów i wykonać zobowiązanie.

W szczególności Bank zawiera porozumienia dotyczące kompensowania, czyli umowy ISDA (*International Swaps and Derivatives Association Master Agreements*) oraz GMRA (*Global Master Repurchase Agreement*), które umożliwiają kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych w przypadku zaistnienia przypadku naruszenia postanowień umowy w stosunku do którejś ze stron. Z MSR 32 wynika jednak, że aby kompensata była możliwa, tytuł prawny nie może być uwarunkowany wystąpieniem określonego zdarzenia w przyszłości.

31.12.2021	Wartość prezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	Powiązane kwoty nie kompensowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej		Wartość netto
		Instrumenty finansowe	Wartość otrzymanych / złożonych zabezpieczeń*	
Aktywa finansowe				
Instrumenty pochodne	427	-427	0	0
Razem	427	-427	0	0
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	488 829	0	-415 568	73 261
Instrumenty pochodne	120 510	-427	-118 902	1 181
Razem	609 339	-427	-534 470	74 442

*) w wartości nieprzekraczającej wartości bilansowej zabezpieczanych aktywów/zobowiązań finansowych

31.12.2020	Wartość prezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	Powiązane kwoty nie kompensowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej		Wartość netto
		Instrumenty finansowe	Wartość otrzymanych / złożonych zabezpieczeń*	
Aktywa finansowe				
Instrumenty pochodne	147	-147	0	0
Razem	147	-147	0	0
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	639 299	0	-621 738	17 561
Instrumenty pochodne	92 940	-147	-79 349	13 444
Razem	732 239	-147	-701 087	31 005

*) w wartości nieprzekraczającej wartości bilansowej zabezpieczanych aktywów/zobowiązań finansowych

49 Wynagrodzenie biegłego rewidenta

Poniżej zaprezentowano wynagrodzenie należne PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audyt sp.k. oraz innym spółkom sieci PwC za usługi dotyczące 2021 i 2020 roku.

Wynagrodzenie biegłego rewidenta za rok obrotowy w wartości brutto	Rok 2021	Rok 2020
Obowiązkowe badanie rocznego sprawozdania finansowego	1 304	1 260
Pozostałe usługi	0	0
Razem	1 304	1 260

50 Zdarzenia po dniu kończącym okres sprawozdawczy

W dniu 10 stycznia 2022 roku Bank otrzymał decyzję Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK) z dnia 30 grudnia 2021 roku, w której Prezes UOKiK stwierdza naruszenie przez Bank zbiorowych interesów konsumentów i stosowanie działań wprowadzających w błąd klientów poprzez:

- a) przesyłanie konsumentom indywidualnych, pisemnych propozycji zawarcia umowy kredytu konsumenckiego na określonych warunkach, a następnie odmowę udzielenia kredytu na zaproponowanych warunkach z przyczyn obiektywnych, tj. z uwagi na brak zdolności kredytowej lub udzieleniu go na warunkach innych niż przedstawione w tych pisemnych propozycjach;
- b) prezentowanie całkowitej kwoty kredytu i całkowitego kosztu kredytu w umowach kredytu konsumenckiego i formularzach informacyjnych poprzez ujmowanie sfinansowanej kredytem dobrowolnej składki z tytułu umowy ubezpieczenia w całkowitej kwocie kredytu a nie w całkowitym koszcie kredytu.

Jednocześnie Prezes UOKiK nałożył na Bank karę w łącznej wysokości PLN 44,2m.

Bank złożył odwołanie od decyzji w ustawowym terminie. Na dzień 31 grudnia 2021 r. Bank zawiązał rezerwę na powyższą sprawę zgodnie ze stosowaną polityką rachunkowości.

Po dniu 31 grudnia 2021 do daty sporządzenia sprawozdania nie wystąpiły żadne inne zdarzenia, które miałyby istotny wpływ na sprawozdanie finansowe.

Przemysław Kończal
Prezes Zarządu

Piotr Żabski
Wiceprezes Zarządu

Piotr Dolata
Członek Zarządu

Mariusz Klepacz
Członek Zarządu

Oleksandr Krupchenko
Członek Zarządu

Paweł Muciek
Członek Zarządu

Piotr Sinkiewicz
Członek Zarządu

Tomasz Partyka
Członek Zarządu

Kamil Rzeczkowski
Dyrektor Departamentu Rachunkowości